

23 martie
2012

Nr. 54-59

Anul XIX
(4092-4097)

MONITORUL OFICIAL

AL REPUBLICII MOLDOVA

moldpres

MONITORUL OFICIAL AL REPUBLICII MOLDOVA este un produs protejat legal și dă dreptul MOLDPRES de a-i autoriza reproducerea ori crearea altor produse derivate numai de către abonați, potrivit contractului de abonament, cu obligația acestora de a-l folosi în limitele prevăzute de contract, de a nu-i distorsiona conținutul și de a menționa obligatoriu sursa „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”. Orice altă formă de utilizare a produsului în scopuri de multiplicare și difuzare este interzisă. MOLDPRES își rezervă dreptul de a lua măsurile necesare în cazurile în care nu se respectă prevederile legale de utilizare a produselor sale.

EDITOR: Agenția Informațională de Stat “Moldpres”

Director general Vladimir DARIE

Monitorul Oficial al Republicii Moldova

Redactor-șef Simion ROPOT

Editorul și redacția: 2012, Chișinău, str. Pușkin, 22, Casa Presei, et. 3.

Numărul de înregistrare 475. Certificat de înregistrare a mărcii nr. 12578.

Abonamentele se pot contracta la orice oficiu poștal. Indicele de abonare 21128. Tirajul total 5574.

Telefoane: Editorul 23-34-28, fax 23-26-98; Secretarul general de redacție: 23-44-41; e-mail: monitor@moldpres.md

Redactorii: 23-23-09; Publicații ale agenților economici, avize, pierderi de acte: tel: 23-35-86, tel./fax 23-34-39; e-mail: mo@moldpres.md

Publicitate: tel. 23-37-26; e-mail: marketing1@moldpres.md

Cont nr. 225139709, cod EXMMMD22436, BC “Eximbank-Gruppo Veneto Banca” S.A., filiala nr. 11.

Cont nr. 222472202165, cod BSOCMD2X722, BC “Banca Socială” S.A. interrațională.

Cont nr. 222460149803206, cod BECOMD2X609, Banca de Economii, filiala nr.1 Chișinău.

Chișinău, Agenția Informațională de Stat MOLDPRES.

Cod fiscal 1003600071952. Tiparul: Editura “Universul”, str. Vlaicu Pîrcălab, 45, mun. Chișinău. Comanda nr. 5232.

“Monitorul Oficial al Republicii Moldova” nu poartă răspundere pentru veridicitatea avizelor publicate.

Actele oficiale pot fi publicate în alte ediții periodice numai cu trimitere la “Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

**jaluzele
cornișe
draperii**

Tel.: (022) 22-52-54,
(022) 27-42-13;
mob.0 691 21363

**Dacă țiintești succesul - înarmează-te
cu pachetul legislativ!!!**

Servicii prestate:

- De documentare în domeniul legislației RM;
- Servicii de documentare istorică;
- Servicii de consulting în domeniul documentelor publicate în «Monitorul Oficial al RM»(1989-2009);
- Servicii de documentare conferiri distincții de stat;
- Servicii de documentare numiri/ eliberări din funcții;
- Alte servicii suplimentare de documentare.

Serviciul documentare al AIS "Moldpres"
Program: 8.00 - 16.00
Relații la tel. **20-48-12**

Канцтовары **Все виды офисной БУМАГИ**

**КАССОВАЯ ЛЕНТА
САМОКЛЕЮЩАЯСЯ
ЭТИКЕТКА**

"SVT - SERVICE" SRL **С доставкой!**

Ул. Сергей Лазо, 48, оф. 6; тел.: 211-601, 0-794-69-528

Plasarea publicității în ediția
„Monitorul Oficial al RM”

Tel.: (+373 22) 23 37 26
(+373 22) 23 23 72

*Beneficiază de reduceri la abonarea ediției
«Monitorul Oficial al Republicii Moldova»
pentru prima jumătate a anului 2012.*

Perfectează abonamentul la sediul
AIS «Moldpres», str. Al. Pușkin 22,
Casa Presei, et.1, bir.1, de unde
vei prelua personal fiecare ediție.

Cunoașterea legii te avantajează!

PARTEA I **Legi, hotărîri ale Parlamentului Republicii Moldova, decrete** **ale Președintelui Republicii Moldova**

171. Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 568-VI, 15 martie 2012).....	5
172. Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 23, 1 martie 2012).	5
173. Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 569-VI, 15 martie 2012).....	5
174. Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 26, 1 martie 2012).	6
175. Decret privind promulgarea Legii pentru completarea Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004 (nr. 570-VI, 15 martie 2012).....	6
176. Lege pentru completarea Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004 (nr. 28, 1 martie 2012).....	6
177. Hotărîre pentru modificarea articolului 2 din Hotărîrea Parlamentului nr. 137-XVIII din 29 decembrie 2009 privind aprobarea modului de utilizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli (nr. 30, 6 martie 2012).....	7
178. Decret privind numirea în funcție a unor judecători (nr. 563-VI, 15 martie 2012).....	7
179. Decret privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova (nr. 564-VI, 15 martie 2012).	7
180. Decret privind conferirea de titluri onorifice (nr. 565-VI, 15 martie 2012).....	7
181. Decret privind conferirea „Ordinului de Onoare” domnului Petru COSTIN (nr. 566-VI, 15 martie 2012).	8
182. Decret privind acordarea deplinelor puteri domnului Alexei ROIBU, ministru al afacerilor interne (nr. 571-VI, 15 martie 2012).....	8
183. Decret privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova (nr. 572-VI, 15 martie 2012).	8

Acte ale Curții Constituționale a Republicii Moldova

8. Hotărîre cu privire la controlul constituționalității unor hotărîri ale Parlamentului și confirmarea rezultatelor alegerii Președintelui Republicii Moldova (Sesizările nr. 4e/2012 și nr. 5a/2012) (nr. 4, 19 martie 2012).....	9
9. Decizie privind sistarea procesului pentru interpretarea articolului 122 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova (Sesizarea nr. 34b/2011) (nr. 1, 15 martie 2012).	13

Acte ale Curții de Conturi a Republicii Moldova

4. Hotărîre cu privire la aprobarea Raportului financiar privind executarea bugetului Curții de Conturi în exercițiul bugetar 2011 (nr. 6, 16 februarie 2012).....	17
5. Hotărîre cu privire la aprobarea Raportului de activitate al Curții de Conturi pe anul 2011 (nr. 11, 1 martie 2012).....	38

PARTEA II **Hotărîri ale Guvernului Republicii Moldova**

196. Hotărîre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 166, 16 martie 2012).....	57
197. Hotărîre privind scutirea Întreprinderii de Stat „Întreprinderea pentru silvicultură „TIGHINA” de la defalcarea în bugetul de stat a unei părți din profitul net (nr. 167, 16 martie 2012).....	57
198. Hotărîre cu privire la alocarea mijloacelor financiare (nr. 168, 19 martie 2012).	57

199. Hotărâre cu privire la alocarea mijloacelor financiare (nr. 169, 19 martie 2012).	58
200. Hotărâre cu privire la eliberarea unor bunuri materiale din rezervele materiale de stat (nr. 170, 19 martie 2012)..	58
201. Hotărâre cu privire la aprobarea unor măsuri de reducere a afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic pînă în anul 2017 (nr. 171, 19 martie 2012).	58
202. Dispoziție (nr. 20-d, 16 martie 2012).	67

PARTEA III

Acte ale ministerelor, departamentelor și ale Băncii Naționale a Moldovei

Acte ale Ministerului Justiției al Republicii Moldova

308. Ordin cu privire la abrogarea Ordinului ministrului justiției nr. 274 din 24 iulie 2009 (nr. 125, 19 martie 2012).	68
---	----

Acte ale Ministerului Educației al Republicii Moldova

309. Ordin cu privire la aprobarea normelor financiare pentru alimentarea copiilor (elevilor) din instituțiile instructiv-educative (nr. 38, 23 ianuarie 2012).	68
---	----

Acte ale Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al Republicii Moldova

310. Ordin cu privire la aprobarea Reglementărilor tehnice pentru domeniul comunicațiilor electronice (nr. 15, 2 februarie 2012).	69
---	----

Acte ale Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal

311. Ordin cu privire la aprobarea Raportului de activitate al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal pentru anul 2011 (nr. 16, 14 martie 2012).	122
--	-----

Acte ale Consiliului Superior al Magistraturii al Republicii Moldova

312. Hotărâre privind anunțarea concursului pentru suplinirea funcției de judecător la Curtea de Apel Comrat (nr. 111/10, 13 martie 2012).	122
--	-----

Acte ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova

313. Decizie cu privire la noua metodologie de monitorizare a serviciilor de programe ale radiodifuzorilor (nr. 129, 29 octombrie 2010).	123
314. Decizie cu privire la examinarea unei cereri prealabile (nr. 18, 10 februarie 2012).	123
315. Decizie cu privire la rezultatele monitorizării generale a serviciilor de programe ale posturilor de radio „PLOAIA DE ARGINT”, „Fresh FM”, „Radio Megapolis”, „Vocea Basarabiei”, „Discovery FM”, „KISS FM”, „Noroc”, „Hit FM”, „Maestro FM”, „MICUL SAMARITAN”, „Prime FM”, „Publika FM”, „Radio Chișinău” și „Radio Poli Disc – Русское Радио” (nr. 19, 24 februarie 2012).	124
316. Decizie cu privire la examinarea sesizărilor Asociației pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” (nr. 20, 24 februarie 2012).	127
317. Decizie cu privire la examinarea sesizărilor Asociației pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” (nr. 21, 24 februarie 2012).	128
318. Decizie cu privire la concepțiile generale ale serviciilor de programe ale posturilor „Pro FM Chișinău” și „Discovery FM” (nr. 22, 24 februarie 2012).	129
319. Decizie cu privire la reperfectarea condițiilor la autorizațiile de retransmisie (nr. 23, 24 februarie 2012). ..	130
320. Decizie cu privire la cesiunea canalelor TV de la „Eni Ai” SRL către „Bizim Dalgamiz” SRL (nr. 24, 24 februarie 2012).	131
321. Decizie cu privire la examinarea adresării S.C. Marketing & PR S.R.L. (nr. 25, 24 februarie 2012).	132

PARTEA IV

Avize funcții publice vacante **Publicații ale agenților economici**

PARTEA V

Avize pierderi de acte

PARTEA I

Legi, hotărâri ale Parlamentului Republicii Moldova,
decrete ale Președintelui Republicii Moldova**171 D E C R E T****privind promulgarea Legii pentru modificarea
și completarea unor acte legislative**

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,
Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă :

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 23 din 1 martie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

**PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Marian LUPU

Nr. 568-VI. Chișinău, 15 martie 2012.

172 L E G E**pentru modificarea și completarea
unor acte legislative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – În articolul 720 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 6 iunie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 82–86, art. 661), cu modificările ulterioare:

alineatul (3) se abrogă;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Dispozițiile prezentului capitol se aplică contractelor încheiate cu consumatorii în măsura în care nu contravin prevederilor legii speciale și nu se aplică în cazul contractelor ce țin de domeniul dreptului muncii, moștenirii, familiei și societăților comerciale.”

Art. II. – Legea nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 176–181, art. 513) se modifică după cum urmează:

1. Articolul 1, noțiunea „contract de adeziune” se exclude.

2. Articolul 5 va avea următorul cuprins:

„Articolul 5. Clauze abuzive

În conformitate cu prevederile Legii privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, se interzice comercianților a include clauze abuzive în astfel de contracte.”

Art. III. – În articolul 245 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 111–115, art. 451), cu modificările ulterioare:

alineatul unic devine alineatul (1);

se introduce alineatul (2) având următorul cuprins:

„(2) Dispozitivul hotărârii în litigiul intentat în vederea declarării caracterului abuziv al unor clauze contractuale, elaborate pentru a fi utilizate în o multitudine de contracte, va stabili nulitatea acestor clauze, obligația comerciantului de a le exclude din contractul în cauză, obligația de a exclude aceste clauze din contractele cu același obiect, încheiate cu alți consumatori, în vigoare la momentul pronunțării hotărârii, precum și interdicția impusă comerciantului de a include astfel de clauze în contracte cu același obiect, care urmează a fi încheiate cu consumatorii.”

Art. IV. – Articolul 344 alineatul (3) din Codul convențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3–6, art. 15), cu modificările ulterioare, se completează cu litera e) având următorul cuprins:

„e) neprezentarea de către comerciant, la solicitarea consumatorului, a unui exemplar al contractului cu clauze contractuale standard pe care îl propune

se sancționează cu amendă de la 50 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

Art. V. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii va propune Institutului Național al Justiției să includă în planurile de învățământ pentru cursurile de formare continuă a judecătorilor subiectele necesare pentru specializarea judecătorilor în examinarea litigiilor ce țin de domeniul protecției consumatorilor.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 23. Chișinău, 1 martie 2012.

173 D E C R E T**privind promulgarea Legii pentru modificarea
și completarea unor acte legislative**

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,
Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă :

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 26 din 1 martie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

**PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Marian LUPU

Nr. 569-VI. Chișinău, 15 martie 2012.

174 L E G E
pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 16 din Legea nr. 39-XIII din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 59–61, art. 201), cu modificările ulterioare, se completează cu două alineate noi, care devin alineatele (3) și (4), cu următorul cuprins:

„(3) Orice absență a deputatului care nu ține de exercitarea atribuțiilor funcționale ale Parlamentului și ale comisiei permanente din care face parte se consideră absență fără motiv întemeiat.

(4) Absența deputatului de la o ședință a Parlamentului în semn de protest față de un proiect inclus pe ordinea de zi, anunțat de către președintele fracțiunii sau de către deputații neafiliați, se consideră absență din motive întemeiate.”

Art. II. – Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 50, art. 237), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 129:

alineatul (2) se completează în final cu următoarea propoziție: „Absența din alte motive decât cele specificate

în prezentul alineat se consideră absență fără motiv întemeiat.”

articolul se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Biroul permanent va stabili modalitatea de evidență a prezenței deputaților la ședințele Parlamentului și ale comisiilor permanente din care fac parte.”

2. Articolul 131 va avea următorul cuprins:

„Articolul 131. Absența nemotivată la ședințe

Absența fără motiv întemeiat a deputatului pe parcursul unei luni la 3 ședințe ale Parlamentului sau ale comisiei permanente din care face parte se sancționează cu pierderea a 50% din salariu și din alte indemnizații pentru luna următoare. Absența fără motiv întemeiat a deputatului pe parcursul unei luni la 4 și mai multe ședințe ale Parlamentului sau ale comisiei permanente din care face parte se sancționează cu pierderea a 75% din salariu și din alte indemnizații pentru luna următoare.”

Art. III. – La articolul 6 alineatul (1) din Legea nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 35–38, art. 148), cu modificările ulterioare, după cuvântul „desfășurată” se introduce textul „în conformitate cu prevederile legislației în vigoare”.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 26. Chișinău, 1 martie 2012.

175 D E C R E T
privind promulgarea Legii pentru completarea
Codului de executare al Republicii Moldova
nr.443-XV din 24 decembrie 2004

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova **d e c r e t e a z ă :**

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 570-VI. Chișinău, 15 martie 2012.

176 L E G E
pentru completarea Codului de executare
al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul de executare al Republicii Moldova nr.443-XV din 24 decembrie 2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214–220, art. 704), cu modificările ulterioare, se completează cu un articol nou, care devine articolul 175¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 175¹. Instituțiile care asigură executarea reținerii

Reținerea de pînă la 72 de ore, ca măsură procesuală de constrîngere, se asigură în izolatoarele de detenție provizorie, cu excepția reținerii militarilor care se efectuează în garnizoană sau în comenduirea militară a garnizoanei, cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și a condițiilor adecvate de deținere.”

Art. II. – Guvernul, în termen de 3 luni, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 28. Chișinău, 1 martie 2012.

177 HOTĂRÎRE
pentru modificarea articolului 2 din Hotărîrea
Parlamentului nr. 137-XVIII din 29 decembrie 2009
privind aprobarea modului de utilizare a mijloacelor
fondului de subvenționare a producătorilor agricoli

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art. 1. – Articolul 2 din Hotărîrea Parlamentului nr. 137-XVIII din 29 decembrie 2009 privind aprobarea modului de utilizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 197–200, art. 676), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„Art. 2. – Mijloacele financiare alocate în anii 2004–2009 pentru crearea de stațiuni tehnologice de mașini

și mijloacele financiare provenite din rambursarea creditelor tehnice se preiau de la Întreprinderea de Stat „Moldresurse” și de la Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare și se transmit în gestiunea Întreprinderii de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”. ”

Art. II. – Guvernul, în termen de 2 luni, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta hotărîre.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 30. Chișinău, 6 martie 2012.

178 D E C R E T
privind numirea în funcție a unor judecători

În temeiul art.116 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova și al art.11 alin.(1) din Legea cu privire la statutul judecătorului,

Președintele Republicii Moldova **d e c r e t e a z ă**:

Articol unic. – Doamna Tatiana AVASILOAIE și doamna Maria TERTEA se numesc în funcția de judecător la Judecătoria Căușeni pe un termen de cinci ani.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 563-VI. Chișinău, 15 martie 2012.

179 D E C R E T
privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova

În temeiul art. 88 lit. c) din Constituția Republicii Moldova și al art. 24 alin. (2) din Legea cetățeniei Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova **d e c r e t e a z ă**:

Articol unic. – Se acordă cetățenia Republicii Moldova domnului Walid A.M. ALMALAHI, născut în 1955 în Palestina.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 564-VI. Chișinău, 15 martie 2012.

180 D E C R E T
privind conferirea de titluri onorifice

În temeiul art. 88 lit. a) din Constituția Republicii Moldova și al Legii cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova **d e c r e t e a z ă**:

Articol unic. – Pentru merite în promovarea artei muzicale, activitate de creație prodigioasă și înaltă măiestrie artistică, se conferă:

Titlul onorific „Artist al Poporului” următorilor:

GORGOS Vladimir – conducător artistic al Formației „Millenium”
TODERAȘCU Mihai – compozitor, interpret de muzică ușoară;

Titlul onorific „Artist Emerit” următorilor:

ARSENI Doina – interpretă de muzică populară
COTELNIC Aurelia (Aura) – interpretă de muzică ușoară
RUSU Igor – interpret de muzică populară
ȘTEFĂNEȚ Marcel – conducător artistic al Formației „Transbalkanica”
PETCOVICI Piotr – conducător al Orchestrei de Instrumente Populare „Taraf”, UTA Găgăuzia
VOINOVAN Georgeta – interpretă de muzică ușoară.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 565-VI. Chișinău, 15 martie 2012.

181 D E C R E T
privind conferirea „Ordinului de Onoare”
domnului Petru COSTIN

În temeiul art. 88 lit. a) din Constituția Republicii Moldova și al Legii cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:
Articol unic. – Pentru merite în dezvoltarea muzeo-

grafiei, contribuție la promovarea valorilor cultural-istorice și activitate expozițională intensă, domnului Petru COSTIN, colaborator științific la Centrul de Cultură și Istorie Militară, i se conferă „Ordinul de Onoare”.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 566-VI. Chișinău, 15 martie 2012.

182 D E C R E T
privind acordarea deplinei puteri domnului Alexei
ROIBU, ministru al afacerilor interne

În temeiul art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și al art. 9 din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:
Articol unic. – Domnului Alexei ROIBU, ministru al

afacerilor interne, i se acordă deplinele puteri pentru a semna, în numele Republicii Moldova, Protocolul privind privilegiile și imunitățile Centrului Sud-Est European de Aplicare a Legii.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 571-VI. Chișinău, 15 martie 2012.

183 D E C R E T
privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova

În temeiul art. 88 lit. c) din Constituția Republicii Moldova și al art. 24 alin. (2) din Legea cetățeniei Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Se acordă cetățenia Republicii Moldova domnului Orchun AKCHINAR, născut în 1980 în Republica Cipru.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 572-VI. Chișinău, 15 martie 2012.

Acte ale Curții Constituționale a Republicii Moldova**8****HOTĂRÎRE**

**cu privire la controlul constituționalității
unor hotărâri ale Parlamentului și confirmarea
rezultatelor alegerii Președintelui Republicii Moldova
(Sesizările nr.4e/2012 și nr.5a/2012)**

**În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională, statuind în componența:
DI Alexandru TĂNASE, președinte, judecător-raportor,
Dna Valeria ȘTERBET, judecător-raportor,
DI Dumitru PULBERE,
DI Victor PUȘCAȘ,
DI Petru RAILEAN,
Dna Elena SAFALERU, judecătore,**
cu participarea dnei Dina Musteața, grefier,

Avînd în vedere sesizările Comisiei speciale de desfășurare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a unui grup de deputați, depuse și înregistrate la 16 martie 2012 și, respectiv, 19 martie 2012,

Examinînd sesizările în ședință plenară publică,
Avînd în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberînd în ședință plenară închisă,
Pronunță următoarea hotărîre:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea Comisiei speciale de desfășurare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, depusă la 16 martie 2012 și înregistrată cu nr.4e, drept temei servind Hotărîrea Parlamentului nr.46 din 16 martie 2012 cu privire la confirmarea alegerii Președintelui Republicii Moldova și actele privind desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, prezentate în conformitate cu articolul 11 alin.(3) din Legea cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova nr.1234-XIV din 22 septembrie 2000.

2. Prin decizia Curții Constituționale din 16 martie 2012 sesizarea a fost declarată admisibilă și înscrisă în ordinea de zi pentru examinare în fond pe data de 19 martie 2012.

3. La 19 martie 2012, în temeiul articolelor 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, 25 alin.(1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin.(1) lit.g) din Codul jurisdicției constituționale, un grup de deputați din fracțiunea parlamentară a Partidului Comuniștilor din Republica Moldova a depus o sesizare pentru controlul constituționalității hotărîrilor Parlamentului: nr.38 din 7 martie 2012 privind stabilirea datei pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova; nr.39 din 7 martie 2012 privind Comisia specială de desfășurare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova; nr.46 din 16 martie 2012 cu privire la confirmarea alegerii Președintelui Republicii Moldova.

4. Prin decizia din 19 martie 2012 sesizarea a fost acceptată spre examinare în fond și conexată cu sesizarea nr.4e, depusă la 16 martie 2012.

5. La ședința plenară publică a Curții au participat dl Tudor Deliu, deputat în Parlament, președintele Comisiei speciale de desfășurare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, dl Valeriu Munteanu, deputat în Parlament, secretar al Comisiei speciale, dl Ion Creangă, reprezentantul permanent al Parlamentului la Curtea Constituțională, și autorii sesizării, deputații în Parlament Artur Reșetnicov și Serghei Sirbu. Au fost prezenți dl Nicolae Timoftei, Președintele ales al Republicii Moldova, dl Vladimir Plahotniuc, prim-vicepreședinte al Parlamentului.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

6. Prevederile relevante ale Constituției (M.O. nr.1/1, 1994) sînt următoarele:

Articolul 2**Suveranitatea și puterea de stat**

(1) Suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale

reprezentative, în formele stabilite de Constituție.

(2) Nici o persoană particulară, nici o parte din popor, nici un grup social, nici un partid politic sau o altă formațiune obștească nu poate exercita puterea de stat în nume propriu. Uzurparea puterii de stat constituie cea mai gravă crimă împotriva poporului.

Articolul 60**Parlamentul, organ reprezentativ suprem și legislativ**

(1) Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului.

(2) Parlamentul este compus din 101 deputați.

Articolul 77**Președintele Republicii Moldova, șeful statului**

(1) Președintele Republicii Moldova este șeful statului.

(2) Președintele Republicii Moldova reprezintă statul și este garantul suveranității, independenței naționale, al unității și integrității teritoriale a țării.

Articolul 78**Alegerea Președintelui**

(1) Președintele Republicii Moldova este ales de Parlament prin vot secret.

(2) Poate fi ales Președinte al Republicii Moldova cetățeanul cu drept de vot care are 40 de ani împliniți, a locuit sau locuiește permanent pe teritoriul Republicii Moldova nu mai puțin de 10 ani și posedă limba de stat.

(3) Este ales candidatul care a obținut votul a trei cincimi din numărul deputaților aleși. Dacă nici un candidat nu a întrunit numărul necesar de voturi, se organizează al doilea tur de scrutin între primii doi candidați stabiliți în ordinea numărului descrescător de voturi obținute în primul tur.

(4) Dacă și în turul al doilea nici un candidat nu va întruni numărul necesar de voturi, se organizează alegeri repetate.

(5) Dacă și după alegerile repetate Președintele Republicii Moldova nu va fi ales, Președintele în exercițiu dizolvă Parlamentul și stabilește data alegerilor în noul Parlament.

(6) Procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova este stabilită prin lege organică.

Articolul 79**Validarea mandatului și depunerea jurământului**

(1) Rezultatul alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova este validat de Curtea Constituțională.

(2) Candidatul a cărui alegere a fost validată depune în fața Parlamentului și a Curții Constituționale, cel târziu la 45 de zile după alegeri, următorul jurământ:

“Jur să-mi dăruiesc toată puterea și priceperea propășirii Republicii Moldova, să respect Constituția și legile țării, să apăr democrația, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, suveranitatea, independența, unitatea și integritatea teritorială a Moldovei”.

Articolul 80**Durata mandatului**

(1) Mandatul Președintelui Republicii Moldova durează 4 ani și se exercită de la data depunerii jurământului.

(2) Președintele Republicii Moldova își exercită mandatul pînă la depunerea jurământului de către Președintele nou-ales.

(3) Mandatul Președintelui Republicii Moldova poate fi prelungit, prin lege organică, în caz de război sau de catastrofă.

(4) Nici o persoană nu poate îndeplini funcția de Președinte al Republicii Moldova decât pentru cel mult două mandate consecutive.

Articolul 90

Vacanța funcției

(1) Vacanța funcției de Președinte al Republicii Moldova intervine în caz de expirare a mandatului, de demisie, de demitere, de imposibilitate definitivă a exercitării atribuțiilor sau de deces.

(2) Cererea de demisie a Președintelui Republicii Moldova este prezentată Parlamentului, care se pronunță asupra ei.

(3) Imposibilitatea exercitării atribuțiilor mai mult de 60 de zile de către Președintele Republicii Moldova este confirmată de Curtea Constituțională în termen de 30 de zile de la sesizare.

(4) În termen de 2 luni de la data la care a intervenit vacanța funcției de Președinte al Republicii Moldova, se vor organiza, în conformitate cu legea, alegeri pentru un nou Președinte.

7. Prevederile relevante ale Legii nr.1234-XIV din 22 septembrie 2000 cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova (M.O. nr.139-140/996, 2000) sînt următoarele:

Articolul 1

Alegerea Președintelui Republicii Moldova

(1) Președintele Republicii Moldova este ales de Parlament prin vot secret.

Articolul 2

Organizarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova

(1) Organizarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova presupune: stabilirea datei alegerilor, crearea unei comisii speciale de desfășurare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, desfășurarea turului întâi al alegerilor ordinare în ședință publică specială a Parlamentului.

[...]

(4) Data alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova se stabilește prin hotărîre a Parlamentului.

Articolul 3

Condițiile pentru candidații la funcția de Președinte al Republicii Moldova

În funcția de Președinte al Republicii Moldova poate fi aleasă persoana cu drept de vot, care deține cetățenia Republicii Moldova, are 40 de ani împliniți, a locuit sau locuiește permanent pe teritoriul Republicii Moldova nu mai puțin de 10 ani, posedă limba de stat și întrunește condițiile prezentei legi.

Articolul 4

Crearea unei comisii speciale, atribuțiile ei

(1) Parlamentul, la propunerea fracțiunilor parlamentare, instituie o comisie specială de desfășurare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova (denumită în continuare comisie specială), care:

(2) Membrii comisiei speciale aleg președintele și secretarul, determină competența și aprobă regulamentul de activitate al comisiei.

(3) Ședințele comisiei speciale sînt deliberative în prezența majorității membrilor, iar hotărîrile se adoptă cu votul majorității membrilor. Hotărîrile și procesele-verbale sînt semnate de președintele și secretarul comisiei și ștampilate cu sigiliul Parlamentului Republicii Moldova.

Articolul 8

Votarea

(1) Votarea pentru candidații la funcția de Președinte al Republicii Moldova se efectuează în mod secret.

(2) Numele candidaților se includ în buletinul de vot în ordinea desemnării lor.

(3) Fiecărui deputat i se înmînează un buletin de vot.

(4) Deputații votează ștergînd cu o linie din buletinul de vot numele candidaților contra cărora votează.

(5) Imediat după terminarea votării, comisia specială întocmește un proces-verbal care va conține:

a) numărul total de deputați care au primit buletine de vot;

b) numărul total de buletine introduse în urnă;

c) numărul total de voturi acumulate de fiecare candidat;

d) numărul total de buletine declarate nevalabile;

e) alte date necesare.

Articolul 9

Prevederi speciale privind alegerile ordinare

(1) La alegerile ordinare pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova pot participa unul sau mai mulți candidați.

(2) Este ales candidatul care a obținut votul a trei cincimi din numărul deputaților aleși.

[...]

Articolul 11

Rezultatele alegerilor

(1) Comisia specială totalizează rezultatele votării și prezintă informația respectivă Parlamentului.

(2) În baza informației prezentate de comisia specială, Parlamentul adoptă o hotărîre prin care confirmă că Președintele Republicii Moldova este ales.

(3) Hotărîrea Parlamentului și actele comisiei speciale se prezintă de îndată Curții Constituționale.

Articolul 12

Validarea rezultatelor alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova

Curtea Constituțională, în termen de 3 zile de la primirea hotărîrii Parlamentului privind alegerea Președintelui Republicii Moldova, examinează în ședință publică constituționalitatea alegerii Președintelui Republicii Moldova și emite o hotărîre cu privire la validarea rezultatelor alegerilor, care se publică imediat.

ÎN DREPT

8. Prin Hotărîrea privind stabilirea datei pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova nr.38 din 7 martie 2012 Parlamentul a decis că va desfășura alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova la 16 martie 2012.

9. Prin Hotărîrea privind Comisia specială de desfășurare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova nr.39 de la aceeași dată Parlamentul a instituit și a stabilit componența nominală a Comisiei speciale pentru desfășurarea scrutinului prezidențial.

10. La 16 martie 2012 Parlamentul a adoptat Hotărîrea nr.46 cu privire la confirmarea alegerii Președintelui Republicii Moldova, prin care a luat act de informația privind totalizarea rezultatelor votării în cadrul alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, desfășurate la 16 martie 2012, prezentată de comisia specială, și a confirmat alegerea domnului Nicolae Timofti în funcția de Președinte al Republicii Moldova.

11. La aceeași dată Comisia specială de desfășurare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova a prezentat Curții Constituționale Hotărîrea Parlamentului nr.46 din 16 martie 2012 și actele respective în vederea confirmării rezultatelor alegerii Președintelui Republicii Moldova.

12. În opinia grupului de deputați, hotărîrile contestate ale Parlamentului nr.38, nr.39 și nr.46 au fost adoptate cu încălcarea prevederilor articolelor 2, 60, 78 și 90 din Constituție.

13. Autorii sesizării menționează că una din atribuțiile de bază ale Parlamentului este alegerea șefului statului, subliniind că funcția de șef al statului a devenit vacantă începînd cu 11 septembrie 2009. În același context ei observă că art. 90 alin. (4) din Constituție prevede că, în termen de 2 luni de la data la care a intervenit vacanța funcției de Președinte al Republicii Moldova, se vor organiza, în conformitate cu legea, alegeri pentru un nou Președinte. Avînd în vedere posibilitatea dizolvării Parlamentului nu mai frecvent decît o dată pe an, ei consideră că la 28 septembrie 2011 au apărut

circumstanțe pentru dizolvarea Parlamentului.

14. Autorii sesizării menționează de asemenea că prin anularea, din motivul neînregistrării nici unui candidat, a Hotărârii nr.199 din 20 octombrie 2011 privind stabilirea datei alegerii Președintelui Republicii Moldova pentru 18 noiembrie 2011 Parlamentul și-a depășit competența și a întrerupt nefondat procesul de alegere a șefului statului.

15. Deși la 16 decembrie 2011, conform Hotărârii Parlamentului nr.239 din 2 decembrie 2011, a avut loc scrutinul prezidențial, candidatul la funcția de Președinte nu a întrunit numărul necesar de voturi pentru a fi ales. Autorii sesizării relatează că prin Hotărârea nr.287 din 28 decembrie 2011 Parlamentul a fixat pentru 15 ianuarie 2012 desfășurarea alegerilor repetate pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova. La 12 ianuarie 2012, prin Hotărârea nr.1, Curtea Constituțională a declarat neconstituționale hotărârile Parlamentului nr.266 din 23 decembrie 2011 cu privire la rezultatele alegerilor ordinare pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și nr.287 din 28 decembrie 2011 privind stabilirea datei alegerii repetate a Președintelui Republicii Moldova.

16. Acțiunile ulterioare ale Parlamentului, având în vedere abrogarea hotărârilor declarate neconstituționale fără a se stabili data scrutinului prezidențial, prin care fapt din nou s-a întrerupt în mod nefondat procesul de alegere a șefului statului, fixarea pentru 16 martie 2012 a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, constituirea comisiei speciale, procedura de votare, confirmarea alegerilor din 16 martie 2012 de către Parlament, în opinia autorilor sesizării, au avut loc cu încălcarea prevederilor constituționale menționate și ignorarea dreptului la vot secret și liber exprimat.

17. Curtea reține că, în esență, sesizarea vizează respectarea de către Parlament a procedurii de alegere a Președintelui Republicii Moldova, prevăzută de articolul 78 din Constituție.

18. În acest context, Curtea relevă că prerogativa care i-a fost acordată prin articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție privind controlul constituționalității hotărârilor Parlamentului presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia. În același timp, Curtea menționează că, în conformitate cu prevederile articolului 135 alin.(1) lit.e) din Constituție, Curtea Constituțională confirmă rezultatele alegerii Președintelui Republicii Moldova.

19. Astfel, pentru a stabili respectarea articolului 78 din Constituție, Curtea va verifica dacă n-a fost încălcată procedura constituțională de alegere a Președintelui Republicii Moldova, având drept reper și jurisprudența sa anterioară, potrivit căreia Curtea are atribuția de a veghea la respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea alegerilor Președintelui conform principiilor democratice, cu respectarea dispozițiilor constituționale, legale și standardelor internaționale în domeniu. În înțelesul prevederii constituționale menționate, soluționarea sesizărilor care îi sunt adresate cu privire la respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte ține de sfera sa de competență, în măsura în care soluționarea contestațiilor nu intră în atribuțiile organelor electorale sau ale instanțelor judecătorești (HCC nr.1 din 12.01.2012).

20. În lumina celor expuse, Curtea Constituțională va analiza constituționalitatea actelor contestate prin prisma normelor constituționale invocate de autorii sesizării. În acest sens, Curtea va examina *pretinsa încălcare a articolului 78 din Constituție combinat cu articolele 2, 60 și 90 din Constituție*.

APRECIEREA CURȚII

21. Potrivit articolului 2 din Constituție, suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție. Art.60 din Constituție statuează că Parlamentul este organul reprezentativ suprem

al poporului Republicii Moldova. Una din obligațiile fundamentale ale Parlamentului constituie alegerea Președintelui Republicii Moldova.

22. Conform dispozițiilor articolului 78 alin.(1) din Constituție, Președintele Republicii Moldova este ales de Parlament prin vot secret.

Curtea relevă că art.78 din Legea Supremă stipulează condițiile pentru a putea candida la funcția de Președinte al Republicii Moldova:

„(2) Poate fi ales Președinte al Republicii Moldova cetățeanul cu drept de vot care are 40 de ani împliniți, a locuit sau locuiește permanent pe teritoriul Republicii Moldova nu mai puțin de 10 ani și posedă limba de stat”;
circumstanțele care condiționează organizarea și desfășurarea turului doi de scrutin și a alegerilor repetate:

„(3) Este ales candidatul care a obținut votul a trei cincimi din numărul deputaților aleși. Dacă nici un candidat nu a întrunit numărul necesar de voturi, se organizează al doilea tur de scrutin între primii doi candidați stabiliți în ordinea numărului descrescător de voturi obținute în primul tur.

(4) Dacă și în turul al doilea nici un candidat nu va întruni numărul necesar de voturi, se organizează alegeri repetate.”;

consecințele nealegerii șefului statului:

„(5) Dacă și după alegerile repetate Președintele Republicii Moldova nu va fi ales, Președintele în exercițiu dizolvă Parlamentul și stabilește data alegerilor în noul Parlament.”

23. Reglementînd principiile generale de alegere a șefului statului, constituanta legislativă a prevăzut că:

„(6) Procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova este stabilită prin lege organică.”

Astfel, reglementările complementare referitoare la alegerile prezidențiale, la care trebuie să se conformeze organele abilitate, sînt cuprinse în Legea nr.1234-XIV din 22 septembrie 2000 cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova.

24. În speță, Curtea atestă că după expirarea unui an de la ultima dizolvare a Parlamentului (28 septembrie 2011) au fost întreprinse măsuri pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova, lucru recunoscut și de autorii sesizării. Or, în cazul în care pentru alegerile la funcția de Președinte al Republicii Moldova din 18 noiembrie 2011 nu a fost înregistrat nici un candidat, nu se poate considera că a avut loc turul întâi al acestora și că prin anularea Hotărârii nr.199 din 20 octombrie 2011 s-a întrerupt procesul de alegere a șefului statului, deoarece ulterior scrutinul prezidențial a fost stabilit pentru 16 decembrie 2011, adică în termen de o lună, ceea ce nu contravine prevederilor Legii nr.1234-XIV din 22 septembrie 2000. În urma procedurii de alegere a Președintelui Republicii Moldova din 16 decembrie 2011 candidatul la funcția de Președinte nu a întrunit numărul necesar de voturi, în consecință, s-a stabilit o nouă dată a alegerilor prezidențiale repetate – 15 ianuarie 2012.

25. Prin Hotărârea nr.1 din 12 ianuarie 2012 Curtea Constituțională a declarat neconstituționale Hotărârea Parlamentului nr. 266 din 23 decembrie 2011 cu privire la rezultatele alegerilor ordinare pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și Hotărârea Parlamentului nr. 287 din 28 decembrie 2011 privind stabilirea datei alegerii repetate a Președintelui Republicii Moldova pentru 15 ianuarie 2012, astfel Parlamentul fiind readus la etapa inițială de alegere a șefului statului.

26. Autorii sesizării argumentează neconstituționalitatea Hotărârii Parlamentului nr. 38 din 7 martie 2012 privind stabilirea datei pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova pentru 16 martie 2012 și, drept consecință, a Hotărârii Parlamentului nr.39 din 7 martie 2012 privind Comisia specială de desfășurare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Hotărârii Parlamentului nr.46 din 16 martie 2012 cu privire la confirmarea alegerii Președintelui Republicii Moldova prin încălcarea prevederilor art.90 din Constituție, care prevede pentru inițierea procedurii de

alegere a șefului statului un termen de 2 luni.

27. În acest context, Curtea Constituțională readuce în atenție concluziile expuse în Hotărîrea nr.2 din 8 februarie 2011: „...termenul de 2 luni început la 11.09.2009 s-a consumat, acest termen nemaifiind aplicabil actualmente, decît în cazul constatării de către Curtea Constituțională a circumstanțelor pentru instituirea unui nou interimar în situațiile prevăzute de alin.(1) art.90 din Constituție... Parlamentul Republicii Moldova, desemnînd la 30 decembrie 2010 un nou Președinte interimar, a instituit o situație juridică inedită: de interimar al funcției de Președinte interimar, situație nereglementată de Constituție sau legislație”. Or, după cum a apreciat Curtea Constituțională, termenul privind desfășurarea alegerilor prezidențiale în cadrul perioadei de exercitare a interimatului funcției de Președinte ține de procedura cu privire la alegerea Președintelui și, în conformitate cu alin.(6) art.78 din Constituție, Parlamentul are deplina putere de a reglementa această problemă, respectînd principiile constituționale.

28. Deoarece Legea specială cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova nu conține astfel de reglementări, Curtea nu poate reține argumentele autorilor sesizării cu privire la aplicabilitatea, prin analogie, a prevederilor art.90 alin.(4) din Constituție, care, în opinia lor, ar putea servi drept temei pentru a recunoaște neconstituționale actele contestate.

29. Curtea consideră inacceptabile și argumentele invocate în susținerea încălcării dreptului la vot secret și liber exprimat, deoarece procedura instituită de comisia specială și modul în care s-a desfășurat votarea sînt conforme dispozițiilor constituționale și legale și concluziilor Curții Constituționale expuse în Hotărîrea nr.1 din 12 ianuarie 2012 (paragrafele 42-46).

30. În baza celor expuse, Curtea conchide că hotărîrile Parlamentului nr.38, nr.39 și nr.46 nu contravin articolului 78 combinat cu articolele 2, 60 și 90 din Constituție.

31. Astfel, Curtea reține că prin Hotărîrea nr.3/1 din 12 martie 2012, în conformitate cu Legea cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova, comisia specială a înregistrat în calitate de candidat pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova pe dl Nicolae Timofti, eliberîndu-i certificatul de înregistrare cu nr.1.

32. Prin Hotărîrea nr.4/1 din 13 martie 2012 comisia specială a aprobat lista candidaților pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, înscriindu-l pe dl Nicolae Timofti și anexînd copiile actelor depuse de candidat. În conformitate cu Hotărîrea comisiei speciale nr.4/2, dosarul unicului candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova a fost distribuit deputaților în Parlament.

33. La 16 martie 2012 a avut loc ședința specială a Parlamentului pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova.

34. Potrivit procesului-verbal al comisiei speciale nr.6 din 16 martie 2012, în urma votării au fost stabilite următoarele:

a) numărul total de buletine de vot elaborate de comisia specială	– 111
b) numărul total de deputați care au primit buletine de vot	– 62
c) numărul total de buletine introduse în urnă	– 62
d) numărul total de buletine declarate nevalabile	– 0
e) numărul total de buletine neutilizate și anulate	– 49
f) numărul total de voturi valabil exprimate pentru	

fiecare candidat:

1. TIMOFTI Nicolae – 62

35. Conducîndu-se de articolul 9 din Legea cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova, comisia specială a constatat că dl Nicolae Timofti a întrunit 62 de voturi, ceea ce constituie mai mult de trei cincimi din numărul deputaților aleși, conform cerințelor prevederilor articolului 78 alin.(3) din Constituție.

În baza informației prezentate de comisia specială, Parlamentul a adoptat Hotărîrea nr.46 din 16 martie 2012, prin care a confirmat alegerea domnului Nicolae Timofti în funcția de Președinte al Republicii Moldova, transmițînd hotărîrea și actele comisiei speciale Curții Constituționale.

36. Analizînd Hotărîrea Parlamentului nr.46 din 16 martie 2012 cu privire la confirmarea alegerii Președintelui Republicii Moldova și actele prezentate de comisia specială, Curtea Constituțională reține următoarele.

Candidatul Nicolae Timofti corespunde cerințelor articolului 78 alin.(2) din Constituție și articolului 3 din Legea cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova, fiind inclus în lista candidaților pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova cu respectarea prevederilor articolului 5 din Legea nr.1234-XIV din 22 septembrie 2000.

37. Curtea reține că organizarea și desfășurarea de către comisia specială a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova cu un singur candidat nu contravine prevederilor articolului 78 alin.(3) din Constituție, fiind în concordanță și cu jurisprudența anterioară a Curții Constituționale (HCC nr. 20 din 27 noiembrie 2009).

Curtea relevă că nu au fost atestate încălcări de natură să influențeze rezultatele scrutinului prezidențial.

38. În exercitarea atribuției ce-i revine potrivit Constituției, Curtea Constituțională confirmă că alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 16 martie 2012 s-au desfășurat conform principiilor democratice, cu respectarea dispozițiilor constituționale, legale și standardelor internaționale în domeniu.

39. Curtea atestă că la 16 martie 2012, în conformitate cu articolul 78 din Legea Supremă, Parlamentul Republicii Moldova, prin vot secret, exprimînd voința suverană a poporului și reprezentîndu-i interesele cu bună-credință și onestitate, a ales Președintele Republicii Moldova.

Pentru motivele arătate, în temeiul dispozițiilor articolului 78 alin.(1), alin.(2) și alin.(3), articolului 79 alin.(1) și articolului 140 alin.(2) din Constituție, articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolului 61 și articolului 62 din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. Se declară constituționale Hotărîrea Parlamentului nr.38 din 7 martie 2012 privind stabilirea datei pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova, Hotărîrea Parlamentului nr. 39 din 7 martie 2012 privind comisia specială de desfășurare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și Hotărîrea Parlamentului nr.46 din 16 martie 2012 cu privire la confirmarea alegerii Președintelui Republicii Moldova.

2. Se confirmă constituționalitatea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 16 martie 2012.

3. Se validează alegerea dlui Nicolae Timofti în funcția de Președinte al Republicii Moldova.

4. Prezenta hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE**

Nr. 4. Chișinău, 19 martie 2012.

Alexandru TĂNASE

9**DECIZIE**

**privind sistarea procesului pentru interpretarea
articolului 122 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova
(Sesizarea nr. 34b/2011)**

**Curtea Constituțională, statuind în componența:
DI Alexandru TĂNASE , președinte, judecător-raportor
Dna Valeria ȘTERBET , judecător-raportor,
DI Dumitru PULBERE,
DI Petru RAILEAN,**

Dna Elena SAFALERU, judecătore,
cu participarea dnei Ludmila Chihai, grefier,

Avînd în vedere sesizarea depusă la 31 octombrie 2011,
înregistrată la aceeași dată,

Examinînd sesizarea în ședință plenară publică,

Avînd în vedere actele și lucrările dosarului,

Pronunță următoarea decizie, adoptată la această
dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea depusă la
Curtea Constituțională la 31 octombrie 2011, în temeiul
articolelor 25 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la Curtea
Constituțională și 38 alin. (1) lit. c) din Codul jurisdicției
constituționale de ministrul justiției, dl Oleg Efrim, privind
interpretarea articolului 122 alin.(2) din Constituție, potrivit
cărui: „*Din Consiliul Superior al Magistraturii fac parte de
drept: Președintele Curții Supreme de Justiție, ministrul
justiției și Procurorul General*”.

2. Autorul sesizării solicită interpretarea articolului 122
alin.(2) din Constituție în următoarele aspecte:

„a) Continuă să fie membri de drept ai Consiliului
Superior al Magistraturii Președintele Curții Supreme de
Justiție, ministrul justiției și Procurorul General, care, în
temeiul articolului 7 alin.(3) din Legea cu privire la statutul
persoanelor cu funcție de demnitate publică, continuă să-și
exercite atribuțiile ulterior expirării termenului mandatului
lor legal?

b) Pot fi oare considerate alte persoane, care ocazional
exercită interimatul funcțiilor publice de Președinte al Curții
Supreme de Justiție, ministru al justiției și Procuror General,
membri de drept ai Consiliului Superior al Magistraturii?

c) În lipsa unor dispoziții exprese ale legii speciale,
expirarea mandatului Președintelui Curții Supreme de
Justiție, ministrului justiției, Procurorului General, Președin-
telui și membrului Consiliului Superior al Magistraturii este
oare o situație juridică ce determină interimatul funcției sau
operează în această ipoteză prevederea generală conținută
în articolul 7 alin.(3) din Legea cu privire la statutul persoa-
nelor cu funcție de demnitate publică: „*În cazul în care
termenul regulamentar de exercitare a mandatului expiră
sau a expirat, iar succesorul de competență nu intră în
exercitarea mandatului, demnitarul continuă să-și exercite
mandatul pînă la ocuparea funcției de către succesorul de
competență*”?”

3. Prin decizia Curții Constituționale din 9 decembrie
2011 sesizarea a fost declarată admisibilă, fără a prejudicia
fondul cauzei.

4. În procesul examinării sesizării, Curtea Constituțională
a solicitat opiniile Președintelui interimar, Parlamentului,
Guvernului, Procuraturii Generale, Curții Supreme de
Justiție, Consiliului Superior al Magistraturii, Academiei de
Științe a Moldovei.

5. La ședința plenară publică a Curții a participat autorul
sesizării, dl Oleg Efrim, ministrul justiției. Parlamentul a fost
reprezentat de dl Victor Morgoci, șef-adjunct al Direcției
juridice a Secretariatului Parlamentului.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

6. Prevederile relevante ale Constituției sînt
următoarele:

Articolul 6**Separarea și colaborarea puterilor**

În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și
judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea
prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Consti-
tuției.

Articolul 7**Constituția, Lege Supremă**

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă.
Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine preve-
derilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 98**Învestitura [Guvernului]**

(1) După consultarea fracțiunilor parlamentare, Preșe-
dintele Republicii Moldova desemnează un candidat pentru
funcția de Prim-ministru.

(2) Candidatul pentru funcția de Prim-ministru va cere,
în termen de 15 zile de la desemnare, votul de încredere al
Parlamentului asupra programului de activitate și a întregii
liste a Guvernului.

(3) Programul de activitate și lista Guvernului se dezbate
în ședința Parlamentului. Acesta acordă încredere Guver-
nului cu votul majorității deputaților aleși.

(4) În baza votului de încredere acordat de Parlament,
Președintele Republicii Moldova numește Guvernul.

(5) Guvernul își exercită atribuțiile din ziua depunerii
jurămîntului de către membrii lui în fața Președintelui
Republicii Moldova.

(6) În caz de remaniere guvernamentală sau de vacanță
a funcției, Președintele Republicii Moldova revocă și
numește, la propunerea Prim-ministrului, pe unii membri
ai Guvernului.

Articolul 100**Încetarea funcției de membru al Guvernului**

Funcția de membru al Guvernului încetează în caz de
demisie, de revocare, de incompatibilitate sau de deces.

Articolul 122**Componența [Consiliului Superior al
Magistraturii]**

(1) Consiliul Superior al Magistraturii este alcătuit din
judecători și profesori titulari aleși pentru o durată de
4 ani.

(2) Din Consiliul Superior al Magistraturii fac parte de
drept: Președintele Curții Supreme de Justiție, ministrul
justiției și Procurorul General.

Articolul 123**Atribuțiile [Consiliului Superior al Magistraturii]**

(1) Consiliul Superior al Magistraturii asigură numirea,
transferarea, detașarea, promovarea în funcție și aplicarea
de măsuri disciplinare față de judecători.

(2) Modul de organizare și funcționare al Consiliului
Superior al Magistraturii se stabilește prin lege organică.

Articolul 124**Atribuțiile și structura [Procuraturii]**

(1) Procuratura reprezintă interesele generale ale
societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile
și libertățile cetățenilor, conduce și exercită urmărirea
penală, reprezintă învinuirea în instanțele judecătorești, în
condițiile legii.

(2) Sistemul organelor Procuraturii cuprinde Procuratura Generală, procuraturile teritoriale și procuraturile specializate.

(3) Organizarea, competența și modul de desfășurare a activității Procuraturii sînt stabilite prin lege.

Articolul 125

Mandatul procurorilor

(1) Procurorul General este numit în funcție de către Parlament, la propunerea Președintelui acestuia.

(2) Procurorii ierarhic inferiori sînt numiți de Procurorul General și îi sînt subordonați.

(3) Mandatul procurorilor este de 5 ani.

(4) Funcția de procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția activității didactice și științifice.

(5) În exercitarea mandatului, procurorii se supun numai legii.

7. Prevederile relevante ale Legii nr.947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (M.O. nr.64/641, 1996; republicată în M.O. nr.186-188/752, 2003) sînt următoarele:

Articolul 9

Durata mandatului [membrului Consiliului Superior al Magistraturii]

(1) Durata mandatului de membru al Consiliului Superior al Magistraturii este de 4 ani.

(2) Sub incidența alin.(1) nu cad membrii care fac parte de drept din Consiliul Superior al Magistraturii.

8. Prevederile relevante ale Legii nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (M.O. nr.194-196/637, 2010) sînt următoarele:

Articolul 3

Sfera de aplicare a prezentei legi [nr.199 din 16 iulie 2010]

(1) Prevederile prezentei legi se aplică persoanelor cu funcții de demnitate publică specificate în anexă la prezenta lege.

(2) Prevederile prezentei legi se aplică demnitarului în partea în care statutul acestuia nu este reglementat prin legi speciale. În cazul în care soluțiile juridice prevăzute de prezenta lege și de legea specială care reglementează activitatea demnitarului respectiv diferă, se aplică prevederile legii speciale corespunzătoare.

Articolul 7

Mandatul demnitarului

(1) Mandatul demnitarului este de 4 ani, dacă un alt termen nu este stabilit prin Constituție sau prin legea specială ce reglementează activitatea acestui demnitar.

(2) Exercițarea funcției de demnitate publică nu este limitată de un anumit număr de mandate, cu excepția cazurilor cînd legea specială ce reglementează activitatea demnitarului prevede altfel.

(3) În cazul în care termenul regulamentar de exercitare a mandatului expiră sau a expirat, iar succesorul de competență nu intră în exercitarea mandatului, demnitarul continuă să-și exercite mandatul pînă la ocuparea funcției de către succesorul de competență.

ÎN DREPT

9. Curtea reține că prerogativa cu care a fost investită prin articolul 135 alin. (1) lit. b) din Constituție presupune stabilirea sensului autentic și deplin al normelor constituționale, care poate fi realizată prin interpretarea textuală sau funcțională, în măsura în care poate fi dedusă din textul Constituției, ținînd cont de caracterul generic al normei, situațiile concrete pe care legiuitorul nu avea cum să le prevadă la momentul elaborării normei, reglementările ulterioare (conexe sau chiar contradictorii), situațiile complexe în care norma trebuie aplicată etc.

10. Din conținutul sesizării, Curtea observă că aceasta

vizează în esență statutul membrilor de drept ai Consiliului Superior al Magistraturii.

11. Curtea reține că prevederea articolului 122 alin. (2) din Constituție enumeră trei membri care fac parte de drept din Consiliul Superior al Magistraturii: Președintele Curții Supreme de Justiție, ministrul justiției și Procurorul General.

12. Organizarea, competența și modul de funcționare al Consiliului Superior al Magistraturii sînt reglementate de legi organice speciale: privind organizarea judecătorească, cu privire la statutul judecătorului, cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, cu privire la Colegiul de calificare și atestarea judecătorilor, cu privire la Colegiul disciplinar și la răspunderea disciplinară a judecătorilor, precum și de alte acte normative.

13. Analizînd obiectul sesizării în raport cu normele constituționale, Curtea Constituțională constată că motivele invocate pentru interpretarea prevederilor constituționale țin de statutul interimatului membrilor de drept ai Consiliului Superior al Magistraturii, indicați în articolul 122 alin.(2) din Constituție, care este reglementat prin legi speciale, adoptate în dezvoltarea prevederilor constituționale, fapt care determină Curtea să le analizeze în corelare cu obiectul sesizării pentru a nu comite o ingerință în sfera de activitate a Parlamentului.

A. Argumentele autorului sesizării

14. Autorul sesizării consideră necesară această interpretare pornind de la situația creată la momentul înaintării ei cu asigurarea interimatului funcției de Președinte al Curții Supreme de Justiție, mandatul căruia a expirat, și de la eventualele situații juridice analogice referitoare la Procurorul General și ministrul justiției. În opinia sa, în exercitarea atribuțiilor de către demnitarii publici, investiți în funcție conform procedurilor constituționale, pot interveni unele situații excepționale, ce determină încetarea înainte de termen a mandatului.

15. Situațiile excepționale, care determină vacanța funcției publice, fac necesară instituirea interimatului funcției. Rațiunea dispunerii interimatului rezidă în depășirea situației create ca urmare a imposibilității exercitării atribuțiilor de către titularul mandatului și în evitarea unor perturbații în activitatea instituției publice. Drept argument se invocă și faptul că legiuitorul, potrivit articolului 7 alin. (3) din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199 din 16 iulie 2010, a instituit mecanismul prorogării de drept a exercitării împuternicirilor persoanelor cu funcții de demnitate publică. Printre funcțiile de demnitate publică, care cad sub imperiul acestei legi, sînt specificate și funcțiile de ministru, Președinte al Curții Supreme de Justiție și Procuror General.

16. Totodată, autorul sesizării argumentează necesitatea interpretării normei constituționale prin unele efecte ale aplicării dispozițiilor Legii nr.199 din 16 iulie 2010, care intră în contradicție cu prevederile Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, precum și prin lipsa unor dispoziții ale legilor speciale.

B. Aprecierea Curții

17. Curtea reține că prin dispozițiile articolului 135 alin. (1) lit.b) din Constituție și articolului 4 alin.(1) lit.b) din Legea cu privire la Curtea Constituțională este abilitată cu atribuția de interpretare a Constituției. Interpretarea dată dispozițiilor constituționale comportă caracter oficial și obligatoriu pentru toți subiecții raporturilor juridice.

18. În mai multe decizii ale sale Curtea Constituțională a relevat că scopul oricărei interpretări a normelor constituționale este de a asigura unitatea și înțelegerea corectă a conținutului și sensului lor autentic. Interpretarea oficială este imperativă în cazurile în care incertitudinea normelor

constituțională este determinată de o situație concretă și această incertitudine nu poate fi soluționată printr-o altă procedură jurisdicțională. Necesitatea interpretării trebuie să fie confirmată prin esența problemei de drept rezultată din caracterul neuniform al dispozițiilor constituționale.

19. Avînd în vedere importanța interpretării dispozițiilor constituționale, Curtea tratează sesizările de acest caracter cu o exigență deosebită. Acestea pot fi acceptate pentru examinare în fond doar în cazul în care dispoziția constituțională, a cărei interpretare se solicită, este incertă, ambiguă sau incompletă. La baza regulilor de acceptare a sesizărilor pentru interpretarea Constituției stă principiul separației și colaborării puterilor (articolul 6 din Constituție).

20. Dispozițiile constituționale ale articolului 122 alin. (2), potrivit cărora *din Consiliul Superior al Magistraturii fac parte de drept: Președintele Curții Supreme de Justiție, ministrul justiției și Procurorul General*, în viziunea Curții Constituționale, nu conțin ambiguități, imprecizii sau neclarități, ele sînt absolut exprese și, prin urmare, nu necesită să fie interpretate de Curtea Constituțională. Interpretarea normei constituționale menționate în aspectul sugerat în sesizare ar însemna comiterea unei imixțiuni în atribuțiile exclusive ale Parlamentului din următoarele considerente.

21. Potrivit articolului 123 din Constituție:

„(2) Modul de organizare și funcționare al Consiliului Superior al Magistraturii se stabilește prin lege organică.”

22. Astfel, Parlamentul a fost investit să stabilească atît modul de funcționare, cît și modul de organizare al Consiliului Superior al Magistraturii, care constă în stabilirea componenței Consiliului Superior al Magistraturii, statutului de membru al Consiliului, duratei mandatului, încetării mandatului și survenirii vacanței funcției.

23. Dezvoltînd norma constituțională, legiuitorul a adoptat Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr.947-XIII din 19 iulie 1996, prin care a stabilit componența și statutul de membru al Consiliului Superior al Magistraturii. Potrivit articolului 3 al legii:

„(1) Consiliul Superior al Magistraturii este constituit din 12 membri.

(2) În componența Consiliului Superior al Magistraturii intră judecători și profesori titulari, **precum și Președintele Curții Supreme de Justiție, ministrul justiției, Procurorul General care sînt membri de drept.**”

24. Capitolul II al aceleiași legi se referă la statutul de membru al Consiliului Superior al Magistraturii.

Reglementînd prin articolul 9 alin.(1) al legii că durata mandatului de membru al Consiliului Superior al Magistraturii este de 4 ani, legiuitorul în același timp a statuat că:

„(2) Sub incidența alin. (1) nu cad membrii care fac parte de drept din Consiliul Superior al Magistraturii”.

25. Curtea Constituțională relevă că problema abordată în sesizare ține de statutul membrului de drept al Consiliului Superior al Magistraturii în cazul instituirii interimatului.

Avînd în vedere că normele constituționale nu se referă la interimatul acestor funcții, este necesar a analiza prevederile legilor speciale care reglementează activitatea Guvernului și, implicit, a ministrului justiției, a Curții Supreme de Justiție și Procuraturii Generale.

26. În acest context, Curtea Constituțională readuce în atenție Hotărîrea nr.18 din 4 octombrie 2011, în care a subliniat că „legiuitorul constituind a legiferat expres în Constituție că durata mandatului Parlamentului este de 4 ani și că acesta se prelungește pînă la întrunirea legală a noii componențe (articolul 63); că mandatul Președintelui Republicii Moldova durează 4 ani și se exercită pînă la depunerea jurămîntului de către Președintele nou-ales (articolul 80); că Guvernul își exercită mandatul pînă la data

validării alegerilor pentru un nou Parlament, îndeplinind numai funcțiile de administrare a treburilor publice pînă la depunerea jurămîntului de către membrii noului Guvern (articolul 103). Astfel, Constituția stipulează expres prelungirea de drept a mandatelor Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova și Guvernului, acest mecanism fiind destinat asigurării continuității exercitării puterii în stat și evitării vidului de putere.

Pe de altă parte, Constituția nu prevede o normă similară de prelungire de drept a mandatului de 4 ani, prevăzut de articolul 116 alin. (3) din Constituție, în cazul președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești, inclusiv ai Curții Supreme de Justiție”.

27. Curtea menționează că Legea Supremă prevede în articolul 125 că Procurorul General este numit în funcție de către Parlament pentru un mandat de 5 ani, fără a prevedea prelungirea de drept a mandatului. Totodată, potrivit Constituției (articolul 124 alin.(3)), organizarea, competența și modul de desfășurare a activității Procuraturii sînt stabilite prin lege.

28. Conform Legii cu privire la Guvern nr. 64-XII din 31 mai 1990, ministrul justiției face parte din Guvern, care este numit de Președintele Republicii Moldova, în baza votului de încredere acordat de Parlament. Membrii Guvernului depun individual, în fața Președintelui Republicii Moldova, jurămîntul, al cărui text este prevăzut la articolul 79 alin. (2) din Constituție. În caz de remaniere guvernamentală sau de vacanță a postului, Președintele Republicii Moldova revocă și numește, la propunerea Prim-ministrului, pe unii membri ai Guvernului, care își exercită atribuțiile în același mod după depunerea jurămîntului.

29. Curtea menționează că Legea cu privire la Guvern reglementează sarcinile ministerelor ca organe centrale de specialitate ale statului, rolul de conducere al ministrului, care este asistat de unul sau de mai mulți viceministri.

Regulamentul Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărîrea Guvernului cu privire la Ministerul Justiției al Republicii Moldova nr. 129 din 15 februarie 2000, prevede detaliat atribuțiile ministrului justiției, inclusiv participarea, în calitate de membru, la activitatea Consiliului Superior al Magistraturii. În lipsa ministrului justiției funcțiile acestuia le îndeplinește unul dintre viceministri.

30. Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție nr. 789-XIII din 26 martie 1996 în articolul 7 enumeră atribuțiile Președintelui Curții Supreme de Justiție, fără să specifice calitatea de membru de drept al Consiliului Superior al Magistraturii, deși stipulează că acesta exercită alte atribuții prevăzute de lege. În absența Președintelui Curții, funcțiile acestuia le îndeplinește unul dintre vicepreședinți, în temeiul unei dispoziții emise de Președintele Curții.

31. Curtea observă că nici Legea cu privire la Procuratură nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008, care în articolul 27 stipulează atribuțiile Procurorului General, nu menționează funcția de membru de drept al Consiliului Superior al Magistraturii. Potrivit prevederilor articolului 28 din lege, în absența Procurorului General sau în imposibilitatea acestuia de a-și exercita atribuțiile, el este suplinat de primul-adjunct, iar în lipsa acestuia, de un adjunct, în temeiul unui ordin emis de Procurorul General.

32. Analizînd prevederile legale, la care se face referire în paragrafele 28, 29, 30 și 31 ale prezentei decizii, Curtea relevă că interimatul funcțiilor de Președinte al Curții Supreme de Justiție, ministru al justiției și Procuror General, fiind reglementat prin legile speciale, nu cuprinde toate atribuțiile titularilor reieșind din modul lor de numire față de persoanele care preiau interimatul, ci numai cele funcționale, exercitarea interimatului în cadrul mandatului, de regulă, se face în baza unui act emis special.

33. Astfel, obiectul sesizării vizează de fapt necesitatea

interpretării acestor prevederi legale ce țin de exercitarea interimatului funcțiilor de Președinte al Curții Supreme de Justiție, ministru al justiției și Procuror General în raport cu prevederile Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și statutul lor de membru de drept al Consiliului Superior al Magistraturii, reglementat de Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

34. În acest context Curtea menționează că interpretarea normei constituționale cuprinse în articolul 122 alin.(2) în aspectul sugerat în sesizare ar însemna comiterea unei imixțiuni în atribuțiile exclusive ale Parlamentului. Potrivit prevederilor articolului 66 din Constituție, Parlamentul are următoarele atribuții de bază:

„c) interpretează legile și asigură unitatea reglementărilor legislative pe întreg teritoriul țării”.

35. Legea nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative reglementează în articolul 4 principiile de bază ale legiferării, și anume:

„(2) Actul legislativ trebuie să corespundă dispozițiilor constituționale și să fie în concordanță cu cadrul juridic existent, cu sistemul de codificare și unificare a legislației.

(3) La elaborarea, adoptarea și aplicarea actului legislativ se respectă principiile:

a) oportunității, coerenței, consecvenței și echilibrului între reglementările concurente;

b) consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice;

c) transparenței, publicității și accesibilității”.

Iar articolul 43 al acestei legi prevede că interpretarea oficială a legilor ține de competența exclusivă a Parlamentului.

36. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale: *”Interpretarea dispozițiilor Legii Supreme de către Curtea Constituțională are drept scop eliminarea ambiguităților, elucidarea conținutului și evidențierea principiilor de drept cuprinse în ele”* (Decizia CC din 25.12.2003). Prin sesizarea în cauza dată Curții Constituționale i se cere să se pronunțe în vederea interpretării unor prevederi stabilite prin legi organice, ceea ce ar însemna depășirea limitelor competenței proprii, stabilite de articolul 31 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolul 6 din Codul jurisdicției constituționale.

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE**

Nr.1. Chișinău, 15 martie 2012.

37. Or, după cum s-a menționat anterior, interpretarea legilor și asigurarea unității reglementărilor legislative pe întreg teritoriul țării este atribuția de bază a Parlamentului, unica autoritate legislativă a statului.

Totodată, Curtea relevă că, în cazul în care există ambiguități în aplicarea legilor, la care se face referire în sesizare, ce țin de omisiuni legislative, urmează să se opereze cu procedeele tehnice conform prevederilor articolelor 34, 35 și 36 din Legea nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative.

38. În context, Curtea Constituțională menționează că în adresa sa la hotărîrea adoptată asupra sesizării pentru controlul constituționalității Hotărîrii Parlamentului nr.122 din 5 iulie 2011 privind eliberarea din funcție a Președintelui Curții Supreme de Justiție (HCC nr.18 din 04.10.2011) s-a referit la unele inadvertențe și omisiuni în legile organice speciale care reglementează organizarea și funcționarea sistemului judecătoresc, ce țin de interimatul funcției de președinte sau de vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție după expirarea mandatului, adresă care urma să fie examinată de organele vizate în conformitate cu prevederile articolului 28¹ din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 79 din Codul jurisdicției constituționale.

39. În baza celor expuse, Curtea apreciază că sesizarea, fiind lipsită de obiect, nu este de competența Curții Constituționale și, drept urmare, nu este susceptibilă de examinare în fond.

40. Curtea, conducîndu-se de prevederile articolului 31 alin.(1) și alin. (3) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolului 60 lit.c) din Codul jurisdicției constituționale, sistează procesul pentru interpretarea articolului 122 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, întrucît sesizarea se referă la interpretarea prevederilor legale.

În baza celor expuse, călăuzindu-se de prevederile articolului 26 alin.(1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 60 lit.c), 61 alin.(1) și (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. Se sistează procesul pentru interpretarea articolului 122 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Alexandru TĂNASE

Acte ale Curții de Conturi a Republicii Moldova**4****HOTĂRÎRE****cu privire la aprobarea Raportului financiar privind executarea bugetului Curții de Conturi în exercițiul bugetar 2011**

În conformitate cu art.8 alin.(1) lit.a), art.15 alin.(2) și alin.(4), art.16 lit.h) din Legea Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008, Curtea de Conturi

hotărăște:

1. Se aprobă Raportul financiar privind executarea bugetului Curții de Conturi în exercițiul bugetar 2011,

conform anexei, și se prezintă Parlamentului Republicii Moldova.

2. Prezentă Hotărîre și Raportul financiar privind executarea bugetului Curții de Conturi în exercițiul bugetar 2011, în conformitate cu art. 8 alin. (3), se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE CURȚII DE CONTURI**Serafim URECHEAN****Nr. 6. Chișinău, 16 februarie 2012.**

Aprobat
prin Hotărîrea Curții de Conturi
nr. 6 din 16.02.2012

**RAPORTUL FINANCIAR
privind executarea bugetului Curții de Conturi
în exercițiul bugetar 2011****Prefață**

Raportul financiar privind executarea bugetului Curții de Conturi în exercițiul bugetar 2011 este prezentat Parlamentului în conformitate cu art.8 alin.(1) lit.a) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 5 decembrie 2008.

Prezentul Raport a fost elaborat în conformitate cu prevederile Legii privind sistemul bugetar și procesul bugetar¹, Legii contabilității², precum și potrivit reglementărilor Ministerului Finanțelor referitor la prezentarea dărilor de seamă contabile, a rapoartelor anuale despre executarea bugetelor instituțiilor publice și a notelor explicative la acestea.

În anul 2011, Curtea de Conturi a utilizat mijloace financiare publice în valoare de **21421,3 mii lei** – din contul cheltuielilor alocate de la bugetul de stat la componenta de bază, precum și **8363,6 mii lei** – din mijloacele *Proiectului de suport prin asistență tehnică pentru dezvoltarea strategică a Curții de Conturi*, care s-au raportat la partea de venituri și la partea de cheltuieli ale bugetului de stat, la componenta „Proiecte finanțate din surse externe”. La încheierea exercițiului bugetar 2011, Curtea de Conturi a prezentat Ministerului Finanțelor rapoarte privind executarea bugetului instituției din contul cheltuielilor de bază și din contul proiectelor finanțate din surse externe în conformitate cu modul stabilit³, pentru ca situațiile financiare prezentate să fie ulterior incluse în *Raportul consolidat privind executarea bugetului de stat din exercițiul bugetar 2011*.

Prezentul Raport include o *Notă explicativă despre executarea bugetului Curții de Conturi la ambele componente* și care conține referințe la indicii executării de casă și efective a cheltuielilor în raport cu limitele bugetare aprobate, unele argumentări și explicații privind utilizarea mijloacelor financiare publice la unele capitole de cheltuieli, precum și explicații referitor la realizarea componentelor *Proiectului de suport față de alocațiile prevăzute*.

De asemenea, Curtea de Conturi a efectuat auditul

propriu asupra modului de executare a mijloacelor financiare publice alocate de la bugetul de stat (componenta de bază) pentru întreținerea Curții de Conturi în exercițiul bugetar 2011 și prezintă, în compartimentul III, principalele constatări și concluzii de audit.

Raportul de executare a devizului de cheltuieli al Proiectului de suport prin asistență tehnică pentru dezvoltarea strategică a Curții de Conturi în exercițiul bugetar 2011 a fost supus unui audit extern, efectuat de către Compania de audit „Ernst & Young”, opinia respectivă fiind fără mențiuni.

NOTĂ EXPLICATIVĂ**la Raportul financiar privind executarea bugetului Curții de Conturi în exercițiul bugetar 2011**

Conform *Legii bugetului de stat pe anul 2011 nr.52 din 31.03.2011* (cu modificările și completările ulterioare), inclusiv *Hotărîrii Parlamentului nr. 144 din 14.07.2011*, pentru Curtea de Conturi au fost aprobate și precizate alocații în sumă de **26186,7 mii lei**, din care **22926,0 mii lei** - la componenta de bază, iar la componenta „Proiecte finanțate din surse externe” – *din mijloacele Fondului Fiduciar Multidonator, gestionat de Banca Mondială în baza Acordului de grant nr. TF057662 din 23 aprilie 2007 între Republica Moldova și Banca Mondială*, inițial fiind alocate mijloace în sumă de **3260,7 mii lei** și, ulterior, precizate pe anul de gestiune – **7210,6 mii lei**, raportate la partea de venituri și la partea de cheltuieli. Mijloacele grantului au fost utilizate pentru implementarea **Proiectului de suport prin asistență tehnică pentru dezvoltarea strategică a Curții de Conturi**.

Cheltuielile efective totale au constituit **28132,0 mii lei**, dintre care la componenta de bază – **20508,6 mii lei**, și la componenta „Proiecte finanțate din surse externe” **7623,4 mii lei**.

Execuția de ansamblu a bugetului Curții de Conturi pe anul 2011 se prezintă în Tabelul nr.1.

¹ Nr.847-XIII din 24 mai 1996 (Republicată în M.O., 2005, ediție specială).

² Nr.113-XVI din 27 aprilie 2007 (M.O., 2007, nr. 90-93, art. 339).

³ Curculara Ministerului Finanțelor Nr.24/4-4/5-195 din 30.12.2010 „Privind particularitățile de prezentare a rapoartelor pentru anul 2010 de către autoritățile publice centrale și unele particularități în executarea bugetului pentru anul 2011”.

Tabelul nr. 1
 (mii lei)

Nr. d/o	Indici	Aprobat inițial	Precizat pe an	Executat de casă	Cheltuieli efective	Datorii	
						debitoare	creditoare
1.	Componenta de bază	22926,0	22926,0	21421,3	20508,6	2,8	920,0
2.	Proiecte finanțate din surse externe	3260,7	7950,8	8363,6	8363,6	-	-
	Total	26186,7	30876,8	29784,9	28872,2	2,8	920,0

Sursă: Datele selectate din Raportul privind executarea bugetului instituției publice din contul cheltuielilor de bază (Formularul nr.2) și Raportul privind executarea devizului de cheltuieli pe proiectele investiționale finanțate din surse externe (Formularul nr. 2Pl).

1. Componenta de bază

1.1. Cu privire la executarea cheltuielilor pe ansamblu

În conformitate cu Legea bugetului de stat pe anul 2011 (cu modificările și completările ulterioare), pentru finanțarea bugetului Curții de Conturi de la componenta de bază a bugetului de stat au fost alocate inițial **22926,0 mii lei**.

Pe parcursul anului 2011 au fost executate cheltuieli în sumă de 21421,3 mii lei, sau 93,4 la sută din volumul de mijloace precizate pe an.

Comparativ cu anul precedent (2010), cheltuielile pentru întreținerea Curții de Conturi au înregistrat o creștere cu 6180,8 mii lei, sau cu 36,9 la sută. Creșterea cheltuielilor a fost cauzată de mai mulți factori, cum ar fi: prezonizarea implementării noului sistem de salarizare a persoanelor cu funcții de demnitate publică, funcționarilor publici și personalului de deservire tehnică de la 1 octombrie 2011; majorarea numărului de angajați ai Curții de Conturi cu 10 unități de auditori; implementarea Sistemului Informațional Automatizat al Curții de Conturi și cheltuielile legate de funcționalitatea acestui sistem informațional; reparația parțială a acoperișului imobilului Curții de Conturi și a birourilor arendate de Curtea de Conturi pentru amplasarea angajaților ei în sediile Consiliului raional Edineț și BC „Unibank” S.A. Hincești.

Concomitent, e de menționat și faptul că la sfârșitul perioadei de gestiune, din mijloacele aprobate pentru activitatea Curții de Conturi pe anul 2011 – 22926,0 mii lei, au rămas neutilizați 1504,7 mii lei, inclusiv:

- cheltuieli de personal – 456,0 mii lei;
- plata mărfurilor și serviciilor – 979,0 mii lei;
- deplasări în interes de serviciu – 57,6 mii lei;
- procurarea mijloacelor fixe – 9,0 mii lei.

Această economie de mijloace în sumă de 1504,7 mii lei s-a format din mai multe motive: *stoparea implementării noului sistem de salarizare; suplinirea celor 10 unități vacante, aprobate suplimentar prin Hotărârea Parlamentului menționată anterior, abia în luna ianuarie 2012; executarea cheltuielilor efective pentru serviciile comunale la un nivel mai redus, și anume - cu 240,5 mii lei față de planul precizat (911,55 mii lei); anularea desfășurării conferinței internaționale pentru promovarea imaginii Curții de Conturi pe plan internațional, pentru care au fost preconizate 250,0 mii lei; contractarea serviciilor experți în sume mai mici – 1,5 mii lei, comparativ cu suma planificată de 200,0 mii lei; economisirea mijloacelor în sumă de 115,8 mii lei la tipul de cheltuieli „formare profesională”, datorită faptului că multe inițiative de instruire oferite de instituțiile-gazdă, selectate de Curtea de Conturi, au fost finanțate din contul acestora.*

Mijloacele bugetare alocate de la componenta de bază pentru întreținerea Curții de Conturi în exercițiul bugetar 2011 au fost destinate preponderent pentru retribuirea muncii personalului și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, acestora revenindu-le ponderea de 63,5% în totalul cheltuielilor precizate pentru întreținerea Curții de Conturi.

Cheltuielile efective au constituit 20508,6 mii lei, ce constituie 89,5% față de cele precizate pentru exercițiul

bugetar. La fiecare din capitole, cheltuielile efective au fost sub limita cheltuielilor precizate.

1.2. Cu privire la executarea cheltuielilor pentru remunerarea muncii

Prin **Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.144-XVIII din 14.07.2011**, personalul Curții de Conturi a fost aprobat în număr de **160 de unități**, din care persoane care dețin funcții de demnitate publică – 7 unități, funcționari publici de conducere – 22 unități; funcționari publici de execuție – 118 unități, inclusiv auditori – 97, și 13 unități de personal ce asigură funcționarea Curții de Conturi.

Numărul mediu scriptic al personalului în anul de gestiune raportat a constituit 138 de angajați, iar numărul efectiv de personal încadrat la situația din 01.01.2012 constituia 135 de angajați. În medie pe parcursul anului instituția a dispus de 19 unități vacante și de 6 unități temporar vacante.

Salarizarea personalului al cărui număr mediu scriptic anual a constituit 138 de angajați s-a efectuat în baza Legii nr.355-XVI din 23.12.2005 „Cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar”, Hotărârii Guvernului nr.525 din 16.05.2006 „Privind salarizarea funcționarilor publici și persoanelor care efectuează deservirea tehnică”, cu excepția soferilor, al căror salariu a fost calculat și achitat conform Hotărârii Guvernului nr.1062 din 15.09.2006 „Privind salarizarea personalului Bazei auto a Parlamentului și al unor întreprinderi de stat subordonate Guvernului (cu modificările și completările ulterioare).

Pentru salarizarea personalului Curții de Conturi, la art.111.00 „Retribuirea muncii” au fost alocate mijloace financiare în sumă de 11503,0 mii lei. Cheltuielile de casă au constituit 11279,5 mii lei, iar cele efective – 11137,2 mii lei, respectându-se limitele de alocații bugetare aprobate.

Contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii (art.112.00) și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală (art.116.00), ce constituie, respectiv, 23% și 3,5% din fondul de retribuire a muncii, au fost calculate și achitate în mărimile procentuale stabilite pentru anul 2011, cheltuielile efective constituind 2441,0 mii lei și, corespunzător, 362,1 mii lei.

La 01.01.2012, datoriile creditoare față de personal la retribuirea muncii au constituit 638,5 mii lei, la contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii – 148,1 mii lei, și la primele de asigurare obligatorie de asistență medicală – 23,1 mii lei, calculate pe luna decembrie 2011, având termenul de achitare în luna ianuarie 2012.

1.3. Cu privire la executarea altor cheltuieli aferente întreținerii și asigurării activității Curții de Conturi

Plata mărfurilor și serviciilor

La capitolul cheltuieli ce țin de asigurarea cu mărfuri și servicii necesare pentru desfășurarea activității Curții de Conturi (serviciile comunale, serviciile de telecomunicație și de poștă, serviciile de transport, arendarea bunurilor, paza interdepartamentală, lucrările de informatică și calcul, procurarea rechizitelor de birou, reparații curente ale utilajului și inventarului ș.a.) a fost precizată suma de 4393,8 mii lei, fiind finanțate cheltuieli în sumă de 3414,9 mii lei și executate efectiv - 2644,9 mii lei, ce constituie 77,7% și, respectiv, 60,2% din limita cheltuielilor precizate.

Deplasări în interes de serviciu

La art.114.00 „Deplasări în interes de serviciu” au fost utilizate (efectiv) conform destinației alocații bugetare în sumă de 652,1 mii lei, inclusiv la deplasări peste hotare - în sumă de 528,6 mii lei, ce reprezintă cheltuieli aferente participării angajaților Curții de Conturi la congrese, seminare, reuniuni, întâlniri organizate de organisme internaționale de audit (INTOSAI, EUROSAI) în scopul schimbului de experiență, acumulării de noi cunoștințe în domeniul controlului/auditului finanțelor publice. La seminare, conferințe, sedințe de lucru și vizite de studiu pe plan internațional au luat parte, în medie, cîte doi angajați ai Curții de Conturi. Pe parcursul anului au fost organizate vizite oficiale și de studiu la unele instituții de audit din Europa.

Cheltuielile efective aferente detașării angajaților Curții

de Conturi în interiorul țării pentru exercitarea funcțiilor de audit în probleme ce țin de competența activității Curții de Conturi au constituit suma de 123,5 mii lei.

Transferuri peste hotare

Curtea de Conturi, ca membru al AISCCUF, care activează sub egida Organizației Internaționale a Francofoniei, a achitat pentru anul 2011 cotizația de membru al acesteia în sumă de 12,5 mii lei.

Procurări de utilaj

La acest capitol de cheltuieli au fost precizate mijloace în sumă de 3122,5 mii lei, care s-au utilizat la procurarea mijloacelor fixe necesare pentru activitatea Curții de Conturi.

1.4. Bilanțul executării bugetului Curții de Conturi (componenta de bază)

În conformitate cu bilanțul executării bugetului Curții de Conturi, la 31.12.2011, valoarea activelor de bilanț constituia 40461,5 mii lei, majorându-se, în raport cu situația din 31.12.2010, cu 2512,6 mii lei, fapt care se datorează majorării valorii mijloacelor fixe cu 1785,1 mii lei, inclusiv majorărilor mijloacelor fixe din contul reparațiilor capitale – cu 129,2 mii lei, obiectelor de mică valoare și scurtă durată – cu 88,6 mii lei, materialelor de uz gospodăresc, rechizitelor de birou utilizate pentru necesitățile curente ale instituției, materialelor de construcție pentru reparații curente – cu 481,7 mii lei, pieselor de schimb pentru repararea și înlocuirea pieselor uzate ale unităților de transport de serviciu, anvelopelor de iarnă și de vară, precum și discurilor – cu 92,7 mii lei.

În total, la finele anului de raportare au fost închise 20645,5 mii lei - cheltuieli efective, în sold rămânând suma de 920,0 mii lei, ce constituie datoriile creditoare fixate la situația din 31.12.2011. Datoriile creditoare formate sînt datoriile curente, tranzitorii din anul 2011, și nu conțin sume istorice.

În pasivul bilanțului, după închiderea anuală a conturilor, s-a fixat:

- Finanțarea din buget (cont 230) – 1049,0 mii lei alocații neînchise, ce constituie suma datoriilor debitoare de 2,8 mii lei și valorilor materiale neutilizate la finele anului (materiale și produse alimentare – 736,3 mii lei, și tichete de combustibil – 309,9 mii lei), care prin valoare nu depășesc limitele normale de stocare, constituind cantități de consum curent ale acestora;

- Fondul mijloacelor fixe (cont 250) – 23287,8 mii lei;

- Uzura mijloacelor fixe (cont 020) – 13328,2 mii lei, ce reprezintă 36,4% - media de uzură pe întregul fond de mijloace fixe existent la bilanț;

- Fondul obiectelor de mică valoare și scurtă durată – 1876,5 mii lei;

- Datoriile creditoare în sumă de 920,0 mii lei, din care salariul calculat pentru luna decembrie și defalcările corespunzătoare în bugetul asigurărilor sociale de stat și în fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, tranzitorii în anul 2012 – 809,7 mii lei.

1.5. Starea decontărilor

În urma executării propriului buget, Curtea de Conturi a înregistrat, la 01.01.2012, datorii debitoare în mărime de 2,8 mii lei, datorii creditoare în sumă de 98,3 mii lei, datorii față de diferiți debitori și creditori. În comparație cu anul precedent, datoriile debitoare înregistrate la finele anului de gestiune s-au micșorat cu 2,4 mii lei, iar cele creditoare s-au majorat cu 15,3 mii lei.

Datoriile creditoare formate sînt reale și includ restanțele la serviciile comunale – 84,0 mii lei, și la serviciile de telecomunicație și de poștă – 14,3 mii lei, care urmau a fi achitate în lunile ianuarie-februarie 2012 (*descifrarea decontărilor cu debitorii și creditorii se prezintă în Anexa nr.1 la prezenta Notă*).

1.6. Inventarierea mijloacelor fixe

Conform datelor din Raportul anual privind circulația mijloacelor fixe (*Formularul nr.5*), valoarea mijloacelor fixe, în perioada anului de gestiune raportat, a avut o tendință de creștere de la 34830,9 mii lei - la 01.01.2011, pînă la 36616,0

mii lei - la 31.12.2011. În anul 2011, valoarea mijloacelor fixe intrate a constituit 3136,7 mii lei - procurări din mijloace bănești. Ieșirile în această perioadă au constituit 1480,8 mii lei, din motivul demolării și uzurii bunurilor – 793,5 mii lei, precum și transmiterii cu titlu gratuit a bunurilor în sumă de 687,3 mii lei. Uzura mijloacelor fixe calculată pentru perioada de raportare a constituit 4080,5 mii lei, uzura calculată la mijloacele fixe transmise cu titlu gratuit – 1020,1 mii lei.

În perioada anului 2011, procedura de inventariere a valorilor materiale ce aparțin Curții de Conturi a fost desfășurată în baza Ordinului Președintelui Curții de Conturi nr.260 din 14.11.2011. Inventarierea valorilor materiale s-a efectuat în conformitate cu Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007 (*cu modificările și completările ulterioare*).

Inventarierea mijloacelor fixe, precum și procedura de casare a acestora s-au efectuat în conformitate cu prevederile Ordinului Ministerului Finanțelor nr.27 din 28.04.2004 „*Cu privire la aprobarea și punerea în aplicare a Regulamentului privind inventarierea*” și, respectiv, cu prescripțiile Hotărîrii Guvernului nr.500 din 12.05.1998 „*Cu privire la aprobarea Regulamentului privind casarea bunurilor uzate, raportate la mijloacele fixe*”.

În procesul inventarierii valorilor materiale nu s-au depistat lipsuri sau surplusuri. Au fost stabilite bunuri uzate și deteriorate, pentru care s-au întocmit procese-verbale de casare a lor. Rezultatele inventarierii au fost reflectate în evidența contabilă în decembrie 2011.

2. Cu privire la executarea devizului de cheltuieli al Proiectului de suport prin asistență tehnică pentru dezvoltarea strategică a Curții de Conturi în anul 2011

În anul 2011, pentru implementarea Proiectului menționat au fost aprobate alocații în sumă de **3260,7 mii lei** și ulterior precizate mijloace în sumă de **7950,8 mii lei**. Cheltuielile efective și de casă au constituit **8363,6 mii lei**.

Pe parcursul perioadei de raportare s-au realizat următoarele activități:

- La componenta „**Consolidarea instituțională**” a fost finalizat contractul și s-a efectuat achitarea finală pentru echipamentul informațional și soft livrat Curții de Conturi, inclusiv: echipament specializat pentru arhiva Curții de Conturi; audio-video echipament pentru sala de conferințe; generator Diesel pentru clădirea Curții de Conturi; echipament computerizat pentru bibliotecă. La componenta dată au fost efectuate cheltuieli în sumă de 4935,3 mii lei;

- La componenta „**Îmbunătățirea aptitudinilor profesionale ale personalului și a calității activităților de audit**” a fost finalizat contractul și s-a efectuat achitarea finală pentru acordarea serviciilor de consultanță la auditul autorităților publice locale, instruirea personalului IT, realizarea a 2 vizite de studiu la Instituțiile Supreme de Audit din Marea Britanie și Danemarca, executîndu-se cheltuieli în sumă de 2159,8 mii lei;

- La componenta „**Dezvoltarea strategică a Curții de Conturi**”, Consultantul strategic și al managementului schimbărilor a lucrat asupra scrierii noilor termeni de referință privind fraudă și corupția, a scris prefața pentru noul Plan de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi, a lucrat asupra Raportului de progres la data de 30 iunie 2011, precum și asupra Raportului final al Proiectului la data de 25 decembrie 2011, care a fost remis Băncii Mondiale, cheltuielile efective constituind 268,0 mii lei;

- La componenta „**Managementul, monitorizarea și evaluarea proiectului**” au fost efectuate cheltuieli în sumă de 1012,5 mii lei, pentru: achitarea serviciilor prestate de către consultanții proiectului, realizarea traducerilor documentației tehnice a Curții de Conturi, efectuarea auditului Proiectului pentru anii 2010-2011, cheltuieli legate de evenimentul final al Proiectului, precum și pentru pregătirea unui film documentar de scurt metraj la comanda Băncii Mondiale privind rezultatele Proiectului.

DESCIFRAREA DECONTĂRIILOR CU DEBITORII ȘI CREDITORII ÎNREGISTRATE LA BALANȚA
 Curții de Conturi a Republicii Moldova
 PRIVIND SITUAȚIA LA CONTURILE DE DECONTARE LA 01.01.2012

Numărul contului bilanțier	Denumirea furnizorilor	Articol	Alineat	Data înregistrării datoriei	DATORIA					
					TOAL		inclusiv din contul:			
					Dt	Ct	mijloacelor bugetare		mijloacelor speciale	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
160	Decontări cu titularii de avans									
		114	01		1,4	9,8	1,4	9,8		
		114	02							
178	TOTAL, inclusiv:				1,4	98,3	1,4	98,3		
	„Tesla-energie” S.R.L.	113	01			18,6		18,6		
	S.R.L. „Sebastian”	113	03		0,8		0,8			
	S.A. „Termocom”	113	04			49,2		49,2		
	„Poșta Moldovei” Chișinău	113	11			0,5		0,5		
	S.A. „Moldtelecom”	113	11			6,2		6,2		
	S.A. „Orange”	113	11			0,2		0,2		
	I.M.S. „Liftservice”	113	17			0,9		0,9		
	Primăria Bălți	113	19			5,7		5,7		
	Primăria Orhei	113	19			3,0		3,0		
	Consiliul raional Căușeni	113	19			1,6		1,6		
	„Unibank” Hîncești	113	19			3,8		3,8		
	Consiliul raional Orhei	113	19			0,6		0,6		
	S.A. „Telecom”	113	30			7,4		7,4		
	Regia autosalubritate	113	35			0,6		0,6		
	Revista „Timpul”	113	45		0,6		0,6			
180	Remunerarea muncii	111	00			638,5		638,5		
198	Contribuții la bugetul asigurărilor sociale	112	00			148,1		148,1		
199	Contribuții la bugetul asigurărilor medicale	116	00			23,1		23,1		
189	Transferuri către populație	135	00			2,2		2,2		
	IN TOTAL				2,8	920,0	2,8	920,0		

Conducătorul _____ S.Urechean

Contabil-șef _____ N.Baltaga

**II. Raportul financiar privind executarea
 bugetului Curții de Conturi în exercițiul bugetar 2011
 (componenta de bază)**

 Instituția publică Curtea de Conturi

 Formularul
 nr.1
 Aprobat prin Ordinul
 ministrului finanțelor
 nr. 105 din 08.12.2008

BILANȚUL INSTITUȚIILOR PUBLICE FINANȚATE DE LA BUGET

la 1 ianuarie 2012

Periodicitatea: trimestrial, anual

Unitatea de măsură mii lei

ACTIV	Cod rînd	Componenta de bază			Alte componente		
		La început de an	La sfîrșit de an (trimestru)		La încep ut de an	La sfîrșit de an (trimestru)	
			pînă la închiderea anuală	după închiderea anuală		pînă la închiderea anuală	după închiderea anuală
1	2	3	4	5 ¹	6	7	8 ¹
I. MIJLOACE FIXE							
Mijloace fixe (010-019)	010	34830,9	36616,0	36616,0			
II. STOCURI DE MATERIALE							
Produse ale atelierelor de producție (didactice) (030)	020						
Producția gospodăriilor agricole auxiliare (031)	021						
Materiale de lungă durată pentru cercetări științifice și investigații de laborator (043)	033						
Utilaj special pentru lucrări de cercetări științifice efectuate în bază de contract economic (044)	034						
Animale tinere și la îngrășat (050)	035						
Materiale și produse alimentare (060-069)	050	161,9	736,3	736,3			
III. OBIECTE DE MICĂ VALOARE ȘI SCURTĂ DURATĂ							
Obiecte de mică valoare și scurtă durată (070, 071, 072, 073)	060	1787,9	1876,5	1876,5			

ACTIV	Cod rînd	Componenta de bază			Alte componente		
		La început de an	La sfîrșit de an (trimestru) pînă la închiderea anuală	după închiderea anuală	La încep ut de an	La sfîrșit de an (trimestru) pînă la închiderea anuală	după închiderea anuală
1	2	3	4	5 ¹	6	7	8 ¹
IV. CHELTUIELI DE PRODUCȚIE ȘI ALTE CHELTUIELI							
Cheltuieli ale atelierelor (didactice) de producție (080)	070						
Cheltuieli ale gospodăriilor agricole auxiliare (didactice) (081)	071						
Cheltuieli pentru lucrări de cercetări științifice în bază de contract (082)	072						
Cheltuieli pentru fabricarea instalațiilor experimentale (083)	073						
Cheltuieli de colectare și prelucrare a singelui și materialelor (084)	074						
V. MIJLOACE BĂNEȘTI							
Contul curent în bugetul de stat pentru cheltuielile instituției, pentru transfer instituțiilor subordonate și pentru alte activități (090)	080						
Contul curent în bugetul de stat pentru investiții capitale (093)	083						
Contul curent pentru mijloace cu destinație specială (094)	084						
Contul curent pentru plata pensiilor și indemnizațiilor din contul mijloacelor bugetului de stat (095)	085						
Contul curent deschis din contul altor bugete (096)	086						
Contul curent pentru cheltuielile instituției, pentru transfer instituțiilor subordonate și pentru alte activități (100, 101)	090						
Contul curent pentru investiții capitale (103)	093						
Cont curent al bugetului satului (comunei), orașului, municipiului (107)	097						
Contul curent al ordonatorilor de alocații, întreținuți din bugetul satului (comunei) orașului, municipiului (108)	098						
Contul curent privind finanțarea investițiilor capitale din contul bugetului satului (comunei) orașului, municipiului (109)	099						
Contul curent al sumelor mandatate (110)	100						
Contul curent al mijloacelor speciale (111)	101						
Contul curent privind alte mijloace (112)	102						
Contul curent al mijloacelor fondurilor speciale (113)	103						
Contul valutar (114)	104						
Contul curent al veniturilor vamale (115)	105						
Contul curent pentru ajutoare umanitare (116)	106						
Contul curent pentru mijloacele obținute din granturi externe sau sub formă de transfer pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe (117)	107						
Contul curent pentru mijloacele împrumuturilor externe pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe (118)	108						
Contul curent pentru mijloacele obținute din asistență tehnică (119)	109						
Casa pe mijloace bugetare (120)	110	-	-	-			
Casa pe mijloace speciale (121)	111						
Casa pentru alte mijloace (122)	112						
Casa pe mijloace ale fondurilor speciale (123)	113						
Casa veniturilor cu destinație specială (124)	114						
Alte mijloace bănești și investiții (130-133)	120	106,1	309,9	309,9			
Investiții pe termen lung în părți nelegate (135)	125						
Investiții pe termen lung în părți legate (136)	126						
Modificarea valorii investițiilor pe termen lung (137)	127						
VI. DECONTĂRI							
Decontări cu sumele veniturilor vamale (151)	131						
Decontări privind remunerarea parțială a comenzilor pentru elaborarea cercetărilor experimentale de construcție conform tematicii bugetare (152)	132						
Decontări cu clienții pentru lucrările efectuate și serviciile prestate de către deținuți (153)	133						
Decontări cu clienții pentru lucrările de cercetări științifice supuse plății (154)	134						
Decontări cu clienții pe baza avansurilor pentru cercetări științifice (155)	135						
Decontări cu coexecutanții atrași pentru realizarea lucrărilor în bază de contract	136						

ACTIV	Cod rînd	Componenta de bază			Alte componente		
		La început de an	La sfîrșit de an (trimestru)		La încep ut de an	La sfîrșit de an (trimestru)	
			pînă la înciderea anuală	după înciderea anuală		pînă la înciderea anuală	după înciderea anuală
1	2	3	4	5 ¹	6	7	8 ¹
economic (156)							
Decontări cu furnizorii de mărfuri, lucrări și servicii achitate din contul mijloacelor obținute din proiectele finanțate din surse externe și asistență tehnică (157)	137						
Decontări cu diferiți debitori și creditori privind veniturile mijloacelor și fondurilor speciale (158)	138						
Decontări cu personalul privind asigurarea obligatorie de asistență medicală (159)	139						
Decontări cu titularii de avans (160)	140	1,3	1,4	1,4			
Decontări privind manco (170)	150						
Decontări privind cheltuielile suplimentare legate de titlurile executorii cu persoanele fizice și juridice (171)	151						
Decontări privind tipurile speciale de plăți (172)	152						
Decontări privind plățile la buget (173)	153						
Decontări privind manco transmise în organele de anchetă (175)	155						
Decontări cu personalul privind deponenții (177)	157						
Decontări cu diferiți debitori și creditori (178)	158	3,9	1,4	1,4			
Decontări conform plăților planificate (179)	159						
Decontări cu personalul privind retribuirea muncii (180)	160						
Decontări prin virament cu personalul (182-188)	162						
Alte decontări privind lucrările executate (189)	163						
Decontări privind plata indemnizațiilor personalului misiunilor diplomatice și celor speciale pentru perioada aflării peste hotarele republicii (190)	164						
Decontări privind încasările plăților în plus a pensiilor și indemnizațiilor (192)	165						
Decontări ale indemnizațiilor pentru copii aflați sub tutelă (197)	177						
Decontări privind contribuțiile asigurărilor sociale de stat obligatorii cu Bugetul Asigurărilor Sociale de Stat (198)	178						
Decontări privind primele de asigurare obligatorie de asistență medicală cu Compania Națională de Asigurări în Medicină (199)	179						
VII. CHELTUIELI							
Cheltuieli bugetare pentru întreținerea instituției și pentru alte activități (200)	180	1056,9	21565,5	920,0			
Cheltuieli din contul altor bugete (202)	182						
Cheltuieli pentru plata pensiilor și indemnizațiilor din contul bugetului (205)	185						
Cheltuieli de casă din bugetele satelor (comunelor), orașelor, municipiilor (207)	187						
Cheltuieli pentru distribuție (210)	190						
Cheltuieli privind mijloacele speciale (211)	191						
Cheltuieli efective din contul ajutoarelor umanitare (213)	193						
Cheltuieli din mijloacele fondurilor speciale (214)	194						
Cheltuieli efective din contul mijloacelor obținute din proiectele finanțate din surse externe (215)	195						
Cheltuieli din contul mijloacelor activității de producție (217)	197						
Cheltuieli efective din contul mijloacelor obținute din asistență tehnică (218)	198						
VIII. VENITURI							
Venituri și pierderi (410)	200						
IX. CHELTUIELI PENTRU CONSTRUCȚII CAPITALE							
Utilaj care urmează a fi montat (040)	210						
Materiale de construcție pentru construcții capitale (041)	211						
Decontări cu furnizorii și antreprenorii (150)	220						
Cheltuieli bugetare pentru investiții capitale (203)	230						
Cheltuieli din mijloacele speciale pentru investiții capitale și procurarea utilajului (212)	235						
Cheltuieli din contul proiectelor finanțate din surse externe pentru investiții capitale (219)	239						
XI. ÎMPRUMUTURI							

ACTIV	Cod rînd	Componenta de bază			Alte componente		
		La început de an	La sfîrșit de an (trimestru)		La începu t de an	La sfîrșit de an (trimestru)	
			pînă la închiderea anuală	după închiderea anuală		pînă la închiderea anuală	după închiderea anuală
1	2	3	4	5 ¹	6	7	8 ¹
Împrumuturi bugetare (520)	240						
Împrumuturi externe primite de la organisme internaționale (540)	250						
Recreditarea altor nivele de buget (550)	260						
XII. MIJLOACE TRANSMISE ȘI PRIMITE							
Mijloace transmise și primite (730)	300						
XIII. SURSE DE FINANȚARE							
Împrumuturi de la băncile comerciale (810)	350						
Alte surse interne (870)	370						
BILANȚ	400	37948,9	61107,0	40461,5			
PASIV	Cod rînd	Componenta de bază			Alte componente		
		La început de an	La sfîrșit de an (trimestru)		La începu t de an	La sfîrșit de an (trimestru)	
			pînă la închiderea anuală	după închiderea anuală		pînă la închiderea anuală	după închiderea anuală
1	2	3	4	5 ¹	6	7	8 ¹
I. FINANȚĂRI							
Finanțarea din buget pentru cheltuielile instituției și pentru alte activități (230, 140)	410	273,2	21694,5	1049,0			
Decontări privind finanțarea din contul altor bugete (232, 142)	412						
Finanțarea din contul mijloacelor cu destinație specială (234)	414						
Mijloace din fondurile speciale (235)	415						
Alte mijloace pentru întreținerea instituției (238)	418						
II. FONDURI ȘI MIJLOACE CU DESTINAȚIA SPECIALĂ							
Fondul pentru dezvoltarea instituției (246)	426						
Credite bancare (248)	428						
Fondul mijloacelor fixe (250)	430	24563,1	23287,8	23287,8			
Uzura mijloacelor fixe (020)	440	10267,8	13328,2	13328,2			
Fondul obiectelor de mică valoare și scurtă durată (260)	450	1787,9	1876,5	1876,5			
Fondul investițional (265)	451						
III. DECONTĂRI							
Decontări cu sumele veniturilor vamale (151)	501						
Decontări privind remunerarea parțială a comenzilor pentru elaborarea cercetărilor experimentale de construcții conform tematicii bugetare (152)	502						
Decontări cu clienții pentru lucrările efectuate și serviciile prestate de către deținuți (153)	503						
Decontări cu clienții pentru lucrările de cercetări științifice supuse plății (154)	504						
Decontări cu clienții pe baza avansurilor pentru cercetări științifice (155)	505						
Decontări cu coexecutanții atrași pentru realizarea lucrărilor în baza de contract economic (156)	506						
Decontări cu furnizorii de mărfuri, lucrări și servicii achitate din contul mijloacelor proiectelor finanțate din surse externe și asistență tehnică (157)	507						
Decontări cu diferiți debitori și creditori privind veniturile mijloacelor, fondurilor speciale (158)	508						
Decontări cu personalul privind asigurarea obligatorie de asistență medicală (159)	509						
Decontări cu titularii de avans (160)	510	-	9,8	9,8			
Decontări privind manco (170)	520						
Decontări privind chelt. suplim. legat. de titlurile execut. cu pers. fizice și juridice (171)	521						
Decontări privind tipurile speciale de plăți (172)	522						
Decontări privind plățile la buget (173)	523						
Decontări privind sumele în depozit (174)	524						
Decontări privind manco transmise în organele de anchetă (175)	525						

ACTIV	Cod rînd	Componenta de bază			Alte componente		
		La început de an	La sfîrșit de an (trimestru) pînă la închiderea anuală	după închiderea anuală	La început de an	La sfîrșit de an (trimestru) pînă la închiderea anuală	după închiderea anuală
1	2	3	4	5 ¹	6	7	8 ¹
Decontări privind mijloacele primite pentru cheltuieli mandatate (176)	526						
Decontări cu personalul privind deponenții (177)	527						
Decontări cu diferiți debitori și creditori (178)	528	92,6	98,3	98,3			
Decontări conform plăților planificate (179)	529						
Deconturi cu personalul privind retribuirea muncii (180)	530	788,2	638,5	638,5			
Decontări cu bursieri (181)	531						
Decontări prin virament cu personalul (182-188)	532						
Alte decontări privind lucrările executate (189)	539		2,2	2,2			
Decontări privind plata indemnizațiilor personalului misiunilor diplomatice și celor speciale pentru perioada aflării peste hotarele republicii (190)	540						
Decontări privind încasările plăților în plus a pensiilor și indemnizațiilor (192)	542						
Decontări ale indemnizațiilor pentru copii aflați sub tutelă (197)	543						
Decontări privind contribuțiile asigurărilor sociale de stat obligatorii cu BASS (198)	548	153,6	148,1	148,1			
Decontări privind primele de asigurare obligatorie de asistență medicală cu CNAM (199)	549	22,5	23,1	23,1			
IV. REALIZAREA PRODUCȚIEI							
Realizarea produselor fabricate de atelierele de producție (didactice) (280)	560						
Realizarea producției fabricate de gospodăriile agricole auxiliare (didactice) (281)	561						
Realizarea lucrărilor de cercetări științifice executate în bază de contract (282)	562						
V. VENITURI							
Venituri din mijloace speciale (400)	570						
Venituri de la activitatea de producție a școlilor tehnico-profesionale (402)	572						
Venituri cu destinație specială (404)	574						
Veniturile mijloacelor obținute sub formă de transfer pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe (405)	575						
Veniturile mijloacelor obținute sub formă de asistență tehnică (406)	576						
Venituri bugetare (407)	577						
Veniturile obținute din ajutoare umanitare (408)	578						
Veniturile mijloacelor din granturi externe pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe (409)	579						
Venituri și pierderi (410)	580						
XI. ÎMPRUMUTURI							
Împrumuturi bugetare (520)	590						
Împrumuturi externe primite de la organisme internaționale (540)	591						
Recreditarea altor nivele de buget (550)	592						
XII. MIJLOACE TRANSMISE ȘI PRIMITE							
Mijloace primite (730)	600						
XIII. SURSE DE FINANȚARE							
Împrumuturi de la băncile comerciale (810)	610						
Alte surse interne (870)	620						
Mijloace de la vânzarea și privatizarea bunurilor proprietate publică (830)	621						
VI. FINANȚAREA CONSTRUCȚIILOR CAPITALE							
Finanțarea din buget a investițiilor capitale (231, 143)	630						
Decontări cu furnizorii și antreprenorii (150)	640						
VII. REZULTATELE EXECUTĂRII BUGETULUI							
Rezultatele executării bugetului (900)	645						
BILANȚ	650	37948,9		40461,5			
			61107,0				

CONTURI EXTRABILANȚIERE	Cod rînd	Componenta de bază			Alte componente		
		La început de an	La sfîrșit de an (trimestru)		La început de an	La sfîrșit de an (trimestru)	
			pînă la închiderea anuală	după închiderea anuală		pînă la închiderea anuală	după închiderea anuală
1	2	3	4	5 ¹	6	7	8 ¹
Mijloace fixe arendate (01)	661						
Valori de mărfuri și materiale primite în custodie (02)	662						
Formulare cu regim special (04)	663						
Datorii anulate ale debitorilor insolvabili (05)	670						
Valori materiale plătite din aprovizionarea centralizată (06)	671						
Restanțele studenților și elevilor pentru valorile materiale nerestituite (07)	672						
Premii și cupe sportive transmisibile (08)	675						
Datorii înghețate și eşalonate conform actelor normative și legislative (09)	676						
Indemnizație unică acordată tinerilor specialiști, conform legislației în vigoare (10)	677						
Datorii privind împrumuturile primite de la băncile comerciale (11)	680						
Datorii privind împrumuturile bugetare (12)	685						
Împrumuturi acordate angajaților (13)	690						
Valori primite în custodie de la condamnați (14)	700						
Datoriile bugetului de nivel superior față de bugetul local privind transferurile din fondul de susținere financiară a teritoriilor (15)	710						
Datorii privind mijloacele transmise și primite între bugetele de alt nivel (16)	720						
Datoria bugetului local privind alte surse interne (17)	730						
Datorii privind împrumuturile externe obținute de la organisme internaționale (19)	740						
Datorii privind recreditarea altor nivele de buget (20)	750						
Cota-parte a garanțiilor emise de către Consiliile raionale, municipale, Comitetul executiv al unității teritoriale autonome cu statut juridic special pentru creditele preferențiale (30)	760						
Cota-parte a creditelor preferențiale eliberate de către instituțiile financiare în baza scrisorilor de garanție emise de către Consiliile raionale, municipale, Comitetul executiv al unității teritoriale autonome cu statut juridic special (31)	770						
Cota-parte la construcția spațiului locativ pentru angajații instituțiilor publice prin ipoteca imobiliară, proprietar al căreia va fi angajatul instituției (50)	780						
Suma de control	999						

Notă: ¹ colonița 5 și 8 „după închiderea anuală” din bilanț se completează numai în raportul anual.

**INFORMAȚIE PRIVIND RULAJUL SUMELOR FINANȚATE DIN BUGET CONFORM
SUBCONTURILOR 230, 231 și 234 (140 ȘI 143)**

DEBIT	Cod rînd	Suma			CREDIT	Cod rînd	Suma		
		Conform planului de finanțare	Investiții capitale și alte activități	Mijloace cu destinație specială			Conform planului de finanțare	Investiții capitale și alte activități	Mijloace cu destinație specială
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Trecut la contul 173 “Decontări privind plățile la buget”	800				Sold la începutul anului	851	273,2		
					Finanțat în cursul anului (trimestrului)	852	21421,3		
Anularea datoriilor insolvabile	801				Anularea datoriilor insolvabile	853			
Casarea lipsurilor de materiale și bănești atribuite din contul instituției	802				Înregistrarea surplusului de materiale	854			
Anularea cheltuielilor privind obiecte de construcție terminate și date în exploatare ²	803				Plăți efectuate centralizat de ordonatori de credite ierarhic superiori din contul planului de cheltuieli al instituției	855			
Cheltuieli anulate în anul gestionar ²	804	20645,5			Transferate de la contul fondurilor fixe și obiectelor de mică valoare la contul materialelor	856			
Transmis cu titlu gratuit	805				Primit cu titlu gratuit	857			
					Restituirea mijloacelor bugetare ale anilor precedenți	858			
					Total	890	21421,3		
Total	850	20645,5			Sold la cont la sfîrșitul anului (trimestrului)	900	1049,0		

INFORMAȚIE PRIVIND RULAJUL SUMELOR PE CONTUL 400, 246

DEBIT	Cod rînd	Suma		CREDIT	Cod rînd	Suma	
		Conform planului de finanțare	Investiții capitale și alte activități			Conform planului de finanțare	Investiții capitale și alte activități
1	2	3	4	6	7	8	9
Anularea datoriilor insolvabile	901			Sold la începutul Anului	951		
Casarea lipsurilor	902			Calculat în cursul anului (trimestrului)	952		
Anularea cheltuielilor privind obiecte de construcție terminate și date în exploatare ²	903			Înregistrarea surplusului	953		
Cheltuieli anulate în anul gestionar ²	904			Primit cu titlu gratuit	954		
Transmis cu titlu gratuit	905			Total	989		
Total	950			Sold la sfîrșitul anului (trimestrului)	990		

Notă: ² Rîndurile 803, 804, 902 și 903 se completează numai în raportul anual.

Conducătorul instituției
1 februarie 2012

Contabil-șef

Formularul nr. 2
 Aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor
 nr. 57 din 26.05.2008

RAPORT PRIVIND EXECUTAREA BUGETULUI
**INSTITUȚIEI PUBLICE DIN CONTUL CHELTUIELILOR DE BAZĂ
 la 01.01.2012**

Periodicitatea: trimestrial anual.

Instituția	Curtea de Conturi	codurile
Executorul primar de buget	Curtea de Conturi	103
Grupa principală	Servicii de stat cu destinație generală	1
Grupa	Activitate financiar-fiscală și de control	3
Tipul instituției	Aparatul central al ministerelor, departamentelor și altor autorități publice	10
Program/ Subprogram		
Unitatea de măsură, mii lei		372

A	1	2	Aprobat inițial pe an	Precizat pe an	Precizat pe perioada de gestiune	Executat	Cheltuieli efective	Datorii			
								Total		Inclusiv cu termen de achitare expirat	
								debitoare	creditoare	debitoare	creditoare
8	9	10	11								
Retribuirea muncii	111		13003,0	11503,0	11503,0	11279,5	11137,2	x	638,5	x	x
Salariul funcției (tarif de funcție)		01				x	3451,6	x	x	x	x
Sporurile la salariul funcției		02				x	3094,5	x	x	x	x
Retribuirea complementară la salariul funcției		03				x		x	x	x	x
Salarizarea lucrătorilor netitulari		04				x		x	x	x	x
Solda militarilor, suplimentele și sporiile la ea		05				x		x	x	x	x
Ajutorul material		06				x	727,2	x	x	x	x
Premierile		07				x	3603,6	x	x	x	x
Alte plăți bănești		08				x	260,3	x	x	x	x
Majorările conform deciziilor autorităților locale abilitate		09				x		x	x	x	x

A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	112		2991,0	2646,0	2646,0	2453,9	2441,0		148,1		
Plata mărfurilor și serviciilor	113		4399,0	4393,8	4393,8	3414,9	2644,9	1,4	98,3		
Energia electrică		01				200,5	219,1		18,6		
Gazele		02									
Rechizitele de birou, materialele și obiectele de uz gospodăresc		03				899,2	424,4	0,8			
Energia termică		04				273,9	255,8		49,2		
Manuale, materiale didactice, practica de prod. a elevilor și studenților, literatură tehnico-științifică și metodică		05									
Cărțile și edițiile periodice		06				43,1	43,1				
Utilajul și inventarul special		07									
Alimentația		09									
Medicamentele și materialele pentru pansamente		10				2,3	1,3				
Serviciile de telecomunic. și de poștă		11				116,0	118,0		6,9		
Lucrările de cercetări științifice		12									
Arendarea mijloacelor de transport și întreținerea mijloacelor de transport proprii		13				680,4	420,2				
Inventarul moale și echipamentul		14				15,0	15,0				
Hrana animalelor		15									
Serviciile de cercetare în domeniul științei și inovării efectuate prin contract de către instituțiile la autogestiune		16									
Reparațiile curente ale clădirilor și încăperilor		17				226,1	197,7		0,9		
Reparațiile curente ale utilajului și inventarului		18				20,2	20,2				
Arendarea bunurilor		19				163,4	162,7		14,7		
Simbolurile de stat și locale, semnele de distincție de stat		20				10,8	10,8				
Formare profesională		21				14,2	14,2				
Serviciile editoriale		22				55,1	30,5				
Cheltuielile de protocol		23				59,4	69,8				
Ediții periodice departamentale		24									
Combustibilul		26									
Procurarea și instalarea contoarelor		27									
Amenzile		28									
Paza interdepartamentală		29				224,3	224,3				
Lucrările de informatică și de calcul		30				214,8	222,2		7,4		
Serviciile avocaților din oficiu		31									
Amestecurile din lapte pentru copii		32									
Protezarea		33									
Apa și canalizația		34				26,2	26,2				
Salubritatea		35				7,0	7,0		0,6		
Compensația banească în schimbul rației alimentare		36									
Arendarea circuitelor și emițătoarelor		37									
Compensația pentru cheltuielile de transport		38									
Compensația cheltuielilor pentru chiria spațiului locativ		39									
Bilete de tratament sanatorial		40									
Mărfuri și servicii neatribuite altor alineate		45				163,0	162,4	0,6			
Documente executorii		50									
Deplasările în interes de serviciu	114		700,0	700,0	700,0	642,4	652,1	1,4	9,8		
Deplasările în interiorul țării		01				113,8	123,5	1,4	9,8		
Deplasările peste hotare		02				528,6	528,6				
Indemnizațiile personalului misiunilor diplomatice și celor speciale peste hotare		03									
Prime de asig. oblig. de asist. med. achitate de patroni	116		455,0	402,5	402,5	362,1	362,7		23,1		

A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Primele de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de patroni în interiorul țării		01				362,1	362,7		23,1		
Primele de asigurare medicală achitate de patroni peste hotare		02									
Transferuri curente	130		14,0	19,2	19,2	16,8	16,8		2,2		
Transferuri către populație	135	00		5,2	5,2	4,3	6,5		2,2		
Transferuri către populație	135	33				4,3	6,5				
Transferuri peste hotare	136	00	14,0	14,0	14,0	12,5	12,5				
Alte transferuri peste hotare		03				12,5	12,5				
Cheltuieli capitale	200	00	1364,0	3261,5	3261,5	3251,7	3251,7				
Investiții capitale	240	00	1364,0	3261,5	3261,5	3251,7	3251,7				
Procurarea mijloacelor fixe	242	00	1114,0	3131,5	3131,5	3122,5	3122,5				
Reparația capitală	243	00	250,0	130,0	130,0	129,2	129,2				
Reparația capitală a clădirilor administrative		04				129,2	129,2				
TOTAL - Cheltuieli generale			22926,0	22926,0	22926,0	21421,3	20508,6	2,8	920,0		

Conducător _____ S.Urechean

Contabil-șef _____ N. Baltaga

01 februarie 2012

Nota: 1) Indicii articolelor și alineatelor de cheltuieli care nu și-au găsit reflectare în formular se vor înscrie în rubricile libere conform clasificției bugetare

2) În coloana 4 "Precizat pe an" se reflectă planul aprobat pe an ținând cont de toate modificările operate ulterior

3) În coloana 6 "Executat" - se include executarea de casă a mijloacelor bugetare prin sistemul trezorerial

 Aprobat prin Ordinul
 ministrului finanțelor al Republicii
 Moldova
 nr. 176 din 31.12.2010

RAPORT nr. 3-1

(trimestrial, anual)

 privind starea și efectivul de personal ale autorităților publice centrale
 la 1 ianuarie 2012

 Grupa principală 1
 Grupa 3
 Tipul instituției conform clasificției organizaționale
 A 103 B 10

(categoria mijloacelor speciale)

 Sursa de finanțare buget
 (mijloc de buget sau special)

INDICI	Cod rind.	Aprobat		Numărul mediu		Real încadrat	
		La începutul anului	La sfârșitul perioadei de raportare	Aprobat pe perioada de raportare	Realizat în perioada de raportare	La începutul anului	La sfârșitul perioadei de raportare
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Numărul de instituții – total</i>	001	1	1	1	1	1	1
Personal (salariați) – total, inclusiv:	100	160	160	160	138	136	135
Conducători – total, din care:	110	29	29	29	25	27	26
- persoane care dețin funcție de demnitate publică	111	7	7	7	6	5	7
- funcționari publici de conducere, total, inclusiv	112	22	22	22	19	22	19
<i>persoane care dețin funcții de conducere de nivel superior</i>	113						
<i>persoane care dețin funcții de conducere</i>	114	22	22	22	19	22	19
<i>persoane care dețin funcții de conducere cu statut special**</i>	115						

Funcționari publici de execuție – total, din care:	120	118	118	118	101	98	97
- consultanți	121	18	18	18	16	16	14
- specialiști	122						
- cu statut special**	123						
- alte funcții + referent	124	100	100	100	85	82	83
Persoane care dețin funcții cu statut special	130						
Persoane din cadrul cabinetului persoanei ce exercită funcție de demnitate publică	140						
Personal care desfășoară activități auxiliare și administrative ce asigură funcționarea autorității publice, inclusiv	150	13	13	13	12	11	12
- specialiști	151	4	4	4	3	3	3
- conducător auto	152	8	8	8	8	7	8
- muncitori	153	1	1	1	1	1	1
Suma de control *	999	503	503	503	434	431	425

Notă: Prezentul raport se întocmește:

a) de către instituțiile publice și se prezintă organului ierarhic superior (executorul primar de buget);

b) de către organul ierarhic superior (executorul primar de buget) și se prezintă Ministerului Finanțelor.

* se indică conducerea autorităților administrației publice centrale, direcțiilor generale în componența autorității, direcțiilor, secțiilor (incluzând adjuncții)

** se indică suma totală a indicatorilor reflectați

Conducător _____ Contabil-șef _____
 Conducător al serviciului de planificare și finanțe _____

Formularul 5
 Aprobat prin Ordinul ministrului
 finanțelor al Republicii Moldova
 nr. 11 din 01.02.2007

RAPORT PRIVIND CIRCULAȚIA MIJLOACELOR FIXE

la 1 ianuarie 2012

Instituția _____ **Curtea de Conturi**
 Clasificația organizațională A **103**
 Periodicitatea: anual **2011**
 Unitatea de măsură **mii lei**

Indicii	Codul rîndului	Existent la începutul anului			Existent la sfîrșitul anului		
		Total	inclusiv		Total	inclusiv	
			mijloacelor bugetare	altor mijloace		mijloacelor bugetare	altor mijloace
1	2	3	4	5	6	7	8
Clădiri (010)	010	20501,7	20501,7		20630,9	20630,9	
din care:							
Clădiri de locuit	020						
Construcții speciale (011)	030						
Instalații de transmisie (012)	040						
Mașini și utilaje (013)	050	7879,0	7879,0		7862,5	7862,5	
Terenuri (014)	060						
Mijloace de transport (015)	070	2100,0	2100,0		3771,4	3771,4	
Unelte de producție, instrumente, mobilier (016)	080	606,4	606,4		666,5	666,5	
Animale de muncă și producție (017)	090						
Fondul de bibliotecă (018)	100	18,1	18,1		38,8	38,8	
Alte mijloace fixe (019)	110	3725,7	3725,7		3645,9	3645,9	
Total mijloace fixe (010-019)	120	34830,9	34830,9		36616,0	36616,0	
Uzura mijloacelor fixe (020)	130	10267,8	10267,8		13328,2	13328,2	
Calcularea uzurii mijloacelor fixe pentru perioada de raportare	131	x	x	x	4080,5	4080,5	
Uzura din contul mijloacelor fixe transmise cu titlu gratuit sau trecute la pierderi*	132	x	x	x	-1020,1	-1020,1	
Uzura din contul mijloacelor fixe primite**	133	x	x	x	-	-	

* indicatorul 132 se reflectă cu semnul „minus”

** indicatorul 133 se reflectă cu semnul „plus”

20

Indicii	Codul rîndului	Total	inclusiv	
			mijloacelor bugetare	altor mijloace
1	2	3	4	5
Intrări - total	140	3265,9	3265,9	
dintre care:				
Cu titlul gratuit	150			
Procurări din mijloace bănești	151	3136,7	3136,7	
Reevaluarea (+)	160			
Din contul reparației capitale	161	129,2	129,2	
Din contul investițiilor capitale	162			
Ieșiri – total	170	1480,8	1480,8	
dintre care:				
Din demolarea și uzura bunurilor	180	793,5	793,5	
Realizarea bunurilor	181			
Casarea lipsurilor	190			
Cu titlu gratuit	200	687,3	687,3	
Reevaluarea (-)	210			

Notă: rd.130 (col.6 - col.3) = col.6 (rd.131 + rd.132 + rd.133)
 rd.130 (col.7 - col.4) = col.7 (rd.131 + rd.132 + rd.133)
 rd.130 (col.8 - col.5) = col.8 (rd.131 + rd.132 + rd.133)

Conducător _____

Contabil-șef _____

“01” februarie 2012

Formularul nr. 6
 Aprobat prin Ordinul ministrului
 finanțelor al Republicii Moldova
 nr. 35 din 05.04.2005

RAPORT
PRIVIND CIRCULAȚIA VALORILOR MATERIALE
la 1 ianuarie 2012

Instituția **Curtea de Conturi**
 Clasificația organizațională **A 103 B 10**
 Periodicitatea: anual **2011**
 Unitatea de măsură **mii lei**

Indicii	Codul rîndului	Stoc la începutul anului			Stoc la sfîrșitul anului			Cheltuieli pentru necesitățile instituției pe an		
		Total	inclusiv din contul		Total	inclusiv din contul		Total	inclusiv din contul	
1	2	3	mijloacelor bugetare	altor mijloace	6	mijloacelor bugetare	altor mijloace	9	mijloacelor bugetare	altor mijloace
			4	5		7	8		10	11
Materiale pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri (060)	010									
	020									
	030									
	040									
Produce alimentare (061)	050									
Medicamente și materiale de pansament (062)	060									
Materiale de uz gospodăresc și rechizite de birou (063)	070	91,4	91,4		610,7	610,7		186,3	186,3	
Dintre care:										
Materiale de construcții pentru reparații curente și capitale	080									
Combustibil, carburanți și lubrifianti (064)	090	2,2	2,2		0,9	0,9		276,2	276,2	
Nutreț și furaje (065)	100									
Ambalaj (066)	110									
Diverse materiale (067)	120									
Materiale în expediție (068)	130									
Piese de schimb pentru mașini și utilaje (069)	140	68,3	68,3		124,7	124,7		36,9	36,9	
Total materiale și produse alimentare (060 - 069)	150	161,9	161,9		736,3	736,3		499,4	499,4	

Indicii	Codul rîndului	Total	Inclusiv din contul	
			mijloacelor bugetare	altor mijloace
1	2	3	4	5
Intrări - total	160	1073,8	1073,8	
dintre care:				
cu titlu gratuit	170	x	x	
Ieșiri - total	180	499,4	499,4	
dintre care:				
pentru necesitățile instituției	190	499,4	499,4	
realizarea	195	x	x	
cu titlu gratuit	200	x	x	

Notă: Instituțiile de cercetări științifice pe rîndurile 020 – 040 “Materiale pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri” înseriu “din care: materialele prețioase, sticlă reactive”.

Conducător _____
(semnătura)

Contabil – șef _____
(semnătura)

“ 01 ” februarie 2012

Formularul nr.15
Aprobat prin Ordinul ministrului
finanțelor al Republicii Moldova
nr. 41 din 28.03.2008

RAPORT
privind lipsurile și delapidările de mijloace bănești și valori materiale
la 1 ianuarie 2012

Periodicitatea: trimestrial, anual
 Instituția **Curții de Conturi**
 Clasificația organizațională **A 103**

(mii lei)

INDICI	Cod rînd	Total	Inclusiv	
			din contul mijloacelor de bază	din contul altor mijloace
1	2	3	4	5
Datoriile privind lipsurile și delapidările de mijloace bănești și valori materiale la începutul anului	010			
S-au constatat lipsuri și delapidări de mijloace bănești și valori materiale de la începutul anului în total	020			
dintre care:				
atribuite persoanelor culpabile conform hotărîrilor instanțelor de judecată	030			
Încasate de la persoanele culpabile	040			
Anulate pe contul instituției	050			
Sold de datorii la sfîrșitul anului (rd.010 + rd.020 – rd.040 – rd.050)	060			
inclusiv:				
atribuite de judecată	070			
se află la organele de anchetă	080			

Conducător _____ **S.URECHEAN**

Contabil-șef _____ **N.Baltaga** “01” februarie 2012

III. Modul de executare a mijloacelor financiare publice alocate de la bugetul de stat (componenta de bază) pentru întreținerea Curții de Conturi în exercițiul bugetar 2011 (extras din Raportul de audit, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 01 din 09.02.2012)

Potrivit bunelor practici privind activitatea instituțiilor supreme de audit (ISA) și principiilor directorii ale unei bune guvernări a ISA, activitățile operaționale și modul de gestionare a resurselor financiare proprii ale unei ISA urmează a fi supuse anual unui audit extern. Acest principiu este statuat și în Legea Curții de Conturi, care prevede la art. 11 alin. (4) că Rapoartele financiare anuale ale Curții de Conturi se supun auditului extern, efectuat, în conformitate cu standardele internaționale de audit, de către o organizație de audit extern, independentă, cu renume și experiență în domeniu, selectată de Parlament pe bază de concurs.

Pînă la efectuarea unui audit extern în conformitate cu prevederile legale sus-menționate, Curtea de Conturi a efectuat și în anul curent un audit propriu (autoevaluare) asupra modului de executare a mijloacelor financiare alocate Curții de Conturi de la bugetul de stat în exercițiul bugetar 2011.

În baza Ordinului Președintelui Curții de Conturi nr. 03 din 02.01.2012, o echipă de auditori ai Curții de Conturi a realizat misiunea de audit, avînd ca obiectiv de bază oferirea unei asigurări rezonabile referitor la faptul că rapoartele financiare ale Curții de Conturi nu conțin denaturări semnificative și prezintă o imagine reală și fidelă asupra situației patrimoniale și celei financiare ale entității, iar operațiunile financiare au fost efectuate legal și regulamentar. Raportul de audit a fost aprobat, în modul stabilit, prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 01 din 09.02.2012.

Constatările/concluziile auditului:

- Executarea cheltuielilor finanțate din contul componentei de bază a bugetului de stat pe anul 2011 s-a încadrat în limita bugetară aprobată în toate aspectele clasificăției economice a cheltuielilor bugetare și s-a efectuat conform destinației.

- Ținerea contabilității și raportarea financiară sînt organizate și întocmite cu respectarea regulilor generale de reglementare a contabilității și de raportare financiară în sectorul public, auditul relevînd conformitatea colectării, identificării, grupării, prelucrării, înregistrării, generalizării tuturor elementelor contabile, precum și raportării financiare a acestora.

- Urmare evaluării procedurilor existente de control intern în sistemul de retribuire a muncii, auditul a stabilit că Curtea de Conturi dispune de politici și proceduri eficiente în vederea reducerii riscurilor de salarizare neregulamentară, condițiile pentru perioada anului 2011 fiind reglementate de acte normative interne, precum: *Regulamentul cu privire la managementul resurselor umane în cadrul Curții de*

Conturi, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.62 din 05.10.2010 etc.. Calcularea salariilor este efectuată prin programul informațional automatizat ajustat pentru specificul salarizării personalului, precum și avînd oportunități de verificare în diferite aspecte. În rezultatul verificărilor efectuate, auditul nu a constatat neregularități la calcularea și achitarea salariilor.

- Calcularea și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de patroni au fost efectuate regulamentar. Verificările selective asupra corectitudinii calculării, achitării și raportării cheltuielilor efectuate în aceste scopuri au relevat conformitatea acestora cu cadrul regulamentar.

- Revizuirile efectuate asupra corectitudinii reflectării și înregistrării în evidența contabilă a operațiunilor financiare și economice, în perioada supusă auditului, au constatat că datoriile debitoare și creditoare formate sînt reale și raportate corespunzător, iar datorii debitoare și creditoare cu termenul de achitare expirat nu au fost înregistrate.

- Rezultatele inventarierii anuale, efectuată în modul și termenele stabilite, potrivit normelor regulamentare, în temeiul ordinului conducerii, întru asigurarea veridicității datelor reflectate în evidența contabilă, a situației privind bunurile gestionate, a existenței reale și utilizării conforme a acestora, au fost documentate regulamentar și reflectate în evidența contabilă, nefiind stabilite lipsuri sau surplusuri.

- Verificările selective efectuate în baza raționamentului profesional la capitolul procurarea și gestionarea mijloacelor relevă regularitatea înregistrării intrărilor de mijloace fixe, evidenței, calculării uzurii, casării, precum și inventarierii periodice a acestora.

- Sistemul de management financiar și control implementat în cadrul Curții de Conturi a asigurat optimizarea resurselor, asumarea responsabilității privind ținerea evidenței contabile și raportarea financiară conformă, precum și privind regularitatea efectuării achizițiilor publice.

- Verificările selective efectuate asupra corectitudinii calculării, achitării și raportării cheltuielilor efectuate pentru deplasările în interes de serviciu au relevat conformitatea acestora cu cadrul regulamentar respectiv.

Opinia de audit

În opinia echipei de audit, gestionarea mijloacelor publice și administrarea patrimoniului public, sub toate aspectele semnificative, s-au efectuat legal și regulamentar. Rapoartele financiare și bilanțul contabil oferă o imagine reală și fidelă a situației patrimoniale și celei financiare ale Curții de Conturi și sînt întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil entităților publice, iar operațiunile economico-financiare înregistrate în evidența contabilă s-au efectuat regulamentar.

**IV. Raportul privind executarea devizului de cheltuieli
al Proiectului de suport prin asistență tehnică la
dezvoltarea strategică a Curții de Conturi**

Instituția publică Proiectul de suport prin asistență tehnică la
dezvoltarea strategică a Curții de Conturi

Formularul nr.1
Aprobat prin Ordinul
ministrului finanțelor
105 din 08.12.2008

**BILANȚUL EXECUTĂRII BUGETULUI AUTORITĂȚILOR / INSTITUȚIILOR
PUBLICE**

la 01.01.2012

Periodicitatea: trimestrial, anual

Unitatea de măsură mii lei

ACTIV	Cod rînd	Proiecte finanțate din surse externe			
		la început de an	de an (trimestru) pînă la închiderea anuală	7	8'
I. MIJLOACE FIXE	2				
Mijloace fixe (010-019)	010	229.9	229.9	229.9	229.9
II. STOCURI DE MATERIALE					
Produce ale ateliereilor de producție (didactice) (030)	020				
Producția gospodăriilor agricole auxiliare (031)	021				
Materiale de lungă durată pentru cercetări științifice și investigații de laborator (043)	033				
Utilaj special pentru lucrări de cercetări științifice efectuate în bază de contract economic (044)	034				
Animale tinere și la îngrășat (050)	035				
Materiale și produse alimentare (060-069)	050				
III. OBIECTE DE MICĂ VALOARE ȘI SCURTĂ DURATĂ					
Obiecte de mică valoare și scurtă durată (070, 071, 072, 073)	060	60.0	60.0	60.0	60.0
IV. CHELTUIELI DE PRODUCȚIE ȘI ALTE CHELTUIELI					
Cheltuieli ale ateliereilor (didactice) de producție (080)	070				
Cheltuieli ale gospodăriilor agricole auxiliare (didactice) (081)	071				
Cheltuieli pentru lucrări de cercetări științifice în bază de contract (082)	072				
Cheltuieli pentru fabricarea instalațiilor experimentale (083)	073				
Cheltuieli de colectare și prelucrare a singelui și materialelor (084)	074				
V. MIJLOACE BĂNEȘTI					
Contul curent în bugetul de stat pentru cheltuielile instituției, pentru transfer instituțiilor subordonate și pentru alte activități (090)	080				
Contul curent în bugetul de stat pentru investiții capitale (093)	083				
Contul curent pentru mijloace cu destinație specială (094)	084				
Contul curent pentru plata pensiilor și indemnizațiilor din științifice (155)					

ACTIV	Cod rînd	Proiecte finanțate din surse externe			
		la început de an	de an (trimestru) pînă la închiderea anuală	7	8'
1	2				
contul mijloacelor bugetului de stat (095)	085				
Contul curent deschis din contul altor bugete (096)	086				
Contul curent pentru cheltuielile instituției, pentru transfer instituțiilor subordonate și pentru alte activități (100, 101)	090				
Contul curent pentru investiții capitale (103)	093				
Cont curent al bugetului satului (comunei), orașului, municipiului (107)	097				
Contul curent al ordonativilor de alocatii, întreținută din bugetul satului (comunei) orașului, municipiului (108)	098				
Contul curent privind finanțarea investițiilor capitale din contul bugetului satului (comunei) orașului, municipiului (109)	099				
Contul curent al sumelor mandatate (110)	100				
Contul curent al mijloacelor speciale (111)	101				
Contul curent privind alte mijloace (112)	102				
Contul curent al mijloacelor fondurilor speciale (113)	103				
Contul valutar (114)	104				
Contul curent al veniturilor vamale (115)	105				
Contul curent pentru ajutoare umanitare (116)	106				
Contul curent pentru mijloacele obținute din granturi externe sau sub formă de transfer pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe (117)	107	740.2	0.0	0.0	0.0
Contul curent pentru mijloacele împrumuturilor externe pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe (118)	108				
Contul curent pentru mijloacele obținute din asistență tehnică (119)	109				
Casa pe mijloace bugetare (120)	110				
Casa pe mijloace speciale (121)	111				
Casa pentru alte mijloace (122)	112				
Casa pe mijloace ale fondurilor speciale (123)	113				
Casa veniturilor cu destinație specială (124)	114				
Alte mijloace bănești și investiții (130-133)	120				
Investiții pe termen lung în părți nelegate (135)	125				
Investiții pe termen lung în părți legate (136)	126				
Modificarea valorii investițiilor pe termen lung (137)	127				
VI. DECONTĂRI					
Decontări cu sumele veniturilor vamale (151)	131				
Decontări privind remunerarea parțială a comenzilor pentru elaborarea cercetărilor experimentale de construcție conform tematicii bugetare (152)	132				
Decontări cu clienții pentru lucrările efectuate și serviciile prestate de către deținători (153)	133				
Decontări cu clienții pentru lucrările de cercetări științifice supuse plății (154)	134				
Decontări cu clienții pe baza avansurilor pentru cercetări științifice (155)	135				

ACTIV	Cod rând	Proiecte finanțate din surse externe		
		la început de an	de an (trimestru) până la închiderea anuală	la sfârșit de an (trimestru) după închiderea anuală
	2	6	7	8
Cheltuieli efective din contul mijloacelor obținute din proiectele finanțate din surse externe (215)	195		8363,6	8363,6
Cheltuieli din contul mijloacelor activități de producție (217)	197			
Cheltuieli efective din contul mijloacelor obținute din asistență tehnică (218)	198			
VIII. VENITURI				
Venituri și pierderi (410)	200			
IX. CHELTUIELI PENTRU CONSTRUCȚII CAPITALE				
Utilități care urmează a fi montat (040)	210			
Materiale de construcție pentru construcții capitale (041)	211			
Decontări cu furnizorii și antreprenorii (150)	220			
Cheltuieli bugetare pentru investiții capitale (203)	230			
Cheltuieli din mijloacele speciale pentru investiții capitale și procurarea utilitatilor (212)	235			
Cheltuieli din contul proiectelor finanțate din surse externe pentru investiții capitale (219)	239			
XI. ÎMPRUMUTURI				
Împrumuturi bugetare (520)	240			
Împrumuturi externe primite de la organisme internaționale (540)	250			
Recreditarea altor nivele de buget (550)	260			
XII. MIJLOACE TRANSMISE ȘI PRIMITE				
Mijloace transmise și primite (730)	300			
XIII. SURSE DE FINANȚARE				
Împrumuturi de la băncile comerciale (810)	350			
Alte surse interne (870)	370			
BILANȚ	400	1030,1	8653,5	8653,5
PASIV				
I. FINANȚĂRI				
Finanțarea din buget pentru cheltuielile instituției și pentru alte activități (230, 140)	410			
Decontări privind finanțarea din contul altor bugete (232, 142)	412			
Finanțarea din contul mijloacelor cu destinație specială (234)	414			
Mijloace din fondurile speciale (235)	415			
Alte mijloace pentru întreținerea instituției (238)	418			
II. FONDURI ȘI MIJLOACE CU DESTINAȚIA SPECIALĂ				
Fondul pentru dezvoltarea instituției (246)	426			

ACTIV	Cod rând	Proiecte finanțate din surse externe		
		la început de an	de an (trimestru) până la închiderea anuală	la sfârșit de an (trimestru) după închiderea anuală
	2	6	7	8
Decontări cu coexecutanții atrași pentru realizarea lucrărilor în baza de contract economic (156)	136			
Decontări cu furnizorii de mărfuri, lucrări și servicii achitate din contul mijloacelor obținute din proiectele finanțate din surse externe și asistență tehnică (157)	137			
Decontări cu diferiți debitori și creditori privind veniturile mijloacelor și fondurilor speciale (158)	138			
Decontări cu personalul privind asigurarea obligatorie de asistență medicală (159)	139			
Decontări cu titularii de avans (160)	140			
Decontări privind manco (170)	150			
Decontări privind cheltuielile suplimentare legate de titlurile executorii cu persoanele fizice și juridice (171)	151			
Decontări privind tipurile speciale de plăți (172)	152			
Decontări privind plățile la buget (173)	153			
Decontări privind manco transmise în organele de anchetă (175)	155			
Decontări cu personalul privind deponenții (177)	157			
Decontări cu diferiți debitori și creditori (178)	158			
Decontări conform plăților planificate (179)	159			
Decontări cu personalul privind retribuirea muncii (180)	160			
Decontări prin virament cu personalul (182-188)	162			
Alte decontări privind lucrările executate (189)	163			
Decontări privind plata indemnizațiilor personalului misiunilor diplomatice și celor speciale pentru perioada aflării peste hotarele republicii (190)	164			
Decontări privind încasările plăților în plus a pensiilor și indemnizațiilor (192)	165			
Decontări ale indemnizațiilor pentru copiii aflați sub tutelă (197)	177			
Decontări privind contribuțiile asigurărilor sociale de stat obligatorii cu Bugetul Asiguraților Sociale de Stat (198)	178			
Decontări privind primele de asigurare obligatorie de asistență medicală cu Compania Națională de Asigurări în Medicină (199)	179			
VII. CHELTUIELI				
Cheltuieli bugetare pentru întreținerea instituției și pentru alte activități (200)	180			
Cheltuieli din contul altor bugete (202)	182			
Cheltuieli pentru plata pensiilor și indemnizațiilor din contul bugetului (205)	185			
Cheltuieli de casă din bugetele satelor (comunelor), orașelor, municipiilor (207)	187			
Cheltuieli pentru distribuție (210)	190			
Cheltuieli privind mijloacele speciale (211)	191			
Cheltuieli efective din contul ajutoarelor umanitare (213)	193			
Cheltuieli din mijloacele fondurilor speciale (214)	194			

ACTIV	Cod rînd	Proiecte finanțate din surse externe			
		la început de an	de an (trimestru) pînă la închiderea anuală	la sfîrșit de an (trimestru) pînă la închiderea anuală	8'
1	2	6	7	8'	
indemnizațiilor (192)					
Decontări ale indemnizațiilor pentru copii aflați sub tutelă (197)	543				
Decontări privind contribuțiile asigurărilor sociale de stat obligatorii cu BASS (198)	548				
Decontări privind primele de asigurare obligatorie de asistență medicală cu CNAM (199)	549				
IV. REALIZAREA PRODUCȚIEI					
Realizarea produselor fabricate de atelierele de producție (didactice) (280)	560				
Realizarea producției fabricate de gospodăriile agricole auxiliare (didactice) (281)	561				
Realizarea lucrărilor de cercetări științifice executate în bază de contract (282)	562				
V. VENITURI					
Venituri din mijloace speciale (400)	570				
Venituri de la activitatea de producție a școlilor tehnico-profesionale (402)	572				
Venituri cu destinație specială (404)	574				
Veniturile mijloacelor obținute sub formă de transfer pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe (405)	575				
Veniturile mijloacelor obținute sub formă de asistență tehnică (406)	576				
Venituri bugetare (407)	577				
Veniturile obținute din ajutoare umanitare (408)	578				
Veniturile mijloacelor din granturi externe pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe (409)	579	740,2	8363,6	8363,6	
Venituri și pierderi (410)	580				
XI. ÎMPRUMUTURI					
Împrumuturi bugetare (520)	590				
Împrumuturi externe primite de la organisme internaționale (540)	591				
Recreditarea altor nivele de buget (550)	592				
XII. MIJLOACE TRANSMISE ȘI PRIMITE					
Mijloace primite (730)	600				
XIII. SURSE DE FINANȚARE					
Împrumuturi de la băncile comerciale (810)	610				
Alte surse interne (870)	620				
Mijloace de la vânzarea și privatizarea bunurilor proprietate publică (830)	621				
VI. FINANȚAREA CONSTRUCȚIILOR CAPITALE					
Finanțarea din buget a investițiilor capitale (231, 143)	630				
Decontări cu furnizorii și antreprenorii (150)	640				
VII. REZULTATELE EXECUTĂRII BUGETULUI					
Rezultatele executării bugetului (900)	645				
BILANT	650	1030,1	8653,5	8653,5	

ACTIV	Cod rînd	Proiecte finanțate din surse externe			
		la început de an	de an (trimestru) pînă la închiderea anuală	la sfîrșit de an (trimestru) pînă la închiderea anuală	8'
1	2	6	7	8'	
Credite bancare (248)	428				
Fondul mijloacelor fixe (250)	430	26,2	26,2	26,2	
Uzura mijloacelor fixe (020)	440	203,7	203,7	203,7	
Fondul obiectelor de mică valoare și scurtă durată (260)	450	60,0	60,0	60,0	
Fondul investițional (265)	451				
III. DECONTĂRI					
Decontări cu sumele veniturilor vamale (151)	501				
Decontări privind remunerarea parțială a comenzilor pentru elaborarea cercetărilor experimentale de construcții conform tematicii bugetare (152)	502				
Decontări cu clienții pentru lucrările efectuate și serviciile prestate de către deținuți (153)	503				
Decontări cu clienții pentru lucrările de cercetări științifice supuse plății (154)	504				
Decontări cu clienții pe baza avansurilor pentru cercetări științifice (155)	505				
Decontări cu coexecutanții atrași pentru realizarea lucrărilor în baza de contract economie (156)	506				
Decontări cu furnizorii de mărfuri, lucrări și servicii achitate din contul mijloacelor proiectelor finanțate din surse externe și asistență tehnică (157)	507				
Decontări cu diferiți debitori și creditori privind veniturile mijloacelor, fondurilor speciale (158)	508				
Decontări cu personalul privind asigurarea obligatorie de asistență medicală (159)	509				
Decontări cu titularii de avans (160)	510				
Decontări privind manco (170)	520				
Decontări privind chelt. supl. legat. de titlurile execut. cu pers. fizice și juridice (171)	521				
Decontări privind tipurile speciale de plăți (172)	522				
Decontări privind plățile la buget (173)	523				
Decontări privind sumele în depozit (174)	524				
Decontări privind manco transmise în organele de anchetă (175)	525				
Decontări privind mijloacele primite pentru cheltuieli mandatate (176)	526				
Decontări cu personalul privind deponenții (177)	527				
Decontări cu diferiți debitori și creditori (178)	528				
Decontări conform plăților planificate (179)	529				
Deconturi cu personalul privind retribuirea muncii (180)	530				
Decontări cu bursieri (181)	531				
Decontări prin virament cu personalul (182-188)	532				
Alte decontări privind lucrările executate (189)	539				
Decontări privind plata indemnizațiilor personalului misiunilor diplomatice și celor speciale pentru perioada aflării peste hotarele republicii (190)	540				
Decontări privind încasările plăților în plus a pensilor și	542				

INFORMAȚIE PRIVIND RULAJUL SUMELOR FINANȚATE DIN BUGET CONFORM SUBCONTURILOR 230, 231 ȘI 234 (140 ȘI 143)

DEBIT	Cod rînd	conform planului de finanțare	Suma investiții capitale și alte activități	mijloace cu destinație specială	CREDIT	Cod rînd	conform planului de finanțare	Suma investiții capitale și alte activități	mijloace cu destinație specială
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Trecut la contul 173 "Decontări privind plățile la buget"	800				Sold la începutul anului	851			
Anularea datoriilor insolubile	801				Finanțat în cursul anului (trimestrului)	852			
Casarea lipsurilor de materiale atribuite contul instituției	802				Anularea datoriilor insolubile	853			
Anularea cheltuielilor privind obiecte de construcție terminate și date în exploatare ²	803				Înregistrarea surplusului de materiale	854			
Cheltuieli anulate în anul gestionar ²	804				Plăți efectuate centralizat de ordonatori de credite ierarhic superiori din contul planului de cheltuieli al instituției	855			
Transmis cu titlu gratuit	805				Transferate de la contul fondurilor fixe și obiectelor de mică valoare la contul materialelor	856			
Total	850				Primit cu titlu gratuit	857			
					Total	890			
					Sold la cont la sfîrșitul anului (trimestrului)	900			

INFORMAȚIE PRIVIND RULAJUL SUMELOR PE CONTUL 400, 246

DEBIT	Cod rînd	conform planului de finanțare	Suma investiții capitale și alte activități	CREDIT	Cod rînd	conform planului de finanțare	Suma investiții capitale și alte activități
1	2	3	4	6	7	8	9
Anularea datoriilor insolubile	901			Sold la începutul anului	951		
Casarea lipsurilor	902			Calculat în cursul anului (trimestrului)	952		
Anularea cheltuielilor privind obiecte de construcție terminate și date în	903			Înregistrarea surplusului	953		

CONTURI EXTRABILANTIERE	Cod rînd	Proiecte finanțate din surse externe	
		la început de an	la sfîrșit de an (trimestru)
1	2	6	7
Mijloace fixe arendate (01)	661		8 ¹
Valori de mărfuri și materiale primite în custodie (02)	662		
Formulare cu regim special (04)	663		
Datorii anulate ale debitorilor insolubili (05)	670		
Valori materiale plătite din aprovizionarea centralizată (06)	671		
Restanțele studenților și elevilor pentru valorile materiale nerestituite (07)	672		
Premii și cupe sportive transmisibile (08)	675		
Datorii înghețate și eşalonate conform actelor normative și legislative (09)	676		
Indemnizație unică acordată tinerilor specialiști, conform legislației în vigoare (10)	677		
Datorii privind împrumuturile primite de la băncile comerciale (11)	680		
Datorii privind împrumuturile bugetare (12)	685		
Împrumuturi acordate angajaților (13)	690		
Valori primite în custodie de la condamnați (14)	700		
Datoriile bugetului de nivel superior față de bugetul local privind transferurile din fondul de susținere financiară a teritoriilor (15)	710		
Datorii privind mijloacele transmise și primite între bugetele de alt nivel (16)	720		
Datoria bugetului local privind alte surse interne (17)	730		
Datorii privind împrumuturile externe obținute de la organisme internaționale (19)	740		
Datorii privind recreditarea altor nivele de buget (20)	750		
Cota-parte a garanțiilor emise de către Consiliile raionale, municipale, Comitetul executiv al unității teritoriale autonome cu statut juridic special pentru creditele preferențiale (30)	760		
Cota-parte a creditelor preferențiale eliberate de către instituțiile financiare în baza scrisorilor de garanție emise de către Consiliile raionale, municipale, Comitetul executiv al unității teritoriale autonome cu statut juridic special (31)	770		
Cota-parte la construcția spațiului locativ pentru angajații instituțiilor publice prin ipoteca imobiliară, proprietar al căreia va fi angajatul instituției (50)	780		
Suma de control	999		

Notă: ¹ coloניה 5 și 8 „după închiderea anuală” din bilanț se completează numai în raportul anual.

- Formularul nr. 2 PI
Aprobat prin ordinul Ministrului
finanțelor al Republicii Moldova
nr. 57 din 17.07.2009

RAPORT OPERATIV PRIVIND ÎNCASAREA ȘI UTILIZAREA
MILIOANELOR DIN GRANTURI EXTERNE, CREDITE EXTERNE ȘI ALTE ÎNCASĂRI AFERENTE
PENTRU REALIZAREA PROIECTELOR FINANȚATE DIN SURSE EXTERNE
la 01 ianuarie 2012

Periodicitate: lunară, până la data de 3 a lunii următoare perioadei de gestiune, trimestrial, anual

Codurile
0103
103
1
3
701
54
372

Denumirea execuției secundar (proiectului) Curtea de Conturi

Execuția primar Curtea de Conturi

Grupa principală Serviciul de Stat cu destinația generală

Grupa Activitatea financiară, bugetară, fiscală și de control

Tipul instituției Proiectul de suport prin asistent tehnic pentru Dezvoltarea

Strategia a Curții de Conturi

Codul donatorului Banca Mondială

Unitatea de măsură mil lei

DEBIT	Cod rînd	Suma conform planului de finanțare	Suma investiții capitale și alte activități
1	2	3	4
exploatare ²	6	8	9
Cheltuieli anulate în anul gestionar ²	904		
Transmis cu titlu gratuit	905		
Total	950		

Notă: ² Rîndurile 803, 804, 902 și 903 se completează numai în raportul anual.

Conducător S. Urechean

Contabil - șef N. Baltaga

04 ianuarie 2012

Denumirea	Nrul rînd	Cod			Obiect construcții capitale	Aprobat pe an	Plan prevăzut pe an	Precizat pe perioada de gestiune	Executat pe perioada de gestiune	Cheltuieli efective	Datorii	
		Venit/ cheltuieli cap/act per/	4	5							Dr	Ct
I. VENITURI, TOTAL	10	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Alte încasări aferente						3174.2	7210.6	7210.6	7623.4	7623.4	X	X
Transferenți			122	40							X	X
Transferenți			360	00							X	X
Transferenți înre componentul proiecte finanțate din surse externe ale bugetului de stat și componentul proiecte finanțate din surse externe ale bugetelor de nivel I și II			362	33							X	X
Granturi interne			411	00								
Granturi pentru proiecte finanțate din surse externe			412	02		3174.2	7210.6	7210.6	7623.4	7623.4	X	X
II. CHELTUIELI, TOTAL	20					3260.7	7950.8	7950.8	8363.6	8363.6		
Inclusiv:												
Mărfuri și servicii neatribuite altor alocate			113	45								
Transferenți capitale înre componentul proiecte finanțate din surse externe ale bugetului de stat și componentul proiecte finanțate din surse externe ale bugetelor de nivel I și II			273	33								
Contribuția din granturi externe			291	02		3260.7	7950.8	7950.8	8363.6	8363.6		
Contribuția din credite externe			291	03								
C-redințarea nedă a instituțiilor nefinanciare			611	02								
Restituirea mijloacelor la buget			611	06								
Recreditarea bugetelor de alt nivel din surse externe			23	13								
Excedent (+) / Deficit (-) (r.010-r.020)	30	2676				-86.5	-740.2	-740.2	-740.2	-740.2	X	X
Surse de finanțare	40											
Diferența dintre cursul de schimb al surselor valutare			27	15							X	X
Imprumuturi (credite) acordate de organizațiile financiare internaționale			28	03								
Soldul la începutul perioadei de gestiune, total	75	75				86.5	740.2	740.2	740.2	740.2	X	X
Soldul la sfîrșitul perioadei de gestiune, total	76	76				0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	X	X

Notă: coloană 10 „Cheltuieli efective”, 11 și 12 „Datorii debitoare / creditoare” se completează la prezentarea rapoartelor trimestriale și anuale.

Conducător S. Urechean

Contabil-șef N. Baltaga

04 ianuarie 2012

5**HOTĂRÎRE****cu privire la aprobarea Raportului de activitate
al Curții de Conturi pe anul 2011**

În conformitate cu art. 7, art. 8 alin. (2), art. 15 și art. 16 din Legea Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008, Curtea de Conturi

hotărăște:

1. Se aprobă Raportul de activitate al Curții de Conturi

PREȘEDINTELE CURȚII DE CONTURI

Nr. 11. Chișinău, 1 martie 2012.

Serafim URECHEAN

Aprobat
prin Hotărîrea Curții de Conturi
nr. 11 din 1 martie 2012

**RAPORTUL DE ACTIVITATE
al Curții de Conturi pe anul 2011****Lista abrevierilor**

APL – autorități publice locale
BASS – bugetul asigurărilor sociale de stat
BS – bugetul de stat
CCCEC – Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției
CCRM – Curtea de Conturi a Republicii Moldova
CSI – Comunitatea Statelor Independente
FAOAM – fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală
ISA – instituție supremă de audit
I.S. – întreprindere de stat
ONAS – Oficiul Național de Audit al Suediei
PDS – Plan de Dezvoltare Strategică
PNUD – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
S.A. – societate pe acțiuni
TI – tehnologii informaționale
UAT – unitate administrativ-teritorială

CUVÎNT ÎNAINTE

Curtea de Conturi, instituție supremă de audit public extern, în conformitate cu prevederile Legii Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008, exercită controlul asupra formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public prin realizarea auditului extern în sectorul public, confirmînd adeziunea Republicii Moldova la standardele internaționale privind cele mai bune practici în domeniul auditului public extern.

În ultimii ani, în contextul integrării europene a Republicii Moldova, Curtea de Conturi a parcurs perioada de tranziție de la control financiar la audit extern, obiectivul de bază fiind dezvoltarea capacității de efectuare a auditului extern prin alinierea la cele mai bune standarde și practici de specialitate.

Curtea de Conturi, confruntîndu-se cu o nouă provocare pentru anii 2011-2015 – consolidarea unei instituții mai puternice și mai competente care să facă față noilor exigente, își desfășoară activitatea pentru cost-eficiență, prin exercitarea unor audite independente, credibile, transparente și profesionale asupra administrării resurselor financiare și patrimoniului public, în scopul promovării standardelor înalte de management financiar în beneficiul

cetățenilor Republicii Moldova, precum și prin informarea mai completă a Parlamentului despre eficiența de executare a bugetului public național.

Unul din obiectivele principale ale instituției este de a apropia Curtea de Conturi de cetățenii Republicii Moldova, aceasta făcînd parte din misiunea de promovare a transparenței și de asumare a responsabilității Curții, contribuind la îmbunătățirea gestiunii financiare și la îndeplinirea rolului de gardian independent al intereselor financiare ale statului.

Raportul privind activitatea Curții de Conturi a fost elaborat în vederea aplicării principiului 2 din Standardul INTOSAI ISSAI 21 „privind transparența și responsabilitatea” și vine cu informații către Parlament, Guvern, societatea civilă, precum și către entitățile auditate asupra mandatului, competenței, atribuțiilor și rezultatelor activității desfășurate pentru îndeplinirea acestora.

Sper ca informațiile cuprinse în acest raport să vă ofere o imagine de ansamblu privind activitatea desfășurată și realizările obținute de către Curtea de Conturi în anul 2011.

Cu respect,

Serafim URECHEAN,
Președintele Curții de Conturi

MISIUNE

„Exercitarea auditelor independente, credibile, transparente și profesionale asupra administrării resurselor financiare și patrimoniului public, în scopul promovării standardelor înalte de management financiar în beneficiul cetățenilor Republicii Moldova”.

VIZIUNE

„Un audit mai bun asigură o responsabilitate mai mare și o gestionare eficientă a finanțelor publice”.

VALORI

„Independență – Transparență – Integritate – Competență – Tenacitate – Dinamism – Cooperare – Învățare de la alții – Eficacitate – Respectul față de persoană – Legalitate”.

Principiile fundamentale	Principiile de conduită	Managementul carierei	Obiectivele profesiei
Supremația Constituției și a legii	Integritate	Recrutare	Credibilitatea informațiilor
Legalitate	Imparțialitate	Evaluare	Confidențialitate
Obiectivitate	Competență profesională	Promovare	Calitatea activității
Independență	Conduită profesională	Formare profesională continuă	Încredere și securitate
Transparență	Neutralitate politică	Perfecționare profesională	Evitarea conflictului de interese
Performanță și profesionalism	Subordonare ierarhică	Recompensarea performanței	Abținerea de la comportamentul corupțional

OBIECTIVE STRATEGICE

Curtea de Conturi și-a stabilit următoarele obiective strategice pentru a-și realiza misiunea:

Maturitate instituțională	Profesionalism mai mare	Să facem mai multe la un cost mai mic	Consolidarea unei mai mari răspunderi și transparențe interne și externe
prin îndeplinirea mandatului legal al Curții într-un mod mai comprehensiv, prin creșterea treptată în fiecare an a numărului de produse	prin intermediul politicilor de resurse umane durabile, suportului metodologic și instruirilor eficiente și al unui control profund al calității tuturor tipurilor de audit	devenind o instituție de audit eficientă și avansată din punct de vedere tehnologic	pentru a genera un impact mai mare și a spori eficacitatea muncii de audit

ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA INSTITUȚIEI

MANDATUL, COMPETENȚA ȘI ATRIBUȚIILE

Care este statutul Curții?

Curtea de Conturi a Republicii Moldova este unica autoritate publică a statului care exercită controlul asupra formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public prin realizarea auditului extern în sectorul public.

Curtea de Conturi dispune de independență organizatorică, funcțională, operațională și financiară și nu poate fi direcționată sau controlată de nici o persoană fizică sau juridică.

Care sînt obiectivele și principiile activității Curții de Conturi?

- evaluarea regularității, legalității, conformității, economicității, eficienței și eficacității gestionării resurselor financiare publice și a patrimoniului public;
 - promovarea standardelor, recunoscute internațional, privind transparența și responsabilitatea în domeniul managementului finanțelor publice;
 - asigurarea transparenței prin informarea autorităților publice responsabile și publicului despre planurile sale strategice și anuale, despre constatările și recomandările sale;
 - certificarea personalului cu atribuții de audit public.
- Activitatea Curții de Conturi se bazează pe următoarele principii:
- legalitate; obiectivitate; independență; transparență.

Care sînt domeniile auditate?

Curtea de Conturi efectuează anual, în mod obligatoriu, auditul rapoartelor Guvernului privind executarea din exercițiul bugetar expirat:

- a bugetului de stat;
- a bugetului asigurărilor sociale de stat;
- a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.

Curtea de Conturi auditează următoarele domenii:

- formarea și utilizarea resurselor bugetului de stat, ale bugetului asigurărilor sociale de stat, ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale, ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, inclusiv:
 - formarea și gestionarea datoriei publice, respectarea garanțiilor guvernamentale pentru creditele interne și externe;
 - utilizarea de către instituțiile publice a granturilor și finanțelor alocate de donatorii externi pentru realizarea programelor la care participă Republica Moldova;
 - utilizarea alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor și altor forme de asistență financiară din partea statului;

- administrarea și gestionarea patrimoniului public;
- procesul de privatizare a patrimoniului statului și de asigurare a activității de postprivatizare;
- administrarea și utilizarea resurselor naturale;
- ținerea evidenței contabile și raportarea financiară;
- activitatea altor organe de control/audit financiar public, precum și a sistemelor de control intern;
- alte domenii de activitate raportate, prin legi organice, la competența Curții de Conturi.

Curtea de Conturi poate să auditeze utilizarea resurselor alocate de Uniunea Europeană, de partenerii de dezvoltare și de alți donatori ale căror resurse au fost incluse în bugetul de stat sau în bugetele unităților administrativ-teritoriale.

Curtea de Conturi auditează următoarele entități:

- autoritățile administrației publice centrale și locale;
- instituțiile și organizațiile finanțate din bugetul public național;
- agenții economici al căror capital social este de stat în întregime sau în al căror capital social cota statului este mai mare de 50%;
- alte entități, în conformitate cu legislația.

Cum își prezintă Curtea rezultatele?

Curtea de Conturi prezintă anual Parlamentului raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public, raportul financiar de executare a bugetului propriu din exercițiul bugetar expirat, precum și pune la dispoziția autorităților și instituțiilor publice și a cetățenilor rapoarte de audit privind utilizarea și administrarea conformă, economică, eficientă și eficace a banului public și patrimoniului național.

Cum își desfășoară Curtea auditele?

Curtea de Conturi își desfășoară activitatea independent, aceasta realizându-se prin proceduri de audit public extern, prevăzute în standardele proprii de audit, elaborate în conformitate cu standardele internaționale de audit.

CONDUCERE ȘI ORGANIZARE

Președintele Curții de Conturi

- conduce și organizează activitatea membrilor și angajaților Curții de Conturi; convoacă și prezidează ședințele Plenului; semnează hotărârile Curții de Conturi; administrează mijloacele financiare conform bugetului aprobat de Parlament; aprobă structura organizatorică a Curții de Conturi; aprobă componența echipelor de audit; reprezintă Curtea de Conturi în relațiile cu alte instituții din țară și de peste hotare; inițiază și monitorizează procesele de dezvoltare strategică a Curții de Conturi.

DI Serafim
Urechean

- patronează subdiviziunile: *Serviciul contabilitate și buget, Serviciul resurse umane, Serviciul relații cu publicul, Serviciul audit intern și securitate, Serviciul relații internaționale, Direcția juridică*

Vicepreședintele Curții de Conturi

DI Tudor Șoitu

- exercită atribuțiile Președintelui Curții de Conturi în lipsa acestuia și coordonează: elaborarea Programelor activității de audit a Curții de Conturi; procesul de elaborare și prezentare Parlamentului, pentru aprobare, a proiectului bugetului Curții de Conturi; generalizarea materialelor pentru raportul anual al Curții de Conturi asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public, cu prezentarea în Comisia de profil și în Plenul Parlamentului; elaborarea raportului financiar

de executare a bugetului propriu din exercițiul bugetar expirat

- patronează subdiviziunile: *Direcția tehnologiei informaționale, Direcția administrativă, Direcția secretariat general*

Membrii Curții de Conturi

Adoptă politicile și strategiile Curții de Conturi; examinează rapoartele de audit și adoptă hotărâri; aprobă manuale, standarde de audit, regulamente și ghiduri etc.; înaintează propuneri privind programul anual și programul multianual de audit, precum și privind proiectul de buget al Curții de Conturi; coordonează realizarea proiectelor de dezvoltare strategică a Curții de Conturi.

DI Valeriu Chițan

- patronează Departamentul de audit III: Audit al regularității (bugetele UAT și patrimoniu)

- coordonează activitățile PDS: Auditul financiar al APL, Implementarea modulelor TI în audit

Dna Ecaterina Paknehad

- patronează Departamentul de audit IV: Audit al performanței (cu extindere audit IT)

- coordonează activitățile PDS: Auditul performanței, Implementarea modulelor TI în audit; Înregistrarea timpului; coordonează asistența tehnică oferită de ONAS și de alți parteneri

Dna Angela Pascaru

- patronează Departamentul metodologie și planificare strategică

- coordonează activitățile PDS: Cadru calității; Dezvoltarea metodologică și Circulația documentelor

DI Ion Sturzu

- patronează Departamentul de audit II: Audit al regularității (fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală și bugetul asigurărilor sociale de stat)

- coordonează activitățile PDS: Auditul financiar, Frauda și corupția, Implementarea modulelor TI în audit

DI Gheorghe Trocin

- patronează Departamentul de audit I: Audit al regularității (buget de stat și patrimoniu)

- coordonează activitățile PDS: Auditul financiar, Auditul intern, Implementarea modulelor TI în audit

Curtea de Conturi este constituită din **conducere, Plen și aparat**.

Conducerea Curții de Conturi se exercită de Președintele Curții de Conturi. În cazul absenței Președintelui, atribuțiile acestuia sunt exercitate de vicepreședintele Curții de Conturi.

Plenul Curții de Conturi este organ colegial, alcătuit din **7 membri**, inclusiv Președintele și vicepreședintele Curții de Conturi.

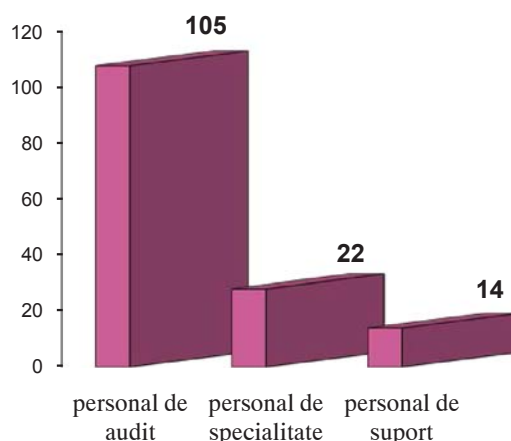
Aparatul se constituie din **5 departamente, 4 direcții de suport și 5 servicii**, atribuțiile și răspunderile cărora sunt stabilite în conformitate cu legislația în vigoare prin regulamentele fiecărei subdiviziuni structurale, aprobate de Președintele Curții de Conturi. Funcționarea Aparatului Curții de Conturi este asigurată de șeful Aparatului.

Departamentele din cadrul Curții de Conturi sunt conduse de către directori de departamente, aceștia fiind numiți în funcție prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi. Activitatea departamentelor este patronată de câte un membru al Curții de Conturi.

RESURSE UMANE

Resursele umane reprezintă cele mai valoroase resurse strategice ale Curții de Conturi, prin intermediul cărora au fost și continuă să fie realizate obiectivele instituției. Personalul Curții de Conturi constituie elementul creator, activ și coordonator al activității instituției, influențând decisiv eficacitatea utilizării resurselor materiale, financiare și informaționale.

La 01.01.2012, statele de personal ale Curții de Conturi includeau 160 de unități, iar numărul efectiv de personal încadrat constituia 135 de angajați. În medie, pe parcursul anului, instituția a dispus de 19 unități vacante și de 6 unități temporar vacante.

În anul 2011, Curtea a recrutat 13 angajați: 8 – personal cu atribuții de audit, 3 – cu atribuții de specialitate și 2 – cu atribuții de suport. În următoarea diagramă este prezentat gradul de acoperire a Curții de Conturi cu personal, care în anul 2011, comparativ cu anul 2010, s-a redus cu 8%, cauza fiind demisionarea a circa 20 de angajați.

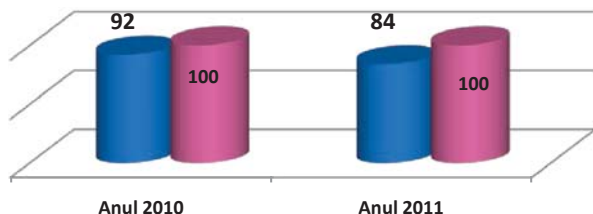
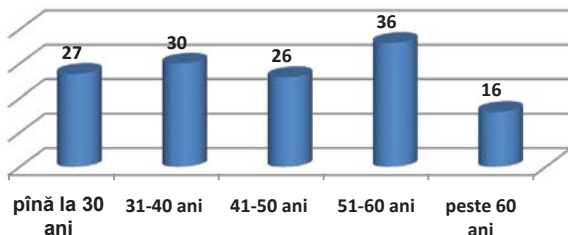
Gradul de acoperire cu personal în ultimii 2 ani (%)

Diagrama prezentată în continuare indică raporturile de gen în cadrul instituției. Astfel, personalul Curții de Conturi este format, în mare majoritate, din femei, care constituie 61,7% din totalul angajaților, acest fapt fiind rezultatul creșterii progresive în ultimii doi ani a procentajului de angajați-femei.

Raporturile de gen în cadrul instituției (unități)

Conform profilului de vîrstă al personalului, care activa efectiv la data de 31.12.2011, 61,5% constituie personalul cu vîrsta pînă la 50 de ani.

Profilul de vîrstă pe categorii de angajați (unități)

DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ A AUDITORILOR

Personalul de audit necesită o instruire continuă pentru a fi la curent cu evoluțiile din domeniu și pentru a putea dobîndi noi competențe. Angajații Curții de Conturi beneficiază anual de instruirii atît interne, cît și externe, astfel încît aceștia sînt instruiți în mod permanent pentru dezvoltarea continuă a abilităților, capacităților și aptitudinilor profesionale.

Pe parcursul anului 2011, angajații Curții de Conturi au participat la următoarele instruirii:

➤ **6 seminare de instruire** internă privind profesionalismul în auditul financiar, organizate de către ONAS, la care au participat 83 de persoane;

➤ **9 cursuri de instruire** realizate de Compania „DAAC-System” intru implementarea și aplicarea sistemelor informatice automatizate – 112 persoane;

➤ **15 seminare** organizate de către Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, Academia de Administrare Publică de pe lîngă Președintele Republicii Moldova.

➤ **16 delegări externe pe plan internațional** (seminare, ateliere de lucru, conferințe și vizite de studiu la ISA) la care au participat 14 persoane:

- Atelier specializat în auditul performanței, Ljubljana, Slovenia;
- Atelier specializat privind automatizarea auditului fiscal și analiza datelor, Ljubljana, Slovenia;
- Centrul de Instruire al ISA a Indiei;
- Seminar privind rolul ISA în lupta împotriva fraudei și corupției, Budapesta, Ungaria;

- Seminar la Curtea de Conturi a Federației Ruse;
- Seminar privind introducerea standardelor internaționale pentru ISA, Tallinn, Estonia.

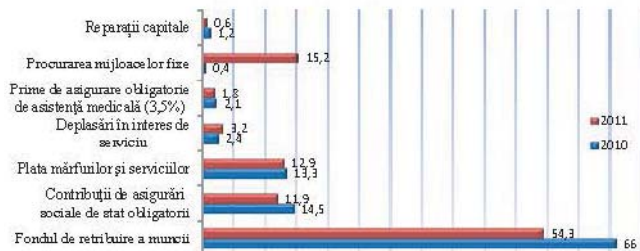
BUGETUL CURȚII DE CONTURI

Potrivit statutului său de instituție independentă din punct de vedere organizatoric, funcțional, financiar și operațional față de entitățile auditate, Curtea de Conturi își întocmește și își aprobă bugetul propriu, pe care îl transmite Parlamentului, spre aprobare, care, la rîndul său, după aprobare, îl transmite Guvernului, pentru includerea în proiectul Legii bugetului de stat pe anul bugetar următor.

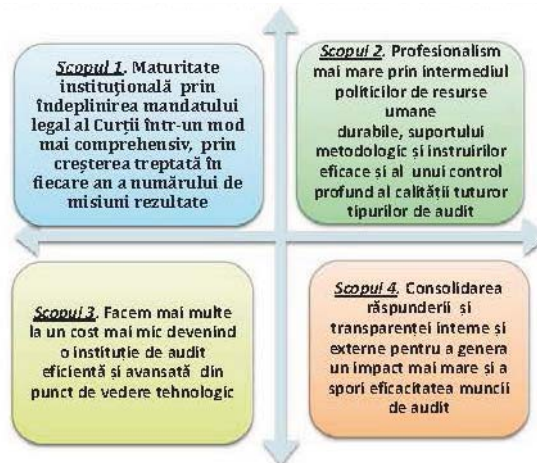
În conformitate cu art.8 alin.(1) lit.a) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 5 decembrie 2008, raportul financiar de executare a bugetului propriu din exercițiul bugetar expirat, aprobat, este prezentat Parlamentului.

Evoluția cheltuielilor, de la componenta de bază, pentru întreținerea Curții de Conturi (mii lei)

Conform *Legii bugetului de stat pe anul 2011*, pentru finanțarea bugetului Curții de Conturi de la componenta de bază a bugetului de stat au fost alocate inițial 22926,0 mii lei. Pe parcursul anului 2011 au fost executate cheltuieli în sumă de 21421,3 mii lei, sau 93,4 la sută din volumul de mijloace precizate pe an. Cheltuielile efective au constituit 20508,6 mii lei, sau cu 4579,3 mii lei mai mult față de anul precedent.

Evoluția și structura cheltuielilor pentru întreținerea Curții de Conturi (%)

**ACTIVITATEA CURȚII DE CONTURI ÎN ANUL 2011
PROGRESELE ÎN DOMENIUL DEZVOLTĂRII
STRATEGICE**

În ianuarie 2011, Curtea de Conturi a Republicii Moldova a aprobat un nou Plan de Dezvoltare Strategică pe anii 2011-2015 în vederea asigurării continuității priorităților stabilite în anul 2006. Noul Plan Strategic conține 4 scopuri de bază:

Pe parcursul anului 2011, în conformitate cu obiectivele PDS, Curtea de Conturi, cu susținerea Oficiului Național de Audit al Suediei și Băncii Mondiale, a realizat următoarele activități:

Scopul 1. Maturitate instituțională:

- La auditarea anuală obligatorie a rapoartelor Guvernului privind executarea BS, BASS, FAOAM de către ONAS a fost oferită asistență în vederea consolidării capacității profesionale a personalului CCRM.

- Elaborarea și testarea în cadrul a două audite-pilot (auditul bugetului municipal Bălți și auditul bugetului raionului Hîncești) a Ghidului privind auditul autorităților locale și instruirea a circa 30 de angajați ai Curții de Conturi în domeniul auditului autorităților locale.

- În ce privește compartimentul „*Auditul intern al Curții de Conturi*”, în anul 2011, suportul ONAS a vizat expunerea comentariilor asupra unui proiect de raport de audit intern.

- Familiarizarea de către ONAS a noului Plen al Curții de Conturi cu subproiectele Auditul financiar, Cadrul calității, Înregistrarea timpului de lucru, precum și munca efectuată în cadrul acestora.

Scopul 2. Profesionalism mai mare

- Oferirea instruirilor practice echipelor de monitorizare a calității cu privire la toate aspectele de control al calității.

- Revizuirea „la rece” a 10 rapoarte de audit al regularității din 4 preconizate, rezultatele acestor revizuri fiind discutate în prealabil cu echipele de audit și fiind formulate propuneri în vederea îmbunătățirii activității de audit. Totodată, cu suportul experților certificați în domeniu, a fost efectuată revizuirea unui raport de audit TI, rezultatele fiind prezentate conducerii și auditorilor publici ai Curții de Conturi.

- Instruirea a 112 angajați (conducerea, utilizatorii și administratorul) pentru utilizarea sistemelor informatice automatizate: „Documentarea și managementul procesului de audit”, „Analiza datelor”, „Managementul resurselor umane” și „Sistemul integrat de evidență a timpului de lucru și de calculare a costurilor”.

- Instruirea a circa 30 de angajați din oficiile teritoriale ale Curții de Conturi în domeniul auditului regularității.

- Participarea, cu susținerea donatorilor externi, inclusiv ai ONAS, a 6 angajați ai Curții de Conturi la instruirii privind: **Programul transregional privind auditul datoriei publice – 1**, Introducerea standardelor internaționale pentru ISA – 2, Centrul de Instruire al ISA a Indiei – 3.

- Organizarea vizitelor de studiu pentru 12 angajați ai Curții de Conturi la Oficiul Național de Audit al Danemarcei și la Oficiul Național de Audit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, în scopul cunoașterii rolului și funcțiilor unei ISA moderne și ale Comisiei parlamentare responsabile de finanțe, economie și buget.

Scopul 3. Facem mai multe la un cost mai mic

- În anul 2011, la Curtea de Conturi, cu suportul ONAS, a fost finalizată a III-ea etapă privind implementarea propriului sistem de înregistrare a timpului.

- Cu suportul Băncii Mondiale, a fost procurat echipamentul tehnic necesar automatizării activității bibliotecii și arhivei, precum și îmbunătățirii capacității audio și video a sălii de ședințe.

- Au fost instalate, testate și date în exploatare 4 subsisteme informaționale: „Analiza datelor”, „Documentarea și managementul procesului de audit”, „Managementul resurselor umane” și „Sistemul integrat de evidență a timpului de lucru și de calculare a costurilor”.

Scopul 4. Consolidarea răspunderii și transparenței

- ONAS a susținut financiar Curtea de Conturi la: publicarea a două Buletine Informative; editarea a 120 de

exemplare de Manual de audit al regularității și a 75 de exemplare de Raport anual de activitate al Curții de Conturi pe anul 2010.

- A susținut financiar participarea Curții de Conturi la: Congresul VIII EUROSAI, Lisabona, Portugalia; ședința Subcomitetului Dezvoltarea capacității ISA, Londra, Marea Britanie; Conferință internațională XXV a Consorțiului privind Managementul Financiar (ICGFM), Miami, SUA; **Ședința a VII-ea a Comitetului de Coordonare CCRM-ONAS, Stockholm, Suedia.**

FINALIZAREA PROIECTULUI ÎNCHEIAT ÎNTRE BANCA MONDIALĂ ȘI CURTEA DE CONTURI

Curtea de Conturi, în parteneriat cu Banca Mondială, a încheiat Proiectul de suport prin asistență tehnică pentru dezvoltarea strategică a Curții de Conturi. Valoarea proiectului a fost de 3,16 mil. dolari SUA, acesta fiind destinat pentru: instruirea angajaților Curții de Conturi în domeniul auditului performanței și auditului TI; dotarea Curții de Conturi cu laptopuri, camerei de servere; amenajarea sălii de instruire, arhivei; implementarea programelor pentru resursele umane; înregistrarea timpului.

Președintele Curții, Serafim Urechean, a venit cu un cuvânt de salut, exprimându-și regretul pentru finalizarea acestui proiect, totodată fiind încrezut în identificarea de noi donatori și de noi proiecte pentru Curtea de Conturi. În aceeași ordine de idei, ex-președintele Curții, dna Ala Popescu, a declarat că dezideratul principal de la care a pornit acest proiect era ca instituția – Curtea de Conturi să devină un model, scop care la etapa actuală a fost atins doar grație parteneriatului cu Banca Mondială.

La eveniment au fost prezenți William L. Dorotinsky, manager pentru sectorul public și reforme instituționale, Regiunea Europa și Asia Centrală a Băncii Mondiale, care a remarcat progresele înregistrate de Curtea de Conturi și a consemnat că vor putea fi identificate modalități pentru a colabora și în cadrul altor proiecte.

Oskar Karnebek, manager de proiect al Oficiului Național de Audit al Suediei, și-a reiterat admirația pentru schimbările vizibile pe care le-a suportat Curtea de Conturi.

Richard Maggs, consultantul strategic în cadrul proiectului, a remarcat sporirea autorității și prestigiului Curții de Conturi în acești 5 ani de transformări și a subliniat necesitatea continuității acestui proces prin instruirea personalului.

TRANSPARENȚA INSTITUȚIEI

Transparența este unul dintre principiile fundamentale ale activității Curții de Conturi, iar „o mai mare răspundere și transparență internă și externă pentru a genera un impact mai semnificativ și a mări eficiența activității de audit” este unul din cele 4 scopuri stabilite în Planul de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi pe anii 2011-2015.

În scopul asigurării transparenței, Curtea plasează pe pagina web rapoartele de audit, raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public, raportul privind activitatea Curții de Conturi și raportul financiar de executare a bugetului propriu, precum și alte rapoarte.

De asemenea, se publică informații, cum sînt: activitatea internațională, întîlnirile bilaterale, instruirile interne, activitățile grupurilor de lucru, comunicatele de presă, funcțiile vacante etc.

Pentru a aduce mai multă transparență în gestionarea bugetului public, Curtea de Conturi a conlucrat cu Centrul Analitic Independent *EXPERT-GRUP* la lansarea proiectului „Procesul bugetar în Republica Moldova: monitorizarea transparenței și promovarea controlului public”, în cadrul căruia au fost discutate constatările din rapoartele de audit ale Curții de Conturi aprobate în trimestrul III al anului 2011.

Au fost stabilite parteneriate cu posturi TV, media tipărită, nu doar prin transmiterea comunicatelor de presă, ci și prin prezența în cadrul ședințelor. Din totalul celor circa **40 de ședințe** ale Plenului privind examinarea materialelor de audit, instituțiile media au fost prezente la toate, astfel fiind difuzate peste 60 de comunicate de presă. Mai mult decât atât, începând cu semestrul II al anului 2011, ședințele Plenului sînt transmise în direct, prin intermediul unui portal on-line, acumulînd astfel circa **7000 de vizualizări în direct**.

Totodată, angajații Curții au fost prezenți în platourile de filmare la cele mai cotate emisiuni TV și radio, la posturi precum: Publika TV, TV 7, Jurnal TV, Europa Liberă, Radio-Moldova etc.

În scopul transparentizării procesului decizional și informării publicului, Curtea de Conturi a reeditat pagina web, încercînd să o facă mai accesibilă și mai dinamică. În contextul procesului de e-guvernare, Curtea de Conturi întreține pagina de profil pe una din cele mai importante rețele de socializare, încercînd să-și sporească imaginea și să devină deschisă, transparentă și raliată la noile tehnologii web. Pe parcursul anului 2011, pagina web a fost accesată de 1246000 de ori.

COOPERAREA DINTRE CURTEA DE CONTURI ȘI PARLAMENT

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) în Republica Moldova, în cadrul *Proiectului „Suport pentru dezvoltarea Parlamentului Republicii Moldova”*, în cooperare cu Oficiul Național de Audit al Suediei și Curtea de Conturi, a organizat un atelier de lucru privind cooperarea între Parlament și o Instituție Supremă de Audit.

Atelierul de lucru și-a propus să ofere cadrul unor dezbateri relevante și interactive privind comunicarea dintre o instituție supremă de audit și Parlament și impactul asupra unei bune guvernări.

În acest context, dna Ecaterina Paknehad, membru al Curții de Conturi, s-a concentrat asupra problemelor ce țin de menirea auditului public extern, care contribuie la îmbunătățirea Managementului Finanțelor Publice, promovează transparența și răspunderea, raportarea privind conformitatea și eficiența utilizării banilor publici, acordînd o atenție deosebită interacțiunii dintre ISA și Parlament, prin solicitarea unor audite de către Parlament; aprobarea bugetului propriu al Curții de Conturi; raportarea ISA către Parlament; examinarea rapoartelor anuale și a rapoartelor separate de către Parlament; comunicarea continuă dintre ISA și Parlament.

În cadrul atelierului de lucru, a fost încurajat atât schimbul de informații privind rolul unei ISA într-un sistem democratic, cît și discuțiile pe marginea cooperării și susținerii ISA de către politicieni, reprezentanții mass-media și ai societății civile, asigurării impactului activității unei ISA prin recomandări utile pentru entitățile auditate, consultări și implicare în dezvoltarea unui management financiar sănătos, prin efectuarea unor audite ale performanței și auditarea sistemelor „anticorupție” și „antifraudă”.

ACTIVITATEA JURIDICĂ

Cooperarea cu organele de drept

Pe parcursul anului 2011, Curtea de Conturi a remis **organelor de drept 21 de materiale**, în urma examinării cărora au fost pornite **6 cauze penale** și emise **3 ordonanțe** de neîncepere a urmăririi penale, iar **14 materiale** se află în proces de examinare. Situațiile, precum și reacția organelor de drept sînt expuse detaliat în **Anexa nr. 1** la prezentul Raport.

Reprezentarea intereselor Curții de Conturi în instanțele de judecată

În anul 2011, angajații Direcției juridice au reprezentat interesele Curții de Conturi în instanțele de judecată în 17 litigii, dintre care: **10 litigii în contencios administrativ, 6 litigii în care Curtea de Conturi este atrasă în calitate de intervenient accesoriu și 1 litigiu de muncă**. Totodată, în această perioadă, nici o decizie judecătorească definitivă nu a fost adoptată contra intereselor Curții de Conturi.

Avizarea și expertiza juridică a proiectelor de acte legislative și normative în domenii de interes pentru Curtea de Conturi

În anul 2011, Curtea de Conturi a supus avizării proiecte de legi și acte normative, printre cele mai importante fiind:

- avizul la proiectul Legii pentru modificarea și completarea Codului fiscal;
- avizul la proiectul Legii privind modificarea termenului de prezentare către Parlament a Raportului asupra administrării și întrebunătățirii resurselor financiare;
- avizul la proiectul Legii privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici;
- avizul la proiectul Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale;
- avizul la proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice;
- avizul la proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;
- avizul la proiectul Hotărîrii Guvernului privind punerea în aplicare a prevederilor Legii cu privire la aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice.

ACTIVITĂȚILE DE AUDIT

INDICATORI	2010	2011
Numărul de hotărîri adoptate în rezultatul misiunilor de audit	42	57
Numărul de misiuni de audit realizate conform Programului activității de audit a Curții de Conturi	31	49
Numărul de misiuni de audit realizate la solicitarea fracțiunilor parlamentare	5	3
Numărul de misiuni de audit realizate conform angajamentelor internaționale (Matrice de politici)	5	4
Numărul de misiuni de audit realizate în urma altor solicitări și autosesizări ale Curții de Conturi	1	1
Rapoartele de audit întocmite în rezultatul misiunilor de audit realizate	49	65
Numărul acțiunilor de audit efectuate (conform Dispoziției)	157	323
Numărul entităților auditate	157	323
Numărul cerințelor și recomandărilor formulate	1001	1965
Numărul cerințelor și recomandărilor executate*	752	348
Materialele auditelor remise organelor de drept:	15	21
- numărul dosarelor intentate	26	6
- numărul dosarelor remise instanțelor de judecată	-	-
- numărul ordonanțelor de refuz în intentarea dosarelor	3	3
Impactul activității Curții de Conturi:		
- numărul actelor legislative și normative adoptate	6	6
- suma mijloacelor restituite în bugetul public național (mil. lei)	24,6	3,8
- patrimoniul public restituit sau luat la evidență (mil. lei)	151,94	139,6

PERFORMANȚELE OBTINUTE

Pornind de la misiunea Curții de Conturi de a efectua audite independente, credibile, transparente și profesionale asupra administrării resurselor financiare și patrimoniului public, în scopul promovării standardelor înalte de management financiar în beneficiul cetățenilor Republicii Moldova, pe parcursul anului 2011, Curtea de Conturi a realizat un număr mai mare de misiuni de audit cu un număr mai mic de personal față de anul precedent. Astfel, în anul 2010, la realizarea unei misiuni de audit erau antrenați, în medie, 2-3 auditori, iar în anul 2011 - 1-2 auditori.

În anul 2011 au fost realizate 57 misiuni de audit, sau cu 15 misiuni mai mult decât în anul 2010, fapt determinat de definitivarea misiunilor de audit tranzitorii prevăzute în Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2010.

De asemenea, se atestă dublarea numărului entităților auditate (în anul 2011 au fost supuse verificării 323 de entități, față de 157 de entități - în anul 2010).

În rezultatul activităților de audit realizate, Curtea de Conturi a adoptat **57 de hotărâri privind aprobarea a 65 rapoarte de audit**. Comparativ cu anul 2010, Curtea de Conturi a aprobat cu 16 rapoarte de audit mai mult, datorită creșterii numărului de audite ale regularității (15 rapoarte) și ale performanței (1).

Totodată, în anul 2011 au fost inițiate 19 misiuni de audit tranzitorii în anul 2012, care, în mare parte, vizează auditarea autorităților publice centrale (Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Mediului). Rapoartele acestor misiuni de audit vor contribui la expunerea Curții de Conturi asupra Raportului Guvernului privind exercițiul bugetar 2011.

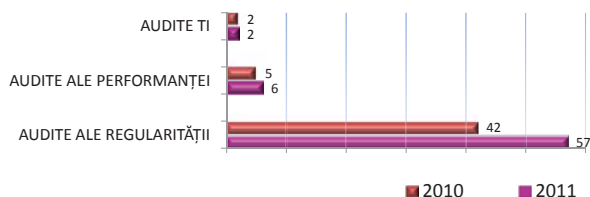
Urmare activității de audit desfășurate în anul 2011, a crescut semnificativ și numărul de cerințe și recomandări, fiind înaintate spre executare și implementare 1965, din care doar 39,6% sînt cu termenul de executare expirat.

AUDITELE EFECTUATE

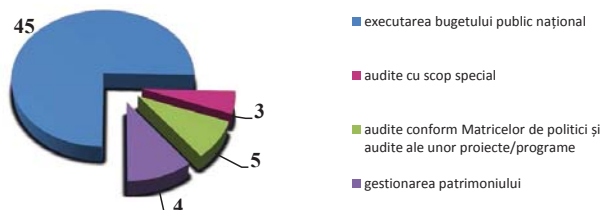
Potrivit Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2011, în perioada de referință s-au desfășurat 57 de misiuni de audit la 323 entități, fiind aprobate 65 rapoarte de audit, din care 57 sînt rapoarte de audit al regularității (sau 87,7%), 6 - rapoarte de audit al performanței (sau 9,2%), 2 - rapoarte TI (sau 3,1%). Lista Hotărîrilor adoptate de către Curtea de Conturi în anul 2011 și a entităților supuse auditului este prezentată în **Anexa nr. 2** la prezentul Raport.

Evoluția rapoartelor de audit aprobate în ultimii doi ani este prezentată în următoarea diagramă:

Structura rapoartelor de audit în dependență de tipurile de audit

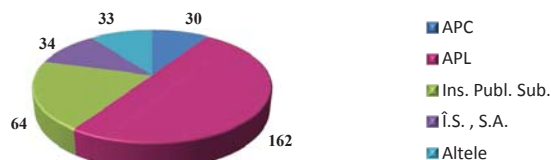

Structura auditelor regularității efectuate

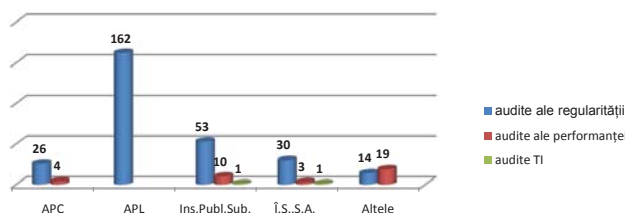
Structura auditelor regularității efectuate atestă că ponderea semnificativă - 45 rapoarte (sau 78,9%) o dețin auditele privind executarea bugetului public național; 5 rapoarte (sau 8,8 %) - auditele conform Matricelor de politici și auditele unor proiecte/programe; 4 rapoarte (sau 7%) - auditele privind gestionarea patrimoniului public; 3 rapoarte (sau 5,3%) - auditele cu scop special (efectuate la Î.S. „Registru”, Serviciul Stare Civilă și S.A. „Moldtelecom”).

Categoriile de entități supuse auditului

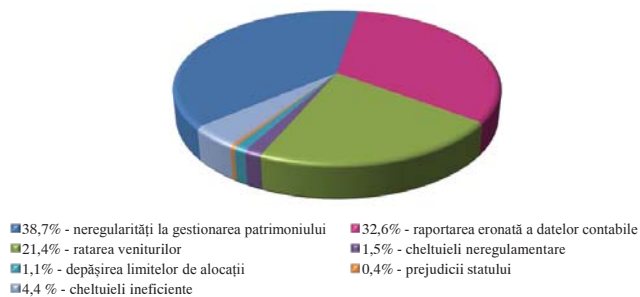
În anul 2011, Curtea de Conturi a supus auditării 323 entități, ponderea cea mai semnificativă - de 50,1% revenind autorităților publice locale, 19,8% - instituțiilor publice din subordinea APC, 10,5% - întreprinderilor de stat, societăților pe acțiuni, 10,2% - altor entități (societăți obștești, instituții nonprofit), și 9,3% - autorităților publice centrale.

Din numărul total de entități verificate, pe parcursul anului, au fost supuse auditului regularității 285 entități, auditului performanței - 36 entități, și auditului TI - 2 entități. Categoriile de entități verificate, în dependență de tipul auditului, sînt reprezentate în următoarea diagramă:

În urma desfășurării misiunilor de audit s-au identificat un șir de nereguli și deficiențe, care au fost determinate de încălcarea legislației privind finanțele publice, gestionarea patrimoniului public, evidența contabilă etc. Prezentăm în continuare unele nereguli, în funcție de importanța acestora.

PRINCIPALELE ABATERI ȘI NEREGULI

Ponderea cea mai semnificativă în totalul neregulilor depistate o reprezintă neregularitățile ce țin de gestionarea patrimoniului public în sumă de 1261,5 mil.lei, fiind urmate de cele ce țin de denaturarea rapoartelor financiare și de neautenticitatea sistemului de evidență contabilă, estimate în valoare de 1062,95 mil.lei.

De menționat faptul că au fost identificate și cazuri în care entitățile nu au întreprins măsurile necesare privind acumularea veniturilor la buget, astfel nefiind acumulate 696,83 mil.lei, au efectuat cheltuieli ineficiente în valoare de 142,0 mil.lei, au admis neregularități la efectuarea cheltuielilor – de 49,2 mil.lei, efectuarea de cheltuieli peste limita stabilită - în sumă de 36,2 mil.lei, precum și cazuri de prejudiciere a statului - în valoare de 14,1 mil.lei.

Pe parcursul misiunilor de audit, entitățile auditate au luat la evidență patrimoniu public în valoare totală de 139,6 mil. lei, au restituit la bugetul de stat 3,8 mil. lei, au restabilit în evidența contabilă bunuri materiale și financiare în valoare de 1076,7 mil. lei.

OPINIILE DE AUDIT

În rezultatul misiunilor de audit efectuate, auditorii își exprimă în scris opiniile asupra situațiilor financiare referitoare la realitatea și conformitatea acestora cu reglementările aplicabile în domeniul respectiv.

La aspectul ce ține de exactitatea și obiectivitatea rapoartelor financiare, din 61 de opinii formulate, **8** sînt opinii contrare, **23** - opinii cu rezerve, și **30** - opinii fără rezerve.

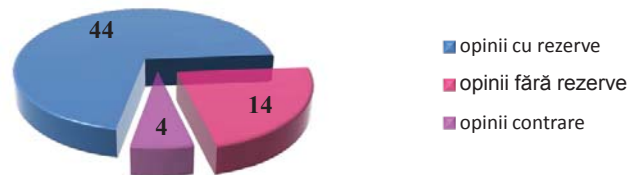
Opinii privind rapoartele financiare

Exprimarea opiniilor contrare privind rapoartele financiare a fost determinată de nerespectarea regulilor generale de contabilizare a elementelor patrimoniale, prin neînregistrarea în evidența contabilă a unor operațiuni, contabilizarea eronată a unor active și datorii, neevaluarea elementelor contabile, fapt ce a cauzat denaturarea semnificativă a situațiilor patrimoniale și a celor financiare la unele entități auditate

De asemenea, au fost formulate 62 opinii referitoare la regularitatea gestionării mijloacelor publice și administrării patrimoniului public, din care 4 sînt opinii contrare, 44 - opinii cu rezerve, și 14 - opinii fără rezerve.

Opinii privind regularitatea

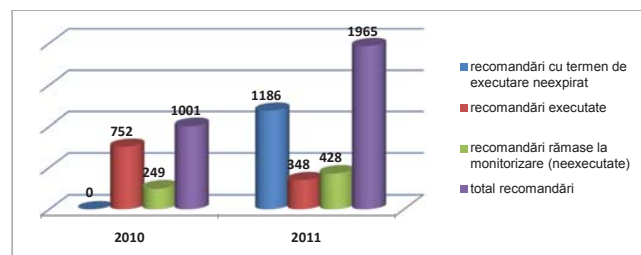

Exprimarea opiniilor contrare privind regularitatea este rezultatul gestionării neconforme a mijloacelor publice și a patrimoniului public, fapt caracterizat prin realizarea neregulamentară a achizițiilor publice; efectuarea neconformă a inventarierii patrimoniului aflat în gestiune; neînregistrarea la organele cadastrale a drepturilor asupra unor imobile/terenuri etc.

Pe lângă opiniile de audit, în funcție de tematica și scopul auditului, au fost formulate și 28 de concluzii.

MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII RECOMANDĂRILOR DE AUDIT

În anul 2011, numărul cerințelor și recomandărilor de audit a crescut, față de anul 2010, cu 49,1%.

****Analizînd informația privind numărul cerințelor și recomandărilor înaintate în anul 2011, precum și executarea și implementarea acestora de către entități, menționăm că au fost executate și implementate 44,7% din totalul de 779 cerințe și recomandări cu termenul de executare expirat, restul 1186 cerințe și recomandări al căror termen de executare încă nu a expirat se monitorizează în continuare.**

În urma înaintării recomandărilor, au fost operate modificări la: Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar (referitor la extinderea atribuțiilor organelor de control ale Ministerului Finanțelor); Legea privind Codul contravențional; Legea cu privire la ocrotirea sănătății (referitor la stabilirea tarifelor pentru prestarea serviciilor medico-sanitare în instituțiile publice și cele private); Codul electoral (referitor la modalitatea de calculare a sporului funcționarilor electorali). S-au aprobat Nomenclatorul și tarifele la serviciile prestate de către Serviciul Stare Civilă și oficiile stare civilă, precum și Regulamentul cu privire la modul de formare și direcțiile de utilizare a mijloacelor speciale.

Totodată, în scopul păstrării regulamentare a materialelor de construcție aflate în stoc, destinate, dar nefolosite la construcția caselor de locuit pentru persoanele sinistrate din satele Cotul Morii, Sărăteni, Nemteni și Obileni din raionul Hîncești, a fost aprobată Hotărîrea Guvernului cu privire la transmiterea materialelor de construcție.

ACTIVITATEA INTERNAȚIONALĂ

Curtea de Conturi **este membră a următoarelor organizații, asociații și consilii profesionale internaționale de profil:**

Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit, din anul 1994

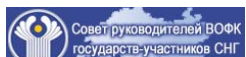

Organizația Europeană a Instituțiilor Supreme de Audit, din anul 1994

Asociația Instituțiilor Supreme de Audit care au în comun utilizarea limbii franceze, din anul 2008

Consiliul conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI, din anul 2000

Activitatea internațională a Curții de Conturi s-a axat, în special, pe:

- participarea activă ca membru cu drepturi depline al organizațiilor internaționale de profil INTOSAI, EUROSAI, AISCCUF și al Consiliului conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI;
- cooperarea cu Oficiul Național de Audit al Suediei și cu Banca Mondială în cadrul Planului de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi;
- colaborarea cu instituțiile similare din alte state, îndeosebi din statele membre ale Uniunii Europene, și realizarea Acordurilor bilaterale de cooperare cu instituțiile supreme de audit de peste hotare.

Cooperarea internațională la nivel multilateral

În organizațiile internaționale de profil, Curtea de Conturi a Republicii Moldova a participat, în calitate de expert, la o serie de evenimente:

în cadrul INTOSAI, la:

- Reuniunea a IV-a a Grupului de lucru INTOSAI privind indicatorii-cheie naționali, în calitate de observator (Helsinki, Finlanda);
- **Programul transregional privind auditul datoriei publice (Manila, Filipine);**
- Reuniunea anuală a Grupului de lucru privind datoria publică (Vilnius, Lituania);
- Ședința de lucru a Subcomitetului privind dezvoltarea capacității ISA (Londra, Marea Britanie);

în cadrul EUROSAI, la:

- Ședința ordinară a Grupului operativ EUROSAI privind auditul fondurilor alocate pentru combaterea efectelor calamităților naturale sau a dezastrelor (Moscova, Federația Rusă);

• **Seminarul Grupului de lucru EUROSAI privind auditul mediului „Auditul gestiunii deșeurilor”** (Oslo, Norvegia);

- Seminarul cu tema „*Cele mai bune practici în domeniul auditului de mediu*” și Reuniunea anuală a Grupului de lucru privind auditul mediului (Stockholm, Suedia);

în cadrul Consiliului conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI, la:

- Reuniunea a IV-a a Grupului de experți pentru indicatorii-cheie naționali pe lângă Consiliul conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI (Moscova, Federația Rusă);
- Reuniunea Grupului de lucru privind elaborarea standardelor de control financiar de stat pentru ISA din statele membre ale CSI (Astana, Kazahstan);
- Sesiunea a XI-ea a Consiliului conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI, cu genericul „*Rolul și locul organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI în controlul utilizării fondurilor alocate de stat pentru prevenirea și atenuarea dezastrelor naturale*” (Kiev, Ucraina);
- **Conferința consacrată aniversării a 15 ani de la crearea ISA din Kazahstan;**

- Conferința internațională consacrată aniversării a 15 ani de la crearea Curții de Conturi a Republicii Kirgizstan;
- Evenimentele organizate cu prilejul aniversării a 10 ani de la crearea Curții de Conturi a Azerbaidjanului (Bacu, Azerbaidjan).

Pe parcursul anului 2011, Curtea de Conturi a prezentat rapoarte naționale, informații și răspunsuri la Chestionare către INTOSAI, EUROSAI, AISCCUF și Consiliul conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI, pe următoarele subiecte: suport pentru dezvoltarea capacităților ISA din țările în curs de dezvoltare; obiectivul de gestionare a datoriei publice, evaluarea îndeplinirii obiectivului și auditul evaluării; îmbunătățirea site-ului EUROSAI; auditul mediului; necesități și priorități de instruire; responsabilitatea ordonatorilor în caz de litigiu; indicatorii-cheie naționali.

Participarea la reuniuni internaționale

Congresul VIII EUROSAI (Lisabona, Portugalia), la care au participat 47 Instituții Suprem de Audit membre ale EUROSAI, precum și reprezentanți ai altor organizații regionale de profil, precum AISCCUF, ARABOSAI, ASOSAI, OLACEFS, și-a desfășurat lucrările în cadrul a două sesiuni, fiind audiate:

Raportul ex-Președintelui EUROSAI privind deținerea președinției organizației în perioada anilor 2008-2011 și Raportul Secretariatului General privind activitățile EUROSAI în perioada respectivă. În cadrul Congresului, au fost aprobate Concluziile și recomandările finale ale Congresului; Planul strategic EUROSAI pe anii 2011-2017.

Au fost audiate, de asemenea, rapoartele auditorilor EUROSAI, precum și rapoartele Grupurilor de lucru EUROSAI privind următoarele direcții de activitate: Auditul tehnologiilor informaționale, Auditul mediului, Auditul fondurilor alocate pentru lichidarea urmărilor catastrofelor și calamităților naturale, Auditul calității. ISA a Poloniei a prezentat Raportul auditului coordonat „Programele/măsurile destinate creșterii angajării în timpul muncii a persoanelor cu handicap”, iar ISA a Ucrainei – Raportul auditului paralel „Protecția Mării Negre împotriva poluării”.

În timpul Congresului au avut loc mai multe întâlniri bilaterale ale dlui Serafim Urechean cu președinți ai ISA membre ale EUROSAI, în urma cărora s-a convenit asupra consolidării relațiilor deja stabilite, prin organizarea unor vizite oficiale în scopul schimbului de experiență și informații în domeniul auditului.

Cooperarea internațională la nivel bilateral

➤ Vizita oficială la Curtea de Conturi a Federației Ruse

În zilele de 25-26 iulie 2011, Președintele Curții de Conturi a Republicii Moldova dl Serafim Urechean a efectuat o vizită oficială la Moscova, la invitația Președintelui Curții de Conturi a Federației Ruse Serghei Stepașin.

Vizita desfășurată în cadrul Acordului de cooperare dintre cele două instituții a dat loc unui amplu schimb de experiență privind preocupările actuale ale celor două Curți, fiind subliniate unele aspecte practice ce vizează auditul public extern.

Părțile au convenit să efectueze un audit paralel privind punerea în aplicare a Planului de cooperare economică între Republica Moldova și Federația Rusă pe anii 2009-2020, inclusiv în ce privește livrarea în Federația Rusă a produselor alimentare din Republica Moldova.

A fost exprimată dorința comună de a continua schimbul practic de experiență în domeniile efectuării controlului financiar de stat/auditului public extern, organizării unor seminare științifico-practice bilaterale, instruirii și perfecționării auditorilor.

Agenda internațională a Curții de Conturi a cuprins și **vizitele de documentare** la Oficiul Național de Audit al

Danemaricii (ONAD) și la Oficiul Național de Audit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

În cadrul vizitelor de documentare, delegațiile Curții de Conturi au avut întreveneri cu Auditorul General al Danemaricii și cu șefii de oficii de la ONAD, cu Controlorul și Auditorul General al Marii Britanii, cu responsabili pentru relațiile cu Parlamentul, precum și cu membrii Comisiei de conturi publice și ai Comitetului de finanțe din Parlamentul Danemaricii. Discuțiile s-au axat, în special, pe rolul și statutul ISA și cadrul legislativ relevant; procesul de reformare a ISA; auditul fondurilor europene; cooperarea cu auditul intern etc..

➤ *Vizita delegației din partea Institutiei Supreme de Audit a Slovaciei la Curtea de Conturi a RM*

În zilele de 18-19 octombrie 2011, Curtea de Conturi a fost gazda unei delegații a ISA a Slovaciei. În cadrul vizitei s-a discutat despre rolul și locul Curții de Conturi în sistemul organelor de stat din Republica Moldova și Slovacia, direcțiile principale de acțiune ale celor două instituții, precum și despre misiunea acestora la asigurarea utilizării corecte și eficiente a fondurilor publice. Președinții celor două instituții și-au exprimat interesul pentru identificarea domeniilor de interes comun, în vederea lansării unor proiecte de cooperare practică între cele două autorități responsabile de activitatea de audit. Delegația ISA a Slovaciei a avut o întrevenerire cu președintele Comisiei parlamentare economie, buget și finanțe dl Veaceslav Ioniță.

Întreveneri la Curtea de Conturi

Pe parcursul perioadei de referință, Președintele, membrii și angajații Curții de Conturi au avut întreveneri cu reprezentanți și experți ai Uniunii Europene, Băncii Mondiale, Corporației „Provocările Mileniului” din SUA, Consiliului Europei, precum și cu expertul internațional IBTCI dl James Bonnell, consultant pentru Curtea de Conturi în perioada octombrie 2008 - iulie 2011.

Integrarea europeană

Pe parcursul anului 2011, Curtea de Conturi a continuat să contribuie la procesul de integrare europeană, prin participarea la: prezentarea detaliată de către reprezentanții Comisiei Europene a instrumentului TAIEX, precum și a posibilităților de valorificare a acestuia; elaborarea, cu sprijinul expertului Comisiei Europene în Twinning dl Rolf Reichert și al expertului pentru implementarea PDS a Curții de Conturi dl Richard Maggs, a fișei de Twinning, în scopul susținerii implementării Planului de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi pe anii 2011-2014; Reuniunea de consolidare a rețelei Twinning, TAIEX, SIGMA, CIB în Republica Moldova, dat fiind că Curtea de Conturi a primit aprobarea proiectului conceptului fișei Twinning, care, la momentul actual, este prezentată, spre examinare, delegației Uniunii Europene, în vederea elaborării termenilor de referință pentru contractarea unui expert internațional la elaborarea fișei Twinning; conferințele video privind negocierile la capitolul *Cooperare Financiară* al Acordului de asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană.

ALTE ACTIVITĂȚI

Ediția a VIII-a a Spartachiadei angajaților în serviciul public din municipiul Chișinău

Conform Programului național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015, la Tabăra de odihnă „Cămpingul din Vadul lui Vodă” a avut loc Spartachiada (ediția a VIII-a) a Asociației Sindicale Teritoriale Chișinău a Federației Sindicatelor Angajaților Serviciilor Publice din Republica Moldova, la care au participat și angajați ai Curții de Conturi.

La ceremonia de deschidere au fost prezenți: dl Oleg Budza – președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Republica Moldova; dl Serafim Urechean - Președintele Curții de Conturi; dl Ștefan Ciorici – directorul general al

Direcției generale pentru administrarea clădirilor Guvernului, care le-au dorit participanților la Spartachiada victorii în competiții.

În cadrul competițiilor, angajații Curții de Conturi au dat dovadă de sîrguință și dirzenie, ocupînd locul III la haltere (echipa bărbați) și locul IV la volei (echipa bărbați), din cele șase genuri de sport desfășurate: dame, șah, tenis de masă, volei, mini-fotbal, haltere.

Școala-internat auxiliară din or. Bălți

Curtea de Conturi, în calitate de patron responsabil de asigurarea activității eficiente a Scolii-internat auxiliare din or. Bălți – internat ce găzduiește copii cu dezabilități (handicap), continuă să întreprindă, în măsura posibilităților, acțiuni de minimalizare a situației dificile cu care se confruntă instituția dată, precum și de îmbunătățire a condițiilor sociale de trai al copiilor.

În urma demersurilor înaintate de Curtea de Conturi, din fondul de rezervă al Guvernului au fost alocate mijloace financiare și s-au reparat blocul de studii, dormitoare pentru copii, sistemul de aprovizionare cu apă, blocurile sanitare, încăperile administrative etc. Sala de mese a fost reparată cu suportul unei fundații de caritate din Germania.

De asemenea, cu ocazia sărbătorilor de Anul Nou și „Ultimul sunet”, reprezentanții Curții de Conturi au vizitat Școala-internat din or. Bălți. Copiii au primit cadouri (maiouri, dulciuri, sucuri), procurate din donațiile benevole ale angajaților și Comitetului sindical al Curții de Conturi.

PERSPECTIVE ȘI PROVOCĂRI

În cadrul procesului de reformare, Curtea de Conturi și-a stabilit o serie de priorități, care ar asigura continuitatea realizării activităților prevăzute în Planul de Dezvoltare Strategică, punînd accentul pe calitate, profesionalism și impact, mizînd mult pe puterile proprii, sprijinul Parlamentului și al altor autorități interesate, precum și pe suportul donatorilor și al partenerilor de cooperare.

Curtea de Conturi continuă procesul de armonizare cu cele mai înalte standarde și practici de specialitate, realizînd reforme în domeniile: consolidarea instituțională, dezvoltarea personalului și asigurarea unei comunicări eficiente în activitățile sale.

În anul 2012, Curtea de Conturi va pune în aplicare **4 sisteme informatice automatizate**, care vor contribui la îmbunătățirea calității lucrului, respectarea procedurilor și proceselor, planificarea corectă a activităților și la ușurarea muncii auditorilor.

La categoria provocări, e necesar de menționat și realizarea primului program de activitate multianual, care prevede auditarea de către Curtea de Conturi, pe parcursul anilor 2011-2013, a domeniilor, entităților, proiectelor și programelor investiționale în contextul priorităților stabilite de Guvern, în aspectul regularității și eficienței utilizării mijloacelor publice. Pe lângă auditele obligatorii, care rezultă din mandatul legal, Curtea de Conturi va efectua audite conform angajamentelor internaționale, audite privind administrarea și gestionarea patrimoniului public, precum și audite asupra diferitor domenii de importanță majoră.

Una din prioritățile Curții de Conturi este promovarea abordării de audit în conformitate cu standardele internaționale de audit și cu bunele practici europene în domeniul auditului public extern și îmbunătățirea calității rapoartelor de audit. Aceasta se va realiza prin instruirea continuă a angajaților Curții de Conturi pentru dezvoltarea capacităților și abilităților practice de a efectua audite calitative. Dezvoltarea capacității și profesionalismului Curții de Conturi va oferi multe beneficii societății, deoarece un audit mai bun condiționează o responsabilitate mai mare a executorilor de buget, a conducătorilor de entități și o gestionare mai eficientă a finanțelor publice.

Anexa nr. I
la Raportul de activitate

Lista
materialelor remise organelor de drept în baza auditelor Curții de Conturi efectuate în perioada
01.01.2011- 30.12.2011

Nr. d/o	Hotărîrea Curții de Conturi	Încălcărilor și sumele	Rezultatul
1.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.2 din 14.01.2011 „Privind Raportul auditului corectitudinii utilizării mijloacelor financiare publice și patrimoniului public pentru construcția liniei de cale ferată „Cahul-Giurgiulești” la Î.S. „Calea Ferată din Moldova” în perioada anilor 2007-2009 și 2010 (I semestru)”	La CCCEC Materialele auditului - 841 de file (Scriș. nr.01/2-72 din 28.01.2011)	<i>Se află în proces de examinare.</i>
2.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.4 din 21.01.2011 „Privind Raportul auditului performanței utilizării mijloacelor bugetare alocate pentru susținerea proiectului „Caravela Culturii” în anii 2005-2009 „Mijloacele alocate proiectului „Caravela Culturii” au fost utilizate neeconom, neeficient și neeficace”	La Procuratura Generală Au fost remise Hotărîrea și Raportul de audit (Scriș. nr.01/2-92 din 01.02.2011). Au fost remise materialele auditului - 206 file (Scriș. nr.07/1-254 din 03.03.2011)	La 26.10.2011 Procuratura Generală a pornit urmărirea penală în baza art.335 alin.(3) lit.b) Cod penal pe faptul abuzului de serviciu comis de către factorii de decizie ai Asociației obștești „Euro-Moldova Art” în legătură cu utilizarea mijloacelor bugetare alocate pentru susținerea proiectului „Caravela Culturii”, soldat cu urmări grave, iar la 22.11.2011 a pornit urmărirea penală în baza art. 328 alin.(3) lit.b) Cod penal pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu de către persoanele cu funcții de răspundere din cadrul Ministerului Culturii în legătură cu finanțarea și monitorizarea desfășurării proiectului, soldat cu urmări grave.
3.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.5 din 25.01.2011 „Privind Raportul auditului performanței „Există oportunități de îmbunătățire semnificativă a proceselor de planificare, achiziție, repartizare a dispozitivelor medicale și de asigurare a unei utilizări mai bune a acestora?”	La CCCEC Hotărîrea Curții de Conturi și Raportul de audit (Scriș. nr.01/2-93 din 01.02.2011)	A fost pornită cauza penală nr.201003687 și cauza penală nr.201003643, în baza art.190 alin.(5) Cod penal.
4.	Auditul regularității privind gestionarea patrimoniului public la Ministerul Educației și unele subdiviziuni pe anul 2010	La Procuratura Generală Materialele auditului referitor la înstrăinarea ilegală a spațiilor căminelor studențești ce au aparținut Colegiului de Ecologie din Chișinău – 122 de file au fost remise pe parcursul efectuării auditului (Scriș.nr.03/1-255 din 04.03.2011)	La 11.05.2011 a fost emisă ordonanța de începere a urmăririi penale în baza art.190 alin.(4) Cod penal – Escrocheria, pe faptul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere.
5.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.14 din 24.03.2011 „Privind Raportul auditului regularității gestionării patrimoniului public de către Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” în anii 2009-2010”	La Procuratura Generală Hotărîrea Curții de Conturi și Raportul de audit (Scriș. nr.01/2-332 din 05.04.2011)	<i>Se află în proces de examinare.</i>
6.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.24 din 21.07.2011 „Privind Raportul auditului bugetului raional Florești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public”	La CCCEC Materialele auditului – 253 de file Materialele auditului referitor la procurarea imobilului pentru IMSP „Centrul medicilor de familie Florești” s.Alexeevca, cheltuielile neîntemeiate la executarea lucrărilor de construcție a sistemului de canalizare și epurare a	La data de 06.01.2012 a fost emisă ordonanța de neîncepere a urmăririi penale.

		apelor menajere contractate de către primăria com.Gura Camencii de la S.R.L. „Pancos Com”, precum și repartizarea frauduloasă a amestecurilor de produse lactate pentru copii (Scris. nr.01/2-688 din 08.08.2011)	
7.	Hotărârea Curții de Conturi nr.31 din 08.08.2011 „Privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” în anii 2009-2010”	La CCCEC Materialele auditului – 33 de file. Materialele auditului referitor la achiziționarea mărfurilor în valori semnificative (55,2 mil. lei) prin intermediari, cu nerespectarea prevederilor legale, în unele cazuri neasigurându-se certificarea calității mărfurilor și provenienței lor, neînregistrând importul majorității mărfurilor livrate de Calea Ferată (42,6 mil.lei), având relații cu firme ce au practicat activitate dubioasă (Scris.nr.01/2-758 din 17.08.2011)	<i>Se află în proces de examinare.</i>
8.	Hotărârea Curții de Conturi nr.29 din 02.08.2011 „Privind Raportul auditului regularității exercițiului bugetar 2010 la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și unele instituții din subordine”	La CCCEC Materialele auditului – 39 de file (Scris.nr.01/2 din 24.08.2011)	<i>Se află în proces de examinare.</i>
9.	Hotărârea Curții de Conturi nr.30 din 02.08.2011 „Privind Raportul auditului utilizării mijloacelor destinate subvenționării în agricultură în exercițiul bugetar 2010”	La CCCEC Materialele auditului – 43 de file (Scris.nr.01/2-790 din 24.08.2011)	<i>Se află în proces de examinare.</i>
10.	Hotărârea Curții de Conturi nr.40 din 18.08.2011 „Privind Raportul auditului regularității executării mijloacelor bugetului de stat pe anul 2010 la Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale și Raportul auditului regularității utilizării mijloacelor financiare publice alocate pentru investiții și reparații capitale în anul 2010 la Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale”	La Procuratura Generală Materialele auditului – 32 de file. Materialele referitor la vânzarea-cumpărarea terenurilor agricole atribuite construcției cartierului locativ pentru sinistrați de către ex-primarul com.Cotul Morii, r-nul Hîncești (Scris.nr.01/2-819 din 26.08.2011)	Nu există teme pentru a interveni cu acte de procuror. (Scris.nr.24-217/11-1868 din 26.09.2011).
11.	Hotărârea Curții de Conturi nr.38 din 12.08.2011 „Privind Raportul auditului bugetului municipal Bălți pe anii 2009-2010”	La CCCEC Materialele auditului – 385 de file. Materialele referitor la cheltuielile neîntemeiate pentru retribuirea muncii la Direcția învățământ, tineret și sport a Consiliului municipal Bălți. (Scris.nr.01/2-888 din 12.09.2011) La Procuratura Generală Hotărârea Curții de Conturi și Raportul de audit – 42 de file (Scris.nr.01/2-887 din 12.09.2011)	CCCEC la 08.11.2011 a emis ordonanța de neîncepere a urmăririi penale, remisă Serviciului Nord al Procuraturii Anticorupție, pentru confirmare. La 30.11.2011 Serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție a emis ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din motiv că faptele factorilor de decizie ai Direcției de învățământ nu întrunesc elemente constitutive ale infracțiunii prevăzute de Codul penal.
12.	Hotărârea Curții de Conturi nr.51 din 13.09.2011 „Cu privire la Raportul consolidat al auditelor regularității pe exercițiul bugetar 2010 la unele instituții de învățământ secundar și mediu de specialitate subordonate Ministerului Educației”	La CCCEC Hotărârea Curții de Conturi și Raportul de audit – 16 file (Scris.nr.01/2-1021 din 10.10.2011)	<i>Se află în proces de examinare.</i>
13.	Hotărârea Curții de Conturi nr.53 din 13.09.2011 „Cu privire la Raportul auditului regularității pe exercițiul bugetar 2010 la Ministerul Educației și unele instituții din subordine și Raportul auditului regularității	La CCCEC Hotărârea Curții de Conturi și Raportul de audit – 17 file (Scris. nr.01/2-1022 din 10.10.2011)	<i>Se află în proces de examinare.</i>

	încasării și utilizării mijloacelor Fondului special pentru manuale în anul 2010”		
14.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.59 din 20.09.2011 „Privind Raportul auditului regularității pentru exercițiul bugetar 2010 la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și la unele instituții din subordine”	La CCCEC Hotărîrea Curții de Conturi și Raportul de audit – 26 de file (Scriș. nr.01/2-1023 din 10.10.2011)	A fost pornită cauza penală la 09.09.2011, conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute în art.191 alin.(5) Cod penal, fiind stabilite exagerări ale volumelor de lucrări recepționate în valoare de 1 900 mii lei de către factorii de decizie din cadrul Administrației de Stat a Drumurilor și antreprenorilor, contractați pentru reabilitarea obiectivului R20 „Rezina-Orhei-Călărași”.
15.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.60 din 26.09.2011 „Privind Raportul auditului veniturilor administrate de Serviciul Fiscal de Stat în perioada anului 2010”	La CCCEC Hotărîrea Curții de Conturi și Raportul de audit – 69 de file (Scriș. nr.01/2-1042 din 12.10.2011)	<i>Se află în proces de examinare.</i>
16.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.54 din 16.09.2011 „Privind Raportul auditului tematic privind serviciile de interes public prestate de Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru””	La CCCEC Hotărîrea Curții de Conturi și Raportul de audit – 26 de file Examinarea modalității vicioase de utilizare a mijloacelor financiare publice, precum și cheltuielile neregulate admise în procesul de activitate, care au influențat costurile serviciilor de documentare a populației (Scriș.nr.01/2-1048 din 13.10.2011)	Procuratura Generală a remis materialele Procuraturii Anticorupție conform art.274 CPP. <i>Se află în proces de examinare.</i>
17.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.64 din 06.10.2011 „Privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public de către S.A „Termocom” pe perioada anilor 2009-2010”	La Procuratura Generală Hotărîrea Curții de Conturi și Raportul de audit – 39 de file (Scriș. nr.01/2-1292 din 28.10.2011)	La 26.12.2011 Procuratura Generală a emis ordonanța de neîncepere a urmăririi penale.
18.	Auditul privind executarea bugetului raionului Rîșcani pentru perioada anului 2011	La Procuratura Generală Materialele auditului – 32 de file Referitor la eliberarea autorizației de amplasare a unei farmacie de către persoane responsabile din cadrul primăriei or.Rîșcani, care nu este autentică (Scriș. nr.01/2-1400 din 24.11.2011)	Procuratura Generală a remis materialele Procuraturii raionului Rîșcani. <i>Se află în proces de examinare.</i>
19.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.73 din 17.11.2011 „Privind Raportul auditului bugetului raional Singerei pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public”	La CCCEC Hotărîrea Curții de Conturi și Raportul de audit – 30 de file (Scriș. nr.01/2-1447 din 06.12.2011)	<i>Se află în proces de examinare.</i>
20.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.75 din 24.11.2011 „Privind Raportul auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale din raionul Hîncești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public”	La Procuratura Generală Hotărîrea Curții de Conturi și Raportul de audit – 52 de file (Scriș. nr.01/2-1464 din 08.12.2011)	<i>Se află în proces de examinare.</i>
21.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.77 din 22.12.2011 „Privind Raportul auditului la Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” pentru anii 2009-2010”	La Procuratura Generală Hotărîrea Curții de Conturi și Raportul de audit – 50 de file (Scriș. nr.01/2-1559 din 29.12.2011)	<i>Se află în proces de examinare.</i>

Anul 2011:**Materiale expediate – 21****Cauze penale pornite – 6****Refuz în pornirea cauzei penale – 3**

Anexa nr. 2
la Raportul de activitate

Lista Hotărârilor adoptate de către Curtea de Conturi în anul 2011 și a entităților supuse auditului

Nr.d/o	Denumirea Hotărârii	Entitățile auditate
1.	Hotărârea nr. 1 din 13.01.2011 privind Raportul auditului formării și utilizării resurselor bugetului raionalui Ocnița pe anii 2009-2010 (9 luni) și gestionării patrimoniului public	Aparatul președintelui raionalui Ocnița; Direcția generală finanțe a Consiliului raional Ocnița; Direcția generală învățământ, tineret și sport a Consiliului raional Ocnița; Primăria orașului Ocnița; Primăria orașului Otaci; Primăria com. Ocnița; Primăria Bîrnova; Primăria Mereșeuca; Primăria Calarășovca; Primăria Grinăuți; Primăria Vălcineț
2.	Hotărârea nr. 2 din 14.01.2011 privind Raportul auditului corectitudinii utilizării mijloacelor financiare publice și patrimoniului public pentru construcția liniei de cale ferată „Cahul-Giurgiulești” la Î.S. „Calea Ferată din Moldova” în perioada anilor 2007-2009 și 2010 (1 semestru)	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”
3.	Hotărârea nr. 4 din 21.01.2011 privind Raportul auditului performanței utilizării mijloacelor bugetare alocate pentru susținerea proiectului „Caravela Culturii” în anii 2005-2009 „Mijloacele alocate proiectului „Caravela Culturii” au fost utilizate neeconom, neeficient și neeficace”	Ministerul Culturii și Asociația „Euro-Moldova Art”
4.	Hotărârea nr. 5 din 25.01.2011 privind Raportul auditului performanței „Există oportunități de îmbunătățire semnificativă a proceselor de planificare, achiziție, repartizare a dispozitivelor medicale și de asigurare a unei utilizări mai bune a acestora?”	Ministerul Sănătății și 17 IMSP
5.	Hotărârea nr. 7 din 08.02.2011 cu privire la Raportul auditului operațional al Proiectului „Servicii de Sănătate și Asistență Socială” pentru perioada iunie 2007-2010	Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
6.	Hotărârea nr. 8 din 09.02.2011 privind Raportul auditului implementării Programului de stat de creare a cadastrului bunurilor imobile în anii 2008-2009	Agenția Relații Funciare și Cadastru; Î.S. „Cadastru” și 5 oficii cadastrale teritoriale

7.	Hotărârea nr. 12 din 02.03.2011 privind Raportul auditului Sistemului Informațional Integrat Vamal al Serviciului Vamal al Republicii Moldova	Serviciul Vamal
8.	Hotărârea nr. 13 din 23.03.2011 privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public de către „Banca de Economii” S.A. pe perioada anilor 2009-2010	„Banca de Economii” S.A.
9.	Hotărârea nr. 14 din 24.03.2011 privind Raportul auditului regularității gestionării patrimoniului public de către Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” în anii 2009-2010	Aparatul Î.S. „Poșta Moldovei”; Direcția de Poștă Chișinău; Centrele de Poștă: Bălți, Căușeni, Dondușeni, Hîncești, Florești și Cimișlia
10.	Hotărârea nr. 15 din 18.04.2011 cu privire la Raportul auditului regularității gestionării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public din exercițiul bugetar 2010 la Curtea Supremă de Justiție	Curtea Supremă de Justiție
11.	Hotărârea nr. 16 din 18.04.2011 cu privire la Raportul auditului regularității gestionării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public din exercițiul bugetar 2010 la Consiliul Superior al Magistraturii	Consiliul Superior al Magistraturii
12.	Hotărârea nr. 17 din 18.04.2011 cu privire la Raportul auditului regularității gestionării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public din exercițiul bugetar 2010 la Curtea de Apel Chișinău, Curtea de Apel Bălți și Curtea de Apel Economică	Curtea de Apel Chișinău, Curtea de Apel Bălți și Curtea de Apel Economică
13.	Hotărârea nr. 18 din 19.04.2011 cu privire la Raportul auditului regularității gestionării resurselor financiare publice la Comisia Națională a Pieței Financiare în anul 2010	Comisia Națională a Pieței Financiare
14.	Hotărârea nr. 19 din 19.04.2011 privind Raportul auditului performanței „Pentru ca beneficiile scontate să fie realizate, sînt necesare îmbunătățiri în politicile și procedurile Academiei de Științe a Moldovei de alocare și monitorizare a fondurilor destinate cercetărilor științifice”	Academia de Științe a Moldovei și 10 organizații din sfera științei și inovării

21.	Hotărârea nr. 29 din 2 august 2011 privind Raportul auditului regularității exercițiului bugetar 2010 la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și unele instituții din subordine	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală, Instituția Publică „Centrul Republican de Diagnostic Veterinar”, Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice, Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro”
22.	Hotărârea nr. 30 din 2 august 2011 privind Raportul auditului utilizării mijloacelor destinate subvenționării în agricultură în exercițiul bugetar 2010	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură
23.	Hotărârea nr. 31 din 8 august 2011 privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” în anii 2009-2010	Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”
24.	Hotărârea nr. 32 din 8 august 2011 privind Raportul auditului bugetului raional Cimișlia pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Aparatul președintelui raionului Cimișlia, inclusiv Secția construcții, gospodărie comunală și drumuri; Direcția generală finanțe; Secția cultură; Direcția generală învățământ, tineret și sport; Secția asistență socială și protecție a familiei
25.	Hotărârea nr. 33 din 8 august 2011 privind Raportul auditului bugetului raional Orhei pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Aparatul președintelui raionului Orhei; Direcția generală finanțe; Direcția generală învățământ, tineret și sport; Direcția asistență socială și protecție a familiei; Direcția agricultură și alimentație; Secția construcții, gospodărie comunală și drumuri; Serviciul relații funciare și cadastru; Comisariatul de poliție al raionului Orhei; primăria orașului Orhei, primăriile comunelor Pohrebeni, Seliște, Morozeni, ale satelor Peresecina, Susleni, Zorile, Trebujeni
26.	Hotărârea nr. 35 din 11 august 2011 privind Raportul auditului bugetului raional Anenii Noi pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Direcția generală învățământ, tineret și sport, Stadionul raional „Sport”, primăria orașului Anenii Noi, primăriile satelor (comunelor) Speia, Floreni, Calfa, Chirca, Hirbovăț, Mereni, Gura Bicului, Delacău, Chetrosu, Bulboacă, Șerpeni, Întreprinderile Municipale „Anterno”, „Alimprodan”, „Gospodăria locativ-comunală”, „Apă-Canal”, „Dans strămoșesc”

15.	Hotărârea nr. 22 din 18 iulie 2011 privind Raportul auditului regularității utilizării mijloacelor financiare pentru desfășurarea alegerilor Parlamentului în anul 2010 la Comisia Electorală Centrală și la unele consilii electorale de circumscripție	Comisia Electorală Centrală și unele consilii electorale de circumscripție
16.	Hotărârea nr. 23 din 21 iulie 2011 privind Raportul auditului formării și utilizării bugetului raionului Călărași pe perioada anilor 2009-2010	Aparatul președintelui Călărași; Direcția generală finanțe; Direcția generală învățământ, tineret și sport; Direcția cultură, precum și 10 primării, inclusiv ale: or. Călărași, com. Sipotenii și com. Hirjauca, com. Tuzara, s. Meleşeni, s. Păulești, s. Pitușca, s. Tăbărica, s. Vălcineț și s. Săseni
17.	Hotărârea nr. 24 din 21 iulie 2011 privind Raportul auditului bugetului raional Florești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Aparatul președintelui raionului Florești; Direcția generală finanțe; Direcția generală educație; Direcția asistență socială și protecție a familiei; Secția cultură. Investițiile capitale au fost verificate la primăriile Gura Camenecii, Domulgeni și Prodănești, la Instituția medico-sanitară publică „Spitalul raional” și la IMSP „Centrul medicilor de familie Florești”
18.	Hotărârea nr. 25 din 21 iulie 2011 privind Raportul auditului bugetului raional Dondușeni pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Aparatul președintelui raionului Dondușeni; Direcția generală finanțe; Direcția învățământ, tineret și sport; Secția cultură; Secția asistență socială și protecție a familiei
19.	Hotărârea nr. 26 din 28 iulie 2011 cu privire la Raportul consolidat al auditelor regularității pe exercițiul bugetar 2010 la Judecătoriile Buiucani, Botanica, Centru, Ciocana, Rîșcani din mun. Chișinău, Judecătoria Economică de Circumscripție, Judecătoria Bălți, Judecătoria Strășeni, Judecătoria Orhei, Judecătoria Soroca, Judecătoria Hîncești	Judecătoriile Buiucani, Botanica, Centru, Ciocana, Rîșcani din mun. Chișinău, Judecătoria Economică de Circumscripție, Judecătoria Bălți, Judecătoria Strășeni, Judecătoria Orhei, Judecătoria Soroca, Judecătoria Hîncești
20.	Hotărârea nr. 27 din 28 iulie 2011 cu privire la Raportul auditului regularității exercițiului bugetar 2010 la Ministerul Justiției și unele instituții din subordine, inclusiv Serviciul Stare Civilă	Ministerul Justiției și unele instituții din subordine, inclusiv Serviciul Stare Civilă

27.	Hotărîrea nr. 36 din 11 august 2011 privind Raportul auditului bugetului raional Ungheni pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Aparatul președintelui raionului Ungheni, Direcția generală finanțe; Direcția asistență socială și protecție a familiei; Secția cultură și Comisariatul de poliție
28.	Hotărîrea nr. 38 din 12 august 2011 privind Raportul auditului bugetului municipal Bălți pe anii 2009 și 2010	Primăria municipiului; Direcția generală financiar-economică; Direcția învățământ, tineret și sport; Secția arhitectură și construcții; Secția achiziții publice și relații economice externe; Secția comerț, alimentație publică și prestări servicii populației; Secția asistență socială și protecție a familiei; Secția cultură
29.	Hotărîrea nr. 40 din 18 august 2011 privind Raportul auditului regularității executării mijloacelor bugetului de stat pe anul 2010 la Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale și Raportul auditului regularității utilizării mijloacelor financiare publice alocate pentru investiții și reparații capitale în anul 2010 la Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale	Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale
30	Hotărîrea nr. 41 din 18 august 2011 cu privire la Raportul auditului regularității gestionării resurselor Fondului național pentru dezvoltare regională din exercițiul bugetar 2010	Fondul național pentru dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agențiile de Dezvoltare Regională: Nord; Sud și Centru
31.	Hotărîrea nr. 42 din 18 august 2011 privind Raportul auditului regularității utilizării mijloacelor publice alocate pentru investiții și reparații capitale pe anul 2010 la Cancelaria de Stat	Cancelaria de Stat
32.	Hotărîrea nr. 43 din 25 august 2011 privind Raportul auditului Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010	Casa Națională de Asigurări Sociale
33.	Hotărîrea nr. 44 din 25 august 2011 privind Raportul auditului Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în exercițiul bugetar 2010	Compania Națională de Asigurări în Medicină

34.	Hotărîrea nr. 45 din 25 august 2011 cu privire la Rapoartele auditelor regularității executării fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală de către unele Instituții medico-sanitare publice în exercițiul bugetar 2010	6 instituții medico-sanitare publice: IMSP Dispensarul Dermatovenerologic Republican; IMSP Centrul Republican de Diagnosticare Medicală; IMSP Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății; Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”; IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie; IMSP Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie
35.	Hotărîrea nr. 46 din 25 august 2011 privind Raportul auditului bugetului raional Drochia pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Aparatul președintelui raionului Drochia; Direcția generală finanțe; Direcția generală învățământ, tineret și sport; Direcția generală asistență socială și protecție a familiei; Secția cultură; Secția construcții, gospodărie comună și drumuri; Comisariatul raional de poliție
36.	Hotărîrea nr. 47 din 2 septembrie 2011 privind Raportul auditului Sistemului informațional automatizat „Cadastrul bunurilor imobile” al Întreprinderii de Stat „Cadastru”	Întreprinderea de Stat „Cadastru”
37.	Hotărîrea nr. 48 din 2 septembrie 2011 privind Raportul auditului performanței „Există oportunități de îmbunătățire a proceselor de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor necesare pentru asigurarea sectorului de alimentare cu apă și canalizare la S.A. „Apă-Canal Chișinău””	S.A. „Apă-Canal Chișinău”
38.	Hotărîrea nr. 49 din 6 septembrie 2011 privind Raportul auditului Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2010	Ministerul Finanțelor
39.	Hotărîrea nr. 50 din 6 septembrie 2011 privind Raportul auditului datoriei publice, garanțiilor de stat și recreditării de stat pe anul 2010	Ministerul Finanțelor
40.	Hotărîrea nr. 51 din 13 septembrie 2011 privind Raportul auditelor regularității pe exercițiul bugetar 2010 la unele instituții de învățământ secundar și mediu de specialitate subordonate Ministerului Educației	Colegiul de Transporturi din Chișinău, Colegiul de Construcții din Chișinău, Colegiul de Informatică din Chișinău, Colegiul de Ecologie din Chișinău, Colegiul de Construcții din Hîncești, Colegiul Financiar-Bancar „Alexandru Diordița” din Chișinău, Colegiul Tehnic al UTM, Colegiul Național de Comerț al ASEM, Liceul-internat republican cu profil sportiv

41.	Hotărîrea nr. 52 din 13 septembrie 2011 cu privire la Raportul consolidat al auditelor regularității pe exercițiul bugetar 2010 la unele instituții de învățământ superior subordonate Ministerului Educației	Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Academia de Studii Economice a Moldovei, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Universitatea de Stat din Tiraspol, Institutul Relații Internaționale din Moldova
42.	Hotărîrea nr. 53 din 13 septembrie 2011 cu privire la Raportul auditelor regularității pe exercițiul bugetar 2010 la Ministerul Educației și unele instituții din subordine și Raportul auditului regularității încasării și utilizării mijloacelor Fondului special pentru manuale în anul 2010	Ministerul Educației, Agenția de Evaluare și Examinare, Fondul special pentru manuale
43.	Hotărîrea nr. 54 din 16 septembrie 2011 privind Raportul auditului tematic privind serviciile de interes public prestate de Î.S. „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru””	Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru””
44.	Hotărîrea nr. 55 din 16 septembrie 2011 privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public la Întreprinderea municipală „Parcul urban de autobuze” pe anii 2009-2010	Întreprinderea municipală „Parcul urban de autobuze”
45.	Hotărîrea nr. 56 din 16 septembrie 2011 privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public la Întreprinderea municipală „Regia Transport Electric” în anii 2009-2010	Î.M. „Regia Transport Electric”
46.	Hotărîrea nr. 57 din 20 septembrie 2011 privind Raportul auditului formării și utilizării mijloacelor fondului rutier în exercițiul bugetar 2010	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”, I.P. „Agenția Națională Transport Auto”, Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru””, Direcția poliției rutiere a Departamentului Poliției al Ministerului Afacerilor Interne
47.	Hotărîrea nr. 58 din 20 septembrie 2011 privind Raportul auditului „Proiectul de susținere a Programului în sectorul drumurilor pentru perioada derulării Proiectului (2007-2010)”	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”
48.	Hotărîrea nr. 59 din 20 septembrie 2011 privind Raportul auditului regularității pentru exercițiul bugetar 2010 la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și la unele instituții din subordine și Raportul auditului regularității pentru exercițiul bugetar 2010 la Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”	Aparatul central al Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, I.P. „Agenția Națională Transport Auto”, I.P. „Căpitănia portului Giurgiulești”, Î.S. „Servicii Transport Auto”, Î.S. „Portul fluvial Ungheni”, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”

49.	Hotărîrea nr. 60 din 26 septembrie 2011 privind Raportul auditului veniturilor administrate de Serviciul Fiscal de Stat în perioada anului 2010	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și 6 Inspectorate fiscale de stat teritoriale (Chișinău, Edineț, Drochia, Glodeni, Orhei, Șoldănești)
50.	Hotărîrea nr. 61 din 26 septembrie 2011 privind Raportul auditului veniturilor publice administrate de către Serviciul Vamal în anul 2010	Birourile vamale: Chișinău, Centru, Briceni, Bender, Bălți și Aparatul central al Serviciului Vamal
51.	Hotărîrea nr. 63 din 6 octombrie 2011 privind Raportul auditului performanței „Au fost realizate obiectivele Proiectului Energetic II în condiții de utilizare eficientă și eficace a surselor financiare?”	Unitatea de Implementare a Proiectului Energetic II; Î.S. „Moldelectrica”
52.	Hotărîrea nr. 64 din 6 octombrie 2011 privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public de către S.A. „Termocom” pe perioada anilor 2009-2010	S.A. „Termocom”
53.	Hotărîrea nr.72 din 17 noiembrie 2011 privind Raportul auditului bugetului raional Criuleni pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Aparatul președintelui raionului Criuleni; Direcția generală finanțe; Direcția asistență socială și protecție a familiei; Direcția cultură și turism și Direcția generală învățământ; 25 de primării și 3 instituții publice
54.	Hotărîrea nr.73 din 17 noiembrie 2011 privind Raportul auditului bugetului raional Sîngerei pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Aparatul președintelui raionului Sîngerei; Direcția generală finanțe; Direcția generală învățământ, tineret și sport; Secția cultură; primăriile or. Sîngerei, or. Biruința, s. Rădoaia și com. Sîngerei Noi
55.	Hotărîrea nr.74 din 24 noiembrie 2011 privind Raportul auditului bugetului raional Fălești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Aparatul președintelui raionului Fălești; Direcția generală finanțe; Secția cultură; Direcția generală învățământ, tineret și sport; Secția asistență socială și protecție a familiei; Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Fălești și primăria or.Fălești
56.	Hotărîrea nr.75 din 24 noiembrie 2011 privind Raportul auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale din raionul Hîncești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Aparatul Consiliului raional Hîncești; Direcția generală finanțe; Direcția generală învățământ, tineret și sport; Secția cultură; unele primării ale UAT din componența raionului Hîncești (18)
57.	Hotărîrea nr. 77 din 22 decembrie 2011 privind Raportul auditului la Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” pentru anii 2009-2010	S.A. „Moldtelecom”
Total:	57 de misiuni de audit/65 de rapoarte de audit	323 de entități

PARTEA II
Hotărâri ale Guvernului Republicii Moldova

196 H O T Ă R Î R E
cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea și completarea unor acte legislative

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare

proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:

Ministrul finanțelor

Ministrul justiției

Veaceslav Negruța

Oleg Efrim

Nr. 166. Chișinău, 16 martie 2012.

197 H O T Ă R Î R E
privind scutirea Întreprinderii de Stat „Întreprinderea
pentru silvicultură „TIGHINA” de la defalcarea în bugetul
de stat a unei părți din profitul net

În temeiul Legii nr.146-XIII din 16 iunie 1994 cu privire la întreprinderea de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr.2, art.9), cu modificările și completările ulterioare, și în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.110 din 23 februarie 2011 „Cu privire la unele aspecte ce țin de repartizarea profitului net anual al societăților pe acțiuni cu cota de participare a statului și al întreprinderilor de stat” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.34-36, art.137), precum și în scopul asigurării activității durabile a întreprinderii, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se acceptă scutirea Î.S. „Întreprinderea pentru silvi-

cultură „TIGHINA” de la defalcarea în bugetul de stat a unei părți din profitul net obținut în anul 2009.

2. Agenția „Moldsilva”, în administrarea căreia se află întreprinderea nominalizată în pct.1, va asigura adoptarea, în cadrul Consiliului de administrație al Î.S. „Întreprinderea pentru silvicultură „TIGHINA”, a deciziei privind utilizarea profitului net pentru investirea în vederea dezvoltării producției.

3. Defalcările transferate în bugetul de stat din profitul net obținut în anul 2009 de către Î.S. „Întreprinderea pentru silvicultură „TIGHINA” nu vor fi restituite.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,

ministru economiei

Ministrul finanțelor

Valeriu Lazăr

Veaceslav Negruța

Nr. 167. Chișinău, 16 martie 2012.

198 H O T Ă R Î R E
cu privire la alocarea mijloacelor financiare

În temeiul pct. 4 din Regulamentul privind utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului, aprobat prin Legea nr.1228-XIII din 27 iunie 1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.57-58, art.511), cu modificările și completările ulterioare, și pentru executarea prevederilor art.2 alin.(1) din Hotărârea Parlamentului nr.236 din 1 decembrie 2011 asupra raportului Procuraturii Generale în baza Hotărârii Parlamentului nr. 160 din 9 iulie 2010 cu privire la Raportul Comisiei de anchetă privind modul de repartizare a ajutoarelor umanitare și a resurselor financiare din fondul de rezervă în legătură cu inundațiile din anul 2008

(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.227-232, art.643), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Ministerul Finanțelor va aloca, din fondul de rezervă al Guvernului, Agenției Relații Funciare și Cadastru mijloace financiare în sumă de 35 000 lei pentru executarea lucrărilor cadastrale în localitățile din raionul Briceni care au avut de suferit ca urmare a calamităților naturale în vara anului 2008.

2. Agenția Relații Funciare și Cadastru, în calitate de beneficiar al mijloacelor alocate, va asigura utilizarea acestora conform destinației.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:

Ministrul finanțelor

Veaceslav Negruța

Nr. 168. Chișinău, 19 martie 2012.

199 HOTĂRÎRE
cu privire la alocarea mijloacelor financiare

În temeiul pct.2 și 4 din Regulamentul privind utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului, aprobat prin Legea nr.1228-XIII din 27 iunie 1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.57-58, art.511), cu modificările și completările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Ministerul Finanțelor va aloca Agenției Relații Funciare și Cadastru, din fondul de rezervă al Guvernului, 110 140 lei pentru organizarea desfășurării Sesiunii a XXXIII-a a

Consiliului interstatual în domeniul geodeziei, cartografiei, cadastrului și teledetectiei asupra Pământului al țărilor-membre CSI, care va avea loc la Chișinău în perioada 23-25 mai 2012.

2. Agenția Relații Funciare și Cadastru, în calitate de beneficiar al mijloacelor alocate, va asigura utilizarea mijloacelor financiare conform destinației.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministrul finanțelor

Nr. 169. Chișinău, 19 martie 2012.

Vladimir FILAT

Veaceslav Negruța

200 HOTĂRÎRE
cu privire la eliberarea unor bunuri materiale din rezervele materiale de stat

În temeiul art.8 din Legea nr.589-XIII din 22 septembrie 1995 privind rezervele materiale de stat și de mobilizare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr.11-12, art.114), cu modificările și completările ulterioare, și al Regulamentului privind utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului, aprobat prin Legea nr.1228-XIII din 27 iunie 1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr. 57-58, art.511), cu modificările și completările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Agenția Rezerve Materiale va elibera din rezervele materiale de stat, cu titlu de deblocare, Consiliului raional Fălești bunuri materiale în sumă de 75 940 lei (conform anexei), pentru lichidarea consecințelor calamităților

naturale (ninsori abundente) din iarna anului 2012 .

2. Ministerul Finanțelor va achita Agenției Rezerve Materiale, din fondul de rezervă al Guvernului, costul bunurilor materiale eliberate din rezervele materiale de stat, în sumă de 75 940 lei.

3. Se recomandă Consiliului raional Fălești să întreprindă acțiunile ce se impun pentru recepționarea, transportarea și monitorizarea utilizării conform destinației a bunurilor materiale eliberate din rezervele materiale de stat.

4. Controlul asupra executării prezentei Hotărâri se pune în sarcina dlui Vasile Pinteș, director general al Agenției Rezerve Materiale.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministrul finanțelor

Nr. 170. Chișinău, 19 martie 2012.

Vladimir FILAT

Veaceslav Negruța

Anexă
la Hotărârea Guvernului nr. 170
din 19 martie 2012

Lista
bunurilor materiale eliberate din rezervele materiale de stat
Consiliului raional Fălești

Nr. d/o	Denumirea bunurilor materiale	Unitatea de măsură	Cantitatea	Prețul, lei	Costul, lei	Destinatarii
1	2	3	4	5	6	7
1.	Ardez	foi	150	90	13500	Grădinița de copii din satul Ilenuța
2.	Cherestea	m ³	5,0	3280	16400	Grădinița de copii din satul Ilenuța
3.	Ardez	foi	220	90	19800	Gimnaziul din satul Suvorovca
4.	Cherestea	m ³	8,0	3280	26240	Gimnaziul din satul Suvorovca
	Total				75940	

201 HOTĂRÎRE
cu privire la aprobarea unor măsuri de reducere a afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic până în anul 2017

În temeiul articolelor 6, 7, 9 și 38 din Legea nr.10-XVI din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.67, art.183), al articolelor 9 și 18 din Legea nr. 78-XV din 18 martie 2004 privind produsele alimentare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.83-87, art.431), precum și în scopul protecției sănătății populației,

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

1) Programul național de reducere a afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic până în anul 2017, conform anexei nr. 1;

2) Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național de reducere a afecțiunilor determinate de

deficiența de fier și acid folic până în anul 2017, conform anexei nr.2;

3) modificarea ce se operează în Nomenclatorul mărfurilor al Republicii Moldova, conform anexei nr.3.

2. Se creează Consiliul pentru coordonarea Programului național de reducere a afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic până în anul 2017 în componența a 18 persoane și se aprobă:

1) componenta nominală a Consiliului pentru coordonarea Programului național de reducere a afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic până în anul 2017, conform anexei nr. 4;

2) Regulamentul Consiliului pentru coordonarea Programului național de reducere a afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic până în anul 2017, conform anexei nr.5.

3. Se stabilește că, în caz de eliberare a membrilor Consiliului din funcțiile deținute, atribuțiile lor în cadrul acestuia vor fi exercitate de persoanele nou-desemnate în funcțiile respective, fără emiterea altei hotărâri de Guvern.

4. Se stabilește că făina de grâu de calitate superioară, întâi și doi și făina de grâu durum importate sau produse la întreprinderile autohtone de morărit, destinate utilizării în

industria alimentară, vor fi fortificate cu fier și acid folic.

5. Acoperirea financiară a acțiunilor incluse în Programul menționat se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate anual în bugetul public național, precum și din alte surse, conform legislației.

6. Ministerele și alte autorități administrative centrale vor asigura, în limitele competențelor atribuite, realizarea prezentei hotărâri și a acțiunilor incluse în Program, raportând anual, până la 1 februarie, Ministerului Sănătății, care va generaliza informațiile și va prezenta Guvernului, până la 1 martie, raportul integrat privind realizarea hotărârii în cauză.

7. Se recomandă autorităților administrației publice locale:

1) să elaboreze, în baza Programului național aprobat prin prezenta hotărâre, și să aprobe, în termen de două luni, programe teritoriale de reducere a afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic până în anul 2017;

2) să examineze anual realizarea programelor teritoriale de reducere a afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic și să întreprindă măsuri pentru îndeplinirea obiectivelor prevăzute.

8. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Sănătății.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru,
ministru economiei
Ministru sănătății
Ministru agriculturii
și industriei alimentare
Ministru finanțelor**

Nr. 171. Chișinău, 19 martie 2012.

Vladimir FILAT

**Valeriu Lazăr
Andrei Usatii**

**Vasile Bumacov
Veaceslav Negruța**

Anexa nr.1
la Hotărârea Guvernului nr.171
din 19 martie 2012

PROGRAMUL NAȚIONAL de reducere a afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic până în anul 2017

I. Introducere

1. Programul național de reducere a afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic până în anul 2017 (în continuare – Program) reprezintă un document de planificare pe termen mediu a politicilor orientate spre reducerea impactului deficienței de fier și acid folic asupra sănătății publice în Republica Moldova.

2. Programul a fost elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr.10-XVI din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, Legii nr.78-XV din 18 martie 2004 privind produsele alimentare, Legii nr.295-XVI din 21 decembrie 2007 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011, Politicii Naționale de Sănătate, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.886 din 6 august 2007.

II. Identificarea problemei

3. Deficiența de fier are consecințe funcționale adverse la toate vîrstele. Ea afectează dezvoltarea fizică, performanța cognitivă și comportamentul la copii, reduce imunitatea organismului la toate grupele de vîrstă, diminuează capacitatea fizică și performanța de lucru a adulților. Anemia fierodeficitară sporește riscurile perinatale pentru mame și nou-născuți, precum și mortalitatea generală maternă și infantilă.

4. Acidul folic are un rol important în prevenirea unor maladii și procese patologice, avînd un impact major în sănătatea publică. Unul dintre rolurile principale ale acidului folic este prevenirea malformațiilor tubului neural la făt.

5. În Republica Moldova se înregistrează o prevalență înaltă a anemiilor, peste 70% dintre acestea fiind condiționate de deficiența de fier. Prevalența anemiei, conform Studiului demografic și de sănătate din 2005, era de 52% la copiii de 6-11 luni, 32% – la copiii sub 5 ani și 28% – la femeile de vîrstă fertilă.

6. Malformațiile congenitale, din care fac parte și

defectele tubului neural, reprezintă una dintre cauzele principale de deces în perioada perinatală, a copiilor în vîrstă de pînă la un an și de la un an la 14 ani. Malformațiile congenitale au constituit 32,1% în structura deceselor infantile în anul 2008.

7. Impactul deficienței de fier și acid folic se răsfrînge nu numai asupra sănătății umane, ci și asupra economiei țării. Valoarea medie a cîștigului ratat, determinat de afectarea capacităților cognitive, productivitatea redusă a lucrătorilor care îndeplinesc un lucru manual mediu sau greu, condiționată de deficiența de fier, constituie 0,9% din Produsul Intern Brut anual. Defectele tubului neural la făt sînt una dintre cauzele principale de deces al copiilor în perioada pre- și postnatală și de dizabilități pe parcursul întregii vieți, care au un impact nu numai economic, dar și social.

8. Fortificarea făinii de grâu este o strategie eficientă, simplă și necostisitoare pentru a suplimenta alimentația unui segment mare de populație cu fier și acid folic. Peste 50 de țări au aprobat strategii naționale de fortificare obligatorie a făinii de grâu cu fier și acid folic.

III. Utilizarea făinii de grâu și a suplimentelor alimentare fortificate cu fier și acid folic

9. În conformitate cu prezentul Program, toate întreprinderile de panificație, patiserie și alte întreprinderi din industria alimentară, care utilizează făina ca ingredient alimentar (în continuare – industrie alimentară), vor utiliza în producere, începînd cu anul 2013, făină de grâu fortificată adecvat cu fier și acid folic.

10. Făina de grâu de calitate superioară, întâi și a doua și făina din grâu durum (în continuare – făină de grâu), destinate utilizării în industria alimentară, vor fi fortificate cu fier și acid folic.

11. Întreprinderile de morărit vor asigura fortificarea adecvată și omogenă a făinii de grâu cu fier și acid folic.

12. Preparatele cu acid folic și fier din lista medica-

mentelor compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală vor fi oferite gratis tuturor femeilor gravide, în dozele recomandate de documentele naționale de referință.

IV. Scop și obiective

13. Scopul Programului constă în îmbunătățirea stării de sănătate a populației prin reducerea impactului deficienței de fier și acid folic asupra populației Republicii Moldova, în conformitate cu Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului.

14. Obiectivele Programului sînt următoarele:

1) reducerea, pînă la sfîrșitul anului 2017, a prevalenței anemiei fierodeficitare cu cel puțin 30% printre femeile gravide și copiii cu vîrsta de pînă la 5 ani și cu 20% în celelalte grupe de populație și a ratei defectelor tubului neural la nou-născuți cu cel puțin 20% prin introducerea și menținerea durabilă a fortificării făinii de grîu cu fier și acid folic și prin asigurarea femeilor gravide cu preparate cu fier și acid folic;

2) asigurarea fortificării cu fier și acid folic, pînă în anul 2013, a întregii cantități de făină de grîu importată sau produsă la întreprinderile de morărit autohtone și destinată utilizării la toate întreprinderile din industria alimentară, precum și menținerea durabilă a acestei fortificări;

3) asigurarea utilizării, pînă în anul 2013, a făinii de grîu fortificate cu fier și acid folic la toate întreprinderile din industria alimentară, precum și menținerea durabilă a acestei utilizări;

4) asigurarea utilizării, pînă în anul 2014, a 100% de piine și produse de panificație fortificate cu fier și acid folic în toate instituțiile de educație și învățămînt și a 100% de făină de grîu fortificată cu fier și acid folic în cel puțin 80% dintre instituțiile de educație și învățămînt, precum și menținerea durabilă a acestei utilizări;

5) creșterea, pînă în anul 2017, a nivelului de cunoștințe ale femeilor gravide privind necesitatea suplimentării cu fier și acid folic pînă la cel puțin 80% și a nivelului de utilizare a preparatelor cu fier și acid folic în dozele și pe durata recomandată pînă la un nivel de cel puțin 70%;

6) instituirea, pînă în anul 2017, a unui sistem eficient de management, coordonare, monitorizare și evaluare a Programului.

V. Acțiunile ce urmează a fi întreprinse pentru implementarea prezentului Program

15. Pentru asigurarea reducerii prevalenței anemiei fierodeficitare cu cel puțin 30% printre femeile gravide și copiii cu vîrsta de pînă la 5 ani și cu 20% în celelalte grupe de populație și a ratei defectelor tubului neural la nou-născuți cu cel puțin 20% pînă la finele anului 2017, prin introducerea și menținerea durabilă a fortificării făinii de grîu cu fier și acid folic și prin asigurarea femeilor gravide cu preparate cu fier și acid folic, se prevăd următoarele direcții de acțiune:

1) asigurarea fortificării făinii de grîu destinate utilizării în industria alimentară cu 30 mg de fier (în cazul utilizării ca substanță fortifiantă a fumaratului feros ($C_4H_2FeO_4$)) sau 60 mg de fier (în cazul utilizării fierului elementar (carbonil+electrolitic+hidrogen redus)) per kg de făină și 1,4 mg de acid folic per kg de făină. Pentru fortificarea făinii de grîu cu fier și acid folic se vor utiliza premixurile care conțin fumarat feros și acid pteroil monoglutamic sau fier elementar și acid pteroil monoglutamic;

2) asigurarea gratuită a femeilor gravide cu preparate cu fier și cu acid folic din lista medicamentelor compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală în dozele recomandate de documentele naționale de referință;

3) promovarea beneficiilor pentru sănătate ale consumului alimentar al piinii și produselor de panificație și al altor produse alimentare fabricate din făină de grîu fortificată cu fier și acid folic;

4) promovarea principiilor alimentației sănătoase, a măsurilor de reducere și eradicare a deficiențelor nutriționale recomandate de Organizația Mondială a Sănătății și de Comisia Codex Alimentarius.

16. Pentru asigurarea fortificării cu fier și acid folic, pînă în anul 2013, a întregii cantități de făină de grîu importată sau produsă la întreprinderile de morărit autohtone și

destinată utilizării în industria alimentară, precum și pentru menținerea durabilă a acestei fortificări, se preconizează următoarele direcții de acțiune:

1) studierea pieței interne de producere, distribuire și import al făinii de grîu;

2) identificarea, pe parcursul anului 2012, a trei întreprinderi de morărit pilot reprezentînd regiunile Nord, Centru și Sud și implementarea procesului de fortificare a făinii de grîu cu fier și acid folic (dotarea cu dozatoare și premix);

3) modificarea și completarea Reglementării tehnice „Făina, grîsul și tărîta de cereale”, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.68 din 29 ianuarie 2009, cu includerea noțiunii de făină de grîu fortificată, a componentelor cu care va fi fortificată făina, a cantităților acestora și a altor cerințe specifice pentru făina de grîu fortificată cu fier și acid folic și pentru asigurarea calității ei;

4) înaintarea propunerilor de modificare și completare a legislației în vigoare în vederea promovării importului de microdozatoare și premixuri pentru fortificarea făinii cu fier și acid folic;

5) elaborarea și aprobarea, în modul stabilit, a Ghidului de bună practică pentru producerea făinii de grîu fortificate cu fier și acid folic;

6) testarea conservabilității făinii de grîu fortificate cu fier și acid folic pe perioada termenului de valabilitate;

7) implementarea procesului de fortificare a făinii de grîu cu fier și acid folic la întreprinderile de morărit, inclusiv:

a) procurarea premixurilor care conțin fumarat feros și acid pteroil monoglutamic sau fier elementar și acid pteroil monoglutamic;

b) procurarea și instalarea dozatoarelor pentru premix;

8) instruirea morarilor și a persoanelor responsabile din cadrul întreprinderilor de morărit privind procesul de fortificare a făinii și asigurarea calității ei;

9) monitorizarea și evaluarea aplicării procedurii de fortificare a făinii de grîu autohtone cu fier și acid folic la întreprinderile de morărit;

10) monitorizarea circuitului făinii de grîu pe piața internă;

11) monitorizarea calității făinii de grîu fortificate cu fier și acid folic produse în țară și importate;

12) monitorizarea cantităților de făină de grîu fortificată cu fier și acid folic și nefortificată intrată în Republica Moldova.

17. Asigurarea utilizării, pînă în anul 2013, a făinii fortificate cu fier și acid folic la toate întreprinderile din industria alimentară, precum și menținerea durabilă a acestei utilizări se vor efectua prin realizarea următoarelor direcții de activitate:

1) promovarea utilizării făinii de grîu fortificate cu fier și acid folic de către toate întreprinderile industriei alimentare;

2) monitorizarea calității făinii de grîu utilizate la întreprinderile din industria alimentară.

18. Pentru asigurarea utilizării, pînă în anul 2014, a 100% de piine și produse de panificație fortificate cu fier și acid folic în toate instituțiile de educație și învățămînt și a 100% de făină de grîu fortificată cu fier și acid folic în cel 80% dintre instituțiile de educație și învățămînt, precum și pentru menținerea durabilă a acestei utilizări, se prevăd următoarele direcții de activitate:

1) promovarea beneficiilor pentru sănătate ale consumului piinii și produselor de panificație și al altor produse alimentare fabricate din făină de grîu fortificată cu fier și acid folic prin intermediul programelor de instruire și educare în instituțiile menționate;

2) monitorizarea calității făinii de grîu utilizate în instituțiile de educație și învățămînt și a piinii și produselor de panificație consumate în instituțiile menționate.

19. Creșterea, pînă în anul 2017, a nivelului de cunoștințe a femeilor gravide privind necesitatea suplimentării cu fier și acid folic pînă la cel puțin 80% și a nivelului de utilizare a preparatelor cu fier și acid folic în dozele și pe durata recomandată la un nivel de cel puțin 70% se va efectua prin realizarea următoarelor direcții de acțiune:

1) asigurarea informării și sensibilizării femeilor de

vîrstă fertilă și a celor gravide despre beneficiile utilizării preparatelor cu fier și acid folic în combaterea deficiențelor nutriționale și a consecințelor acestora;

2) fortificarea capacităților resurselor umane din asistența medicală primară și Serviciul de supraveghere de stat a sănătății publice.

20. Pentru instituirea, pînă în anul 2017, a unui sistem eficient de management, coordonare, monitorizare și evaluare a prezentului Program, se vor realiza următoarele direcții de acțiune:

1) asigurarea implementării metodei de testare a acidului folic în produsele alimentare fortificate și diseminarea ei;

2) asigurarea implementării metodelor de testare a homocisteinei și a folatilor în sînge și diseminarea lor;

3) asigurarea ajustării sistemului de monitorizare a malformațiilor congenitale, în special a defectelor tubului neural, în conformitate cu sistemul european de monitorizare a anomaliei congenitale (EUROCAT);

4) asigurarea realizării studiului național privind evaluarea statutului de fier și acid folic al femeilor de vîrstă fertilă, afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic, consumului produselor alimentare fabricate din făină de grîu fortificată cu fier și acid folic, a cunoștințelor, atitudinilor și practicilor de utilizare a preparatelor cu fier și acid folic de către femeile gravide;

5) fortificarea capacităților de monitorizare și evaluare a prezentului Program.

VI. Rezultatele preconizate

21. Implementarea prezentului Program va contribui, pe termen lung, la reducerea afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic la populația Republicii Moldova, în primul rînd la categoriile de populație cele mai vulnerabile, precum femeile de vîrstă fertilă și copiii.

22. Rezultatele scontate pînă în anul 2017 sînt următoarele:

1) reducerea prevalenței anemiei fierodeficitare:

a) printre femeile de vîrstă fertilă – cu cel puțin 20%;

b) printre femeile gravide – cu cel puțin 30%;

c) printre copiii cu vîrsta de pînă la 5 ani – cu cel puțin 30%;

2) reducerea ratei defectelor tubului neural la nou-născuți cu cel puțin 20%.

VII. Indicatori

23. Pentru evaluarea gradului de atingere a rezultatelor, se vor utiliza următorii indicatori:

1) ponderea anemiei printre femeile gravide;

2) ponderea anemiei printre femeile de vîrstă fertilă;

3) ponderea anemiei printre copiii cu vîrsta de pînă la 5 ani;

4) ponderea femeilor gravide care au luat preparate cu fier pe durata a cel puțin 4 luni;

5) ponderea femeilor gravide care au luat preparate cu acid folic pe durata a cel puțin 4 luni;

6) ponderea femeilor gravide care cunosc beneficiile suplimentării cu fier;

7) ponderea femeilor gravide care cunosc beneficiile suplimentării cu acid folic;

8) ponderea întreprinderilor de morărit care fortifică făina de grîu cu fier și acid folic;

9) ponderea întreprinderilor din industria alimentară care utilizează făina de grîu fortificată cu fier și acid folic;

10) ponderea făinii de grîu fortificate utilizate în industria alimentară;

11) numărul analizelor conținutului de fier în făina fortificată;

12) numărul analizelor conținutului de acid folic în făina fortificată;

13) numărul de rapoarte de monitorizare realizate.

VIII. Estimarea generală a costurilor

24. Estimarea generală a costurilor pentru implementarea Planului de acțiuni pentru implementarea Programului național de reducere a afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic pînă în anul 2017 (în continuare – Plan de acțiuni) a fost efectuată în baza priorităților și a activităților identificate și formulate. A fost utilizată metodologia cost-beneficiu în comun cu preluarea și adaptarea experienței internaționale în scopul stabilirii costurilor principale pentru

implementarea prezentului Program.

25. Costul estimativ al prezentului Program este de 101,585 milioane lei și este detaliat pentru fiecare an, în funcție de sursa de finanțare și în conformitate cu activitățile Programului.

IX. Riscuri de implementare

26. În realizarea prezentului Program pot fi identificate următoarele constrîngeri:

1) rezistența unor întreprinderi de morărit referitor la procurarea și instalarea dozatoarelor pentru premix, precum și a premixului, care pot fi depășite prin acțiuni de sensibilizare și informare, precum și prin atragerea unor resurse suplimentare, în colaborare cu partenerii internaționali de dezvoltare;

2) resurse limitate în bugetul de stat, dar care pot fi utilizate rațional prin eficientizarea alocării mijloacelor financiare destinate realizării Programului, precum și prin atragerea unor resurse suplimentare de la donatorii externi.

X. Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare

27. În procesul de implementare a prezentului Program va fi efectuată monitorizarea permanentă a realizării acțiunilor și a rezultatelor obținute pentru a opera, în caz de necesitate, modificări în politicile promovate și în acțiunile întreprinse.

28. Scopul monitorizării constă în corelarea obiectivelor și a acțiunilor din Planul de acțiuni pentru implementarea prezentului Program cu rezultatele așteptate ale Programului, pentru ca, ulterior, să fie efectuată o evaluare cît mai corectă a modului de realizare a Programului și a impactului acestuia asupra sănătății populației.

29. În particular, procesul de monitorizare și evaluare va contribui la analiza situației curente și a tendințelor în realizarea obiectivelor Programului, la analiza realizării Planului de acțiuni și evaluarea corectă a rezultatelor finale obținute.

30. Coordonarea Programului va fi efectuată de Consiliul instituit prin prezenta hotărîre de Guvern. Monitorizarea și evaluarea rezultatelor implementării Programului vor fi efectuate de către Ministerul Sănătății.

31. Procedurile de monitorizare vor prevedea supravegherea constantă, care va fi efectuată de Serviciul de supraveghere de stat a sănătății publice, și cercetarea periodică prin studii.

32. În cadrul procesului de monitorizare vor fi elaborate rapoarte de progres, care vor include informații despre implementarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni. Aceste rapoarte vor fi elaborate de Ministerul Sănătății, în colaborare cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, o dată la 6 luni (august și februarie) și vor conține informația privind situația implementării acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni. La sfîrșitul fiecărui an de implementare, Ministerul Sănătății, în colaborare cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, va elabora raportul de evaluare a Programului, care va conține informația despre rezultatele obținute, conform obiectivelor stabilite în Program, și care va fi prezentat Guvernului în luna martie a fiecărui an.

33. La mijlocul termenului de realizare a Programului se va efectua evaluarea intermediară, iar la sfîrșitul implementării Programului – evaluarea finală. Evaluarea intermediară se va realiza în anul 2014, cînd se va analiza gradul de progres în atingerea rezultatelor preconizate și impactul programului asupra sănătății populației. Ca urmare a concluziilor raportului de evaluare, în caz de necesitate, se vor propune ajustări ale obiectivelor și/sau ale rezultatelor preconizate, precum și identificarea, în funcție de situație, a unor acțiuni noi.

XI. Autoritățile responsabile de implementare

34. Autoritățile responsabile pentru implementarea fiecărei acțiuni în parte sînt specificate în Planul de acțiuni din anexa nr.2 la prezenta hotărîre de Guvern.

35. În procesul de implementare a prezentului Program, autoritățile responsabile vor colabora cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, Academia de Științe a Moldovei, organizații neguvernamentale, precum și cu partenerii internaționali de dezvoltare.

Anexa nr. 2
la Hotărârea Guvernului nr.171
din 19 martie 2012

**PLANUL DE ACȚIUNI
PENTRU IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL DE REDUCERE A AFECȚIUNILOR DETERMINATE
DE DEFICIENȚA DE FIER ȘI ACID FOLIC PÎNĂ ÎN ANUL 2017**

Obiective și acțiuni	Termene de realizare	Responsabil	Costuri, mii lei																													Indicatori de progres	
			2012				2013				2014				2015				2016				2017				TOTAL						
			Costul total	Bugetul de stat	FOAM	Alte surse	Costul total	Bugetul de stat	FOAM	Alte surse	Costul total	Bugetul de stat	FOAM	Alte surse	Costul total	Bugetul de stat	FOAM	Alte surse	Costul total	Bugetul de stat	FOAM	Alte surse	Costul total	Bugetul de stat	FOAM	Alte surse	Costul total	Bugetul de stat	FOAM	Alte surse			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32		
I. Reducerea, pînă la sfîrșitul anului 2017, a prevalenței anemiei fierodeficitare cu cel puțin 30% printre femeile gravide și copii cu vîrsta de pînă la 5 ani și cu 20% în celelalte grupe de populație și a ratei defectelor tubului neural la nou-născuți cu cel puțin 20% prin introducerea și menținerea durabilă a fortificării făinii de grîu cu fier și acid folic și prin asigurarea femeilor gravide cu preparate cu fier și acid folic																																	
1.1. Asigurarea fortificării făinii de grîu destinate utilizării în industria alimentară cu 30 mg de fier (în cazul utilizării ca substanță fortifiantă a fumantului feros (C4H2FeO4)) sau 60 mg de fier (în cazul utilizării fierului elementar (carbonil+electrolitic+hidrogen redus)) per kg de făină și 1,4 mg de acid folic per kg de făină. Pentru fortificarea făinii de grîu cu fier și acid folic se vor utiliza premixurile care conțin fumarat feros și acid pteroil monoglutamic sau fier elementar și acid pteroil monoglutamic.	2013 - 2017	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Ponderea probelor de făină de grîu fortificată care conțin cantități adecvate de fier și de acid folic		
1.2. Asigurarea gratuită a femeilor gravide cu preparate cu fier și cu acid folic din lista medicamentelor compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală în dozele recomandate de documentele naționale de referință.	2012 - 2017	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	12526,5	0,0	12526,5	0,0	12526,5	0,0	12526,5	0,0	12526,5	0,0	12526,5	0,0	12526,5	0,0	12526,5	0,0	12526,5	0,0	12526,5	0,0	12526,5	0,0	12526,5	0,0	12526,5	0,0	75332,8	0,0	75332,8	0,0	Ponderea femeilor care au primit gratuit preparate cu fier; ponderea femeilor care au primit gratuit preparate cu acid folic
1.3. Promovarea beneficiilor pentru sănătate ale consumului alimentar al plinii și produselor de panificație și al altor produse alimentare fabricate din făină de grîu fortificată cu fier și acid folic.	2012- 2017	Ministerul Sănătății	30,0	0,0	0,0	30,0	30,0	0,0	0,0	30,0	20,0	0,0	0,0	20,0	20,0	0,0	0,0	20,0	20,0	0,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	20,0	140,0	0,0	0,0	140,0	Numărul materialelor informaționale elaborate și difuzate		
1.4. Promovarea principiilor alimentației sănatoase, a măsurilor de reducere și eradicare a deficiențelor nutriționale recomandate de Organizația Mondială a Sănătății și de Comisia Codex Alimentarius	2012- 2017	Ministerul Sănătății	50,0	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0	300,0	0,0	300,0	0,0	Numărul materialelor informaționale elaborate și difuzate		
II. Asigurarea fortificării cu fier și acid folic, pînă în anul 2013, a întregii cantități de făină de grîu importată sau produsă la întreprinderile de morărit autohtone și destinată utilizării la toate întreprinderile din industria alimentară, precum și menținerea durabilă a acestei fortificări																																	
2.1. Studierea pieței interne de producere, distribuție și import al făinii de grîu	2012	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Raportul de evaluare a importului și circulației făinii de grîu pe piața internă perfectat și adus la cunoștința ministerelor și altor instituții interesate		
2.2. Identificarea, pe parcursul anului 2012, a trei întreprinderi de morărit pilot reprezentînd regiunile Nord, Centru și Sud și implementarea procesului de fortificare de făină de grîu cu fier și acid folic (dotarea cu dozatoare și premix).	2012	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	643,0 (existență tehnică)	0,0	0,0	643,0 (existență tehnică)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	643,0 (existență tehnică)	0,0	0,0	643,0 (existență tehnică)	Procesul de fortificare implementat la trei întreprinderi		
2.3. Modificarea și completarea Reglementării tehnice „Făina, grîul și tîrta de cereale”, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.68 din 29 ianuarie 2009, cu includerea noțiunii de făină de grîu fortificată, a componentelor cu care va fi fortificată făina, a cantităților acestora și a altor cerințe specifice pentru făina de grîu fortificată cu fier și acid folic și pentru asigurarea calității ei	2012	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Sănătății	17,7 (existență tehnică)	0,0	0,0	17,7 (existență tehnică)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17,7 (existență tehnică)	0,0	0,0	17,7 (existență tehnică)	Modificările și completările la Reglementarea tehnică „Făina, grîul și tîrta de cereale” aprobate		
2.4. Înaintarea propunerilor de modificare și completare a legislației în vigoare în vederea promovării importului de microdozatoare și premixuri pentru fortificarea făinii cu fier și acid folic	2012	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Propunerile înaintate		
2.5. Elaborarea și aprobarea, în modul stabilit, a Ghidului de bună practică pentru producerea făinii de grîu fortificate cu fier și acid folic	2012	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Sănătății	65,07 (existență tehnică)	0,0	0,0	65,07 (existență tehnică)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	65,07 (existență tehnică)	0,0	0,0	65,07 (existență tehnică)	Manualul elaborat și aprobat		
2.6. Testarea conservabilității făinii de grîu fortificate cu fier și acid folic pe perioada termenului de valabilitate	2012	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Sănătății	49,5 (existență tehnică)	0,0	0,0	49,5 (existență tehnică)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	49,5 (existență tehnică)	0,0	0,0	49,5 (existență tehnică)	Raportul privind conservabilitatea făinii de grîu fortificate cu fier și acid folic		
2.7. Implementarea procesului de fortificare a făinii de grîu cu fier și acid folic la întreprinderile de morărit, inclusiv:																																	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
2.7.1. Procurarea premurilor care conțin fier și acid folic la fabricile de fier și acid folic din Republica Moldova	2012-2017	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	0,0	0,0	0,0	0,0	3080,0	0,0	0,0	3080,0	3080,0	0,0	0,0	3080,0	0,0	3080,0	0,0	0,0	3080,0	0,0	0,0	3080,0	3080,0	0,0	0,0	3080,0	0,0	0,0	0,0	15400,0	Cantitățile de premuri procurate
2.7.2. Procurarea și instalarea dozaatoarelor pentru premix	2012-2013	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	0,0	0,0	0,0	0,0	7812,0	0,0	0,0	7812,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7812,0	Numărul dozaatoarelor procurate și instalate
2.8. Instruirea muncitorilor și a personalului responsabil din cadrul întreprinderilor de morărit privind procesul de fortificare a făinii și asigurarea calității ei	2012-2017	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	Numărul muncitorilor instruiți
2.9. Monitorizarea și evaluarea aplicării procedurii de fortificare a făinii de grâu autohtone cu fier și acid folic la întreprinderile de morărit	2012-2017	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Numărul întreprinderilor care aplică procedura de fortificare a făinii de grâu autohtone cu fier și acid folic
2.10. Monitorizarea circuitului făinii de grâu pe piața internă	2012-2017	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Cantitățile de făină de grâu fortificată produsă local și importată
2.11. Monitorizarea calității făinii de grâu fortificate cu fier și acid folic produse în țară și importate	2012-2017	Ministerul Sănătății	20,0	20,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	270,0	270,0	0,0	0,0	Ponderele probelor de făină de grâu fortificată care conțin cantități adecvate de fier și acid folic
2.12. Monitorizarea cantităților de făină de grâu fortificată cu fier și acid folic și nefortificată în Republica Moldova	2012-2017	Serviciul Vamal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Cantitățile de făină de grâu fortificată cu fier și acid folic și nefortificată în Republica Moldova
III. Asigurarea utilizării, până în anul 2013, a făinii de grâu fortificate cu fier și acid folic la toate întreprinderile din industria alimentară, precum și menținerea durabilă a acestei utilizări																															
3.1. Promovarea utilizării făinii de grâu fortificate cu fier și acid folic de către toate întreprinderile industriei alimentare	2012-2017	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	100,0	0,0	0,0	100,0	30,0	0,0	0,0	30,0	30,0	0,0	0,0	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	160,0	Numărul măsurilor de promovare implementate
3.2. Monitorizarea calității făinii de grâu utilizate la întreprinderile din industria alimentară	2013-2017	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	250,0	250,0	0,0	0,0	Ponderele întreprinderilor din industria alimentară care utilizează în producție făină de grâu fortificată cu fier și acid folic

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32		
IV. Asigurarea utilizării, până în anul 2014, a 100% de pâine și produse de panificație fortificate cu fier și acid folic în toate instituțiile de educație și învățământ și a 100% de făină de grâu fortificată cu fier și acid folic în cel puțin 80% dintre instituțiile de educație și învățământ, precum și menținerea durabilă a acestei utilizări																																	
4.1. Promovarea beneficiilor pentru sănătate ale consumului plinii și produselor de panificație și al altor produse alimentare fabricate din făină de grâu fortificată cu fier și acid folic prin intermediul programelor de instruire și educare în instituțiile menționate	2012 – 2017	Ministerul Educației; Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
4.2. Monitorizarea calității făinii de grâu utilizate în instituțiile de educație și învățământ și a plinii și produselor de panificație consumate în instituțiile menționate	2012- 2015	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
V. Creșterea, până în anul 2017, a nivelului de cunoștințe ale femeilor gravide privind necesitatea suplimentării cu fier și acid folic până la cel puțin 80% și a nivelului de utilizare a preparatelor cu fier și acid folic în dozele și pe durata recomandată până la un nivel de cel puțin 70%																																	
5.1. Asigurarea informării și sensibilizării femeilor de vârstă fertilă și a celor gravide despre beneficiile utilizării preparatelor cu fier și acid folic în combaterea deficiențelor nutriționale și a consecințelor acestora	2012 – 2017	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	100,0	0,0	100,0	0,0	25,0	0,0	25,0	0,0	25,0	0,0	25,0	0,0	25,0	0,0	25,0	0,0	25,0	0,0	25,0	0,0	25,0	0,0	25,0	0,0	200,0	0,0	200,0	0,0	0,0	0,0	
5.2. Fortificarea capacităților resurselor umane din asistența medicală primară și Serviciul de supraveghere de sănătate publică	2012 – 2017	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	100,0	30,0	70,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	20,0	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	150,0	50,0	100,0	0,0	0,0	0,0	
VI. Instituirea, până în anul 2017, a unui sistem eficient de management, coordonare, monitorizare și evaluare a Programului																																	
6.1. Asigurarea implementării metodei de testare a acidului folic în produse alimentare fortificate și diseminarea ei	2012	Ministerul Sănătății	25,0 (asistență tehnică)	0,0	0,0	25,0 (asistență tehnică)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0 (asistență tehnică)	0,0	0,0	25,0 (asistență tehnică)	0,0	0,0	0,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
6.2. Asigurarea implementării metodelor de testare a homocisteinei și a foliaților în singe și diseminarea lor	2012-2013	Ministerul Sănătății	60,0	0,0	0,0	60,0	35,0	0,0	0,0	35,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	95,0	0,0	0,0	95,0	Metoda de testare a homocisteinei și a foliaților în singe implementată și diseminată
6.3. Asigurarea ajustării sistemului de monitorizare a malformațiilor congenitale, în special a defectelor tubului neural, în conformitate cu sistemul european de monitorizare a anomaliilor congenitale (EUROCAT)	2012	Ministerul Sănătății	150,0	0,0	0,0	150,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	150,0	0,0	0,0	150,0	Sistemul de monitorizare a malformațiilor congenitale armonizat cu sistemul european	
6.4. Asigurarea realizării studiului național privind evaluarea statutului de fier și acid folic al femeilor de vîrstă fertilă, afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic, consumului produselor alimentare fabricate din făină de grîu fortificată cu fier și acid folic, a cunoștințelor, atitudinilor și practicilor de utilizare a preparatelor cu fier și acid folic de către femeile gravide	2016	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	500,0	0,0	0,0	500,0	0,0	0,0	0,0	0,0	500,0	0,0	0,0	500,0	Raportul studiului național privind evaluarea situației și a eficacității implementării Programului disponibil
6.5. Fortificarea capacităților de monitorizare și evaluare a prezentului Program	2012 – 2017	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Capacitățile de monitorizare și evaluare îmbunătățite
Total, mil. lei			13936,77	50,0	12746,5	11448,27	23713,5	100,0	12601,5	11012,0	15831,5	100,0	12601,5	3130,0	15851,5	120,0	12631,5	3100,0	16301,5	100,0	12601,5	3600,0	15801,5	100,0	12601,5	3100,0	101585,0	570,0	75932,8	25082,3	

Anexa nr. 3
la Hotărârea Guvernului nr.171
din 19 martie 2012

**Modificarea
ce se operează în Nomenclatorul mărfurilor al Republicii Moldova**

La capitolul 11 din Nomenclatorul mărfurilor al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1525 din 29 decembrie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 112-114, art.726), cu modificările ulterioare, poziția tarifară 1101 00 va avea următorul cuprins:

„1101 00	Făină de grâu sau meslin
	- Făină de grâu:
1101 00 11	- - De grâu dur:

1101 00 111	- - - Fortificată cu fier și acid folic	-
1101 00 119	- - - Altele	-
1101 00 15	- - De grâu comun și alac:	
1101 00 151	- - - Fortificată cu fier și acid folic	-
1101 00 159	- - - Altele	-
1101 00 900	- Făină de meslin	„-”.

Anexa nr. 4
la Hotărârea Guvernului nr.171
din 19 martie 2012

**COMPONENTA NOMINALĂ
a Consiliului pentru coordonarea
Programului național de reducere a afecțiunilor determinate
de deficiența de fier și acid folic până în anul 2017**

MOLDOVANU Mihail	- viceprim-ministru, președinte al Consiliului		Alimentare, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
MAGDEI Mihai	- viceministru al sănătății, medic-șef sanitar de stat al Republicii Moldova, vicepreședinte al Consiliului	OPOPOL Nicolae	- Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemitanu”, membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei
GODOROJA Dumitru	- viceministru al agriculturii și industriei alimentare, vicepreședinte al Consiliului	STRATULAT Petru	- vicedirector al Institutului de cercetări științifice în domeniul ocrotirii sănătății mamei și copilului, pediatru principal al Ministerului Sănătății
ȘALARU Ion	- prim-vicedirector al Centrului Național de Sănătate Publică, Ministerul Sănătății, secretar al Consiliului	COJOCARU Victor	- director general al SA „Franzeleuța”
CALMÎC Octavian	- viceministru al economiei	STEPANOV Valentin	- director al Combinatului de produse cerealiere din Bălți
CĂRĂUȘ Maria	- viceministru al finanțelor	DIACONU Andrei	- director al Combinatului de produse cerealiere din Chișinău
BAHNAREL Ion	- director general al Centrului Național de Sănătate Publică, Ministerul Sănătății	CARAUȘ Vasile	- președinte al Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum „Moldcoop”
BALIȚCHI Tudor	- director general al Serviciului Vamal	ȚURCANU Anatol	- director al SRL „Puratos Mold”
YUSTER Alexandra	- reprezentant al UNICEF în Moldova		
DADU Constantin	- director al Institutului Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii		

Anexa nr. 5
la Hotărîrea Guvernului nr.171
din 19 martie 2012

REGULAMENTUL
Consiliului pentru coordonarea
Programului național de reducere a afecțiunilor determinate
de deficiența de fier și acid folic până în anul 2017

I. Dispoziții generale

1. Consiliul pentru coordonarea Programului național de reducere a afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic până în anul 2017 (în continuare – Consiliu) este o structură intersectorială de nivel național, cu funcții consultative, creat pe lângă Prim-ministru.

2. Consiliul este constituit din reprezentanți ai organelor administrației publice centrale cu atribuții în domeniu, ai mediului academic și ai partenerilor naționali și internaționali și funcționează pe baze obștești, reflectând prioritățile și angajamentul Republicii Moldova în controlul deficienței de fier și acid folic și combaterea efectelor adverse ale deficienței de fier și acid folic asupra sănătății publice.

3. Scopul Consiliului este de a coordona activitățile din cadrul Programului național de reducere a afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic până în anul 2017 (în continuare – Program), inclusiv prin atragerea și evaluarea eficienței asistenței oferite de Alianța Globală pentru Îmbunătățirea Nutriției (în continuare – GAIN), UNICEF și alte organizații internaționale, ca răspuns la necesitățile țării în atingerea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului.

4. Consiliul își desfășoară activitatea în baza unui parteneriat între instituțiile de stat, internaționale și neguvernamentale, pe principiul transparenței și colaborării reciproce.

5. Activitatea Consiliului este intersectorială, pentru a asigura o participare mai largă a părților interesate în controlul afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic în Republica Moldova ca problemă de sănătate publică, precum și pentru a stabili o legătură durabilă între toți factorii-cheie implicați în promovarea și implementarea Programului.

6. Consiliul funcționează în componența a 18 membri și este condus de președinte, asistat de 2 vicepreședinți.

II. Obiectivele Consiliului

7. Obiectivele Consiliului decurg din obiectivele generale ale Programului și prevăd îmbunătățirea sănătății populației prin:

1) asigurarea parteneriatului intersectorial între instituțiile de stat, agenții economici, instituțiile internaționale și neguvernamentale pentru un control mai bun al deficienței de fier și acid folic;

2) identificarea problemelor în implementarea Programului și recomandarea soluțiilor pentru depășirea acestora.

III. Atribuțiile Consiliului

8. Consiliul are următoarele atribuții:

1) examinarea rezultatelor implementării Programului și înaintarea propunerilor de îmbunătățire a acestuia, precum și a recomandărilor cu privire la implementarea programului în adresa instituțiilor reprezentate;

2) îndeplinirea altor atribuții în vederea realizării obiectivelor pentru care a fost constituit.

IV. Drepturile Consiliului

9. Consiliul are următoarele drepturi:

1) să antreneze în activitatea sa conducători și specialiști din autoritățile administrației publice centrale și locale, instituțiile din domeniul sănătății, agriculturii și industriei alimentare, educației, precum și experți independenți;

2) să adopte decizii cu caracter de recomandare în chestiunile ce țin de competența sa, la adresa instituțiilor reprezentate;

3) să recomande pentru realizare proiecte de cercetări științifice în domeniu.

V. Organizarea Consiliului

10. Funcția de președinte al Consiliului este exercitată de viceprim-ministrul responsabil de coordonarea activității în sfera socială.

11. Președintele Consiliului are următoarele atribuții:

1) dirijează activitatea Consiliului, convoacă și prezidează ședințele lui;

2) invită la lucrările Consiliului, după caz, conducători și specialiști din autoritățile administrației publice centrale și locale, alte instituții, precum și experți independenți.

12. Vicepreședinții Consiliului, în absența președintelui Consiliului, prezidează ședințele acestuia, în baza deciziei președintelui.

13. Secretariatul Consiliului este asigurat de Ministerul Sănătății.

14. Secretariatul Consiliului asigură funcționarea acestuia și exercită următoarele atribuții:

1) întocmește procesele-verbale ale ședințelor Consiliului;

2) organizează ședințele Consiliului;

3) execută dispozițiile președintelui Consiliului;

4) informează Consiliul despre implementarea Programului.

15. Membrii Consiliului au următoarele atribuții:

1) să participe la ședințele Consiliului;

2) să contribuie la coordonarea activităților intersectoriale de implementare a Programului;

3) să înainteze propuneri privind îmbunătățirea activității Consiliului;

4) să se expună pe marginea informațiilor și a documentelor examinate în ședințe.

16. Membrii Consiliului se întrunesc în ședințe nu mai rar de 2 ori pe an și pe măsura necesităților.

17. Decizia de convocare a ședinței este adoptată de președinte.

18. Materialele referitoare la chestiunile pasibile de examinare de către Consiliu se prezintă secretariatului cu cel puțin 10 zile până la data ședinței.

19. Proiectul ordinii de zi a ședinței Consiliului și materialele aferente chestiunilor vizate se expediază membrilor Consiliului de secretariatul acesteia, cu cel puțin 5 zile înainte de data ședinței.

20. Ședințele Consiliului se consideră deliberative în cazul prezenței a cel puțin jumătate dintre membrii lui.

21. Hotărârile privind chestiunile examinate se adoptă cu 2/3 din voturile membrilor Consiliului prezenți la ședință.

202 D I S P O Z I Ț I E

1. Se aprobă, conform anexei, componenta nominală a delegației moldovenești pentru participare la ședința ordinară a Consiliului Economic al CSI (19-21 martie 2012, or. Moscova, Federația Rusă).

2. Cheltuielile de deplasare a membrilor delegației (transport, cazare, diurnă) vor fi suportate de instituțiile delegatate.

PRIM-MINISTRU**Vladimir FILAT****Nr. 20-d. Chișinău, 16 martie 2012.**

Anexă
la Dispoziția Guvernului nr. 20-d
din 16 martie 2012

COMPONENTA NOMINALĂ
a delegației moldovenești pentru participare la ședința
ordinară a Consiliului Economic al CSI
(19-21 martie 2012, or. Moscova, Federația Rusă)

LAZĂR Valeriu	- viceprim-ministru, ministru al economiei	TIȘACOV Petru	- consilier al Ambasadei Republicii Moldova în Federația Rusă
NEGUȚA Andrei	- Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Federația Rusă		

PARTEA III

Acte ale ministerelor, departamentelor și ale Băncii Naționale a Moldovei

Acte ale Ministerului Justiției al Republicii Moldova

308 O R D I N **cu privire la abrogarea Ordinului ministrului** **justiției nr. 274 din 24 iulie 2009**

Întru executarea Deciziei Colegiului Civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din data de 9 februarie 2012, dosarul nr. 3r-72/12, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Valentinei Parcalab împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, precum și în baza pct. 13 din Regulamentul Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 129 din 15 februarie 2000 cu privire la Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu modificările ulterioare,

O R D O N:

1. Se abrogă Ordinul ministrului justiției nr. 274 din 24 iulie 2009 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare

notarului privat Parcalab Valentina, cu teritoriul de activitate în r-nul Anenii Noi, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 121-123, art. 578, cu efectuarea mențiunii în Registrul de stat al notarilor.

2. Notarul public Parcalab Valentina va păstra și gestiona în continuare arhiva activității notariale netransmisă notarului public Buga Georgeta, cu teritoriul de activitate în r-nul Anenii Noi.

3. Controlul asupra executării prezentului ordin se pune în sarcina Direcției notariat și avocatură.

4. Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

MINISTRUL JUSTIȚIEI

Oleg EFRIM

Nr.125. Chișinău, 19 martie 2012.

Acte ale Ministerului Educației al Republicii Moldova

COORDONAT:

Ministerul Finanțelor
al Republicii Moldova
Ministru _____ Veaceslav Negruța
din 9. 02. 2012

ÎNREGISTRAT:

Ministerul Justiției
al Republicii Moldova
Ministru _____ Oleg Efrim
nr. 869 din 16 martie 2012

309 O R D I N **cu privire la aprobarea normelor financiare** **pentru alimentarea copiilor (elevilor) din instituțiile** **instructiv-educative**

În scopul organizării alimentării copiilor (elevilor) din instituțiile instructiv-educative și în temeiul pct.5 din Hotărârea Guvernului nr. 198 din 16 aprilie 1993 „Cu privire la protecția copiilor și familiilor socialmente vulnerabile” și a Hotărârii Guvernului nr. 234 din 25 februarie 2005 „Cu privire la alimentarea elevilor”,

ORDON

1. Se aprobă normele financiare pentru alimentarea copiilor (elevilor) din instituțiile instructiv-educative pentru anul 2012, după cum urmează:

a) pentru copiii din instituțiile preșcolare:

	În creșe, grădinițe și creșe grădinițe									În instituțiile preșcolare cu profil sanatorial
	În vîrstă pînă la 3 ani				De la 3 pînă la 7 ani					
	4 ore	6 ore	9-10,5 ore	12-24 ore	4 ore	6 ore	9-10,5 ore	12-24 ore	24 ore	
Total lei/zi	4.05	8.10	12.15	16.20	5.35	9.40	14.75	16.20	18.95	21.00
inclusiv:										
Din mijloace bugetare (lei/zi)	2.70	5.40	8.10	10.80	3.55	6.25	9.85	10.80	12.65	14.00
Din plata părin- ților (lei/zi)	1.35	2.70	4.05	5.40	1.80	3.15	4.90	5.40	6.30	7.00

b) pentru copiii de vîrstă preșcolară și școlară din casele de copii, gimnazii (școli) de tip internat și sanatorial, precum și din școlile de meserii pentru surzi și hipoacuzici – 25,95 lei/zi;

c) pentru alimentarea gratuită a elevilor claselor I-IV din școli primare, gimnazii și licee, precum și a elevilor claselor V-XII din instituțiile preuniversitare din partea stîngă a Nistrului și municipiul Bender, pendinte Ministerului Educației, elevii Liceului Teoretic „Ștefan cel Mare”, Grigoriopol, cu sediul în Liceul Teoretic Doroțcaia, inclusiv elevii din s. Doroțcaia, raionul Dubăsari – 6,50 lei;

d) pentru elevii din liceele-internat cu profil sportiv, după cum urmează:

	De 12-15 ani	De 16-19 ani
	cl.V-VIII	cl.IX-XII
Total (lei/zi)	35,70	47,60

2. Normele financiare pentru alimentarea copiilor (elevilor) se aplică în limita alocațiilor bugetare aprobate.

3. Se permite conducătorilor instituțiilor instructiv-educative să majoreze cheltuielile pentru alimentarea copiilor din contul mijloacelor speciale (donații, sponsorizări etc.) și ajutoarelor umanitare.

4. Se abrogă Ordinul Ministerului Educației nr.35 din 26 ianuarie 2010 „Cu privire la aprobarea normelor financiare pentru alimentarea copiilor (elevilor) din instituțiile instructiv-educative” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.30-31/106 din 26.02.2010).

MINISTRUL EDUCAȚIEI

Mihail ȘLEAHTIȚHI

Nr. 38. Chișinău, 23 ianuarie 2012.

Acte ale Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al Republicii Moldova

310 O R D I N **cu privire la aprobarea Reglementărilor tehnice pentru domeniul comunicațiilor electronice**

În temeiul articolelor 3 și 14 ale *Legii privind activitatea de reglementare tehnică nr. 420-XVI din 22.12.2006* și în conformitate cu punctul 7, subpunctul 32) al *Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 389 din 17.05.2010,

ORDON:

1. A aproba Reglementările tehnice:

1) "Televiziunea digitală. Sisteme, parametri de bază și metode de măsurări.

RT 38370700-003:2009", conform anexei nr. 1;

2) "Sisteme de radioacces de bandă largă. Parametri

și probleme ale spectrului de frecvențe radio", conform anexei nr. 2;

3) "Criterii de planificare și coordonare ale frecvențelor radio din serviciul fix și mobil în banda 29,7MHz – 3GHz" RT 3837070-006:2010, conform anexei nr. 3.

2. Î.S. „Centrul Național pentru Frecvențe Radio” (domnul Teodor Ciclicci) va asigura publicarea prezentului Ordin în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3. Reglementările tehnice, menționate în punctul 1, intră în vigoare după trei luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

4. Controlul asupra executării prezentului ordin se pune în sarcina Direcției reglementare tehnică și standardizare.

**MINISTRUL TEHNOLOGIEI
INFORMAȚIEI ȘI COMUNICAȚIILOR**

Pavel FILIP

Nr. 15. Chișinău, 2 februarie 2012.

Anexa nr. 1
la Ordinul nr. 15 din 02.02.2012

REGLEMENTARE TEHNICĂ ”TELEVIZIUNE DIGITALĂ. SISTEME, PARAMETRI DE BAZĂ ȘI METODE DE MĂSURĂRI” RT 38370700-003:2009

1. DOMENIUL DE APLICARE

Reglementarea tehnică "Televiziune digitală. Sisteme, parametri de bază și metode de măsurări" RT 38370700-003:2009 stabilește parametri de bază și cerințele tehnice pentru televiziunea digitală, precum și cerințele tehnice față de parametrii emițătoarelor de televiziune digitală terestră.

Reglementarea tehnică stabilește metodele de măsurare ai parametrilor emițătoarelor de televiziune digitală terestră pentru testarea și funcționarea lor.

Reglementarea se aplică de către operatorii specializați în furnizarea rețelilor de comunicații electronice cu utilizarea sistemelor de televiziune digitală terestră, precum și de către furnizori de emițătoare de televiziune digitală terestră.

2. TERMENI, DEFINIȚII ȘI ABREVIERI

2.1. TERMENI ȘI DEFINIȚII

adaptor de televiziune digitală: receptorul digital destinat pentru convertirea semnalului digital în semnal analogic.

bandă de frecvențe necesară: lărgime minimală a benzii de frecvențe pentru clasa respectivă de emisie, suficientă pentru transmiterea semnalului cu calitatea și viteza dată.

coeficientul de erori de modulație (MER): coeficientul, care caracterizează diferența dintre amplasarea ideală (calculată) a vectorilor și poziția reală în constelația semnalului de televiziune digitală.

Formula de calcul a MER este următoarea:

$$MER = 10 \log \frac{\sum_{j=1}^N (I_j^2 + Q_j^2)}{\sum_{j=1}^N (\delta I_j^2 + \delta Q_j^2)}$$

în care I și Q, - coordonatele punctului ideal în constelația semnalului, δI_j și δQ_j - respectiv abaterea punctului j de la punctul ideal.

coeficientul de erori de modulație a purtătoarei semnalului de televiziune: coeficientul, ce caracterizează ecartul dintre poziția calculată și efectivă a vectorilor în constelația purtătoarelor ortogonale codificate a semnalului de televiziune și definit ca raportul dintre puterile radiosemnalelor ale acestor poziții.

constelația semnalului: totalitatea mulțimii radio-semnalelor de televiziune modulate, indicate pe diagrama cvadrantă a semnalelor de televiziune, în formă de puncte ale constelației, numite punctele constelației.

compresie (a fluxului imaginii de televiziune digitală): micșorare a volumului informației de televiziune digitală transmisă prin evidența corelației și legăturilor statistice dintre elementele și fragmentele imaginii de televiziune.

diagrama cvadrantă a semnalului radio: diagrama polară a semnalului de televiziune, transformată într-un sistem de coordonate dreptunghiular pentru prezentarea adecvată a spațiului semnalelor radio la ieșirea modulatorului cvadrant.

Notă – Pe axa orizontală I este reprezentat nivelul

semnalului în canalul sinfazic, iar pe axa verticală Q în canalul cvadrant.

diapazon de frecvențe III, IV și V: benzile de frecvențe cuprinse între 174-230 MHz, 470-582 MHz și 582-620v MHz respectiv.

diapazon de frecvențe VHF și UHF: benzile de frecvențe cuprinse între 30-300 MHz și 300-3000 MHz respectiv.

emisii în afara benzii: componentele spectrului radio-electric situate în imediata apropiere a benzii necesare, apariția cărora este cauzată de procesul de modulare.

emisie neesențială: emisie, care apare datorită proceselor neliniare, ce au loc în emițător, cu excepția celor cauzate de modulare.

flux de date (al semnalului de televiziune digital): o secvență de biți care alcătuiesc semnalul de televiziune digitală, transmisă la o rată determinată prin intermediul sistemelor electromagnetice.

flux elementar de date video (date audio, date speciale): secvență de biți de date video (date audio, date speciale) a televiziunii digitale.

flux de date al programelor de televiziune digitală): flux de date format la multiplexarea fluxurilor elementare de date video și audio ale televiziunii digitale, cu o frecvență de ceas comună și format din pachete de programe ale televiziunii cu lungimi variabile.

flux de transport date (al televiziunii digitale): set de fluxuri de programe de date, generat din pachetele de programe de lungime constantă cu corectarea erorilor.

generator de semnale de test (de televiziune digitală): dispozitiv destinat pentru formarea fluxurilor serie și paralele semnalelor de măsurare digitale de televiziune.

multiplex (al programului de televiziune): un flux al tuturor datelor digitale purtătoare a unui sau mai multor servicii în cadrul unui canal fizic.

multiplexor (de televiziune): dispozitiv destinat combinării citorva fluxuri de date ale semnalului de televiziune digital într-un singur flux, cu adăugarea biților de serviciu.

multiplex digital terestru: grup de programe și servicii audiovizuale transmise prin emisie radioelectrică terestră, utilizând modulație digitală în limitele unui canal de televiziune standard, avînd acoperire națională ori regională prin folosirea unuia sau mai multor canale/frecvențe radioelectrice.

semnal de televiziune digitală: semnal de televiziune, în procesul de formare al căruia semnalele de televiziune video și audio continue în timp sînt transformate prin intermediul discretizării, cuantizării și codării ulterioare în semnale discrete în timp.

modulare în amplitudă și cvadratură a purtătoarei semnalului de televiziune: modularea unei purtătoare a semnalului de televiziune, din care rezultă formarea unui ansamblu din mai multe semnale, care diferă între ele prin fază și amplitudă.

metoda EDN de detectare și vizualizare a erorilor în fluxul secvențial de transport date (a televiziunii digitale): metoda de diagnosticare a erorilor în fluxul secvențial de transport date al televiziunii digitale, care constă în comparația cuvintelor-cod de control a excesului verificării ciclice, calculate în procesul de formare a cadrului actual și următor al imaginii de televiziune.

modulație COFDM: multiplexare codificată cu divizare în frecvență ortogonală (metodă de modulație multifrecvență, care permite majorarea stabilității semnalului față de semnalele sosite pe căi diferite).

manipulare cvadrantă în fază a purtătoarei de

frecvență cu semnalul de televiziune digital: manipulare în fază a purtătoarei de frecvență cu semnalul de televiziune, la care fiecărei valori a semnalului digital îi corespunde o schimbare discretă a fazei purtătoarei de frecvență în comparație cu elementul anticipat al semnalului de televiziune digitală.

pachetul programelor de televiziune: set de părți ale unui program de televiziune cu conținut general.

pierderi echivalente de zgomot (END): puterea necesară pentru compensarea pierderilor cauzate de distorsionarea semnalului în emițător.

sistem de televiziune digitală: sistem, conceput pentru livrarea către consumator a programelor de televiziune digitală.

sistem de televiziune digitală terestră: sistem de televiziune digitală, destinat pentru furnizarea pe canalele radio către consumator a programelor de televiziune digitală prin intermediul stațiilor radio de difuziune TV și care prevede codarea semnalelor video, audio și a datelor adiționale, precum și multiplexarea și formarea pachetelor în flux de trafic.

sistem de televiziune (digitală) prin satelit: sistem de televiziune digitală, destinat pentru furnizarea programelor de televiziune direct la televizoarele digitale, precum și la televizoarele digitale conectate la sistemele de televiziune prin satelit colective.

sistem de televiziune (digitală) terestră (prin eter): sistem de televiziune digitală, ce este utilizat pentru furnizarea programelor de televiziune consumatorului, prin canale de radio utilizînd centre de emisie terestre și care prevede utilizarea codării semnalelor video, audio și a datelor suplimentare, precum și utilizarea multiplexării și formării pachetelor în fluxul de trafic.

sistem de televiziune (digitală) prin cablu: sistem de televiziune digitală, destinat pentru furnizarea programelor de televiziune consumatorului prin intermediul rețelei prin cablu.

sistem cu acces limitat la programele de televiziune: sistem de televiziune digitală, care oferă acces restricționat, la programele de televiziune și informațiile suplimentare, care face parte din multiplex, dar difuzate cu abonament.

televiziune digitală: componentă a televiziunii pentru difuzare digitală, destinată pentru transmiterea către utilizator a programelor de televiziune și informațiilor de serviciu în format digital.

televiziune pentru difuzare digitală: televiziune pentru difuzare, în care se utilizează mijloace tehnice de formare, emisie și recepție a semnalelor televiziunii digitale.

televiziune digitală interactivă: televiziune digitală, efectuată prin utilizarea legăturii inverse (feedback) de la consumatorul informației către furnizorul ei.

televiziune prin Internet: televiziune digitală, în care este utilizată rețeaua globală de telecomunicații Internet pentru a furniza programe de televiziune și multimedia.

televiziune multimedia: televiziune digitală, în care, pe lângă transmiterea programelor de televiziune, este prevăzută transmiterea informației caracteristică tehnologiilor de calcul.

Notă – Prin tehnologii de calcul se înțelege prezentarea complexă a informației cu utilizarea textului, graficelor, imaginilor, animației și sunetului.

tipul modulației QAM 64: modulație în cvadrant cu ordinul de modulare 64.

televizor digital: televizor destinat pentru recepția și vizualizarea programelor de televiziune digitală.

2.2. ABREVIERI

ASI	interfață asincronă serială (Asynchronous Serial Interface)
BER	rata erorii de bit (Bit Error Ratio)
BSS	serviciul de radiocomunicații de difuziune prin satelit (Broadcasting Satellite Service)
COFDM	multiplexare codificată cu divizare ortogonală în frecvență (Coded Orthogonal Frequency Division Multiplexing)
DVB-C	sistem al televiziunii digitale prin cablu (Digital Video Broadcasting Cable)
DVB-H	sistem al televiziunii digitale portabile (Digital Video Broadcasting Handheld)
DVB-S	sistem al televiziunii digitale prin satelit (Digital Video Broadcasting Satellite)
DVB-T	sistem al televiziunii digitale terestre (Digital Video Broadcasting Terrestrial)
END	pierderi echivalente de zgomot (Equivalent Noise Degradation)
FEC	corectarea erorilor la avansare (Forward Error Correction)
FDM	multiplexare divizată pe frecvență (Frequency Division Multiplex)
FSS	serviciul de radiocomunicații fix prin satelit (Fixed Satellite Service)
QAM	modulație de amplitudine cvadrantă (Quadrature Amplitude Modulation)
QPSK	manipulație cvadrantă de fază (Quadrature Phase Shift Keying)
LSB	bitul cel mai puțin semnificativ (Less Significant Bit)
MER	coeficientul erorii de modulație (Modulation Error Ratio)
MPEG	grupul de experți pentru imagini în mișcare (Motion Pictures Expert Group)
MSB	bitul cel mai semnificativ (Most Significant Bit)
OFDM	multiplexare cu divizare ortogonală în frecvență (Orthogonal Frequency Division Multiplexing)
SFN	rețea sincronă de monofrecvență (Single Frequency Network)
SWR	rata undei staționare (Standing Wave Ratio)
TS	flux de transport (Transport Stream)
TDM	multiplexare divizată în timp (Time Division Multiplex)
TPS	transmiterea parametrilor de semnalizare (Transmission Parameter Signaling)

3. SISTEME DE TELEVIZIUNE DIGITALĂ

3.1. FORMATUL DEFINIȚIE STANDARD ȘI FORMATUL DEFINIȚIE ÎNALTĂ

Formatul definiție standard (SD) se definește ca având 480 ori 576 scanări active de linii și sunt denumite respectiv "480i" și "576i".

Pentru formatul de imagine 4:3, scanările se translează în rezoluție activă de 720x480i ori 720x576i.

Pentru formatul de imagine 16:9, scanările se translează în rezoluție activă de 960x480i ori 960x576i.

La formatul de înaltă definiție (HD) se referă imaginea cu rezoluția de cel puțin 1280x720 pixeli, iar sunetul- Dolby Digital 4.2.

Cele mai răspândite standarde HD sint:

- 720p: 1280x720 pixeli, scanare progresivă, formatul de imagine 16:9, frecvența — 24, 25, 30, 50 sau 60 cadre pe secundă;
- 1080i: 1920x1080 pixeli, scanare intercalată, formatul de imagine 16:9, frecvența — 50 sau 60 cimpuri pe secundă;
- 1080p: 1920x1080 pixeli, scanare progresivă, formatul de imagine 16:9, frecvența — 24, 25 sau 30 cadre pe secundă.

3.2. SISTEME DE DISTRIBUIRE A TELEVIZIUNII DIGITALE

3.2.1. SISTEMUL DE DISTRIBUIRE TERESTRU

Sistemul este definit ca un bloc funcțional de echipamente, care adaptează semnalele de televiziune de la ieșirea multiplexerului de transport la caracteristicile canalului terestru și care trebuie să funcționeze în cadrul benzilor de frecvențe 174-230 MHz și 470-862 MHz,.

La fluxul de date trebuie să se aplice următoarele procese:

- Adaptarea și randomizarea multiplexerului de transport pentru dispersarea de energie;
- Codificarea exterioară (de exemplu, prin codul Reed-Solomon);
- Interleavingul exterior (interleaving convolutional);
- Codificarea interioară (de exemplu, codul convolutional punctat);
- Interleavingul interior (fie nativi sau în-adâncime);
- Cartografierea și modularea;
- Transmiterea OFDM.

3.2.2. SISTEMUL DE DISTRIBUIRE PRIN SATELIT

Sistemul de distribuție prin satelit utilizează transponderul de satelit în diferite benzi de frecvențe radio.

Sistemul se definește ca un bloc funcțional de echipamente, care adaptează semnalele TV de la ieșirea multiplexorului de transport la caracteristicile canalului satelit.

La fluxul de date trebuie să fie aplicate următoarele procese:

- Adaptarea și randomizarea multiplexorului de transport pentru dispersarea de energie;
- Codificarea exterioară (de exemplu, prin codul Reed-Solomon);
- Interleaving convolutional;
- Codificarea interioară (de exemplu, codul convolutional punctat);
- Formatarea benzii pentru modulare;
- Modularea.

3.2.3. SISTEMUL DE DISTRIBUIRE PRIN CABLU

Distribuția prin cablu se efectuează prin intermediul rețelei de distribuție cablu, care este o totalitate de mijloace tehnice, dispozitive, capuri de rețea și rețele liniare.

Rețeaua de distribuție prin cablu trebuie:

- să adapteze structura datelor la formatul sursei de semnal. Structura cadrului trebuie să fie în conformitate cu stratul transport MPEG-2, inclusiv baiții de sincronizare;
- să inverseze baițul de sincronizare în conformitate cu structura cadru MPEG-2, precum și să randomizeze fluxul de date pentru modelarea spectrului;
- să aplice codul Reed-Solomon pentru fiecare pachet randomizat pentru a genera un pachet protejat contra erorii. Acest cod se aplică, de asemenea și pentru baițul de sincronizare;
- să efectueze interleaving-ul convolutional la o adâncime $l = 12$ a pachetelor protejate contra erorii. Periodicitatea baiților (octetilor) de sincronizare rămâne neschimbată;

- să efectueze conversia baiților generați de interleaver în simboluri QAM;
- să aplice o codare diferențială a doi MSB a fiecărui simbol.

Pentru rețelele de distribuire prin cablu ale programelor de televiziune, radiodifuziune sonoră și ale datelor se va utiliza banda de frecvențe 9 kHz – 1000 MHz, cu condiția asigurării normelor de protecție exterioară contra perturbațiilor și excluderii perturbării altor mijloace radioelectronice, ce operează în corespundere cu Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvență.

3.3. PLATFORMELE TELEVIZIUNII DIGITALE

Platformele sistemelor DVB (-T, -S, -C) și altele sînt în mare măsură distincte prin nivelul subsistemelor de adaptare la canalul de difuzare al programelor, în special, prin metodele și parametrii utilizați în sincronizarea ciclică, în codificare și modulare și prin algoritmul de codificare al semnalului audio. Diferențele sînt legate de alegerea setului de comenzi de sistem și funcțiilor oferite, care sînt definite de transferul de informații specifice ale serviciului de date.

Benzile de frecvență ale canalului radio în opțiunile de bază ale sistemelor, cu excepția DVB-C, coincid cu benzile utilizate în sistemele analogice.

3.3.1. DVB

Cel mai răspîndit sistem pentru televiziunea digitală și care este autorizat în Republica Moldova este DVB și modificările lui.

Opțiunile principale ale sistemului DVB includ DVB-S, DVB-C, DVB-T și DVB-H.

3.3.2. DMB

Digital Multimedia Broadcasting (DMB) este o tehnologie radio digitală de transmisie pentru difuzarea multimedia, cum ar fi televiziunea, radiodifuziunea și transmisiuni date pentru dispozitivele mobile, cum ar fi telefoanele mobile.

DMB poate fi operată prin satelit (S-DMB) sau terestru (T-DMB).

3.3.3. T-DMB

T-DMB este o sistemă pentru transmisii terestre în benzile III (VHF) și IV (UHF).

T-DMB utilizează MPEG-4 Part 10 (H.264) pentru video și MPEG-4 partea 3 BSAC sau HE-AAC V2 pentru audio.

3.3.4. IPTV

Platforma pe baza tehnologiei IP televiziune (*Televiziunea IP*) - televiziune digitală interactivă în rețelele transmisiuni date după protocolul IP.

Arhitectura IPTV trebuie să includă următoarele componente:

- Subsistemul de management al subsistemului și serviciilor, de asemenea, cunoscut ca "Middleware" sau "IPTV Middleware";

- Subsistemul de primire și prelucrare a conținutului;
- Subsistemul de protecție a conținutului;
- Subsistemul servere video;
- Subsistemul de monitorizare a calității fluxurilor și echipamentului clientului.

IPTV operează în rețele IP pe următoarele protocoale:

- HTTP - pentru organizarea serviciilor interactive (cum ar fi meniurile personalizate etc.);
- RTSP - pentru gestionarea fluxurilor de difuziune;
- RTP - pentru transmiterea fluxului video;
- IGMP - pentru gestionarea fluxurilor de multicast.

3.4. COMPRIMAREA IMAGINII ȘI SUNETULUI

Toate formatele de comprimare a imaginii și sunetului din familia MPEG (MPEG 1, MPEG 2, MPEG 4, MPEG 7) utilizează în imagini un excedent înalt de informații divizate de intervale mici de timp.

Formatele de comprimare din familia MPEG diminuează

cantitatea de informații după cum urmează: eliminarea excedentului interimar-video (se fixează numai informația diferențiată), eliminarea excedentului imaginii în spațiu prin reprimarea pieselor (obiectelor) minuscule ale scenei. În așa mod se elimină o parte din informația privind chrominanța și se mărește densitatea informațională a fluxului digital rezultat prin selectarea codului matematic optimal pentru descrierea fluxului.

Formatele de comprimare MPEG se specifică pentru a comprima doar cadrele de referință (I-cadru). În intervalele dintre ele sînt incluse cadrele, care conțin doar schimbări dintre două cadre de referință adiacente (P-cadru). Pentru diminuarea pierderilor de informație dintre I-cadru și P-cadru, sînt incluse B-cadrele. Ele conțin informația, care este produsă de cadrul precedent și cel ulterior. În procesul de codificare în formatele de comprimare MPEG se formează un lanț compus din cadre de diferite tipuri.

4. PARAMETRII DE BAZĂ A SISTEMELOR DE TELEVIZIUNE DIGITALĂ (DVB)

Specificațiile DVB (-C, -S, -T) sînt distincte prin nivelul subsistemelor de adaptare la canalul de difuzare al programelor, în special, prin metodele și parametrii utilizați în sincronizarea ciclică, în codificare și modulare și prin algoritmul de codificare al semnalului audio.

Deoarece sistemul DVB este planificat să funcționeze în cadrul benzilor ale spectrului de frecvențe, alocate pentru transmisiile analogice, este necesar ca sistemul să ofere protecție suficientă față de nivelele ridicate de interferență co-channel și interferență pe canal adiacent, care provin de la serviciile PAL / SECAM existente.

Două moduri de operare, "modul 2K" și "modul 8K", sînt definite pentru transmisiile DVB-T și DVB-H.

"Modul 2K" se va folosi atît pentru funcționarea unui emitor individual cît și pentru rețele SFN mici cu distanțe limitate dintre emițătoare.

"Modul 8K" se va folosi atît pentru operarea unui emitor individual cît și pentru rețele SFN mici și mari.

Exclusiv pentru utilizarea în sistemele DVB-H, se permite utilizarea al treilea mod de transmitere "Modul 4K". "Modul 4K" oferă o opțiune suplimentară dintre dimensiunea celulei de transmisie și capacităților de recepție, oferind un grad suplimentar de flexibilitate în planificarea rețelelor DVB-H.

Toate aceste specificații pentru multiplexare folosesc sintaxa MPEG. Ele utilizează codul Reed-Solomon (204188, t = 8), care permite corectarea pînă la 8 baiți eronați aleatoriu într-un cuvînt recepționat de 204 baiți.

Cu toate acestea, specificația satelit adaugă codul de corecție al erorilor interne, iar specificația terestră adaugă codificarea corecției erorilor specificației satelit, interleavingul frecvenței și biților.

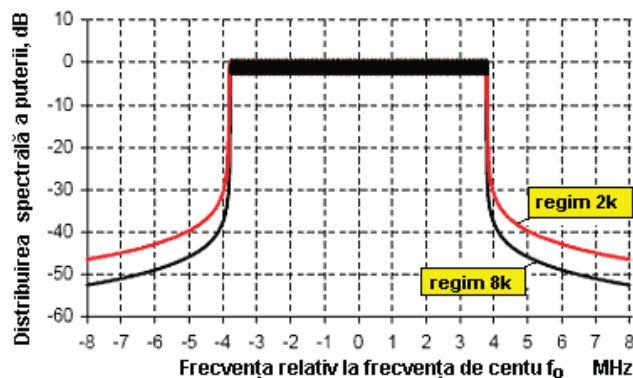
Metodele de modulare sînt, de asemenea, diferite, fiind adaptate la caracteristicile canalelor.

4.1. PARAMETRII DE BAZĂ A SISTEMELOR DE TELEVIZIUNE DIGITALĂ TERESTRĂ DVB-T

Sistemul DVB-T a fost elaborat cu proprietăți de flexibilitate substanțială, asigurată opțiunilor de selectare a unei game largi de parametri, realizați în scopul adaptării la toate canalele pentru diverse regimuri de lucru, inclusiv recepție fixă, mobilă și portabilă, precum și construirea rețelelor monofrecvență.

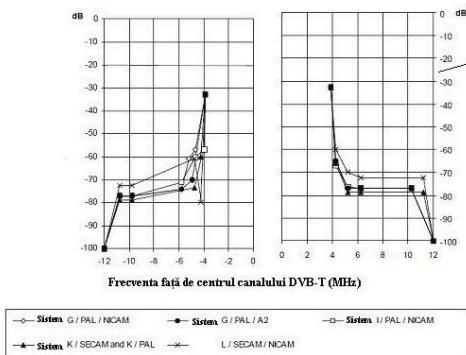
Implementarea televiziunii digitale terestre în Republica Moldova se va efectua pe baza sistemului DVB-T (T2).

Sistemul DVB-T este definit ca un bloc funcțional de echipamente, ce asigură adaptarea semnalului televizat digital, prezentat în banda principală de frecvențe la ieșirea multiplexorului de transport MPEG-2 (MPEG-4), la caracteristicile unui canal radio standard de difuziune terestră, avînd lărgimea de bandă de 8 MHz.

Figura 4.1.1. Spectrul semnalului OFDM

În funcție de schema de transmisie selectată în sistemul DVB-T se vor forma trei grupuri de constelații de semnal: uniforme pentru transmiterea ierarhică (cu utilizarea QPSK, 16 QAM și 64 QAM) și neuniforme cu doi coeficienți posibili de asimetrie $\alpha = 2$ și $\alpha = 4$ (se utilizează 16 QAM și 64 QAM).

Spectrul teoretic al semnalului OFDM pentru un canal cu lărgimea de bandă de 8 MHz este prezentat în Figura 4.1.1.

Figura 4.1.2. Măștile spectrale de protecție

Pentru fiecare dintre sistemele de televiziune color (vezi Figura 4.1.2) se stabilește masca sa spectrală de protecție în afara benzii (valoarea admisibilă pentru distribuția spectrală a puterii în afara diapazonului, exprimată în dB).

Totodată, există noțiunea de mască critică și necritică.

Masca necritică (pentru canalul digital) se va utiliza în cazul canalului analogic adiacent. Această mască are cerințe minime de protecție față de canalul analogic și se va aplica în cazurile cînd:

- nu sînt deosebiri de polarizare între canalul analogic și cel digital;

- componentele de putere ale emițătoarelor sînt egale (puterea de vîrf a emițătorului analogic P_A este egală cu puterea medie a emițătorului digital P_D).

În cazul în care puterile de ieșire nu sînt egale, atunci punctele critice ale măștii (Figura 4.1.2) trebuie să fie corectate proporțional cu limitele diferențelor de putere prin coeficientul de corecție C:

$$C_{[dB]} = P_A \min[dBW] - P_D \max[dBW] \quad (1)$$

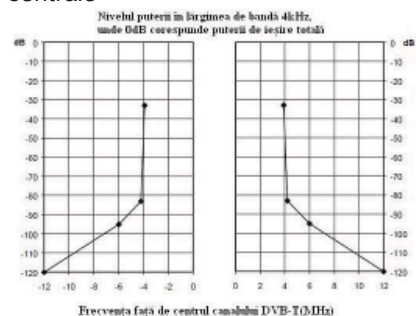
Masca critică (Figura 4.1.3) se va utiliza în cazurile cînd pe canalele adiacente ale emițătorului DVB-T se difuzează alte tipuri de servicii (de putere redusă sau care lucrează numai la recepție). În aceste cazuri, cerințele pentru selectivitate (reprimarea în afara canalului) sînt semnificativ mai mari decît în cazul măștii necritice.

Frecvența nominală centrală f_c a semnalului radio-electric se va determina de expresia:

$$f_{c[MHz]} = 474 + n * 8n = 0,1,2,3,...(2)$$

În expresia (2) frecvența nominală centrală a semnalului RF este indicată pentru diapazonul 40-862 MHz cu

lărgimea benzii canalului de 8 MHz. Pentru îmbunătățirea utilizării spectrului de frecvențe, se admite ofsetul frecvenței nominale centrale

Figura 4.1.3. Masca critică

Parametrii de bază de funcționare a sistemului DVB-T sînt prezentați în Tabelul 4.1.1.

Tabelul 4.1.1. Parametrii de bază de funcționare a sistemului DVB-T

Parametru	Valorile parametrului	
	8k	2k
Numărul purtătoarelor în simbolul OFDM	6817	1705
Numărul purtătoarelor utile în simbolul OFDM	6048	1512
Numărul semnalelor-pilot dispesați în cadrul OFDM	524	131
Numărul semnalelor-pilot cu repetări incontinuu în cadrul OFDM	177	45
Numărul purtătoarelor de semnalizare ale parametrilor de transmisie din cadrul OFDM	68	17
Durata componentei utile a simbolului OFDM, μs	896	224
Ecartul între purtătoarele adiacente, Hz	1116	4464
Ecartul între purtătoarele marginale în simbolul OFDM, MHz	7,608258	7,611607
Frecvența de consecutivitate a simbolurilor datelor, MHz	6,75	6,75
Lărgimea benzii de frecvențe a canalului, MHz	6, 7 și 8	6, 7 și 8
Numărul biților per simbol	2,4,6	2,4,6
Codarea Reed-Solomon	T=8 (204, 188)	T=8 (204, 188)
Durata secvenței pseudoaleatorii, bait	1503	1503
Rata de transmisie a datelor utile, Mbps	4,98...31,67	4,98...31,67
Rata codului intern	1/2, 2/3, 3/4, 5/6, 7/8	1/2, 2/3, 3/4, 5/6, 7/8
Modularea purtătoarelor	QPSK, 16QAM, 64QAM	QPSK, 16QAM, 64QAM
Intervalul de gardă relativ T_G/T_U	1/4 1/8 1/16 1/32	1/4 1/8 1/16 1/32
Durata componentei utile a simbolului T_U , μs	896	224
Durata intervalului de gardă T_G , μs	224 112 56 28	56 28 14 7
Durata simbolului $T_S = T_G + T_U$, μs	1120 1008 952 924	280 252 238 231
Distanțarea maximă între emițătoarele din rețeaua monofrecvență (SFN), km	67,2 33,6 16,8 8,4	16,8 8,4 4,2 2,1

În tabelul 4.1.2 sînt prezentate valorile necesare minime a raportului purtătoare/zgomot (C/N) a transmisiei nonierarhice pentru obținerea $BER = 2 \times 10^{-4}$ la ieșirea decodului Viterbi (valorile teoretice calculate) pentru toate combinațiile ratelor de codificare și tipurilor de modulare.

Tabelul 4.1.2. Parametrii de bază de exploatare ai standardului DVB-T

Modularea	Rata de codare	C/N necesar pentru $BER = 2 \times 10^{-4}$ după Viterbi QEF după Reed-Solomon				Rata de biți (Mbps)			
		Canalul Gaussian	Canalul Rician	Canalul Rayleigh	$\Delta/T_U = 1/4$	$\Delta/T_U = 1/8$	$\Delta/T_U = 1/16$	$\Delta/T_U = 1/32$	
QPSK	1/2	3,1	3,6	5,4	4,98	5,53	5,85	6,03	
	2/3	4,9	5,7	8,4	6,64	7,37	7,81	8,04	
	3/4	5,9	6,8	10,7	7,46	8,29	8,78	9,05	
	5/6	6,9	8	13,1	8,29	9,22	9,76	10,05	
	7/8	7,7	8,7	16,3	8,71	9,68	10,25	10,56	
16QAM	1/2	8,8	9,6	11,2	9,95	11,06	11,71	12,06	
	2/3	11,1	11,6	14,2	13,27	14,75	15,61	16,09	

	3/4	12,5	13	16,7	14,93	16,59	17,56	18,1
	5/6	13,5	14,4	19,3	16,59	18,43	19,52	20,11
64QAM	7/8	13,9	15	22,8	17,42	19,35	20,49	21,11
	1/2	14,4	14,7	16	14,93	16,59	17,56	18,1
	2/3	16,5	17,1	19,3	19,91	22,12	23,42	24,13
	3/4	18	18,6	21,7	22,39	24,88	26,35	27,14
	5/6	19,3	20	25,3	24,88	27,65	29,27	30,16
	7/8	20,1	21	27,9	26,13	29,03	30,74	31,67

4.1.2. PARAMETRII EMITĂTOARELOR DE TELEVIZIUNE DIGITALĂ TERESTRĂ

4.1.2.1 Puterea de ieșire a emițătorului se caracterizează ca valoarea efectivă a puterii semnalului radio la ieșirea emițătorului. Valoarea nominală a puterii de ieșire a emițătorului este selectată din șirul: 10; 25; 50; 100; 200; 500; 1000; 2000; 5000 W sau se stipulează în cerințele tehnice pentru tipul concret al emițătorului.

4.1.2.2 Devierea puterii de ieșire a emițătorului de la valoarea nominală – nu mai mare de $\pm 10\%$.

4.1.2.3 Emițătoarele trebuie să asigure transportul fluxului de date cu viteze, indicate în tab. 4.1.2.1. la parametrii corespunzători ai semnalului de ieșire (tipul modulației, viteza de codare, interval de protecție), în regimurile purtătoarelor 2K și 8K.

Tabel 4.1.2.1. – Viteza de transport date

MBit/s

Tipul modulației	Viteza de codare	Interval de protecție			
		1/4	1/8	1/16	1/32
QPSK	1/2	4,98	5,53	5,85	6,03
	2/3	6,64	7,37	7,81	8,04
	3/4	7,46	8,29	8,78	9,05
	5/6	8,29	9,22	9,76	10,05
	7/8	8,71	9,68	10,25	10,56
16 QAM	1/2	9,95	11,06	11,71	12,06
	2/3	13,27	14,75	15,61	16,09
	3/4	14,93	16,59	17,56	18,10
64 QAM	5/6	16,59	18,43	19,52	20,11
	7/8	17,42	19,35	20,49	21,11
	1/2	14,93	16,59	17,56	18,10
	2/3	19,91	22,12	23,42	24,13
	3/4	22,39	24,88	26,35	27,14
	5/6	24,88	27,65	29,27	30,16
	7/8	26,13	29,03	30,74	31,67

4.1.2.4 BER, măsurat la intrarea în decoderul Viterbi trebuie să fie nu mai mare de 10^{-9} .

4.1.2.5 Valoarea medie patrată a MER a emițătorului trebuie să fie nu mai mică de 35 dB.

4.1.2.6 Valoarea END în tractul emițătorului nu trebuie să depășească 0,5 dB.

4.1.2.7 Nivelul puterii componentelor în afara benzii ale spectrului semnalului de ieșire al emițătorului în limitele abaterii de la frecvența de centru ± 12 MHz nu trebuie să iasă în afara măștii de restricție, coordonatele punctelor de nod ale cărei se prezintă în Tabelul 4.1.2.2.

Tabelul 4.1.2.2 – Coordonatele punctelor de nod ale măștii de restricție a spectrului semnalului de ieșire al emițătorului

Abaterea de la frecvența de centru, MHz	Nivelul puterii componentelor în afara benzii ale spectrului, dB
-12	-67,2
-10,75	-45,9
-9,75	-45,9
-4,75	-40,8
-4,185	-26,2
-3,9	0
3,9	0
4,25	-33,3
5,25	-45,9
6,25	-45,9
11,25	-45,9
12	-67,2

Forma măștii de restricție a spectrului semnalului de ieșire al emițătorului este prezentată în Figura 4.1.2.1.

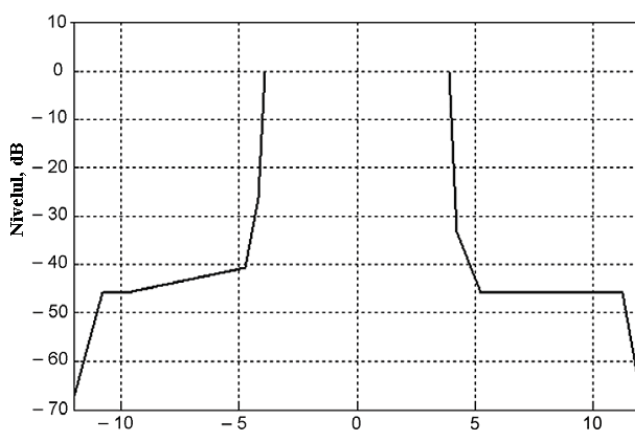

Figura 4.1.2.1 – Forma măștii de restricție a spectrului semnalului de ieșire al emițătorului

Masca de restricție dată stabilește nivelul admisibil al componentelor în afara benzii semnalului de ieșire al emițătorului, dacă în canalele adiacente funcționează emițătoare TV analogice și îndeplinesc următoarele condiții:

- antenele emițătoarelor analogice și digitale sînt amplasate pe același pilon;
- emisiile semnalelor analogice și digitale au polarizare identică;

– puterea aparent radiată isotropică (P.A.R.i) al emițătorului digital E_d și P.A.R.i. de vîrf a emițătorului analogic E_a sînt identice.

Dacă puterile radiate ale emițătoarelor nu sînt identice, atunci la valorile nivelului puterii componentelor din afara benzii, impuse de către masca de restricție dată, este necesar a adăuga valoarea de corecție ΔE , dB, calculată cu formula:

$$\Delta E = 10 \lg E_a / E_d,$$

în care – E_a - P.A.R.i. de vîrf a emițătorului analogic, dB;

– E_d - P.A.R.i a emițătorului digital, dB.

4.1.2.8 Nivelul puterii oricărei emisii spurioase a emițătorului în referință cu puterea de ieșire a emițătorului în banda de frecvență de la 30 MHz pînă la 2,5 GHz pentru emițătoarele diapazonului III și de la 30 MHz pînă la 4GHz pentru emițătoarele diapazonului IV și V nu vor depăși minus 60 dB.

4.1.2.9 Valoarea frecvenței de centru a emițătorului trebuie să asigure incadrarea spectrului oscilației emise în limitele canalului setat.

Devierea admisibilă a frecvenței de centru a emițătorului de la valoarea nominală pe parcursul unei luni – nu mai mare de ± 100 Hz.

4.1.3. CERINȚE TEHNICE FAȚĂ DE EMITĂTOARELE DE TELEVIZIUNE DIGITALĂ TERESTRĂ

4.1.3.1 Emițătoarele trebuie să corespundă cerințelor prezentului regulament și să fie exploatate în conformitate cu documentele tehnice pentru tipuri concrete de emițătoare.

4.1.3.2 Emițătoarele trebuie să fie calculate pentru un lucru neîntrerupt pe parcursul a 24 ore cu menținerea parametrilor, indicați în compartimentul 4.2, fără un reglaj suplimentar.

4.1.3.3 Emițătoarele trebuie să asigure funcționarea fără asistare permanentă a personalului de serviciu și trebuie să fie asigurate sau permise prevederi suplimentare:

- cu o metodă de rezervare;
- prin dispozitiv pentru conectare automată la rezervă;

– cu interfețe RS-232 sau RS-485 pentru conectarea dispozitivelor de dirijare și control la distanță, cu circuite pentru conectarea și deconectarea automată în dependență de existența semnalului modulator.

4.1.3.4 Emitătoarele trebuie să se deconecteze automat la depășirea valorii SWR în fiderul de ieșire, instalat pentru tipul concret de emițător.

4.1.3.5 Emitătoarele trebuie să posedă interfață asincronă continuă ASI și/sau interfață sincronă paralelă SPI pentru recepția fluxului de transport MPEG-2 (sau MPEG-4), format din pachete de lungime fixă 188 – 204 biți.

4.1.3.6 Dispariția semnalului modulator la intrarea emițătorului nu trebuie să producă defecțiuni ale echipamentului. Totodată, puterea efectivă de ieșire a emițătorului trebuie să corespundă nivelului, stipulat pentru emițătorul de tipul dat.

4.1.3.7 Valoarea nominală a impedanței fiderului de ieșire a emițătorului trebuie să fie 50 Om. La solicitarea comandatarului, emițătorul poate fi completat cu dispozitiv de concordanță pentru lucru cu fider având o impedanță de 75 Om.

4.1.3.8 Emitătoarele se vor completa cu sectoare de măsurare pentru măsurarea SWR și cu echivalența antenei, ce se conectează operativ la ieșire.

4.1.3.9 Cerințe de stabilitate la influențele climatice și mecanice

Parametrii emițătoarelor trebuie să-și păstreze valorile, indicate în compartimentul 4.2, în următoarele condiții climatice:

- temperatura aerului de la + 5 °C pînă la + 45 °C;
- umiditatea relativă 80 % la + 20 °C.

4.1.3.10 Cerințe de fiabilitate

4.1.3.10.1 Perioada minimă de lucru fără defecțiuni a emițătorului trebuie să fie nu mai mică de 2000 ore. Defecțiune se consideră disfuncția lucrului emițătorului, la care acesta nu poate exercita funcțiile stabilite.

4.1.3.10.2 Timpul mediu de recuperare în cazul existenței blocurilor de rezervă nu trebuie să depășească 30 min.

4.1.3.11 Cerințe față de alimentare

4.1.3.11.1 Alimentarea emițătoarelor trebuie să fie efectuată de la rețeaua de curent alternativ cu 3 faze sau cu 1 fază, frecvența de 50 Hz și tensiunea 380 V și 220 V respectiv.

4.1.3.11.2 Parametrii emițătoarelor, indicați în compartimentul 4.2, trebuie să-și păstreze valorile, la devierile lente ale tensiunii din rețea de la plus 10 % pînă la minus 15 % de la valoarea nominală, la frecvența (50 ± 1) Hz.

4.1.3.11.3 Valoarea puterii utilizate de către emițător se stabilește pentru emițător de tipul dat. Coeficientul puterii emițătorului trebuie să fie mai mare de 0,92.

4.1.3.11.4 Intensitățile curentului în fiecare din faze, la alimentarea de la rețeaua cu 3 faze, nu trebuie să devieze de la valoarea medie aritmetică mai mult de ± 10 %.

4.1.3.12 Cerințe de securitate

4.1.3.12.1 Exploatarea emițătoarelor se va efectua cu respectarea cerințelor „Regulilor de securitate ale muncii la lucrările cu emițătoarele”, „Regulilor exploatarei tehnice ale echipamentelor electrice ale consumatorilor” și „Regulile tehnicii securității la exploatarea echipamentelor electrice ale consumatorilor”.

4.1.3.12.2 Securitatea antiincendiară a emițătoarelor trebuie să corespundă cerințelor Regulamentului tehnic «Regule de bază ale securității antiincendiară în Republica Moldova» PT DSE 1.01-2005 (Aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 1159 din 24 octombrie 2007).

4.1.3.12.3 Valorile admisibile ale nivelelor tensiunii și densității cîmpului electromagnetic la locurile de muncă ale personalului nu trebuie să depășească valorile, stabilite СанПиН nr. 2.2.4/2.1.8.055-96 din 8 mai 1996 «Emisii electromagnetice ale benzii de frecvențe radio» și Indicațiile metodice nr.4.3.045-96 din 2 februarie 1996 «Determinarea

nivelelor cîmpului electromagnetic în locurile de amplasare a mijloacelor TV și RD cu modulație în frecvență”, aprobate de Ministerul Sănătății al Republicii Moldova nr. 01-8/35 din 19 ianuarie 1996.

4.1.3.12.4 Materialele și suprafețele poleite cu lac, utilizate în emițătoare, nu trebuie să elimine substanțe ecologic dăunătoare.

4.1.3.13 Cerințe la compatibilitatea electromagnetică

4.1.3.13.1 Emitătoarele, după emisiile componentelor armonice în rețeaua de alimentare, trebuie să corespundă cerințelor Reglementării tehnice „Radiocomunicații și radiodifuziune. Utilizarea efectivă a spectrului de frecvențe cu evitarea perturbațiilor nocive” (MO nr.74-77353 din 01.06.2007).

Emitătoarele cu putere de ieșire mai mare de 200W, după stabilitate la perturbații, trebuie să corespundă următoarelor cerințe și criterii:

4.1.3.13.2 Cerințele stabilității la perturbații se impun emițătoarelor, prin indicarea unui din următoarele criterii ale calității funcționării emițătorului:

- a) criteriul A – funcționarea normală a emițătorului, în conformitate cu cerințele stabilite;
- b) criteriul B – micșorarea temporară a calității funcționării emițătorului, fără stoparea executării funcției stabilite, cu restabilirea de sinestătător a calității funcționării după stoparea perturbației;
- c) criteriul C – stoparea temporară a funcționării emițătorului cu condiția, că funcționarea lui se restabilește de sinestătător sau poate fi restabilită cu ajutorul operației de dirijare, executată conform documentelor tehnice ale emițătorului.

4.1.3.14 Stabilitatea la influența cîmpului electromagnetic

Emitătoarele trebuie să posedă stabilitate la influența cîmpului electromagnetic cu următorii parametri:

- intensitatea cîmpului – 10 V/m;
- banda de frecvențe – 80 – 1000 MHz;
- modulație în amplitudine – 1000 Hz;
- adîncimea modulației – 80 %.

Criteriul calității de funcționare al emițătorului: A.

4.1.3.15 Stabilitatea la influența descărcărilor electrostatice

Emitătoarele trebuie să posedă stabilitate la influența descărcărilor electrostatice cu următorii parametri:

- tensiunea la descărcare prin contact – 4 kV;
- tensiunea la descărcare prin aer – 8 kV.

Criteriul calității de funcționare al emițătorului: B.

4.1.3.16 Stabilitatea la influența perturbațiilor de impuls în nano secunde

Emitătoarele trebuie să posedă stabilitate la influența perturbațiilor de impuls în nano secunde cu următorii parametri:

- a) tensiunea impulsurilor – 1,0 kV cu frecvența 5 kHz la influența porturilor de semnale, porturilor de dirijare;
- b) tensiunea impulsurilor – 2,0 kV cu frecvența 5 kHz la influența porturilor de intrare și ieșire ale alimentării, la alimentarea emițătoarelor de la surse cu curent alternativ.

Criteriul calității de funcționare al emițătorului: B.

4.1.3.17 Stabilitatea la influența schimbărilor dinamice ale intensității alimentării electrice

Emitătoarele trebuie să posedă stabilitate la influența schimbărilor dinamice ale intensității alimentării electrice cu următorii parametri:

- căderi de tensiune, ce corespund scăderii intensității sursei de alimentare cu 30 % în decurs de 25 perioade ale frecvenței rețelei de alimentare (500 ms).

Criteriul calității de funcționare al emițătorului: B;

- întreruperea tensiunii, ce corespund scăderii inten-

sității sursei de alimentare cu mai mult de 95 % în decurs de 250 perioade ale frecvenței rețelei de alimentare (5000 ms). Criteriul calității de funcționare al emițătorului: C;
– salturi de tensiune cu 20 % în decurs de 25 perioade ale frecvenței rețelei de alimentare (500 mc).

Criteriul calității de funcționare al emițătorului: B.

4.1.3.18 Stabilitatea la influența perturbațiilor de impuls în microsecunde de energie mare

Emițătoarele trebuie să posede stabilitate la influența perturbațiilor de impuls în microsecunde de energie mare cu următorii parametri:

– pentru circuitele de alimentare cu tensiune a curen-tului alternativ în regimul «fir – fir», valoarea impulsului tensiunii – 1 kV;

– pentru circuitele de alimentare cu tensiune a curen-tului alternativ în regimul «fir – pământ» valoarea impulsului tensiunii – 2 kV.

Criteriul calității de funcționare a emițătorului: B.

4.1.3.19 Stabilitatea la influența perturbațiilor conductive, induse de câmpul electromagnetic

Emițătoarele trebuie să posede stabilitate la influența perturbațiilor conductive, induse de câmpul electro-magnetic cu următorii parametri:

- tensiunea perturbației – 3 V;
- banda de frecvențe – 0,15 – 80 MHz;
- modulație în amplitudine – 1000 Hz;
- adâncimea modulației – 80 %.

Criteriul calității de funcționare al emițătorului: A.

5. METODE DE MĂSURĂRI ALE SISTEMELOR DE TELEVIZIUNE DIGITALĂ PRIN CABLU DVB-C ȘI PRIN SATELIT DVB-S 5.1. INTERFATA MĂSURĂTORILOR

Conform stipulărilor prezentului document, televiziunea digitală prin cablu și prin satelit este un set de standarde de televiziune digitală, care specifică sistemele de bază pentru transmisiile media: cablu, satelit. Fiecare standard a sistemelor de bază definește codarea de canal, schemele de modulare pentru aceste medii de transmisie.

Capitolul dat prezintă lista parametrilor și metodelor de măsurări pentru sistemele DVB-C și DVB-S.

O parte din parametrii și metodele de măsurări sînt comune pentru ambele sisteme DVB-C și DVB-S (vezi Tabelul 5.2.1).

5.2. PARAMETRII ȘI METODELE DE MĂSURĂRI PENTRU SISTEMELE DE TELEVIZIUNE DIGITALĂ DVB-C ȘI DVB-S

În tabelul 5.2.1 este prezentată gruparea parametrilor și metodelor de măsurări comune pentru ambele sisteme DVB-C și DVB-S, și specifică pentru fiecare sistem în parte.

Tabelul 5.2.1. Parametrii și metodele de măsurări

Nr d/o	Denumirea parametrului	Sistemul de televiziune digitală	
		DVB-C	DVB-S
1.	Disponibilitatea sistemului	x	x
2.	Disponibilitatea liniei (segmentului)	x	x
3.	Logarea evenimentelor de eroare	x	x
4.	Variațiile simbolului de ceas și acuratețea emițătorului	x	x
5.	BER înaintea decodului Reed Solomon	x	x
6.	Nivelul semnalului RF/IF	x	x
7.	Nivelul zgomotului	x	x
8.	BER după decodul Reed Solomon	x	x
9.	Analiza semnalului IQ	x	x
9.1.	MER	x	x
9.2.	Eroarea semnificativă de sistem (System Target Error)	x	x
9.3.	Suprimarea purtătoare	x	x
9.4.	Instabilitate de amplitudă	x	x
9.5.	Eroare de cvadratură	x	x
9.6.	Eroare semnificativă reziduală (Residual Target Error)	x	x

9.7.	Interferor coerent	x	
9.8.	Fluctuație de fază (Phase Jitter)	x	x
9.9.	Rata semnal – zgomot (SNR)	x	x
10.	Interferențe	x	x
11.	Limita de zgomot (noise margin)	x	
12.	Limita de zgomot estimată	x	
13.	Testul limitei de calitate al semnalului	x	
14.	END	x	
15.	BER vs. Eb/No	x	
16.	Răspunsul de amplitudă, fază și impuls, al canalului	x	
17.	Emisii în afara benzii	x	
18.	Spectrul IF		x
19.	BER recepționat vs. Eb/No		x
20.	BER înaintea decodului Viterbi		x

5.3. METODE DE MĂSURĂRI ALE SISTEMELOR DE TELEVIZIUNE DIGITALĂ TERESTRĂ DVB-T

5.3.1. GENERALITĂȚI

5.3.1.1. Parametrii emițătoarelor, în caz că nu se specifică condițiile de măsurare, se măsoară în condiții climatice normale:

- temperatura aerului de la 15 °C pînă la 35 °C;
- umiditatea relativă a aerului de la 45 % pînă la 55 % la temperatura de 20 °C;
- presiunea atmosferică de la 86 pînă la 106 kPa;
- la tensiunea rețelei de alimentare nominală, cu o abatere admisibilă nu mai mult de ± 5 %.

5.3.1.2. Emițătorul, mijloacele de măsurare și echipamentele suplimentare trebuie să fie pregătite în conformitate cu documentația tehnică. Măsurarea parametrilor se efectuează nu mai devreme de peste 30 min. după conectarea emițătorului și mijloacelor de măsurare.

5.3.1.3. Parametrii emițătoarelor se măsoară în cazul lucrului pe sarcină ajustată sau pe wattmetrul puterii absorbite.

5.3.1.4. Lista mijloacelor de măsurare și a echipamentelor suplimentare, cu indicarea caracteristicilor metrologice de bază, este prezentată în Anexa A. Se admite utilizarea altor mijloace de măsurare, ce asigură limitele necesare și precizia măsurărilor. Mijloacele de măsurare trebuie să fie supuse verificării metrologice sau etalonării. Toate măsurările se efectuează în conformitate cu instrucțiunile de exploatare ale mijloacelor de măsurare.

5.3.2. MĂSURAREA PARAMETRILOR DE BAZĂ AI EMIȚĂTOARELOR DE TELEVIZIUNE DIGITALĂ TERESTRĂ

5.3.2.1. Măsurarea puterii de ieșire a emițătorului se efectuează cu ajutorul wattmetrului după schema, prezentată în Figura 5.3.2.1.

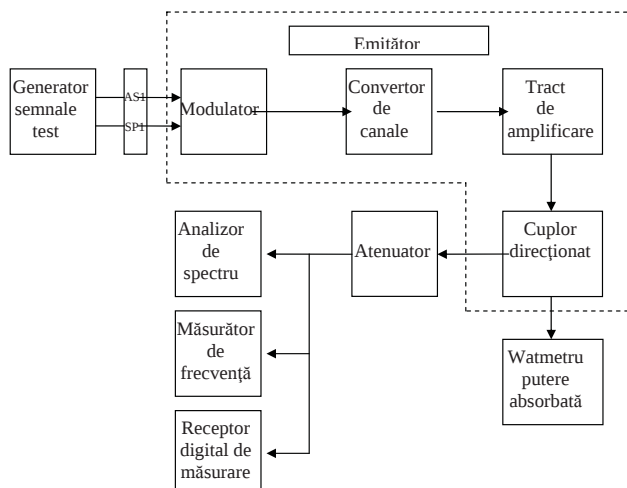

Figura 5.3.2.1. Schema măsurării parametrilor de bază ai emițătorului

Prin intermediul modulatorului emițătorului se instalează consecutiv regimurile de lucru ale purtătoarelor emițătorului 2K, 8K și tipurile de modulație QPSK, 16QAM, 64QAM cu parametrii, corespunzători vitezei maxime de transport a datelor, conform tab. 4.1.2.1. De la generatorul semnalelor de testare către una din intrările modulatorului se aplică fluxul de transport date respectiv, ce conține secvențe aleatorii și clipuri video de test.

Determinarea valorii puterii de ieșire a emițătorului se efectuează conform indicațiilor wattmetrului puterii de absorbție.

Valorile puterii de ieșire măsurate ale emițătorului pentru regimurile purtătoarelor 2K și 8K și tipurilor de modulație QPSK, 16QAM, 64QAM nu trebuie să difere de la cea nominală cu mai mult de $\pm 10\%$.

5.3.2.2. Verificarea transmisiei fluxului de date se efectuează după schema, indicată în figura 5.2.2.1. În cazul în care nivelul semnalului emițătorului la ieșirea cuplului direcționat depășește nivelele de intrare admisibile ale mijloacelor de măsurare, este necesar de utilizat un atenuator suplimentar.

Controlul se efectuează în următoarea consecutivitate:

- Cu ajutorul organelor de dirijare ale modulatorului emițătorului se stabilesc consecutiv parametrii semnalului emis al emițătorului, ce corespund vitezei maxime pentru fiecare tip de modulație conform tab.4.1.2.1;

- La intrările AS1 și SP1 ale modulatorului de la generatorul semnalelor de testare se transmit fluxurile de viteze corespunzătoare, ce conțin tabele televizate de testare și clipuri video de testare;

- Emisia semnalelor se controlează prin vizualizarea programului selectat pe ecranul receptorului digital de măsurare; în caz că receptorul de măsurare nu are regim de vizualizare a clipurilor video, la schema de măsurare se va conecta suplimentar un receptor de televiziune digital pentru controlul imaginii;

- Totodată, cu ajutorul receptorului digital de măsurare se controlează informația privind TPS și viteza transmisiei.

Controlul se efectuează pentru regimul purtătoarelor 2K și 8K la direcționarea fluxurilor către intrările AS1 și SP1 ale modulatorului.

În toate regimurile, pe ecranul receptorului digital de măsurare sau receptorului de televiziune digital trebuie să lipsească distorsiunile imaginii televizate, iar parametrii mășurați și viteza de transmisie trebuie să corespundă tab.4.1.2.1.

5.3.2.3. Modificarea BER înainte de decodul intern Viterbi și valoarea medie pătrată a MER a emițătorului se efectuează concomitent cu măsurarea transmisiei fluxurilor de date. Pentru aceasta, la una din intrările modulatorului, de la generatorul semnalelor de testare se direcționează fluxuri de date de viteză corespunzătoare, ce conțin secvențe aleatorii și pachete cu zerouri.

Nivelul semnalului măsurat la intrarea receptorului digital de măsurare trebuie să fie suficient pentru excluderea influenței perturbațiilor exterioare sau zgomotelor intrinsece ale receptorului de măsurare.

Valoarea măsurată BER la intrarea decodului intern nu trebuie să depășească 10^{-9} , iar MER să fie nu mai puțin de 35 dB.

5.3.2.4. Măsurarea zgomotele echivalente ale pierderilor emițătorului se efectuează în 2 etape.

La prima etapă se măsoară zgomotele echivalente ale pierderilor tractului de amplificare în conformitate cu schema, indicată în figura 5.3.2.2

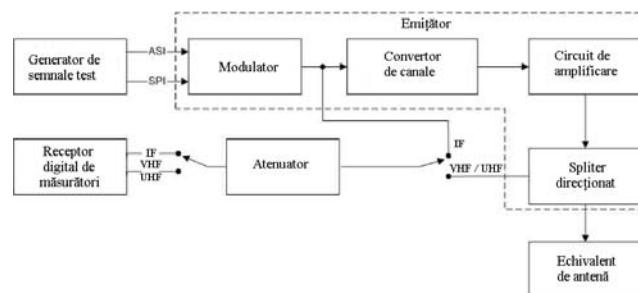

Figura 5.3.2.2– Schema măsurării zgomotelor echivalente ale pierderilor tractului de amplificare al emițătorului

Măsurările se efectuează în următoarea consecutivitate:

- Se stabilește regimul de lucru al emițătorului, ce corespunde vitezei maxime de transport a informației (modulația - 64-QAM, interval de protecție - 1/32, viteza codului - 5/8);

- Intrarea atenuatorului se conectează la ieșirea modulatorului, iar ieșirea atenuatorului la intrarea frecvenței intermediare a receptorului digital de măsurare;

- Generatorul de zgomot încorporat fiind deconectat, cu ajutorul atenuatorului extern și atenuatorului intern al receptorului digital de măsurare se instalează un astfel de nivel al puterii la intrarea receptorului digital de măsurare, la care probabilitatea eroarei de bit a recepției la ieșirea decodului intern Viterbi (P_{er}) s-ar afla în intervalul de la 10^{-3} până la 10^{-5} . În continuare, cu ajutorul atenuatorului extern se mărește nivelul semnalului de intrare al receptorului cu 20 dB;

- Se conectează generatorul de zgomot încorporat și, reglind nivelul zgomotului, se efectuează măsurarea P_{er} în limitele valorilor de la 10^{-3} până la 10^{-5} la diferite valori ale raportului semnal-zgomot;

- Intrarea atenuatorului se conectează la cuplul direcționat, iar ieșirea atenuatorului se conectează cu intrarea frecvenței înalte a receptorului digital de măsurare;

- În baza datelor obținute se construiesc dependențele $P_{er}(h)$ și $P_{er1}(h)$, unde h – raportul semnal/zgomot;

- Prin metodă grafică se rezolvă ecuația $P_{er}(h_1) = 2 \times 10^{-4}$ și $P_{er1}(h_2)$, $P_{er1}(n_2) = 2 \times 10^{-4}$ în raport cu valorile h_1 și h_2 , unde h_1 și h_2 – valorile raportului semnal/zgomot, obținute pe parcursul rezolvării ecuațiilor;

- Se calculează valoarea pierderilor echivalente de zgomot ale tractului de amplificare al emițătorului END1, dB, după formula:

$$END1 = h_2 - h_1$$

Exemplu de determinare al h_1 , h_2 și calcularea END1 este prezentat în Anexa B.

La etapa a doua se determină valoarea pierderilor echivalente de zgomot ale modulatorului în conformitate cu schema, indicată în fig. 5.3.2.3.

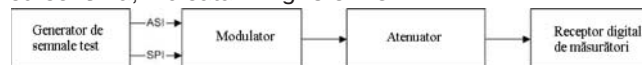

Figura 5.3.2.3 – Schema verificării valorii pierderilor echivalente de zgomot ale modulatorului

Măsurările se efectuează în următoarea consecutivitate:

- Se stabilește regimul de lucru al emițătorului, ce corespunde vitezei maxime de transport a informației (modulația - 64-QAM, interval de protecție - 1/32, viteza codului - 5/8);

- Cu ajutorul atenuatorului la intrarea receptorului digital

de măsurare se stabilește nivelul semnalului în limitele de la minus 17 pînă la minus 7 dBm;

- Cu ajutorul receptorului digital de măsurare se măsoară valoarea medie patrată MER la ieșirea modulatorului;
- Cu ajutorul graficului, prezentat în Fig. 5.3.2.4, se determină valoarea pierderilor echivalente de zgomot END2, dB.

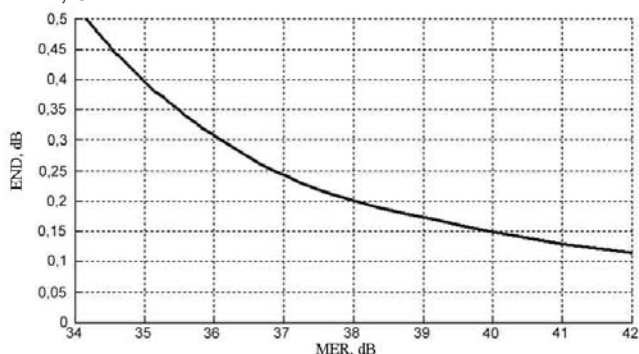

Figura 5.3.2.4. - Dependența END de MER la distorsiuni minime

Valoarea sumară a END1 și END2 a emițătorului nu trebuie să depășească 0,5 dB.

Măsurările se efectuează pentru regimul 2K și 8K a purtătoarelor la aplicarea fluxurilor de transport la intrarea ASI sau SPI ale modulatorului.

5.3.2.5. Măsurarea nivelului puterii componentelor în afara benzii ale spectrului semnalului de ieșire a emițătorului se efectuează cu ajutorul analizorului de spectru după schema, indicată în fig.5.3.2.1. În cazul în care nivelul semnalului emițătorului la ieșirea cuplorului direcționat depășește nivelul admisibil de intrare al analizorului de spectru, este necesar de a utiliza un atenuator suplimentar.

În modulatorul emițătorului se stabilesc consecutiv regimurile 2K, 8K ale purtătoarelor și tipurile de modulație QPSK, 16QAM, 64QAM cu parametrii, ce corespund vitezei maxime de transport date conform tab.4.1.2.1. La intrarea în modulator de la generatorul semnalelor de test se aplică fluxul de transport corespunzător, ce conține consecutivități pseudo-aleatorii sau clipuri video de test.

La analizorul de spectru se stabilește frecvența de centru, ce corespunde frecvenței de centru a emițătorului, diapazonul de scanare de 24 MHz și lărgimea de bandă a filtrului de 10 kHz.

Spectrul semnalului de ieșire al emițătorului obținut pe monitorul analizorului de spectru trebuie să se încadreze în masca de restricție. Drept nivel zero se consideră maximul spectrului măsurat.

Măsurările se efectuează pentru regimurile 2K, 8K ale purtătoarelor și tipurile de modulație QPSK, 16QAM, 64QAM cu parametrii, ce corespund vitezei maxime a transportului de date.

5.3.2.6. Măsurarea puterii emisiilor în afara benzii ale emițătorului în raport cu puterea de ieșire a emițătorului se efectuează cu ajutorul analizorului de spectru după schema, prezentată pe fig. 5.2.2.1. În cazul în care nivelul semnalului emițătorului la ieșirea cuplorului direcționat depășește nivelul admisibil de intrare al analizorului de spectru, este necesar de a utiliza un atenuator suplimentar.

Măsurările se efectuează în cazul lucrului emițătorului în regimurile cu parametrii, analogici punctului precedent în banda de frecvențe de la 30 MHz pînă la 2,5 GHz pentru emițătoarele din diapazonul III și în banda de frecvențe de la 30 MHz pînă la 4 GHz pentru emițătoarele din diapazoanele IV și V. Lărgimea de bandă a filtrului analizorului de spectru se stabilește 100 kHz în cazul măsurărilor pe frecvențele pînă la 1 GHz și 1 MHz în cazul măsurărilor pe frecvențele mai înalte de 1 GHz.

Valoarea atenuării introduse în circuitul de măsurare de către cuplorul direcționat, atenuator și cablul de conectare trebuie să fie cunoscută pentru întreaga bandă de măsurare și considerată în rezultatele măsurărilor. La efectuarea măsurărilor este necesar de a exclude influența perturbațiilor externe prin ecranare suplimentară a analizorului de spectru și circuitului de măsurare.

Valorile măsurate ale puterii emisiilor în afara benzii emițătorului nu trebuie să depășească minus 60 dB în raport cu puterea de emisie a emițătorului.

5.3.2.7. Măsurarea frecvenței de centru a emițătorului se efectuează cu ajutorul măsurătorului de frecvență, conectat la emițător în conformitate cu schema, prezentată în fig. 5.2.2.1. În cazul în care nivelul semnalului emițătorului la ieșirea cuplorului direcționat depășește nivelul admisibil de intrare al măsurătorului de frecvență, este necesar de a utiliza un atenuator suplimentar.

Pentru efectuarea măsurărilor în modulatorul emițătorului se setează regimul de testare – oscilație armonică pe frecvența centrală a canalului selectat. Este necesar a efectua nu mai puțin de 50 de măsurări pe parcursul lunii.

Se admite efectuarea măsurărilor frecvenței de centru a emițătorului cu analizorul de spectru după semnalele de pilot-ton continuu DVB-T, amplasate în centrul canalului de frecvență. În regimul 8K semnalul pilot-ton există continuu nemijlocit în centrul canalului.

Frecvența semnalului pilot-ton se măsoară cu analizorul de spectru cu calculator încorporat, lărgimea de bandă setată nedepășind 30 Hz. Analizorul de spectru trebuie să fie echipat cu opțiuni ale filtrelor de bandă îngustă și ale generatoarelor de stabilitate înaltă.

Toate măsurările frecvenței de centru ale emițătorului, efectuate pe parcursul lunii, nu trebuie să difere de frecvența de centru a canalului selectat cu mai mult de ± 100 Hz.

5.3.2.8. Metodele de măsurare care nu sînt incluse în prezenta RT, se definesc de standarde, specificațiile tehnice, documentația de proiectare și alte documente tehnice ale emițătoarelor radio sau părților relevante ale echipamentului.

6. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Prezenta Reglementare tehnică intră în vigoare la trei luni de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Anexa A
(informativă)

Tabelul A.1 Lista recomandată a mijloacelor de măsurare și al echipamentului suplimentar

Denumirea mijloacelor de măsurare și	Caracteristicile metrologice de bază și valorile parametrilor
Wattmetru putere absorbită	Banda de frecvență: 0,001 - 1,6 GHz Limitele măsurării puterii: 10 - 6000 Wt Tract VHF: coaxial, 50 (55) Om SWR: < 1,3
Echivalentul antenei (sarcina concordată)	Conform ITOCT 20532
Generator semnale de test digitale televizate	Formarea fluxului de transport MPEG-2 ce conține: -tabele dinamice test; -clipuri video test; -date sonore; -pachete zero1; -continuități pseudo-aleatorii; -datele informației suplimentare. Lungimea pachetului de date transportat: 188 biți Formarea fluxului de transport multi-program Formarea identificatorului de programe în fluxul de date al programelor Vitezele fluxului de transport: de la 2 la 216 MBit/s Existența interfețelor digitale: SPI și ASI
Analizor de spectru	Banda de frecvență: de la 9 kHz la 22 GHz Rezistența de intrare: 50 Om SWR: < 1,2 Nivelul zgomotelor personale în banda 1 kHz pînă la 6,5 GHz: < minus 112 dB Lărgimea de bandă: de la 30 Hz pînă la 3 MHz Neregularitatea CAF în banda de frecvență pînă la 6,5GHz: ± 2 dB Precizia atenuatorului de intrare: ± 1 dB Precizia scării: $\pm 0,5$ dB Banda dinamică: mai mare de 50 dB

Atenuator	Atenuarea introdusă: 0 - 120 dB Pasul reglării atenuării: 1 dB Precizia instalării: <2 dB Rezistența de intrare și ieșire: 50 Om SWR: < 1,25	
Măsurător de frecvență electronic cu calculator	Diapazonul frecvențelor măsurate ale semnalului sinusoidal: 0,1 Hz - 1000 MHz Nivelul semnalului de intrare: 0,01 - 1 V Precizia măsurării frecvenței: $\pm 1,5 \times 10^{-7} \pm 1$ a poziției minime a indicatorului Banda de frecvență: de la 45 (4,5) până la 1000 MHz Rezistența de intrare: 50 Om Tipul semnalelor analizate: COFDM în standard DVB-T Banda dinamică: mai mare de 70 dB Parametrii măsurați ai semnalului: - MER în limitele de la 20 până nu mai puțin de 40 dB; - BER la intrarea decoderului Viterbi; - BER la ieșirea decoderului Viterbi; - BER la ieșirea decoderului Rid-Solomon Limitele măsurărilor BER: de la 10^{-15} până la 10^{-2} Precizia măsurării BER: 10 % Precizia măsurării MER: ± 1 dB Existența generatorului de zgomot frecvență înaltă. Raportul semnal-zgomot setat: de la 3 până la 40 dB cu precizia ± 1 dB Existența intrării (36 MHz)	
Receptor digital de măsurare		
Televizor digital	Televizor digital sau televizor analogic cu set top box digital	Pentru recepție și redarea pe ecran a programului televizat digital

Anexa B
(informativă)

Exemplu de determinare a pierderilor echivalente de zgomot END1 prin metodă grafică

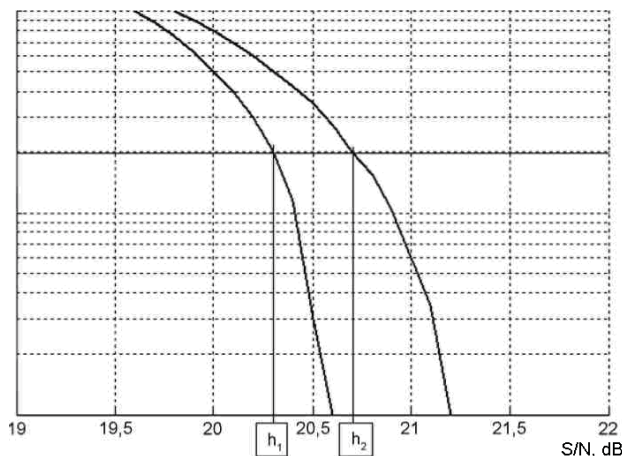

Figura B.1. Rezolvarea ecuațiilor $P_{er}(h_1)$ și $P_{er,1}(h_2)$ prin metodă grafică

Anexa nr. 2
la Ordinul nr. 15 din 02.02.2012

REGLEMENTARE TEHNICĂ

“SISTEME DE RADIOACCES DE BANDĂ LARGĂ. CERINȚE FAȚĂ DE PARAMETRII ECHIPAMENTELOR. BENZILE DE FRECVENȚE RADIO”

1. DOMENIUL DE APLICARE

Reglementarea tehnică “Sisteme de radioacces de bandă largă. Cerințe față de parametrii echipamentelor. Benzile de frecvențe radio” stabilește cerințele obligatorii față de parametrii echipamentului de radioacces de bandă largă pentru transport de date fără fir (WTD), utilizat în rețeaua de comunicații publică și rețelele de comunicații tehnologice în cazul aderării lor la rețeaua de comunicații publice.

În Reglementarea tehnică sint stabilite cerințele și parametrii de bază față de sistemele de radioacces cu bandă largă.

Prezenta Reglementare tehnică se aplică operatorilor, specializați în domeniul prestării serviciilor de radioacces cu bandă largă, de asemenea și furnizorii de radioacces de bandă largă.

2. ABREVIERI

În prezenta RT se utilizează următoarele abrevieri:

AP	punct de acces (Access point)
BER	rata erorii de bit (Bit Error Rate)
BWFA	acces radio de bandă largă (Broadband Wireless Access)
BPSK	modulație binară de fază (Binary Phase Shift Keying)
CCK	modulație cu deplasare complementară în cod (Complementary Code Keying)
C/I	raport purtătoare/interferență (Carrier/Interference ratio)
DPSK	modulație cu deplasare diferențială de fază (Differential Phase Shift Keying)
DBPSK	modulație cu deplasare diferențială de fază (Differential Phase Shift Keying)
DQPSK	modulație diferențială de cuadratură de fază (Differential Quadrature Shift Keying)
DSSS	spectru împrăștiat cu secvență directă (Direct Sequence Spread Spectrum)

FHSS	spectru împrăștiat cu salt de frecvență (Frequency Hopping Spread Spectrum)
FDD	duplexare cu diviziune în frecvență (Frequency Division Duplex)
FWA	acces fix fără fir (Fixed Wireless Access)
GFSK	modulație cu deplasarea gaussiană de frecvență (Gaussian Frequency Shift Keying)
OFDM	multiplexare cu diviziune ortogonală de frecvență (Orthogonal Frequency-Division Multiplexing)
OFDMA	acces multiplu cu diviziune ortogonală de frecvență (Orthogonal Frequency Division Multiple Access)
PBCC	codare convoluțională binară de pachete (Packet Binary Convolutional Coding)
QAM	modulația de amplitudine în cuadratură (Quadrature Amplitude Modulation)
QPSK	modulație cu deviație de fază în cuadratură (Quadrature Phase Shift Keying)
SOFDMA	acces cu multiplexare prin diviziune ortogonală de frecvență, scalabilă (Scalable Orthogonal Frequency Division Multiple Access)
SRBL	sisteme de radioacces de bandă largă
TDD	duplexare cu divizare de timp (Time Division Duplex)
TSD	tehnologie sisteme deschise
TSI	tehnologie sisteme închise
WAS	sisteme de acces fără fir (Wireless Access Systems)
WTD	transmitere date fără fir (Wireless Transmission Data)

3. SISTEME DE RADIOACCES CU BANDĂ LARGĂ

Accesul de bandă largă este tipul de telecomunicații, care cu ajutorul diverselor soluții tehnologice asigură acces continuu la Internet, cu o rată minimă de transfer de date de 1 Mbps (valoare în creștere continuă) și un nivel minim lunar de accesibilitate de 98%, asigurând gradul maxim de interactivitate și acces la gama completă de aplicații și

conținut digital pe Internet.

Echipamentul de radioacces al WTD utilizează următoarele tehnologii: a) Tehnologia sistemelor deschise (TSD) a standardelor 802.11 (Echipament WTD, ce funcționează în banda 2,4 GHz la viteza de 1 și 2 Mbps), 802.11a (Echipament WTD, ce funcționează în banda 5 GHz la viteza de 54 Mbps), 802.11b (Echipament WTD, ce funcționează în banda 2,4 GHz la viteza de 22 Mbps), 802.11g (Echipament WTD, ce funcționează în banda 2,4 GHz la viteza de 108 Mbps), 802.15 (Echipament WTD cu convertirea în salt pseudo-aleatorie a frecvenței), 802.16 (include interfața 802.16-2004 pentru sistemele de radioacces fix cu bandă largă cu completarea 2 și corecția 1 802.16e-2005 și 802.16-2004/cor1-2005 Interfața pentru sistemele de radioacces cu bandă largă fix și mobil); b) Tehnologia sistemelor închise (TSI).

Reglementarea tehnică (RT) se întrebuințează la utilizarea următoarelor echipamente:

1) Echipamente WTD (puncte de acces), ce funcționează la puterea maximă a emițătorului de 100 mW (stația de bază și retranslatorul sistemului de radioacces al abonatului);

2) Echipamente WTD, ce funcționează în regim „punct-multipunct” sau cu putere maximă a emițătorului de 100 mW (stația de bază, stația de abonat a echipamentului de radioacces);

3) Echipamente WTD, ce funcționează în regim „punct-punct” sau cu putere maximă a emițătorului de 100 mW, incorporate nemijlocit în computer sau care asigură conectarea unui computer (echipament de radioacces terminal al abonatului);

4) Echipament WTD de radioacces cu bandă largă fix și mobil (stația de bază, stația de abonat a echipamentului de radioacces, echipament de dirijare și monitorizare);

5) Echipament pentru tractul antenă-fider, ce intră în componența echipamentului WTD; convertoare de frecvență; amplificatoare bidirecționale ale antenelor.

Evaluarea conformității echipamentului de radioacces se efectuează în conformitate cu Art.42 al Reglementării tehnice “Echipamente radio, echipamente terminale de telecomunicații și recunoașterea conformității acestora”, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.1274 din 23.11.2007.

Echipamentul de radioacces pentru WTD se utilizează în benzile de frecvență, determinate de Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvență.

4. ARHITECTURA REȚELOR DE RADIOACCES DE BANDĂ LARGĂ

Rețelele de radioacces de bandă largă și echipamentul corespunzător, urmează arhitectura generală de sistem prezentată în fig.1.

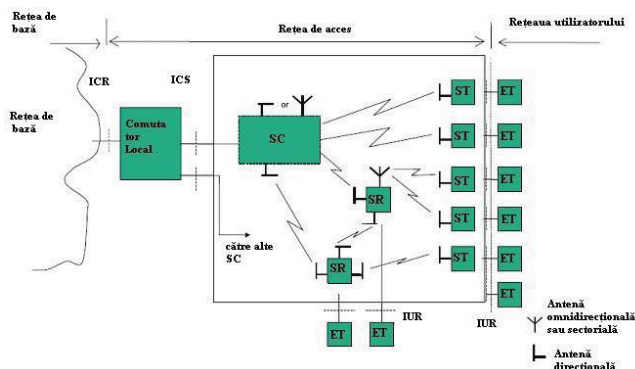

Figura 1: Arhitectura generală a sistemului

unde:

SC: - stație centrală. Poate fi integrată sau divizată în două unități:

1. stație de control centrală

2. stație radio centrală

ST: - stație terminală, deservește una sau mai multe echipamente terminale (ET)

SR: stație repetoare – stație de retranslare, deservește una sau mai multe echipamente terminale sau poate fi conectată la altă RS.

ICR: interfața centrului de rețea

ICS: interfața centrului de serviciu

IUR: interfața utilizatorului de rețea

Figura 1 prezintă schema cea mai generalizată și standardă pentru accesarea aplicațiilor de rețea; însă când se implică rețelele de difuziune ori private, sînt posibile diverse arhitecturi.

Se permite conectarea SC direct la stația de bază prin intermediul interfeței ICR și funcțiile de comutare pot fi implementate în stația centrală. Pentru rețelele personale, interfața IUR poate fi înlocuită cu interfața de abonat.

În cazul existenței unei linii de transmisiuni digitale, implementarea rețelei poate fi optimizată prin separarea stației de control centrală, instalată la nodul rețelei, de stația radio centrală.

Figura 1 include elemente de sistem și interfețe pentru diferite tipuri de sisteme multipunct: atât Punct-Multi Punct (P-MP), cit și Multi Punct - Multi Punct (MP-MP). Nu este necesar ca toate elementele de sistem să fie incluse în rețelele particulare.

Numărul fiecărui tip de stații în realizarea rețelei reale poate varia. În aplicațiile P-MP tipic se utilizează cîteva SC și SR, ce conectează un număr mare de ST. Într-un sistem tipic MP-MP sînt utilizate multe stații RS și un număr mai redus de ST, asociate fiecărei SC.

Căile dintre interfețele ICS și IUR pot fi realizate printr-o singură legătură radio (tipic pentru sistemele P-MP) sau prin intermediul mai multor repetoare (tipic pentru sistemele MP-MP).

Conexiunile abonat-abonat în unele rețele pot fi realizate, fără a fi rutate prin alte rețele de bază externe.

5. PARAMETRII DE BAZĂ ALE SISTEMELOR DE RADIOACCES ÎN BANDĂ LARGĂ ȘI CERINȚELE FAȚĂ DE ECHIPAMENTELE DE RADIOACCES DE BANDĂ LARGĂ

5.1. Alimentarea electrică a echipamentului poate fi realizată de la următoarele surse de alimentare:

1) rețele de curent alternativ cu valoarea nominală a tensiunii de 220V;

2) sursă externă de curent continuu cu valoarea nominală a tensiunii de 12, 24, 48, sau 60 V;

3) acumulatori și baterii alcaline cu nichel-cadmium. Pentru echipamente de radioacces WTD, instalate în interiorul unui calculator sau altui dispozitiv electronic digital, cerințele față de alimentarea electrică a echipamentului de radioacces WTD sînt determinate de către dispozitivul în care este instalat.

5.2. Cerințele față de parametri de stabilitate la interferențele electromagnetice ale echipamentelor de radioacces WTD sînt prezentate în Anexa 1 la RT.

5.3. Cerințele față de parametri de stabilitate la efectele climatice și mecanice ale echipamentelor de radioacces WTD sînt prezentate în Anexa 2 la RT.

5.4. Cerințe față de echipamentele de radioacces pentru WTD ale tehnologiilor sistemelor deschise standard 802.11, 802.11a, 802.11b, 802.11g, 802.15, 802.16

Pentru sistemele de radioacces WTD TSD se determină următoarele cerințe față de parametrii echipamentelor:

1) standard 802.15, conform Anexei 3 la RT dată;

2) standard 802.11 conform Anexei 4;

3) standard 802.11b conform Anexei 5;

- 4) standard 802.11a conform Anexei 6;
- 5) standard 802.11g conform Anexei 7;
- 6) pentru stațiile de bază standard 802.16 conform Anexei 8;
- 7) pentru stațiile de abonat standard 802.16 conform Anexei 9.

5.5. Cerințe față de echipamentul de radioacces WTD TSİ

5.5.1 Echipamentul de radioacces pentru WTD TSİ trebuie să aibă frecvența radio stabilită fix sau frecvența de lucru să poată fi ajustată discret pseudo-aleatoriu în intervalul benzii permise.

5.5.2 Pentru emițătorul echipamentului de radioacces WTD TSİ se stabilesc următoarele cerințe față de parametri:

- 1) lărgimea de bandă de emisie la randament maxim, conform Anexei 10;
- 2) nivelul emisiilor spurioase ale emițătorului la randament maxim, conform Anexei 11;
- 3) instabilitatea relativă a frecvenței emițătorului sau frecvenței circuitului oscilant al generatorului din componența emițătorului, conform Anexei 12.

5.5.3. Pentru receptorul echipamentului de radioacces WTD TSİ se stabilesc următoarele cerințe față de parametri:

- 1) nivelul emisiilor parazite la randament maxim, conform Anexei 13;
- 2) selectivitatea receptorului pe canalul de imagine pentru echipamentele, modelate după schema superheterodină, va constitui nu mai puțin de 70dB;
- 3) nivelul de emisie a heterodinului emițătorului:
 - a) pentru echipamentul, ce funcționează în banda de frecvențe până la 470 MHz nu va depăși minus 57 dBm;
 - b) pentru echipamentul, ce funcționează în banda de frecvențe 470 MHz – 43,5 GHz nu va depăși minus 90 dBm;
- 4) sensibilitatea emițătorului conform Anexei 14;
- 5) nivelul semnalului la intrarea emițătorului conform Anexei 15;
- 6) interferența de la canalul adiacent în condiții de randament maxim al canalului conform Anexei 16.

5.5.4. Cerințele față de echipamentul de radioacces WTD TSİ, ce funcționează în benzile de frecvență 33,0 – 48,5 MHz, 57,0 – 57,5 MHz sînt prezentate în Anexa 17.

5.6. Cerințe față de dispozitivele tractului antenă-fider, convertoarele de frecvență și amplificatoarele bidirecționale ale antenelor

5.6.1. Dispozitivele antenă-fider, ce intră în componența echipamentului de radioacces WTD, se verifică împreună cu echipamentul indicat. Echipamentul verificat, la conectarea dispozitivelor antenă-fider, trebuie să corespundă cerințelor, prevăzute în punctele 5.4, 5.5 și 5.6.

5.6.2. Pentru amplificatoarele de antenă din benzile de frecvență 2,4 GHz, 5 GHz, 6 GHz se stabilesc următoarele cerințe față de parametri:

- 1) puterea semnalului la ieșirea amplificatorului antenei, în regim „EMISIE”:
 - a) în benzile de frecvență 2,4 GHz, 5 GHz, 6 GHz nu trebuie să depășească 30 dBm (1000 mW);
 - b) în banda de frecvență 5,15 – 5,25 GHz nu trebuie să depășească $10\log(\Delta F \text{ MHz}) - 17$ dBW;
- 2) coeficientul de atenuare pe frecvențele, ce deviază de la frecvența medie a canalului cu $\pm 1,4$ GHz:
 - a) pentru banda de frecvențe 2,4 GHz va constitui nu mai puțin de 60 dB;
 - b) pentru benzile de frecvență 5 GHz, 6 GHz va constitui nu mai puțin de 55 dB;
- 3) coeficientul de atenuare în benzile de frecvență 2,4 GHz, 5 GHz, 6 GHz relativ de frecvența medie a canalului trebuie să fie în limitele de la 0,3 la 0,5 dB;

4) puterea de intrare la conectarea regimurilor „Emisie-Recepție” nu va depăși 2,5 mW;

5) perioada de conectare a regimurilor „Emisie-Recepție” „Recepție-Emisie” nu va depăși 1 μ s.

5.6.3. Pentru convertoarele de frecvență se stabilesc următoarele cerințe față de parametri:

- 1) lărgimea spectrului semnalului, emis de convertor, trebuie să corespundă lărgimii spectrului semnalului la intrarea convertorului;
- 2) componentele spectrale ale emisiilor în afara benzii la ieșirea convertorului nu vor depăși minus 40 dBm;
- 3) nivelul emisiilor spurioase la ieșirea convertorului:
 - a) în banda de frecvență de la 30 MHz până la 1 GHz nu va depăși minus 50 dBm;
 - b) în banda de frecvență 1 GHz – 26,5 GHz nu va depăși minus 30 dBm;
- 4) instabilitatea relativă a frecvenței heterodinului convertorului nu va fi mai mică de 20 10⁻⁶;
- 5) puterea de intrare la conectarea regimurilor „Emisie-Recepție” nu va depăși 2,5 mW;
- 6) perioada de conectare a regimurilor „Emisie-Recepție” „Recepție-Emisie” nu va depăși 1 μ s.

5.7. Cerințe față de parametrii echipamentului de radioacces WTD

Cerințele față de parametrii echipamentului de radioacces WTD sînt indicate în următoarele anexe:

Anexa 1. Cerințe față de parametrii de stabilitate la perturbațiile electromagnetice

Anexa 2. Cerințe față de parametrii de stabilitate la acțiunile climaterice și mecanice

Anexa 3. Cerințe față de parametrii echipamentului de radioacces WTD TSD standard 802.15

Anexa 4. Cerințe față de parametrii echipamentului de radioacces WTD TSD standard 802.11

Anexa 5. Cerințe față de parametrii echipamentului de radioacces WTD TSD standard 802.11b

Anexa 6. Cerințe față de parametrii echipamentului de radioacces WTD TSD standard 802.11a

Anexa 7. Cerințele față de parametrii echipamentului de radioacces WTD TSD standard 802.11g

Anexa 8. Cerințe față de parametrii stațiilor de bază WTD TSD standard 802.16

Anexa 9. Cerințe față de parametrii stațiilor de abonat WTD TSD standard 802.16

Anexa 10. Cerințe față de parametrii benzii de frecvență de emisie la randament maxim

Anexa 11. Cerințe față de parametrii emisiilor spurioase la randament maxim

Anexa 12. Cerințe față de instabilitatea relativă a frecvenței emițătorului sau frecvenței circuitului oscilant al generatorului din componența emițătorului

Anexa 13. Cerințe față de parametrii emisiilor parazite la randament maxim

Anexa 14. Cerințe față de parametrii de sensibilitate a receptorului pentru echipamentele de radioacces WTD TSİ

Anexa 15. Cerințele față de parametrii semnalului la intrarea emițătorului pentru echipamentele de radioacces WTD TSİ

Anexa 16. Cerințe față de parametrii interferenței de la canalul adiacent în condiții de randament maxim al canalului pentru echipamentele de radioacces WTD TSİ

Anexa 17. Cerințe față de parametrii echipamentelor de radioacces WTD TSİ, ce funcționează în benzile de frecvență 33 – 48,5 MHz, 57,0 – 57,5 MHz

6. UTILIZAREA SPECTRULUI DE FRECVENȚE RADIO PENTRU SISTEME DE RADIOACCES CU BANDĂ LARGĂ

1. Benzile de frecvență, utilizate pentru SRBL

Pentru SRBL fixe se utilizează următoarele benzi de

frecvențe radio:

nr.	Benzile de frecvențe, MHz	Total, MHz
1	33,0-48,5	0,5
2	57,0-57,5	0,5
3	2400-2483,5	83,5
4	3410-3800	390
5	5150-5350	200
6	5470-5725	255
7	10,15-10,30 GHz	150
8	10,50-10,65 GHz	150
9	17,1-17,3 GHz	200
10	24,5-26,5 GHz	2000
11	27,5-29,5 GHz	2000
12	40,5-43,5 GHz	3000
13	57-66 ГГц	9000

2. Modalitatea distribuirii spectrului de frecvențe cuprins în benzile 10,15-10,30 GHz, 10,50-10,65 GHz, 24,5-26,5 GHz și 27,5-29,5 GHz pentru implementarea radioaccesului fix

Spectrul de frecvențe cuprins în benzile 10,15-10,30 GHz, 10,50-10,65 GHz, 24,5-26,5 GHz și 27,5-29,5 GHz, pentru implementarea radioaccesului fix (FWA) (punct-multipunct (P-MP)), se va distribui după cum urmează:

1. Pentru implementarea FWA va asigna (pentru un solicitant, pentru o localitate):

- în banda 10,15 – 10,30 GHz și 10,50 – 10,65 GHz – canale cu lărgimea de bandă sumară nu mai mare de 2x 14 MHz (duplex) pentru sisteme FDD sau 1x14 MHz pentru sisteme TDD;

- în părți ale benzilor 24,5 – 26,5 GHz (diapazonul 25 GHz) sau 27,5-29,5 GHz (diapazonul 28 GHz) - canale cu lărgimea de bandă sumară nu mai mare de 2x 28 MHz (duplex) pentru sisteme FDD sau 1x 28 MHz pentru sisteme TDD.

2. Asignarea canalelor cu lărgimea de bandă sumară mai mare decât cea menționată în p.1 pentru un operator se va efectua după decizia MTIC.

3. Utilizarea FWA în prestarea serviciilor transmițeri date se va efectua în baza licenței respective eliberată de ANRCETI.

4. Aranjamentul canalelor se va aplica după cum urmează:

- în banda 10,15 – 10,30 GHz și 10,50 – 10,65 GHz conform recomandării CEPT/ERC/Recommendation 12-05;
- în benzile 24,5 – 26,5 GHz și 27,5 - 29,5 GHz conform recomandării CEPT/Recommendation T/R 13-02 și deciziei ECC/DEC/(05)01.

5. Pentru implementarea FWA în diapazoanele 25 GHz și 28 GHz solicitanților se vor asigna canale în subbenzile:

- 24,549 - 24,997 GHz și 25,557 - 26,005 GHz (canalele (n) = 1..16);
- subbanda nepereche 27,8285 - 27,9405 GHz (canale (n) = 11..14);
- 27,9405 - 28,1625 GHz și 28,9485 - 29,1705 GHz (canalele (n) = 15..22).

6. Protecția între asignările sistemelor FWA operatoare în blocuri de frecvență adiacente în aceeași arie se va asigura prin introducerea benzilor de gardă; benzile de gardă pot fi amplasate în afara blocurilor asignate operatorilor ori incluse în astfel de blocuri.

7. În benzile de frecvențe 2400-2483,5 MHz, 5150-5350 MHz, 5470-5725 MHz 17,1-17,3 GHz, 57-66 GHz se permite utilizarea sistemelor WDT și WAS conform recomandării CEPT/Recommendation 70-03.

7. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Reglementarea tehnică dată intră în vigoare în decurs de trei luni de la data publicării ei în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Anexa 1

Cerințe față de parametri de imunitate la interferențele electromagnetice

1. Echipamentele de radioacces WTD sînt stabile la acțiunea descărcărilor electrostatice. Parametri tensiunii de testare corespund valorilor, indicate în tabelul 1.

Tabelul 1

Tipul descărcării electrice	Rigoarea de testare	Tensiunea de testare, kV	Criteriul de calitate a funcționării
Descărcare prin contact - Stație de bază - Stație de abonat	2 1	4 2	B
Descărcare aeriană - Stație de bază - Stație de abonat	2 1	4 2	B

2. Echipamentele de radioacces WTD sînt stabile la perturbații în impuls de scurtă durată. Parametri acțiunii experimentale corespund valorilor, indicate în tabelul 2.

Tabelul 2

Perturbații în impuls	Rigoarea de testare	Parametri impulsurilor experimentale		Criteriul de calitate a funcționării
		Amplitudine, kV	Frecvența, kHz	
1	2	3	4	5
În circuitele de alimentare curent alternativ - Stație de bază - Stație de abonat	2 1	1 0,5	5 5	B
În circuitele de alimentare Curent continuu - Stație de bază - Stație de abonat	2 1	1 0,5	5 5	B
În circuitele de intrare-ieșire	1	0,25	5	B

3. Echipamentele de radioacces WTD, conectate la circuitele electrice de curent alternativ, cu intensitatea curentului sarcinii (într-o fază) ce nu depășește valoarea de 16 A sînt stabile față de fluctuațiile dinamice ale tensiunii rețelei de alimentare. Parametri acțiunii experimentale corespund valorilor indicate în Tabelul 3.

Tabelul 3

Tipul perturbației	Rigoarea de testare	Parametri acțiunii experimentale	Criteriul calității funcționării
Căderi de tensiune			
- Stație de bază	2	0,7 U _n ¹ , durata 25 perioade (500 ms)	B
- Stație de abonat	1	0,7 U _n ¹ , durata 10 perioade (200 ms)	A
Întreruperea alimentării			
- Stație de bază	2	durata 5 perioade (100 ms)	B
- Stație de abonat	1	durata 1 perioadă (20 ms)	A
Supraalimentare			
- Stație de bază	2	1,2 U _n ¹ , durata 25 perioade (500 ms)	B
- Stație de abonat	1	1,2 U _n ¹ , durata 10 perioade (200 ms)	A

4. Echipamentele de radioacces WTD sînt stabile la acțiunea cîmpurilor electromagnetice în banda de frecvențe

¹ U_n – Tensiunea nominală a rețelei de alimentare electrică

radio 80-1000 MHz și acțiunea perturbațiilor electromagnetice conductive în banda de frecvențe de la 150 kHz la 80 MHz.

Parametrii acțiunii experimentale corespund valorilor indicate în tabelul 3.

Tabelul 3

Tipul acțiunii	Rigoarea de testare	Parametrii acțiunii experimentale	Criteriul calității funcționării
Cîmp electromagnetic	2	Intensitatea cîmpului electromagnetic 3 V/m (130 dB către 1 μV/m)	A, B
Perturbații electromagnetice conductive	2	Tensiunea experimentală 3V (130 dB către 1 μV)	A, B

Criteriile calității funcționării echipamentelor sînt indicate în tabelul 4.

Tabelul 4

Criteriile calității funcționării echipamentelor	Calitatea funcționării în cadrul încercărilor la stabilitatea față de perturbații
A	În perioada acțiunii și după încetarea acțiunii perturbațiilor este asigurată îndeplinirea cerințelor punctelor 13-18 ale prezentului Regulament
B	După încetarea acțiunii perturbațiilor este asigurată îndeplinirea cerințelor punctelor 13-18 ale prezentului Regulament

5. Echipamentele de radioacces WTD cu alimentare de la sursele externe de alimentare cu tensiunea nominală U_n sînt stabile la acțiunea unui impuls dreptunghiular singular cu amplitudinea $\pm 0,2U_n$ durată 0,4 s și a unui impuls cu amplitudinea $\pm 0,4U_n$ durată 0,005s. Fiecare din acțiunile menționate nu cauzează apariția erorilor și demararea dispozitivelor de control și semnalizare.

Anexa 2

Cerințe față de parametri de stabilitate la efectele climatice și mecanice

1. Echipamentul de radioacces WTD asigură menținerea parametrilor, indicați în punctele 5.5.2, 5.5.3, 5.6.2, 5.6.3 ale Reglementării tehnice (RT), în punctele 1 și 2 ale Anexei 1 la RT; în punctele 2 și 3 ale Anexei 1 la RT, în punctele 2 și 3 ale Anexei 4 la RT, în punctele 2 și 3 ale Anexei 5 la RT, în punctele 2 și 4 ale Anexei 6 la RT, în punctele 2 și 3 ale Anexei 7 la RT, în punctele 4.11, 4.12, 5.5 și 5.6 ale Anexei 8 la RT, în punctele 4.11, 4.12, 5.6 și 5.7 ale Anexei 9 la RT la temperatura mediului ambiant de la -40 la + 50° C pentru echipamentele instalate în aer liber și de la +5 la +40° C pentru echipamentele instalate în încăperi.

Controlul parametrilor echipamentelor la acțiunea temperaturilor scăzute (ridicate) de funcționare se efectuează concomitent cu măsurarea tensiunii de alimentare în limitele valorilor admisibile.

2. Echipamentele de radioacces WTD asigură menținerea parametrilor enumerați în punctele 5.5.2, 5.5.3, 5.6.2, 5.6.3 ale RT, punctelor 1 și 2 ale Anexei 1 la RT; în punctele 2 și 3 ale Anexei 1 la RT, în punctele 2 și 3 ale Anexei 4 la RT, în punctele 2 și 3 ale Anexei 5 la RT, în punctele 2 și 4 ale Anexei 6 la RT, în punctele 2 și 3 ale Anexei 7 la RT, în punctele 4.17, 4.18, 5.5 și 5.6 ale Anexei 8 la RT, în punctele 4.16, 4.17, 5.6 și 5.7 ale Anexei 9 la RT la umiditatea relativă a aerului pînă la 93% la temperatura +25°C pentru echipamentele instalate în aer liber și pînă la 80% la temperatura +25° C pentru echipamentele instalate în încăperi.

3. Echipamentele de radioacces WTD nu conțin componente și elemente constructive cu rezonanța mecanică în diapazonul 5-25 Hz.

4. Echipamentele de radioacces WTD își păstrează

N^2 – frecvența centrală a canalului adiacent.
 M^3 – frecvența centrală a canalului curent.

funcționalitatea și asigură menținerea parametrilor enumerați în punctul 1 al Anexei 2 la RT după acționarea unei vibrații sinusoidale cu accelerația 4g în banda de frecvențe 5-80 Hz.

Anexa 3

Cerințe față de echipamentele de radioacces pentru WTD ale tehnologiilor sistemelor deschise standard 802.15

1. Cerințele față de parametrii echipamentelor de radioacces pentru tehnologiile sistemelor deschise standard 802.15

Tabelul 1

Denumirea parametrului	Valoarea parametrului
Banda de frecvențe	2400 – 2483,5
Ecartul frecvențelor purtătoare, MHz	1
Metoda de extindere a spectrului	FHSS
Cantitatea de frecvențe purtătoare (numărul de canale)	79, $f=2402+k$ (MHz), $k=0,\dots,78$
Timul funcționării pe 1 canal, nu depășește, s	0,4
Tipul modulației	GFSK

Banda de frecvențe ocupată se va măsura cu analizorul de spectru la nivelul -30dB relativ de valoarea maximă a anvelopei capturate a semnalului măsurat.

2. Cerințele față de parametrii emițătoarelor sînt indicate în tabelul 2.

Tabelul 2

Denumirea parametrului	Valoarea parametrului
Nivelul semnalului emis (nu depășește, dB), în canale adiacente, MHz. $ N^2-M^3 =2$ $ N-M \geq 3$	-20 dB -40 dB
Abaterea frecvenței emițătorului	± 75 kHz

2.1 Valorile nivelului de emisii spurioase ale emițătorului sînt indicate în Tabelul 3

Tabelul 3

Banda de frecvențe, GHz	Valoarea parametrului, nu depășește, dBm	
	În regim de lucru	În regim de așteptare
0,03 – 1,00	-36	-57
1,00 – 12,75	-30	-47
1,80 – 1,90	-47	-47
5,15 – 5,30	-47	-47

1. Cerințele față de parametrii receptorului sînt indicate în Tabelul 4.

Tabelul 4

Denumirea parametrului	Valoarea parametrului
Nivelul minim al semnalului la borna antenei receptorului, care corespunde nivelului ratei erorilor de bit 10^{-5} , nu depășește, dBm	-70
Nivelul maxim al semnalului de intrare în cazul ratei erorilor de bit 10^{-5} , nu mai mic, dBm	-20

3.1 Valorile nivelului emisiilor parazitare sînt indicate în Tabelul 5.

Tabelul 5

Banda de frecvențe, GHz	Valoarea parametrului, nu depășește, dBm
0,03 – 1	-57
1 – 12,75	-47

Anexa 4

Cerințe față de echipamentele de radioacces pentru WTD ale tehnologiilor sistemelor deschise standard 802.11

1. Cerințele față de echipamentele de radioacces pentru WTD ale tehnologiilor sistemelor deschise standard 802.11 sînt prezentate în tabelul 1

Tabelul 1

Denumirea parametrului	Valoarea parametrului
Banda de frecvențe	2400 – 2483,5 MHz
Metoda de extindere a spectrului	FHSS
Numărul frecvențelor purtătoare (canalelor)	nu mai puțin de 20, ce nu se intersectează după nivel minus 20 dB
Timpul de lucru pe 1 canal nu depășește, s	0,4
Viteza de transmisiune a datelor pe canalul radio și tipul modulației	1 Mbit/s – 2 GFSK 2 Mbit/s – 4 GFSK

Banda de frecvențe ocupată se va măsura cu analizorul de spectru la nivelul -30dB relativ de valoarea maximă a anvelopei capturate a semnalului măsurat.

2. Cerințele față de parametrii emițătorului sînt indicate în tabelul 2

Tabelul 2

Denumirea parametrului	Valoarea parametrului
Puterea aparent radiată izotropică maximă	Nu depășește 20 dBm (100 mW)
Densitatea spectrală maximă a puterii (în banda 1 MHz) pentru modulații altele decît FHSS nu depășește	10 mW/MHz
Nivelurile semnalului emis (nu depășesc, dB) în canale adiacente, MHz $ N^4 - M^5 = 2$ $ N - M \geq 3$	- 40 dB - 60 dB
Abaterea relativă a frecvenței emițătorului, nu mai mult de	± 60 kHz

Puterea maximă aparent radiată se determină utilizînd un măsurător de putere de radiofrecvență cu posibilitatea de măsurare a puterii medii pe durata impulsului sau utilizînd un analizor de spectru cu lărgimea de bandă (RBW) adecvată benzii de emisie a semnalului măsurat:

- prin setarea directă a RBW a analizorului;
- prin integrarea puterii măsurate cu RBW mai mică pe lărgimea benzii de emisie a semnalului măsurat.

Densitatea spectrală maximă a puterii pentru modulații altele decît FHSS se va măsura la borna de antenă a emițătorului și cu următoarele setări ale analizorului de spectru:

- RBW = 1 MHz, VBW = 1 MHz, Sweep Time = 1 min, Detector = AVERAGE, SPAN = destul pentru a captura întreaga anvelopă a semnalului, Trace Mode = MAX HOLD

- La rezultatul obținut (D) se va adăuga valoarea $10 \log_{10} x$ unde x- durata ciclului de lucru (duty cycle) a emițătorului și valoarea (G) cîștigul antenei.

Densitatea spectrală maximă a puterii izotropice radiate (PD) este

$$PD = D + G + 10 \log_{10} x$$

3. Valorile nivelului emisiilor spurioase ale emițătorului sînt indicate în tabelul 3.

Tabelul 3

Banda de frecvențe	Valoarea parametrului nu depășește, dBm	
	În regim de lucru	În regim de așteptare
0,03 – 1,00	-36	-57
1,00 – 12,75	-30	-47
1,80 – 1,90	-47	-47
5,15 – 5,30	-47	-47

N⁴ – Canalul, situat la o distanță de canalul curent ce reprezintă un număr întreg de MHz.
M⁵ – frecvența centrală a canalului curent (MHz).

4. Cerințele față de parametrii receptorului sînt indicate în tabelul 4.

Tabelul 4

Denumirea parametrului	Valoarea parametrului
Nivelul minim al semnalului UHF la intrarea receptorului nu depășește, în cazul erorii de cadru cu lungimea cadrului de 400 octeți $\leq 3\%$ și viteza transmisiunii - 1 Mbit/s - 2 Mbit/s	-80 dBm -75 dBm
Nivelul maxim al semnalului de intrare în cazul erorii de cadru cu lungimea cadrului de 400 octeți $\leq 3\%$, nu depășește	-20 dBm

5. Valorile nivelului emisiilor parazite ale receptorului sînt indicate în tabelul 5.

Tabelul 5

Banda de frecvențe, GHz	Valoarea parametrului nu depășește, dBm
0,03 – 1,00	-57
1,00 – 12,75	-47

Anexa 5

Cerințe față de echipamentele de radioacces pentru WTD ale tehnologiilor sistemelor deschise standard 802.11b

1. Cerințele față de parametrii echipamentelor de radioacces pentru WTD ale tehnologiilor sistemelor deschise standard 802.11b sînt indicate în tabelul 1.

Tabelul 1

Denumirea parametrului	Valoarea parametrului
Diapazonul de frecvențe	2400 – 2483,5 MHz
Metoda de extindere a spectrului	DSSS
Planul de frecvențe	$2412 + 5(n-1)$, $n=1 \dots 13$
Viteza de transmisiune a informației și tipurile modulației	1 Mbit/s – DBPSK; 2 Mbit/s – DQPSK; 5,5, 11, 22 Mbit/s CCK, PBCC

Banda de frecvențe ocupată se va măsura cu analizorul de spectru la nivelul -30dB relativ de valoarea maximă a anvelopei capturate a semnalului măsurat.

2. Cerințele față de parametrii emițătorului sînt prezentate în tabelul 2.

Tabelul 2

Denumirea parametrului	Valoarea parametrului
Puterea aparent radiată izotropică maximă	Nu depășește 20 dBm (100 mW)
Masca spectrală a semnalului emis	Vezi figura 1

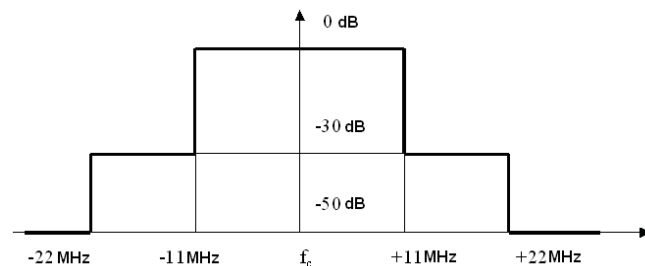

Fig.1 Masca spectrală a semnalului emis

Notă: Regimul de măsurare:

1. Lărgimea de bandă (RBW) – 100 kHz.
 2. Banda revizuită – 100 MHz.
 3. Lărgimea de bandă a filtrului video – 100 kHz.
- Abaterea relativă a frecvenței emițătorului $\pm 25 \times 10^{-6}$

Puterea maximă aparent radiată se determină utilizînd un măsurător de putere de radiofrecvență cu posibilitatea de

masurare a puterii medii pe durata impulsului sau utilizând un analizor de spectru cu RBW adecvata benzii de emisie a semnalului masurat:

- prin setarea directa a RBW a analizorului;
- prin integrarea puterii masurate cu RBW mai mica pe largimea benzii de emisie a semnalului masurat.

Densitatea spectrală maximă a puterii se măsoară pentru semnalele cu modulația diferită de FHSS, nemijlocit la conectorul HF al emițătorului, cu următoarele setări ale analizorului de spectru:

- RBW = 1 MHz, VBW = 1 MHz, Sweep Time = 1 min, Detector = AVERAGE, SPAN = destul pentru examinarea întregii lărgimi de bandă a semnalului, Trace Mode = MAX HOLD

- rezultatul obținut (D) se sumează cu valoarea (G) –coeficientul de amplificare al antenei și cu valoarea $10\log 1/x$, unde x – valoarea ciclului de lucru al emițătorului.

Densitatea spectrală maximă a puterii (PD) este egală cu:

$$PD = D + G + 10\log 1/x$$

3. Valorile nivelului emisiilor spurioase ale emițătorului sînt indicate în Tabelul 3.

Tabelul 3

Banda de frecvențe, GHz	Valoarea parametrului nu depășește, dBm	
	În regim de lucru	În regim de așteptare
0,03 – 1,00	-36	-57
1,00 – 12,75	-30	-47
1,80 – 1,90	-47	-47
5,15 – 5,30	-47	-47

4. Cerințele față de parametrii receptorului sînt indicate în Tabelul 4.

Tabelul 4

Denumirea parametrului	Valoarea parametrului
Nivelul minim al semnalului VHF la intrarea receptorului nu depășește, în cazul erorii de cadru cu lungimea cadrului 1024 octeți $\leq 8\%$ și viteza de transmisiune: - 2 Mbit/s - 11 Mbit/s	-80 dBm -76 dBm
Nivelul maxim al semnalului de intrare, nu mai puțin de, în cazul erorii de cadru cu lungimea cadrului 1024 octeți $\leq 8\%$ și viteza de transmisiune: - 2 Mbit/s - 11 Mbit/s	-4 dBm -10 dBm

5. Valorile parametrilor nivelului emisiilor spurioase sînt indicate în Tabelul 5.

Tabelul 5

Banda de frecvențe, GHz	Valoarea parametrului nu depășește, dBm
0,03 – 1,00	-57
1,00 – 12,75	-47

Anexa 6

Cerințe față de parametrii echipamentului de radioacces WTD TSD standard 802.11a

1. Cerințele față de parametrii echipamentului de radioacces WTD TSD standard 802.11a sînt prezentate în Tabelul 1.

Tabelul 1

Denumirea parametrului	Valoarea parametrului
Banda de frecvențe	5150 – 5725 MHz
Metoda de acces	Acces multiplu cu controlul purtătoare și prevenirea coliziunilor
Metoda de extindere a spectrului	OFDM

Ecartul de frecvență a canalelor	20 MHz
Numărul de sub-purtătoare în canal	52
Vitezele de transport a informației pe canalul radio (Mbps) și tipurile modulației	6; 9 – BPSK 12; 18 – QPSK 24; 36 – 16QAM 48; 54; 108 – 64QAM

Banda de frecvențe ocupată se va masura cu analizorul de spectru prin verificarea încadrării în masca spectrală a primului și a ultimului canal din banda de frecvențe utilizată.

2. Cerințele față de parametrii emițătorului sînt prezentate în Tabelul 2.

Tabelul 2

Denumirea parametrului	Valoarea parametrului
Puterea aparent radiată izotropică maximă, în banda de frecvențe: 5150 – 5250 MHz 5250 – 5350 MHz 5470 – 5650 MHz 5650 – 5725 MHz	≤ 23 dBm (200 mW) (indoor use only) ≤ 23 dBm (200 mW) (indoor use only) ≤ 30 dBm (1000 mW) indoor/outdoor ≤ 30 dBm (1000 mW) indoor/outdoor
Abaterea relativă a frecvenței emițătorului	20×10^{-6}
Nivelul emisiilor spurioase ale emițătorului, nu depășește, în banda de frecvențe: 0,03 GHz – 1 GHz 1 GHz – 26,5 GHz	-36 dB -30 dB

3. Masca spectrală a semnalului emis este prezentată în figura 1.

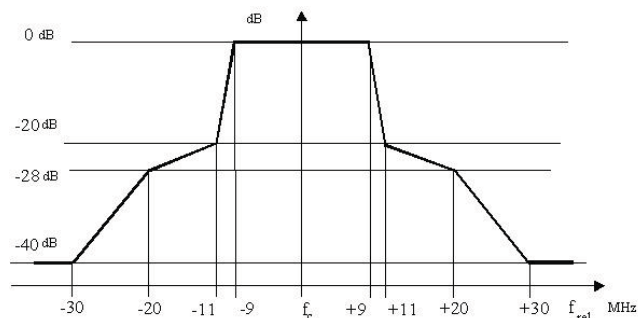

Figura 1. Masca spectrală a semnalului

Notă: Regimul de măsurare:

1. Lărgimea de bandă – 100 kHz.
2. Bandă revizuită – 100 MHz.
3. Lărgimea de bandă a filtrului video – 30 kHz.

Puterea maximă aparent radiată se determină utilizând un măsurător de putere de radiofrecvență cu posibilitatea de măsurare a puterii medii pe durata impulsului sau utilizând un analizor de spectru cu largimea de bandă (RBW) adecvată benzii de emisie a semnalului măsurat:

- prin setarea directa a RBW a analizorului;
- prin integrarea puterii masurate cu RBW mai mică pe largimea benzii de emisie a semnalului măsurat.

4. Cerințele față de parametrii receptorului sînt prezentate în Tabelul 3.

Tabelul 3

Denumirea parametrului	Valoarea parametrului
Nivelul minim al semnalului UHF la intrarea receptorului, nu depășește, la eroarea de pachet cu lungimea pachetului 1000 Bite $\leq 10\%$ și viteza de transmisie: - 12 Mbps - 54 Mbps	-79 dBm -65 dBm
Nivelul maxim al semnalului de intrare, nu mai mic, la eroarea de pachet cu lungimea pachetului 1000 Bite $\leq 10\%$	-30 dBm

Nivelul emisiilor parazite nu depășește, în banda de frecvențe: 0,03 GHz – 1 GHz 1 GHz – 26,5 GHz	-57 dBm -50 dBm
---	--------------------

Anexa 7

Cerințe față de parametrii echipamentului de radioacces WTD TSD standard 802.11g

1. Cerințele față de parametrii echipamentului de radioacces WTD TSD standard 802.11g sint prezentate în Tabelul 1.

Tabelul 1

Denumirea parametrului	Valoarea parametrului
Banda de frecvențe	2400 – 2483,5 MHz
Planul de frecvențe (frecvențele centrale ale canalelor, MHz)	2412+5(n-1), n=1...13
Regim de lucru	DSSS, OFDM, PBCC, DSSS-OFDM
Vitezele de transport a informației pe canalul radio și tipurile modulației	1 Mbps– DBPSK 2 Mbps– DQPSK 5,5 și 11 Mbps– CCK, PBCC 6 și 9 Mbps– BPSK 12 și 18 Mbps– QPSK 24 și 36 Mbps– 16QAM 48, 54, 108 Mbps– 64QAM 22 și 33 Mbps– PBCC

Banda de frecvențe ocupată se va masura cu analizorul de spectru prin verificarea încadrării în masca spectrală a primului și a ultimului canal din banda de frecvențe utilizată.

2. Cerințele față de parametrii emițătorului sint prezentate în Tabelul 2.

Tabelul 2

Denumirea parametrului	Valoarea parametrului
Puterea aparent radiată izotropică maximă	≤ 20 dBm (100 mW)
Densitatea spectrală maximă a puterii (în banda 1 MHz), nu depășește	10 dBm (10 mW)
Masca spectrală a semnalului emis, în regimul de lucru: - cu o singură purtătoare cu extinderea spectrului de succesiune directă; - multiplexare cu divizare pe frecvențe ortogonale	vezi Figura 1 din Anexa 6. vezi Figura 1 din Anexa 6.
Abaterea relativă a frecvenței emițătorului	25 x 10 ⁻⁶

Puterea maximă aparent radiată se determină utilizând un măsurător de putere de radiofrecvență cu posibilitatea de măsurare a puterii medii pe durata impulsului sau utilizând un analizor de spectru cu lărgimea de bandă (RBW) adecvată benzii de emisie a semnalului măsurat :

- prin setarea directă a RBW a analizorului;
- prin integrarea puterii măsurate cu RBW mai mică pe lărgimea benzii de emisie a semnalului măsurat.

Densitatea spectrală maximă a puterii pentru modulații altele decât FHSS se va masura la borna de antenă a emițătorului și cu următoarele setări ale analizorului de spectru:

- RBW = 1 MHz, VBW=1MHz, Sweep Time= 1 min, Detector = AVERAGE, SPAN = destul pentru a captura întreaga envelopă a semnalului, Trace Mode = MAX HOLD

- La rezultatul primit (D) se va adăuga valoarea 10log1/x unde x- durata ciclului de lucru (duty cycle) a emițătorului și valoarea (G) câștigul antenei

Densitatea spectrală maximă a puterii izotropice radiate (PD) este

$$PD=D+G+10\log 1/x$$

3. Valorile parametrului nivelului emisiilor spurioase ale emițătorului sint prezentate în tabelul 3.

Tabelul 3

Banda de frecvențe, GHz	Valoarea parametrului, nu depășește, dBm	
	În regim de lucru	În regim de așteptare
0,03 – 1,00	-36	-57
1,00 – 12,75	-30	-47
1,80 – 1,90	-47	-47
5,15 – 5,30	-47	-47

4. Cerințele față de parametrii receptorului sint prezentate în Tabelul 4.

Tabelul 4

Denumirea parametrului	Valoarea parametrului
Nivelul minim al semnalului UHF la intrarea receptorului, nu depășește: - la eroarea de cadru cu lungimea cadrului 1024 Bite ≤ 8% și viteza de transmisie: - 11 Mbps - 22 Mbps - la eroarea de pachet cu lungimea cadrului 1000 Bite ≤ 10% și viteza de transmisie: - 12 Mbps - 54 Mbps	-76 dBm -76 dBm -79 dBm -65 dBm
Nivelul maxim al semnalului de intrare, nu mai mic, la eroarea de pachet cu lungimea cadrului 1000 Bite ≤ 10%	-20 dBm

5. Valorile parametrilor nivelului emisiilor parazite sint prezentate în Tabelul 5.

Tabelul 5

Banda de frecvențe, GHz	Valoarea parametrului, nu depășește, dBm
0,03 – 1,00	-57
1,00 – 12,75	-47

Anexa 8

Cerințe față de parametrii stațiilor de bază WTD TSD standard 802.16

1. Stațiile de bază WTD TSD standard 802.16 funcționează în banda de frecvențe de la 2 GHz la 66 GHz.

2. Cerințele față de parametrii stațiilor de bază WTD TSD standard 802.16 în banda de frecvențe 2 GHz - 11 GHz sint prezentate în p. 4 al Anexei 8 al RT.

3. Cerințele față de parametrii stațiilor de bază WTD TSD standard 802.16 în banda de frecvențe 10 GHz - 66 GHz sint prezentate în p.5 al Anexei 8 al RT.

4. Cerințele față de parametrii stațiilor de bază WTD TSD standard 802.16 în banda de frecvențe 2 GHz - 11 GHz.

4.1 SB WTD TSD utilizează unul din următoarele regimuri de lucru:

- 1) Regimul purtătoare singulare (SCA);
- 2) Regimul Multiplexare cu Divizare în Frecvență Ortogonală (OFDM);
- 3) Regimul Multiplexare cu Divizare în Frecvență Ortogonală cu acces multiplu (OFDMA).

4.2 La formarea semnalului de ieșire al SB în regim OFDM se aplică transformarea inversă Fourier utilizând 256 puncte de eșantionare.

4.3 La formarea semnalului de ieșire al SB în regim OFDM:

1) se aplică transformarea inversă Fourier, care conține un singur număr de puncte din șirul: 128, 512, 1024, 2048;

2) se aplică transformarea inversă Fourier cu un număr de puncte dinamic variat din șirul: 128, 512, 1024, 2048 (SOFDMA).

4.4 În dependență de viteza de transport de date necesară în SB pot fi aplicate următoarele metode de modulație a purtătoare de frecvență:

- 1) Manipulare binară în fază (BPSK);
- 2) Manipulare cuadratură în fază (QPSK);

3) Manipulare cuadratură în amplitudine de 16 poziții (16QAM);

4) Manipulare cuadratură în amplitudine de 64 poziții (64QAM).

În regim SCA se permite aplicarea manipulării cuadratură în amplitudine de 256 puncte de eșantionare (256QAM).

4.5 Lărgimea canalului ΔF 6a stațiilor de bază se stabilește divizibilă 0,25 MHz și constituie o valoare nu mai mică de 1,25 MHz și nu mai mare de 28 MHz.

4.6 În regim OFDM stațiile de bază oferă un resurs de canal complet ΔF sau în careva subcanale de frecvență separate sau grupuri de subcanale.

4.7 SB funcționează în regim duplex cu divizare în timp (TDD) sau cu divizare în frecvență (FDD).

4.8 Se permite funcționarea SB în regim semiduplex cu divizare în frecvență (H-FDD).

4.9 SB pot susține următoarele regimuri de comunicații:

- 1) Punct-punct;
- 2) Punct-multipunct;
- 3) Plasă (Mesh).

4.10 Pentru echipamentele rețelelor cu bandă largă a accesului mobil, suplimentar se îndeplinesc cerințele:

- 1) SB susțin procedurile de hand-over ale SA mobile;
- 2) Timpul maxim de reținere a semnalului la reconec-tarea SA mobile de la o stație de bază la alta mai mică de 200 ms;

3) SB pot susține regimul de gardă (sleep-mode) al SA.

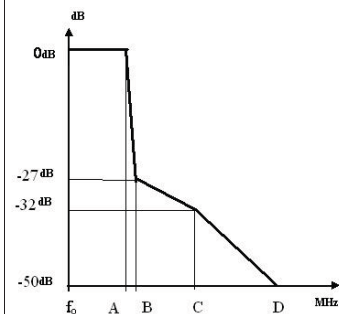
4.11 Parametrii de bază ai emițătoarelor SB ale echipa-mentelor de radioacces pentru WTD TSD în banda de frecvențe 2 GHz - 11 GHz, măsurati nemijlocit la conec-torul HF al emițătorului sint prezentați în Tabelul 1. Pentru echipamentul de radioacces WTD cu antene încorporate, în calitate de antenă etalon se aplică antena cu coeficientul de amplificare 0 dBi.

Tabelul 1. Parametrii de bază ai emițătoarelor SB WTD TSD standard 802.16 în banda de frecvență 2 GHz - 11 GHz.

Parametrul	Regimul de lucru	Valoarea
1	2	3
Dirijarea cu puterea emițătorului	SCa	Banda dinamică de reglare a puterii emițătorului SB constituie nu mai puțin de 20 dB, pasul minim de reglare 1 dB, eroarea relativă a pasului de reglare nu depășește $\pm 25\%$, dar nu mai mult de 4 dB.
	OFDM	Banda dinamică de reglare a puterii emițătorului SB constituie nu mai puțin de 10 dB, pasul minim de reglare 1 dB, eroarea relativă a pasului de reglare nu depășește $\pm 50\%$, dar nu mai mult de 4 dB.
	OFDMA	Banda dinamică de reglare a puterii emițătorului SB constituie nu mai puțin de 45 dB, pasul minim de reglare 1 dB, eroarea relativă a pasului de reglare nu depășește $\pm 50\%$, dar nu mai mult de 4 dB.

Masca spectrală

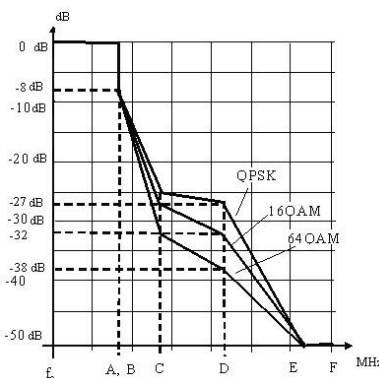
SCa
(banda 5
GHz, 6 GHz)

Coordonatele punctelor de inflexiune ale măștii spectrale

ΔF , MHz	A	B	C	D
10	4,75	5,75	9,75	14,75
20	9,5	10,5	19,5	29,5

OFDM,
OFDMA

Coordonatele punctelor de inflexiune ale măștilor spectrale

ΔF , MHz	A	B	C	D	E	F
1,25	0,625	0,625	0,893	1,321	2,500	3,125
1,5	0,750	0,750	1,071	1,586	3,000	3,750
1,75	0,875	0,875	1,250	1,850	3,500	4,375
2,5	1,250	1,250	1,785	2,643	5,000	6,250
3	1,500	1,500	2,142	3,171	6,000	7,500
3,5	1,750	1,750	2,499	3,700	7,000	8,750
5	2,500	2,500	3,570	5,285	10,000	12,500
6	3,000	3,000	4,284	6,342	12,000	15,000
7	3,500	3,500	4,998	7,399	14,000	17,500
8,75	4,375	4,375	6,248	9,249	17,500	21,875
10	5,000	5,000	7,140	10,570	20,000	25,000
12	6,000	6,000	8,568	12,684	24,000	30,000
14	7,000	7,000	9,996	14,798	28,000	35,000
15	7,500	7,500	10,710	15,855	30,000	37,500
17,5	8,750	8,750	12,495	18,498	35,000	43,750
20	10,000	10,000	14,280	21,140	40,000	50,000
24	12,000	12,000	17,136	25,368	48,000	60,000
28	14,000	14,000	19,992	29,596	56,000	70,000

Pentru valorile ΔF , ce nu au fost indicate în tabelul dat, valorile frecvențelor în punctele de inflexiune F_A , F_B , F_C , F_D , F_E , F_F , se calculează după formulele: $F_A=0,5*\Delta F$; $F_B=0,5*\Delta F$; $F_C=0,714*\Delta F$; $F_D=1,057*\Delta F$; $F_E=2,0*\Delta F$; $F_F=2,5*\Delta F$.

Nivelul admisibil al emisiilor spurioase	SCa, OFDM, OFDMA	Minus 50 dBm, în banda de frecvențe 30 MHz - 21,2 GHz Minus 30 dBm, în banda de frecvențe mai sus de 21,2 GHz
Eroarea relativă a stabilirii frecvenței, nu mai mult	SCa	$\pm 8 \cdot 10^{-6}$
	OFDM	$\pm 8 \cdot 10^{-6}$
	OFDMA	$\pm 2 \cdot 10^{-6}$
Raportul semnal/zgomot la ieșirea	SCa	Nu mai mic de 40 dB

1	2	3
emittorului		
Erorile modulației	SCa	Erorile modulației la diverse tipuri de modulație nu depășesc valorile indicate mai jos
		Tipul modulației Eroarea modulației, %
		BPSK 12
		QPSK 12
		16QAM 6
		64QAM 3.1
Erorile constelare ale emittorului (Constellation error)	OFDM	Valoarea medie de cuadratură (VMC) a erorii constelare (Constellation error) pentru diverse tipuri de modulație nu depășesc valorile indicate mai jos
		Tipul modulației – viteza relativă de codare VMC ale erorilor constelare ale modulației, dB
		BPSK-1/2 minus 13,0
		QPSK-1/2 minus 16,0
		QPSK-3/4 minus 18,5
		16QAM-1/2 minus 21,5
		16QAM-3/4 minus 25,0
		64QAM-2/3 minus 29,0
		64QAM-3/4 minus 31,0
	OFDMA	VMC ale erorilor constelare pentru diverse tipuri de modulație nu depășesc valorile indicate mai jos
		Tipul modulației – viteza relativă de codare VMC ale erorilor constelare ale modulației, dB
		QPSK-1/2 minus 15,0
		QPSK-3/4 minus 18,0
		16QAM-1/2 minus 20,5
		16QAM-3/4 minus 24,0
		64QAM-1/2 minus 26,0
		64QAM-2/3 minus 28,0
		64QAM-3/4 minus 30,0

4.12 Parametrii de bază ai receptoarelor SA ale echipamentelor de radioacces pentru WTD TSD în benzile de frecvență 2 GHz - 11 GHz sînt prezentați în Tabelul 2.

Tabelul 2. Parametrii de bază ai receptoarelor SA ale echipamentelor de radioacces pentru WTD TSD standard 802.16 în benzile de frecvență 2 GHz - 11 GHz

Parametrul	Regimul de lucru	Valoarea
1	2	3
Sensibilitatea	SCa	BPSK: $-96,2+10\log(\Delta F)$ QPSK: $-93,2+10\log(\Delta F)$ 16QAM: $-86,2+10\log(\Delta F)$ 64QAM: $-80,0+10\log(\Delta F)$ Toate valorile sensibilității receptorului sînt indicate în dBm, pentru valoarea BER 10^{-3}
		OFDM
	ΔF , MHz	BPSK QPSK 16QAM 64QAM
		1/2 1/2 3/4 1/2 3/4 1/2 3/4
	1,25	-97,5 -94,5 -92,0 -89,0 -85,5 -81,5 -79,5
		-94,5 -91,5 -89,0 -86,0 -82,5 -78,5 -76,5
	2,5	-91,5 -88,5 -86,0 -83,0 -79,5 -75,5 -73,5
		-88,5 -85,5 -83,0 -80,0 -76,5 -72,5 -70,5
	5	-86,7 -83,7 -81,2 -78,2 -74,7 -70,7 -68,7
		-85,4 -82,4 -79,9 -76,9 -73,4 -69,4 -67,4
	ΔF , MHz	BPSK QPSK 16QAM 64QAM
		1/2 1/2 3/4 1/2 3/4 1/2 3/4
	1,5	-96,7 -93,7 -91,2 -88,2 -84,7 -80,7 -78,7
		-93,7 -90,7 -88,2 -85,2 -81,7 -77,7 -75,7
	3	-90,7 -87,7 -85,2 -82,2 -78,7 -74,7 -72,7
		-87,7 -84,7 -82,2 -79,2 -75,7 -71,7 -69,7
	6	-84,7 -81,7 -79,2 -76,2 -72,7 -68,7 -66,7
		-81,7 -78,7 -76,2 -73,2 -69,7 -65,7 -63,7

ΔF , MHz	BPSK		QPSK		16QAM		64QAM	
	1/2	1/2	3/4	1/2	3/4	1/2	3/4	3/4
1,75	-96,1	-93,1	-90,6	-87,6	-84,1	-80,1	-78,1	-76,1
3,5	-93,0	-90,0	-87,5	-84,5	-81,0	-77,0	-75,0	-73,0
7	-90,0	-87,0	-84,5	-81,5	-78,0	-74,0	-72,0	-70,0
14	-87,0	-84,0	-81,5	-78,5	-75,0	-71,0	-69,0	-67,0
28	-84,0	-81,0	-78,5	-75,5	-72,0	-68,0	-66,0	-64,0
OFDMA								
ΔF , MHz	QPSK		16QAM		64QAM			
	1/2	3/4	1/2	3/4	1/2	2/3	3/4	3/4
1,25	-96,3	-93,3	-90,8	-87,3	-85,3	-83,3	-81,3	-79,3
1,5	-95,5	-92,5	-90,0	-86,5	-84,5	-82,5	-80,5	-78,5
1,75	-94,8	-91,8	-89,3	-85,8	-83,8	-81,8	-79,8	-77,8
3	-92,5	-89,5	-87,0	-83,5	-81,5	-79,5	-77,5	-75,5
3,5	-91,8	-88,8	-86,3	-82,8	-80,8	-78,8	-76,8	-74,8
5	-90,2	-87,2	-84,7	-81,2	-79,2	-77,2	-75,2	-73,2
6	-89,4	-86,4	-83,9	-80,4	-78,4	-76,4	-74,4	-72,4
7	-88,8	-85,8	-83,3	-79,8	-77,8	-75,8	-73,8	-71,8
8,75	-87,8	-84,8	-82,3	-78,8	-76,8	-74,8	-72,8	-70,8
10	-87,2	-84,2	-81,7	-78,2	-76,2	-74,2	-72,2	-70,2
12	-86,4	-83,4	-80,9	-77,4	-75,4	-73,4	-71,4	-69,4
14	-85,8	-82,8	-80,3	-76,8	-74,8	-72,8	-70,8	-68,8
20	-84,2	-81,2	-78,7	-75,2	-73,2	-71,2	-69,2	-67,2
1) Toate valorile sensibilității receptorului sînt indicate în dBm, pentru valoarea BER= 10^{-6} . 2) Pentru echipamentul cu alte valori ΔF , ce nu au fost prezentate în tabel, sensibilitatea receptorului nu este mai joasă de valorile, indicate pentru cea mai apropiată valoare ΔF .								
Nivelul maxim al semnalului de intrare	SCa	Stația de bază asigură posibilitatea recepționării semnalului de lucru la nivel -40 dBm și rezistă la semnal de intrare cu nivel 0 dBm fără defectarea electrică a circuitelor receptorului						
	OFDM OFDMA	Echipamentul asigură posibilitatea recepționării semnalului de lucru la nivel -45 dBm și rezistă la semnal de intrare cu nivel 0 dBm fără defectarea electrică a circuitelor receptorului						
Nivelul admisibil al emisiilor spurioase	SCa, OFDM, OFDMA	-50 dBm, în banda de frecvențe 30 MHz – 21,2 GHz -30 dBm, în banda de frecvențe mai mare de 21,2 GHz						
Suprimarea interferențelor pe canal adiacent și canale parazite	SCa	Raportul purtătoare/interferență (C/I) în primul canal adiacent, la degradarea de 3 dB și BER= 10^{-3}		BPSK: < minus 12 dB QPSK: < minus 9 dB 16QAM: < minus 2 dB 64QAM: < +5 dB 256QAM: < +12 dB				
		Raportul C/I în primul canal adiacent, la degradarea de 1 dB și BER= 10^{-3}		BPSK: < minus 8 dB QPSK: < minus 5 dB 16QAM: < +2 dB 64QAM: < +9 dB 256QAM: < +16 dB				
		Raportul C/I în al doilea canal adiacent, la degradarea de 3 dB și BER= 10^{-3}		BPSK: < minus 37 dB QPSK: < minus 34 dB 16QAM: < minus 27 dB 64QAM: < minus 20 dB 256QAM: < minus 13 dB				
		Raportul C/I în al doilea canal adiacent, la degradarea de 1 dB și BER= 10^{-3}		BPSK: < minus 33 dB QPSK: < minus 30 dB 16QAM: < minus 22 dB 64QAM: < minus 16 dB 256QAM: < minus 9 dB				
	OFDM	Suprimarea interferenței în primul canal adiacent, la degradarea de 3 dB și BER= 10^{-6}		16QAM-3/4: ≥ 11 dB 64QAM-3/4: ≥ 4 dB				
		Suprimarea interferenței în al doilea canal adiacent la BER= 10^{-6} și degradarea C/I de 3 dB		16QAM-3/4: ≥ 30 dB 64QAM-3/4: ≥ 23 dB				
	OFDMA	Suprimarea interferenței în primul canal adiacent la BER= 10^{-6} și degradarea C/I de 3 dB		16QAM-3/4: ≥ 11 dB 64QAM-3/4: ≥ 4 dB				
		Suprimarea interferenței în		16QAM-3/4: ≥ 30 dB				

		al doilea canal adiacent la $BER=10^{-6}$ și degradarea C/I de 3 dB	64QAM-3/4: ≥ 23 dB
Suprimarea canalului de imagine	OFDM	Nu mai puțin de 60 dB	

5. Cerințele față de parametrii stațiilor de bază WTD TSD standard 802.16 în banda de frecvențe 10 GHz - 66 GHz

5.1. SB ale echipamentului de radioacces pentru WTD TSD utilizează regimul SC a frecvenței purtătoare singulare.

5.2. Tipul duplexului: TDD sau FDD. În echipamentul de radioacces pentru WTD TSD sînt prevăzute regimurile de lucru semi-duplex H-FDD.

5.3. În echipamentul de radioacces pentru WTD TSD se utilizează lărgimea canalului radio de 20, 25, 28 MHz.

5.4. Modulația frecvențelor purtătoare: QPSK, 16QAM, 64QAM.

5.5. Parametrii de bază ai emițătoarelor SB ai echipamentului de radioacces pentru WTD TSD în benzile de frecvență 10 GHz - 66 GHz, măsurate nemijlocit la conectorul HF, sînt prezentați în tabelul 3. Pentru echipamentul de radioacces WTD cu antene încorporate, în calitate de antenă etalon se aplică antena cu coeficientul de amplificare 0 dBi.

Tabelul 3. Parametrii de bază ai receptoarelor SB ale echipamentelor de radioacces pentru WTD TSD standard 802.16 în benzile de frecvență 10 GHz - 66 GHz

Parametrul	Valoarea																								
1	2																								
Masca spectrală	Măști spectrale pentru QPSK și 16QAM Coordonatele punctelor de inflexiune ale măștii spectrale <table><tr><th>ΔF, MHz</th><th>A</th><th>B</th><th>C</th><th>D</th><th>E</th></tr><tr><td>24</td><td>9,6</td><td>19,2</td><td>24,0</td><td>48,0</td><td>60,0</td></tr><tr><td>25</td><td>10,0</td><td>20,0</td><td>25,0</td><td>50,0</td><td>62,5</td></tr><tr><td>28</td><td>11,2</td><td>22,4</td><td>28</td><td>56</td><td>70</td></tr></table>	ΔF , MHz	A	B	C	D	E	24	9,6	19,2	24,0	48,0	60,0	25	10,0	20,0	25,0	50,0	62,5	28	11,2	22,4	28	56	70
	ΔF , MHz	A	B	C	D	E																			
	24	9,6	19,2	24,0	48,0	60,0																			
	25	10,0	20,0	25,0	50,0	62,5																			
	28	11,2	22,4	28	56	70																			
	Masca spectrală pentru 64QAM Coordonatele punctelor de inflexiune ale măștii spectrale <table><tr><th>ΔF, MHz</th><th>A, A'</th><th>B</th><th>C</th><th>D</th><th>E</th></tr><tr><td>24</td><td>9,6</td><td>19,2</td><td>24,0</td><td>48,0</td><td>60,0</td></tr><tr><td>25</td><td>10,0</td><td>20,0</td><td>25,0</td><td>50,0</td><td>62,5</td></tr><tr><td>28</td><td>11,2</td><td>22,4</td><td>28</td><td>56</td><td>70</td></tr></table>	ΔF , MHz	A, A'	B	C	D	E	24	9,6	19,2	24,0	48,0	60,0	25	10,0	20,0	25,0	50,0	62,5	28	11,2	22,4	28	56	70
ΔF , MHz	A, A'	B	C	D	E																				
24	9,6	19,2	24,0	48,0	60,0																				
25	10,0	20,0	25,0	50,0	62,5																				
28	11,2	22,4	28	56	70																				

Parametrul 1	Valoarea 2
	24, 12,0, 12,0, 24,0, 48,0, 60,0
	25, 12,5, 20,0, 25,0, 50,0, 62,5
	28, 14,0, 22,4, 28,0, 56,0, 70,0
Nivelul admisibil al emisiilor spurioase, nu depășește, dBm	-50 dBm, la $30 \text{ MHz} \leq f \leq 21,2 \text{ GHz}$ -30 dBm, $\text{șă } 21,2 \text{ GHz} < f$
Instabilitatea relativă a frecvenței emițătorului	8×10^{-6}
Erorile modulației	Erorile modulației la diverse tipuri de modulație nu depășesc valorile indicate mai jos
	Tipul modulației
	Eroarea modulației, %
	QPSK 10
	16QAM 3
	64QAM 1,5

5.6. Cerințele față de parametrii receptorului stației de bază a echipamentului WTD TSD în banda de frecvențe 10 GHz - 66 GHz sînt indicate în Tabelul 4.

Tabelul 4. Parametrii de bază ai receptorului stației de bază a echipamentului WTD TSD standard 802.16 în banda de frecvențe 10 GHz - 66 GHz

Parametrul 1	Valoarea 2
Sensibilitatea receptorului, nu va depăși, dBm	Pentru probabilitatea $BER=10^{-3}$ QPSK: $-94+10\log(\Delta F)$ 16QAM: $-87+10\log(\Delta F)$ 64QAM: $-79+10\log(\Delta F)$ Pentru probabilitatea $BER=10^{-6}$ QPSK: $-90+10\log(\Delta F)$ 16QAM: $-83+10\log(\Delta F)$ 64QAM: $-74+10\log(\Delta F)$ ΔF – lărgimea canalului în MHz
Diapazonul dinamic a receptorului, nu mai mic de, dB	27
Nivelul admisibil al emisiilor spurioase, nu va depăși	-50 dBm cînd $30 \text{ MHz} \leq f \leq 21,2 \text{ GHz}$ -30 dBm cînd $21,2 \text{ GHz} < f$
Suprimarea interferențelor pe canale adiacente	Raportul purtătoare/interferență (C/I) în primul canal adiacent, la degradarea de 3 dB și $BER=10^{-3}$
	QPSK: < minus 9 dB
	16QAM: < minus 2 dB
	64QAM: < +5 dB
	Raportul C/I în primul canal adiacent, la degradarea de 1 dB și $BER=10^{-3}$
	QPSK: < minus 5dB
	Raportul C/I în primul canal adiacent, la degradarea de 3 dB și $BER=10^{-6}$
	QPSK: < minus 5 dB
	16QAM: < +2 dB
	64QAM: < +9 dB
	Raportul C/I în primul canal adiacent, la degradarea de 1 dB și $BER=10^{-6}$
	QPSK: < minus 1 dB
	Raportul C/I în al doilea canal adiacent, la degradarea de 3 dB și $BER=10^{-3}$
	QPSK: < minus 34 dB
	16QAM: < minus 27 dB
	64QAM: < +13 dB
	Raportul C/I în al doilea canal adiacent, la degradarea de 1 dB și $BER=10^{-3}$
	QPSK: < minus 30 dB
	Raportul C/I în al doilea canal adiacent, la degradarea de 3 dB și $BER=10^{-6}$
	QPSK: < minus 30 dB
	16QAM: < minus 23 dB
	64QAM: < minus 16 dB
	Raportul C/I în al doilea canal adiacent, la degradarea de 1 dB și $BER=10^{-6}$
	QPSK: < minus 26 dB
	16QAM: < minus 20 dB
	64QAM: < minus 12 dB

Anexa 9

**Cerințe față de parametrii stațiilor de abonat
WTD TSD standard 802.16**

1. Stațiile de abonat WTD TSD standard 802.16-04 funcționează în banda de frecvențe de la 2 GHz la 66 GHz.

2. Cerințele față de parametrii stațiilor WTD TSD standard 802.16-04 în banda de frecvențe de la 2 GHz la 11 GHz sînt indicate în punctul 4 al Anexei 8 la Regulament.

3. Cerințele față de parametrii stațiilor de abonat WTD TSD standard 802.16 în banda de frecvențe de la 11 GHz la 66 GHz sînt indicate în punctul 5 al Anexei 8 la Regulament.

4. Cerințele față de parametrii stațiilor de abonat WTD TSD standard 802.16, în banda de frecvențe 2 GHz - 11GHz.

4.1. Stațiile de abonat WTD TSD utilizează unul din următoarele regimuri de funcționare:

1) Regimul purtătoarei singulare (SCa);

2) Regimul Multiplexare cu Divizare în Frecvența Ortogonală (OFDM);

3) Regimul Multiplexare cu Divizare în Frecvența Ortogonală cu acces multiplu (OFDMA);

4.2. La formarea semnalului de ieșire a stației de abonat în regim OFDM este aplicată transformarea inversă Fourier utilizînd 256 puncte de eșantionare.

4.3. La formarea semnalului de ieșire a stației de abonat în regim OFDMA:

1) Este aplicată transformarea inversă Fourier, conținînd unul din punctele șirului: 128, 512, 1024, 2048;

2) Este aplicată transformata inversă Fourier cu modificarea dinamică a numărului de puncte din șirul 128, 512, 1024, 2048 (SOFDMA).

4.4. În dependență de viteza necesară de transmisiune a datelor a stației de abonat pot fi aplicate următoarele metode de modulație a frecvenței purtătoare:

1) Manipulare binară de fază (BPSK);

2) Manipulare cuadratură în fază (QPSK);

a) Manipulare cuadratură în amplitudine de 16 poziții (16QAM);

b) Manipulare cuadratură în amplitudine de 64 poziții (64QAM).

În regim SCa se permite aplicarea manipularii cuadratură în amplitudine de 256 puncte de eșantionare (265QAM).

4.5 Lărgimea canalului ΔF a stațiilor de bază se stabilește divizibilă 0,25 MHz și constituie o valoare nu mai mică de 1,25 MHz și nu mai mare de 28 MHz.

4.6 În regim OFDM stațiile de abonat utilizează un resurs de canal complet ΔF sau în careva subcanale de frecvență separate sau grupuri de subcanale.

4.7 SA funcționează în regim duplex cu divizare în timp (TDD) sau cu divizare în frecvență (FDD).

4.8 Se permite funcționarea SA în regim semiduplex cu divizare în frecvență (H-FDD).

4.9 SA susțin regimul de comunicații punct-punct.

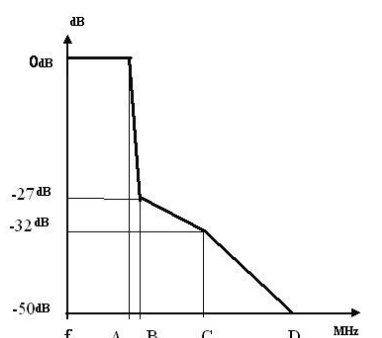
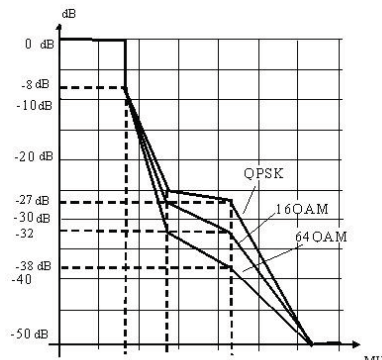
4.10 Pentru echipamentele rețelei de acces mobil în bandă largă, suplimentar se îndeplinesc următoarele cerințe:

1) SA ale comunicațiilor mobile susțin procedurile hand-over;

2) SA susțin regimul de gardă (sleep-mode).

4.11 Parametrii de bază ai emițătoarelor SA ale echipamentelor de radioacces pentru WTD TSD în banda de frecvențe 2 GHz - 11 GHz, măsurați nemijlocit la conectorul HF al emițătorului sînt prezentați în Tabelul 1. Pentru echipamentul de radioacces WTD cu antene încorporate, în calitate de antenă etalon se aplică antena cu coeficientul de amplificare 0 dBi.

**Tabelul 1. Parametrii de bază ai emițătoarelor SA WTD
TSD standard 802.16 în banda de frecvență
2 GHz - 11 GHz**

Parametrul	Regimul de lucru	Valoarea															
1	2	3															
Dirijarea cu puterea emițătorului	SCa	Banda dinamică de reglare a puterii emițătorului constituie nu mai puțin de 30 dB, pasul minim de reglare 1 dB, eroarea relativă a pasului de reglare nu depășește $\pm 25\%$, dar nu mai mult de 4 dB.															
	OFDM	Banda dinamică de reglare a puterii emițătorului constituie nu mai puțin de 30 dB (50 dB la utilizarea sub-canalelor), pasul minim de reglare 1 dB. Precizia relativă a reglării puterii constituie: $\pm 1,5$ dB în limitele reglării până la 15 dB; $\pm 3,0$ dB în limitele reglării de la 15 dB la 30 dB; $\pm 5,0$ dB în limitele reglării mai sus de 30 dB.															
	OFDMA	Banda dinamică de reglare a puterii emițătorului constituie nu mai puțin de 45 dB, pasul minim de reglare 1 dB, eroarea relativă a pasului de reglare nu depășește $\pm 50\%$, dar nu mai mult de 4 dB.															
Masca spectrală	SCa (banda 5 GHz, 6 GHz)	 Coordonatele punctelor de inflexiune ale măștii spectrale <table><tr><th>ΔF, MHz</th><th>A</th><th>B</th><th>C</th><th>D</th></tr><tr><td>10</td><td>4,75</td><td>5,75</td><td>9,75</td><td>14,75</td></tr><tr><td>20</td><td>9,5</td><td>10,5</td><td>19,5</td><td>29,5</td></tr></table>	ΔF , MHz	A	B	C	D	10	4,75	5,75	9,75	14,75	20	9,5	10,5	19,5	29,5
ΔF , MHz	A	B	C	D													
10	4,75	5,75	9,75	14,75													
20	9,5	10,5	19,5	29,5													
	OFDM, OFDMA																

1	2	3					
	Coordonatele punctelor de inflexiune ale măștilor spectrale						
	ΔF , MHz	A	B	C	D	E	F
	1,25	0,625	0,625	0,893	1,321	2,500	3,125
	1,5	0,750	0,750	1,071	1,586	3,000	3,750
	1,75	0,875	0,875	1,250	1,850	3,500	4,375
	2,5	1,250	1,250	1,785	2,643	5,000	6,250
	3	1,500	1,500	2,142	3,171	6,000	7,500
	3,5	1,750	1,750	2,499	3,700	7,000	8,750
	5	2,500	2,500	3,570	5,285	10,000	12,500
	6	3,000	3,000	4,284	6,342	12,000	15,000
	7	3,500	3,500	4,998	7,399	14,000	17,500
	8,75	4,375	4,375	6,248	9,249	17,500	21,875
	10	5,000	5,000	7,140	10,570	20,000	25,000
	12	6,000	6,000	8,568	12,684	24,000	30,000
	14	7,000	7,000	9,996	14,798	28,000	35,000
	15	7,500	7,500	10,710	15,855	30,000	37,500
	17,5	8,750	8,750	12,495	18,498	35,000	43,750
	20	10,000	10,000	14,280	21,140	40,000	50,000
	24	12,000	12,000	17,136	25,368	48,000	60,000
	28	14,000	14,000	19,992	29,596	56,000	70,000
Pentru valorile ΔF , ce nu au fost indicate în tabelul dat, valorile frecvențelor în punctele de inflexiune $F_A, F_B, F_C, F_D, F_E, F_F$, se calculează după formulele: $F_A=0,5*\Delta F$; $F_B=0,5*\Delta F$; $F_C=0,714*\Delta F$; $F_D=1,057*\Delta F$; $F_E=2,0*\Delta F$; $F_F=2,5*\Delta F$.							
Nivelul admisibil al emisiilor spurioase	SCa, OFDM, OFDMA	Minus 50 dBm, în banda de frecvențe 30 MHz – 21,2 GHz Minus 30 dBm, în banda de frecvențe mai sus de 21,2 GHz					
Eroarea relativă a stabilirii frecvenței, nu mai mult	SCa	$\pm 15 \cdot 10^{-6}$					
	OFDM	2% de la ecartul de frecvență al subpurtătoarelor					
	OFDMA	2% de la ecartul de frecvență al subpurtătoarelor					
Raportul semnal/zgomot la ieșirea emițătorului	SCa	Nu mai mic de 40 dB					
Erorile modulației	SCa	Erorile modulației la diverse tipuri de modulație nu depășesc valorile indicate mai jos					
		Tipul modulației			Eroarea modulației, %		
		BPSK			12		
		QPSK			12		
		16QAM			6		
		64QAM			3,1		
Erorile constelare ale emițătorului (Constellation error)	OFDM	Valoarea medie de cuadratură (VMC) a erorii constelare (Constellation error) pentru diverse tipuri de modulație nu depășesc valorile indicate mai jos					
		Tipul modulației – viteza relativă de codare			VMC ale erorilor constelare ale modulației, dB		
		BPSK-1/2			minus 13,0		
		QPSK-1/2			minus 16,0		
		QPSK-3/4			minus 18,5		
		16QAM-1/2			minus 21,5		
		16QAM-3/4			minus 25,0		
		64QAM-2/3			minus 29,0		
		64QAM-3/4			minus 31,0		
	OFDMA	VMC ale erorilor constelare pentru diverse tipuri de modulație nu depășesc valorile indicate mai jos					
		VMC ale erorilor constelare ale modulației, dB			VMC ale erorilor constelare ale modulației, dB		
		QPSK-1/2			minus 15,0		
		QPSK-3/4			minus 18,0		
		16QAM-1/2			minus 20,5		
		16QAM-3/4			minus 24,0		
		64QAM-1/2			minus 26,0		
		64QAM-2/3			minus 28,0		
		64QAM-3/4			minus 30,0		

Tabelul 2. Parametrii de bază ai receptoarele SA ale echipamentelor de radioacces pentru WTD TSD standard 802.16 în benzile de frecvență 2 GHz - 11 GHz

Parametrul	Regimul de lucru	Valoarea							
1	2	3							
Sensibilitatea	SCa	BPSK: -96,2+10log(ΔF) QPSK: -93,2+10log(ΔF) 16QAM: -86,2+10log(ΔF) 64QAM: -80,0+10log(ΔF) Toate valorile sensibilității receptorului sînt indicate în dBm, pentru valoarea BER 10 ⁻³							
		OFDM							
	ΔF, MHz	BPSK	QPSK		16QAM		64QAM		
		½	½	¾	½	¾	½	¾	
	1,25	-97,5	-94,5	-92,0	-89,0	-85,5	-81,5	-79,5	
	2,5	-94,5	-91,5	-89,0	-86,0	-82,5	-78,5	-76,5	
	5	-91,5	-88,5	-86,0	-83,0	-79,5	-75,5	-73,5	
	10	-88,5	-85,5	-83,0	-80,0	-76,5	-72,5	-70,5	
	15	-86,7	-83,7	-81,2	-78,2	-74,7	-70,7	-68,7	
	20	-85,4	-82,4	-79,9	-76,9	-73,4	-69,4	-67,4	
	ΔF, MHz	BPSK	QPSK		16QAM		64QAM		
		½	½	¾	½	¾	½	¾	
	1,5	-96,7	-93,7	-91,2	-88,2	-84,7	-80,7	-78,7	
	3	-93,7	-90,7	-88,2	-85,2	-81,7	-77,7	-75,7	
	6	-90,7	-87,7	-85,2	-82,2	-78,7	-74,7	-72,7	
	12	-87,7	-84,7	-82,2	-79,2	-75,7	-71,7	-69,7	
	24	-84,7	-81,7	-79,2	-76,2	-72,7	-68,7	-66,7	
	ΔF, MHz	BPSK	QPSK		16QAM		64QAM		
		½	½	¾	½	¾	½	¾	
	1,75	-96,1	-93,1	-90,6	-87,6	-84,1	-80,1	-78,1	
	3,5	-93,0	-90,0	-87,5	-84,5	-81,0	-77,0	-75,0	
	7	-90,0	-87,0	-84,5	-81,5	-78,0	-74,0	-72,0	
	14	-87,0	-84,0	-81,5	-78,5	-75,0	-71,0	-69,0	
	28	-84,0	-81,0	-78,5	-75,5	-72,0	-68,0	-66,0	
		OFDMA							
ΔF, MHz		QPSK		16QAM		64QAM			
		½	¾	½	¾	½	2/3	¾	
1,25		-96,3	-93,3	-90,8	-87,3	-85,3	-83,3	-81,3	
1,5		-95,5	-92,5	-90,0	-86,5	-84,5	-82,5	-80,5	
1,75		-94,8	-91,8	-89,3	-85,8	-83,8	-81,8	-79,8	
3		-92,5	-89,5	-87,0	-83,5	-81,5	-79,5	-77,5	
3,5		-91,8	-88,8	-86,3	-82,8	-80,8	-78,8	-76,8	
5		-90,2	-87,2	-84,7	-81,2	-79,2	-77,2	-75,2	
6		-89,4	-86,4	-83,9	-80,4	-78,4	-76,4	-74,4	
7		-88,8	-85,8	-83,3	-79,8	-77,8	-75,8	-73,8	
8,75		-87,8	-84,8	-82,3	-78,8	-76,8	-74,8	-72,8	
10		-87,2	-84,2	-81,7	-78,2	-76,2	-74,2	-72,2	
12		-86,4	-83,4	-80,9	-77,4	-75,4	-73,4	-71,4	
14		-85,8	-82,8	-80,3	-76,8	-74,8	-72,8	-70,8	
20		-84,2	-81,2	-78,7	-75,2	-73,2	-71,2	-69,2	
Nivelul maxim al semnalului de intrare		SCa	SA asigură posibilitatea recepționării semnalului de lucru la nivel -20 dBm și rezistă semnal de intrare cu nivel 0 dBm fără defectarea electrică a circuitelor receptorului						

4.12 Parametrii de bază ai receptoarele SA ale echipamentelor de radioacces pentru WTD TSD în benzile de frecvență 2 GHz - 11 GHz sînt prezentați în Tabelul 2.

1	2	3
	OFDM OFDMA	Echipamentul asigură posibilitatea recepționării semnalului de lucru la nivel -45 dBm și rezistă semnal de intrare cu nivel 0 dBm fără defectarea electrică a circuitelor receptorului
Nivelul admisibil al emisiilor spurioase	SCa, OFDM, OFDMA	-50 dBm, în banda de frecvențe 30 MHz – 21,2 GHz -30 dBm, în banda de frecvențe mai mare de 21,2 GHz
Suprimarea interferențelor pe canal adiacent și canale parazite	SCa	Raportul (C/I) în primul canal adiacent, la degradarea de 3 dB și BER=10 ⁻³ BPSK: < minus 12 dB QPSK: < minus 9 dB 16QAM: < minus 2 dB 64QAM: < +5 dB 256QAM: < +12 dB
		Raportul C/I în primul canal adiacent, la degradarea de 1 dB și BER=10 ⁻³ BPSK: < minus 8 dB QPSK: < minus 5 dB 16QAM: < +2 dB 64QAM: < +9 dB 256QAM: < +16 dB
		Raportul C/I în al doilea canal adiacent, la degradarea de 3 dB și BER=10 ⁻³ BPSK: < minus 37 dB QPSK: < minus 34 dB 16QAM: < minus 27 dB 64QAM: < minus 20 dB 256QAM: < minus 13 dB
		Raportul C/I în al doilea canal adiacent, la degradarea de 1 dB și BER=10 ⁻³ BPSK: < minus 33 dB QPSK: < minus 30 dB 16QAM: < minus 22 dB 64QAM: < minus 16 dB 256QAM: < minus 9 dB
		Suprimarea interferenței în primul canal adiacent, la degradarea C/I de 3 dB și BER=10 ⁻⁶ 16QAM-3/4: ≥ 11 dB 64QAM-3/4: ≥ 4 dB
		Suprimarea interferenței în al doilea canal adiacent la BER=10 ⁻⁶ și degradarea C/I de 3 dB 16QAM-3/4: ≥ 30 dB 64QAM-3/4: ≥ 23 dB
		Suprimarea interferenței în primul canal adiacent la BER=10 ⁻⁶ și degradarea C/I de 3 dB 16QAM-3/4: ≥ 11 dB 64QAM-3/4: ≥ 4 dB
		Suprimarea interferenței în al doilea canal adiacent la BER=10 ⁻⁶ și degradarea C/I de 3 dB 16QAM-3/4: ≥ 30 dB 64QAM-3/4: ≥ 23 dB
Suprimarea canalului de imagine	OFDM	Nu mai puțin de 60 dB

5 Cerințele față de parametrii stațiilor de abonat WTD TSD standard 802.16 în banda de frecvențe 10 GHz - 66 GHz.

5.5 SA WTD TSD utilizează regimul SC a frecvenței purtătoare singulare.

5.6 Tipul duplexului: TDD sau FDD. În echipamentul de radioacces pentru WTD TSD sînt prevăzute regimurile de lucru semiduplex H-FDD.

5.7 În echipamentul de radioacces pentru WTD TSD se utilizează lărgimea canalului radio de 20, 25, 28 MHz.

6.8 Modulația frecvențelor purtătoare: QPSK, 16QAM, 64QAM.

5.9 Parametrii de bază ai emițătoarelor SA ai echipamentului de radioacces pentru WTD TSD în benzile de frecvență 10 GHz - 66 GHz, măsurate nemijlocit la conectorul HF, sînt prezentați în tabelul 3. Pentru echipamentul de radioacces WTD cu antene încorporate, în calitate de antenă etalon se aplică antena cu coeficientul de amplificare 0 dBi.

Tabelul 3. Parametrii de bază ai receptoarelor SA ale echipamentelor de radioacces pentru WTD TSD standard 802.16 în benzile de frecvență 10 GHz - 66 GHz

Parametrul	Valoarea
1	2
Reglarea puterii emițătorului	Diapazonul dinamic de reglare a puterii emițătorului constituie nu mai puțin de 40 dB, pasul minim de reglare 0,5 dB. Eroarea reglării puterii constituie: ±0,5 dB cînd pasul reglării este de pînă la 2 dB; ±2,0 dB cînd pasul reglării este de la 2 dB la 5 dB; ±3,0 dB cînd pasul reglării este mai mare de 5 dB

Parametrul	Valoarea																								
1	2																								
Masca spectrală	Măștile spectrale pentru QPSK și 16QAM Coordonatele punctelor de inflexiune ale măștii spectrale <table><tr><th>ΔF, MHz</th><th>A</th><th>B</th><th>C</th><th>D</th><th>E</th></tr><tr><td>24</td><td>9,6</td><td>19,2</td><td>24,0</td><td>48,0</td><td>60,0</td></tr><tr><td>25</td><td>10,0</td><td>20,0</td><td>25,0</td><td>50,0</td><td>62,5</td></tr><tr><td>28</td><td>11,2</td><td>22,4</td><td>28</td><td>56</td><td>70</td></tr></table>	ΔF, MHz	A	B	C	D	E	24	9,6	19,2	24,0	48,0	60,0	25	10,0	20,0	25,0	50,0	62,5	28	11,2	22,4	28	56	70
	ΔF, MHz	A	B	C	D	E																			
	24	9,6	19,2	24,0	48,0	60,0																			
	25	10,0	20,0	25,0	50,0	62,5																			
	28	11,2	22,4	28	56	70																			
	Masca spectrală pentru 64QAM Coordonatele punctelor de inflexiune ale măștii spectrale <table><tr><th>ΔF, MHz</th><th>A, A'</th><th>B</th><th>C</th><th>D</th><th>E</th></tr><tr><td>24</td><td>12,0</td><td>12,0</td><td>24,0</td><td>48,0</td><td>60,0</td></tr><tr><td>25</td><td>12,5</td><td>20,0</td><td>25,0</td><td>50,0</td><td>62,5</td></tr><tr><td>28</td><td>14,0</td><td>22,4</td><td>28,0</td><td>56,0</td><td>70,0</td></tr></table>	ΔF, MHz	A, A'	B	C	D	E	24	12,0	12,0	24,0	48,0	60,0	25	12,5	20,0	25,0	50,0	62,5	28	14,0	22,4	28,0	56,0	70,0
	ΔF, MHz	A, A'	B	C	D	E																			
	24	12,0	12,0	24,0	48,0	60,0																			
	25	12,5	20,0	25,0	50,0	62,5																			
	28	14,0	22,4	28,0	56,0	70,0																			
Parametrul	Valoarea																								
1	2																								
	<table><tr><th>ΔF, MHz</th><th>A, A'</th><th>B</th><th>C</th><th>D</th><th>E</th></tr><tr><td>24</td><td>12,0</td><td>12,0</td><td>24,0</td><td>48,0</td><td>60,0</td></tr><tr><td>25</td><td>12,5</td><td>20,0</td><td>25,0</td><td>50,0</td><td>62,5</td></tr><tr><td>28</td><td>14,0</td><td>22,4</td><td>28,0</td><td>56,0</td><td>70,0</td></tr></table>	ΔF, MHz	A, A'	B	C	D	E	24	12,0	12,0	24,0	48,0	60,0	25	12,5	20,0	25,0	50,0	62,5	28	14,0	22,4	28,0	56,0	70,0
ΔF, MHz	A, A'	B	C	D	E																				
24	12,0	12,0	24,0	48,0	60,0																				
25	12,5	20,0	25,0	50,0	62,5																				
28	14,0	22,4	28,0	56,0	70,0																				
Nivelul admisibil al emisiilor spurioase, nu depășește, dBm	-40 dBm, cînd 30 MHz ≤ f ≤ 21,2 GHz -30 dBm, cînd 21,2 GHz < f																								
Erorile modulației	Erorile modulației nu depășesc valorile indicate mai jos																								
	Tipul modulației	Eroarea modulației, %																							
	QPSK	10																							
	16QAM	3																							
	64QAM	1,5																							

5.10 Cerințele față de parametrii receptorului SA a echipamentului WTD TSD sînt indicate în Tabelul 4.

Tabelul 4. Parametrii de bază ai receptorului SA a echipamentului WTD TSD standard 802.16 în banda de frecvențe 10 GHz - 66 GHz

Parametrul	Valoarea
1	2
Sensibilitatea receptorului, nu va depăși, dBm	Pentru probabilitatea BER=10 ⁻³ QPSK: -94+10log(Δf) 16QAM: -87+10log(Δf) 64QAM: -79+10log(Δf) Pentru probabilitatea BER=10 ⁻⁶ QPSK: -90+10log(Δf) 16QAM: -83+10log(Δf) 64QAM: -74+10log(Δf) Δf – lărgimea canalului în MHz
Diapazonul dinamic al receptorului la modulare QPSK, nu mai mic de, dB	27
Nivelul admisibil al emisiilor parazite, nu va depăși	-40 dBm, cînd 30 MHz ≤ f ≤ 21,2 GHz -30 dBm, cînd 21,2 GHz < f

Parametrul	Valoarea	
1	2	
Suprimarea interferențelor pe canale adiacente	Raportul purtătoare/interferență (C/I) în primul canal adiacent, la degradarea de 3 dB și BER=10 ⁻³	QPSK: < minus 9 dB 16QAM: < minus 2 dB 64QAM: < +5 dB
	Raportul C/I în primul canal adiacent, la degradarea de 1 dB și BER=10 ⁻³	QPSK: < minus dB 16QAM: < +2 dB 64QAM: < +9 dB
	Raportul C/I în primul canal adiacent, la degradarea de 3 dB și BER=10 ⁻⁶	QPSK: < minus 5 dB 16QAM: < +2 dB 64QAM: < +9 dB
	Raportul C/I în primul canal adiacent, la degradarea de 1 dB și BER=10 ⁻⁶	QPSK: < minus 1 dB 16QAM: < +6 dB 64QAM: < +13 dB
	Raportul C/I în al doilea canal adiacent, la degradarea de 3 dB și BER=10 ⁻³	QPSK: < minus 34 dB 16QAM: < minus 27 dB 64QAM: < minus 20 dB
	Raportul C/I în al doilea canal adiacent, la degradarea de 1 dB și BER=10 ⁻³	QPSK: < minus 30 dB 16QAM: < minus 22 dB 64QAM: < minus 16 dB
	Raportul C/I în al doilea canal adiacent, la degradarea de 3 dB și BER=10 ⁻⁶	QPSK: < minus 30 dB 16QAM: < minus 23 dB 64QAM: < minus 16 dB
	Raportul C/I în al doilea canal adiacent, la degradarea de 1 dB și BER=10 ⁻⁶	QPSK: < minus 26 dB 16QAM: < minus 20 dB 64QAM: < minus 12 dB

Anexa 10

Cerințe față de parametrii benzii de frecvență de emisie la randament maxim

1. Pentru echipamentele ce funcționează în benzile de frecvență de până la 11 GHz cu semnale fără lărgirea spectrului, cu excepția OFDMA, valorile admisibile ale lărgimii de bandă necesare, lărgimii de bandă de control și nivelului emisiilor în afara benzii se calculează după formulele, prezentate în Tabelul 1.

Tabelul 1

Clasa de emisie	Lărgimea de bandă necesară B _N , Hz	Lărgimea de bandă de control B _C , Hz	Lărgimea de bandă după nivel minus 40, 50, 60 dB, Hz (emisii în afara benzii)	Note
Manipulare în amplitudine-fază				
Purtătoare manipulată în amplitudine-fază D1W, D7W	B _N = R/log ₂ S, unde R – viteza de transmitere, bps; S – poziționarea FM	B _C = 1,5 B _N	B ₄₀ = 1,7 B _N = 1,13 B _C când S=4	Pentru semnale, a căror timp relativ de stabilire a impulsului α≈0,5
Manipulare în frecvență				
Manipulare în frecvență la transmiterea informației digitale F1D, F7D	B _N = 2,4R√m, pentru 0,5≤m'<1,5 B _N = 1,2R+2,4D, pentru 1,5≤m'<5,5 B _N = 1,9R+2,1D, pentru 5,5≤m'<20	B _C = 2,3 B _N / (m'+12) ^{1/6}	B ₄₀ = B _C [2,86 - (m'+12) ^{1/6}] B ₅₀ = B _C [4 - (m'+8) ^{1/4}] B ₆₀ = B _C [4,8 - (m'+5) ^{1/3}]	m' = 2D/R, unde D – devierea de vîrf a frecvenței; R – viteza de transmitere, bps

Manipulare în frecvență, transmitere multicanală F7D, F7W, F7DD, F7WD	B _N = K _G R, unde K _G în tabelul 2	B _C = 1,2 B _N	B ₄₀ = 1,2 B _C B ₅₀ = 1,4 B _C B ₆₀ = 1,6 B _C	Manipulare în frecvență cu filtru Gauss
Manipulare în fază				

Transmitere multicanal, manipulare în fază G1D, G1E, G1F, G1W	B _N = KR/log ₂ S, unde R – viteza de transmitere, bps; K – coeficient; S – poziționarea FM	B _C = 1,4 B _N B _C = 2,8KR/log ₂ S ⁶	B ₄₀ = 1,86 B _C B ₅₀ = 3,28 B _C B ₆₀ = 5,7 B _C	4<K<20 pentru BPSK fără filtrare; 1,5<K<4 pentru BPSK cu filtrare
Transmitere multicanal G7D, G7E, G7F, G7W	B _N = 2,5R/log ₂ S	B _C = 1,2 B _N	B ₄₀ = 1,17 B _C B ₅₀ = 1,67 B _C B ₆₀ = 3,33 B _C	8PSK sau 16PSK

G9D	B _N = K _R R/log ₂ S K _R – coeficientul excesului de codare la înlăturarea erorilor	B _C = 1,4 B _N	B ₄₀ = 1,4 B _C B ₅₀ = 1,8+2,3 B _C B ₆₀ = 2,5+3 B _C	Dacă excesul ψ se indică în %, K _R = 1+ψ/100
	B _N = KR K = 1,5+2	B _C = 1,4 B _N	B ₄₀ = 2,6 B _C B ₅₀ = 4,6 B _C B ₆₀ = 8,2 B _C	BPSK cu filtrare BPSK fără filtrare
	B _N = KR K = 4(95%)÷20(99%)	B _C = 1,2 B _N	B ₄₀ = 1,17 B _C B ₅₀ = 1,7 B _C B ₆₀ = 3,33 B _C	QPSK
	B _N = R	B _C = 1,2 B _N	B ₄₀ = 1,17 B _C B ₅₀ = 1,7 B _C B ₆₀ = 3,33 B _C	

⁶ Pentru calcularea envelopei lărgimii de bandă a emisie (valorile B_C, B₄₀, B₅₀, B₆₀) se utilizează valoarea B_N când S=4.

Tabelul 2. Dependențele coeficientului K_G (BT)

BT	∞	1	0,7	0,5	0,3	0,25	0,15	Note
K _G (BT)	1,28	1,14	1,1	1,07	0,93	0,86	0,70	medie
	0,94			0,80	0,70	0,67	0,53	Gradul de acoperire al benzii 95%
	1,28			1,03	0,91	0,86	0,70	Gradul de acoperire al benzii 99%
	2,81			1,20	1,06	1,00	0,83	Gradul de acoperire al benzii 99,8%
Tipul modularii	MSK	GMSK						

BT – banda normală a filtrului, egală cu înmulțirea benzii filtrului la nivel-3 dB cu durata transmiterii unui element de cod

2. Pentru echipamentele de radioacces WTD, ce funcționează în benzile de frecvență 2300 – 2500 MHz cu viteza de transport date pe canal radio 1; 2; 5,5; 6; 9; 11, 22 Mbps, masca spectrului este prezentată în fig. 1.

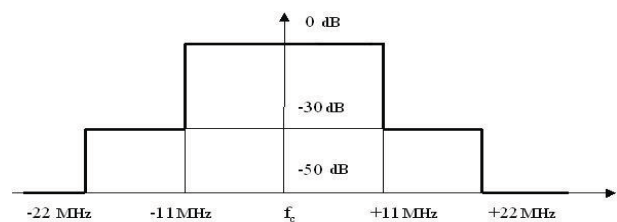

Figura 1.

Notă: Regimul de măsurare:

1. Lărgimea de bandă – 100 kHz.
2. Banda revizuită – 100 MHz.
3. Lărgimea de bandă a filtrului video – 100 kHz.

3. Pentru echipamentele de radioacces WTD, ce funcționează în benzile de frecvență 2300 – 2500 MHz cu viteza de transport date pe canal radio 12; 18; 24; 36; 48; 54; 108 Mbps masca spectrului este prezentată în fig. 2.

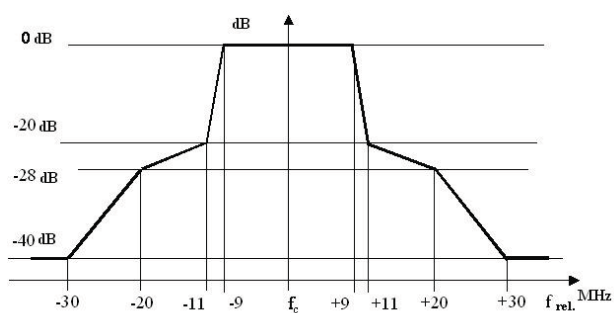

Figura 2.

Notă: Regimul de măsurare:

1. Lărgimea de bandă – 100 kHz.
2. Banda revizuită – 100 MHz.
3. Lărgimea de bandă a filtrului video – 30 kHz.

4. Pentru echipamentele de radioacces WTD, ce funcționează cu semnal de transport date cu lărgirea spectrului în benzile de frecvență 2500 – 2700 MHz, masca spectrală a semnalului emis este prezentată în Figura 3.

5. Pentru echipamentele de radioacces WTD, ce funcționează în benzile de frecvență 5 GHz, 6 GHz cu viteza de transport date pe canal radio 6, 12, 18, 24, 36, 48, 54, 108 Mbps cu ecart de canal de 20 GHz, masca spectrală a semnalului emis este prezentată în Figura 2.

6. Pentru echipamentele de radioacces WTD, ce funcționează în benzile de frecvență 5 GHz, 6 GHz, masca spectrală a semnalului emis este prezentată în Figura 4.

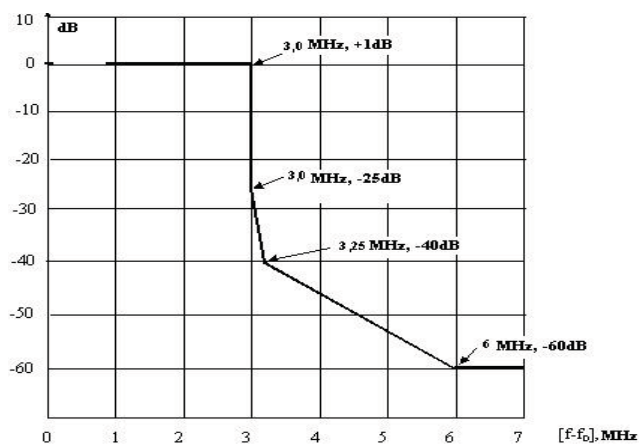

Figura 3.

Notă: Regimul de măsurare:

1. Lărgimea de bandă – 100 kHz.
2. Banda revizuită – 20 MHz.
3. Lărgimea de bandă a filtrului video – 0,3 kHz.

7. Pentru echipamentele de radioacces WTD, ce funcționează în benzile de frecvență 3,4 – 3,6 GHz, 10,15 – 10,30 GHz, 10,50 – 10,65 GHz măștile spectrale sînt prezentate în Figurile 1-8.

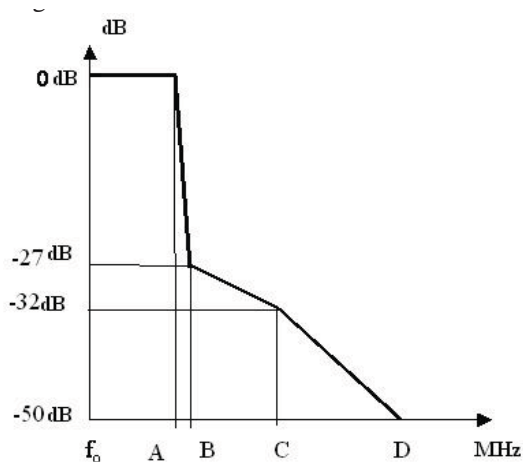

Figura 4.

Notă: Regimul de măsurare:

1. Lărgimea de bandă – 100 kHz.
2. Banda revizuită – 100 MHz.
3. Lărgimea de bandă a filtrului video – 30 kHz.

Frecvențele pentru măștile spectrale (Figura 4) sînt prezentate în Tabelul 3.

Tabelul 3

Ecartul canalului, MHz	A, MHz	B, MHz	C, MHz	D, MHz
10	4,75	5,25	9,75	14,75
20	9,5	10,5	19,5	29,5
N	$(N/20) \times 9,5$	$(N/20) \times 10,5$	$(N/20) \times 19,5$	$(N/20) \times 29,5$

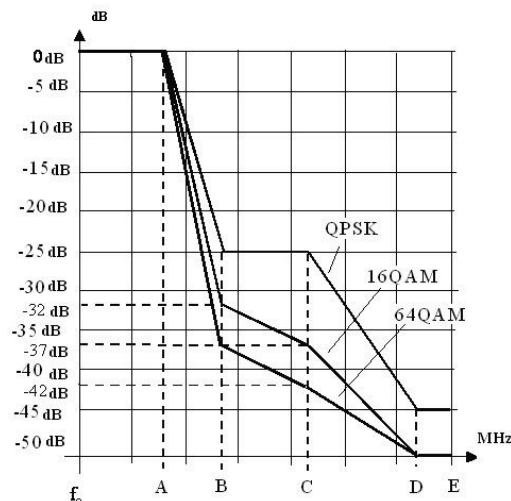

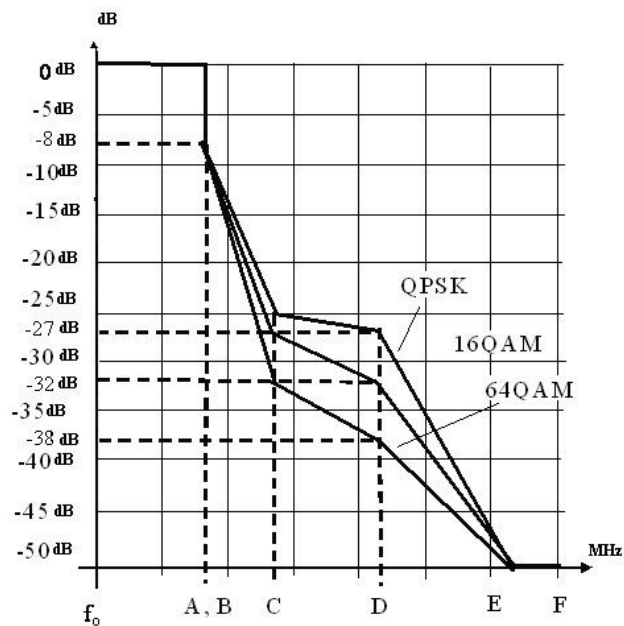
Figura 5. Măștile spectrale pentru echipament de radioacces WTD cu tipuri de modulație QPSK, 16QAM, 64QAM

Frecvențele pentru măștile spectrale (Figura 5) sînt prezentate în Tabelul 4.

Tabelul 4

Frecvența, MHz					
Tipul modulației QPSK					
Ecartul canalului, MHz	Punct A 0 dB	Punct B -25 dB	Punct C -25 dB	Punct D -45 dB	Punct E -45 dB
1,75	0,8	1,4	1,85	3,5	4,375
3,5	1,5	2,5	3,7	6,8	8,75
7,0	2,8	5,6	7,0	14	17,5
14	5,6	11,2	14	28	35
28	11,2	22,4	28	56	70
Tipul modulației 16QAM					
Ecartul canalului, MHz	Punct A 0 dB	Punct B -32 dB	Punct C -37 dB	Punct D -50 dB	Punct E -50 dB
1,75	0,8	1,4	1,85	3,5	4,375
3,5	1,5	2,5	3,7	7,0	8,75
7,0	2,8	5,6	7,0	14	17,5
14	5,6	11,2	14	28	35
28	11,2	22,4	28	56	70

Tipul modulației 64QAM					
Ecartul canalului, MHz	Punct A 0 dB	Punct B -37 dB	Punct C -42 dB	Punct D -50 dB	Punct E -50 dB
1,75	0,8	1,4	1,85	3,5	4,375
3,5	1,5	2,9	3,7	7,0	8,75
7,0	2,8	5,6	7,0	14	17,5
14	5,6	11,2	14	28	35
28	11,2	22,4	28	56	70

Notă: Regimul de măsurare:

1. Lărgimea de bandă – 100 kHz.
2. Banda revizuită – 100 MHz.
3. Lărgimea de bandă a filtrului video – 0,3 kHz.

Figura 6. Măștile spectrale pentru echipament de radioacces WTD cu semnal OFDM

Frecvențele pentru măștile spectrale (Figura 6) sînt prezentate în Tabelul 5.

Tabelul 5

Frecvența, MHz						
Tipul semnalului – OFDM cu QPSK						
Ecartul canalului, MHz	Punct A 0 dB	Punct B -8 dB	Punct C -25 dB	Punct D -27 dB	Punct E -50 dB	Punct F -50 dB
1,75	0,8	0,8	1,25	1,85	3,5	4,375
3,5	1,75	1,75	2,5	3,7	7,0	8,75
7,0	3,5	3,5	5,0	7,4	14	17,5
14	7,0	7,0	10,0	14,8	28	35
28	14,0	14,0	20,0	29,6	56	70

Tipul semnalului – OFDM cu 16QAM						
Ecartul canalului, MHz	Punct A 0 dB	Punct B -8 dB	Punct C -27 dB	Punct D -32 dB	Punct E -50 dB	Punct F -50 dB
1,75	0,8	0,8	1,25	1,85	3,5	4,375
3,5	1,75	1,75	2,5	3,7	7,0	8,75
7,0	3,5	3,5	5,0	7,4	14	17,5
14	7,0	7,0	10	14,8	28	35
28	14,0	14,0	20	29,6	56	70
Tipul semnalului – OFDM cu 64QAM						
Ecartul canalului, MHz	Punct A 0 dB	Punct B -8 dB	Punct C -32 dB	Punct D -38 dB	Punct E -50 dB	Punct F -50 dB
1,75	0,8	0,8	1,25	1,85	3,5	4,375
3,5	1,75	1,75	2,5	3,7	7,0	8,75
7,0	3,5	3,5	5,0	7,4	14	17,5
14	7,0	7,0	10	14,8	28	35
28	14,0	14,0	20	29,6	56	70

8. Pentru echipamentele de radioacces WTD, ce funcționează în benzile de frecvență 24,25 – 29,5 GHz 40,5 – 43,5 GHz măștile spectrale sînt prezentate în Figurile 4, 5.

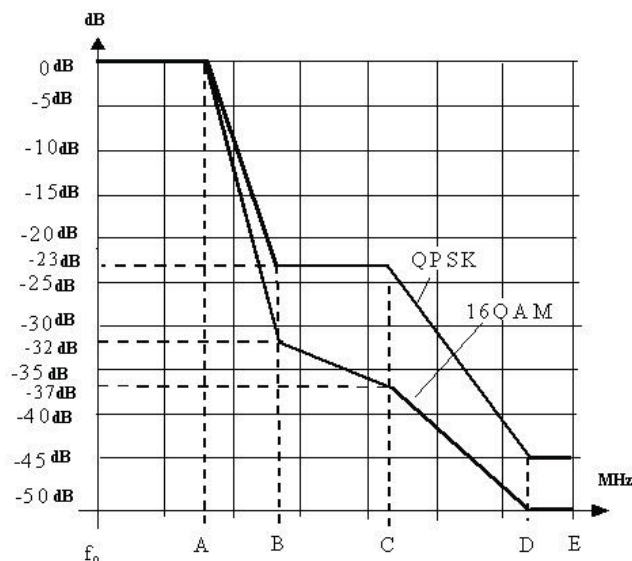
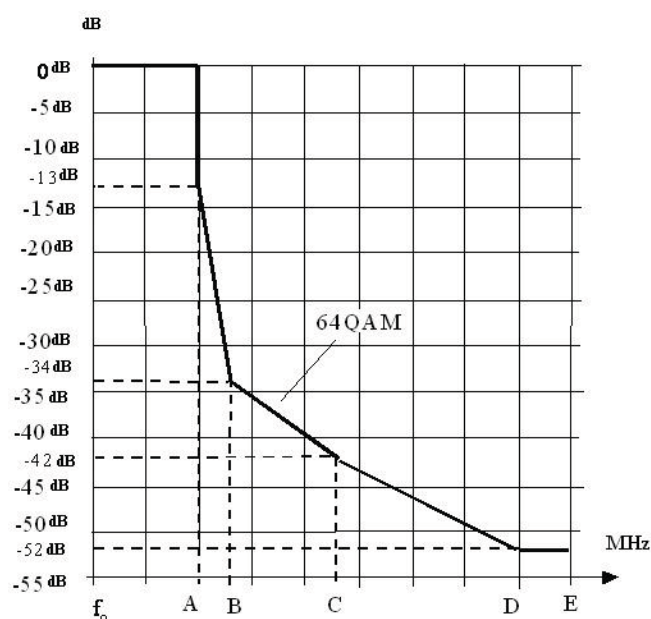

Figura 7. Măștile spectrale pentru echipament de radioacces WTD cu tipul modulației QPSK, 16QAM

Tabelul 6

Frecvența, MHz					
Tipul modulației QPSK					
Ecartul canalului, MHz	Punct A 0 dB	Punct B -23 dB	Punct C -23 dB	Punct D -45 dB	Punct E -45 dB
1,75	0,8	1,4	1,85	3,5	4,375
3,5	1,5	2,8	3,7	7	8,75
7,0	2,8	5,6	7,0	14	17,5
14	5,6	11,2	14	28	35
28	11	19	25	45	70
56	18	32	40	70	140
Tipul modulației 16QAM					
Ecartul canalului, MHz	Punct A 0 dB	Punct B -32 dB	Punct C -37 dB	Punct D -50 dB	Punct E -50 dB
1,75	0,8	1,4	1,85	3,5	4,375
3,5	1,5	2,8	3,7	7,0	8,75
7,0	2,8	5,6	7,0	14	17,5
14	5,6	11,2	14	28	35
28	11,2	22,4	28	56	70
56	22,5	45	56	112	140

Notă: Regimul de măsurare:

1. Lărgimea de bandă – 100 kHz.
2. Banda revizuită – 100 MHz.
3. Lărgimea de bandă a filtrului de video – 0,3 kHz.

Figura 8. Măștile spectrale pentru echipament de radioacces WTD cu tipul modulației 64QAM

Frecvențele pentru măștile spectrale (Figura 8) sînt prezentate în Tabelul 7.

Tabelul 7

Ecartul canalului, MHz	Punct A 0 dB	Punct A' -13 dB	Punct B -34 dB	Punct C -42 dB	Punct D -52 dB	Punct E -52 dB
1,75	0,8	0,8	1,4	1,85	3,5	4,375
3,5	1,75	1,75	2,8	3,7	7	8,75
7,0	3,5	3,5	5,6	7	14	17,5
14	7	7	11,2	14	28	35
28	14	14	22,4	28	56	70
56	28	28	45	56	112	140

Anexa 11

Cerințe față de parametrii emisiilor spurioase la randament maxim

Valorile nivelului emisiilor spurioase ale emițătoarelor sînt prezentate în Tabelul 1.

Tabelul 1

Banda de frecvențe	Nivelul admisibil al emisiilor spurioase, nu depășește
Pînă la 470 MHz	La puterea purtătoare pînă la 25 W – 2,5 μW La puterea purtătoare mai mare de 25 W – minus 70 dB
470 – 1690 MHz	minus 40 dB, dar nu depășește 25 μW, în banda de frecvențe 70 MHz – 11 GHz
1690 – 2100 MHz	minus 36 dBm, în banda de frecvențe 30 MHz – 1 GHz minus 30 dBm, în banda de frecvențe 1 GHz – 12,75 GHz
2100 – 2700 MHz	- minus 36 dBm în banda de frecvențe 30 MHz – 1 GHz; - minus 30 dBm în banda de frecvențe 1 – 12,75 GHz; - minus 47 dBm în benzile de frecvențe 1,8 – 1,9 GHz și 5,15 – 5,3 GHz
3,4 – 43,5 GHz	Stația de bază: - minus 50 dBm în banda de frecvențe 9 kHz – 21,2 GHz; - minus 30 dBm mai sus de 21,2 GHz. Stația de abonat: - minus 40 dBm în banda de frecvențe 9 kHz – 21,2 GHz; - minus 30 dBm mai sus de 21,2 GHz

Anexa 12

Cerințe față de instabilitatea relativă a frecvenței emițătorului sau frecvenței circuitului oscilant al generatorului din componența emițătorului

Valorile instabilității relative a frecvenței emițătorului sau frecvenței circuitului oscilant al generatorului din componența emițătorului sînt prezentate în Tabelul 1.

Tabelul 1

Banda de frecvență	Instabilitatea relativă a frecvenței emițătorului
Pînă la 470 MHz	20×10^{-6}
470 – 1690 MHz	50×10^{-6}
1690 – 3600 MHz	25×10^{-6}
5150 – 6425 MHz	20×10^{-6}
10,15 – 43,5 GHz	15×10^{-6}

Anexa 13

Cerințe față de parametrii emisiilor parazite la randament maxim

Valorile nivelului emisiilor parazite sînt prezentate în Tabelul 1.

Tabelul 1

Banda de frecvențe	Nivelul admisibil al emisiilor spurioase, nu depășește
1	2
Pînă la 470 MHz	minus 80 dB
470 – 1690 MHz	minus 40 dB, dar nu depășește 25 μW, în banda de frecvențe 70 MHz – 11 GHz
1690 – 2700 MHz	minus 57 dBm în banda de frecvențe 30 MHz – 1 GHz minus 47 dBm în banda de frecvențe 1 – 12,75 GHz
3400 – 3600 MHz	Stația de bază: - minus 50 dBm în banda de frecvențe 9 kHz – 21,2 GHz; - minus 30 dBm mai sus de 21,2 GHz. Stația de abonat: - minus 40 dBm în banda de frecvențe 9 kHz – 21,2 GHz; - minus 30 dBm mai sus de 21,2 GHz
5150 – 6425 MHz	minus 57 dBm în banda de frecvențe 30 MHz – 1 GHz minus 50 dBm în banda de frecvențe 1 – 26,5 GHz
10,15 – 43,5 GHz	Stația de bază: - minus 50 dBm în banda de frecvențe 9 kHz – 21,2 GHz; - minus 30 dBm mai sus de 21,2 GHz. Stația de abonat: - minus 40 dBm în banda de frecvențe 9 kHz – 21,2 GHz; - minus 30 dBm mai sus de 21,2 GHz

Anexa 14

Cerințe față de parametrii de sensibilitate a receptorului pentru echipamentele de radioacces WTD TSİ

1. Pentru echipamentele de radioacces WTD TSİ, care funcționează în banda de frecvențe de pînă la 1350 MHz cu semnale fără lărgirea spectrului, sensibilitatea receptorului, care asigură valoarea ratei de eroare a biților (K_{er}) = 10^{-6} , nu depășește 0,8 μV.

2. Pentru echipamentele de radioacces WTD TSİ, care funcționează în benzile de frecvențe de pînă la 1000 MHz, 1000 – 1350 MHz, 2300 – 2500 MHz, 3400 – 3600 MHz cu lărgirea spectrului, sensibilitatea receptorului este prezentată în Tabelul 1.

Tabelul 1

Banda de frecvențe	Sensibilitatea receptorului, nu depășește, dBm la viteza de transmitere a informației în canal, Mbps							
	<2 (6)	2 (9)	5,5 (12)	11 (18)	24	36	48	54
Până la 1000 MHz	-86	-	-	-	-	-	-	-
1000 – 1350 MHz	-84	-81	-79	-77	-	-	-	-
2300 – 2500 MHz	-80 (-85)	(-83)	(-82)	-76 (-80)	-78	-77	-76	-73
3400 – 3600 MHz	-80	-	-	-76	-	-	-	-

Pentru benzile de frecvență de până la 1000 MHz, 1000 – 1350 MHz sînt prezentate nivelele semnalelor, ce asigură valoarea ratei de eroare a biților (K_{er})= 10^{-6} .

Pentru benzile de frecvență 2300 – 2500 MHz, 3400 – 3600 MHz sînt prezentate nivelele semnalelor, ce asigură procentul cadrelor, recepționate cu erori mai jos de 8% de la numărul total de cadre recepționate, la o lungime de cadru egală cu 1024 Biți.

3. Pentru echipamentele de radioacces WTD TSÎ, care funcționează în benzile de frecvențe 1690 – 2300 MHz, 2500 – 2700 MHz sensibilitatea receptorului este prezentată în Tabelul 2.

Tabelul 2

Pentru banda de frecvențe 1690 – 2300 MHz					
Tipul modulației	BPSK	QPSK	8PSK	12QAM	16QAM
Sensibilitatea receptorului, ce asigură valoarea ratei de eroare a pachetelor recepționate (K_{er})= 10^{-2} , nu depășește, dBm	-101	-96	-94	-89	-87
Pentru banda de frecvențe 2500 – 2700 MHz					
Tipul modulației	QPSK	16QAM	64QAM	16QAM fără codarea Viterbi	
Sensibilitatea receptorului, ce asigură valoarea ratei de eroare a pachetelor recepționate (K_{er})= 10^{-4} , nu depășește, dBm	-94	-86	-82	-74	

4. Pentru echipamentele de radioacces WTD TSÎ, care funcționează în benzile de frecvențe 5 GHz, 6 GHz sensibilitatea receptorului este prezentată în Tabelele 3 - 5.

Tabelul 3

Condițiile de măsurare	Sensibilitatea receptorului, nu depășește, dBm la viteza de transmitere a informației în canal, Mbps							
	6	9	12	18	24 (27)	36	48	54
Procentul pachetelor recepționate cu eroare mai mică de 10% de la numărul total de pachete recepționate, la lungimea pachetului 1000 Bite	-82	-81	-79	-77	-74	-70	-66	-65
Procentul pachetelor recepționate cu eroare mai mică de 10% de la numărul total de pachete recepționate, la lungimea pachetului 54 Bite	-85	-83	-81	-79	(-75)	-73	-	-68

Tabelul 4

Tipul modulației	Formula de calcul a nivelului minim al semnalului la intrarea în receptor în punctul C pentru echipamentul SC, ce asigură valoarea ratei de eroare a biților (K_{er})= 10^{-6} , în lipsa codării
QPSK	$-93,4 + 10 \log \Delta f$
16QAM	$-86,6 + 10 \log \Delta f$
64QAM	$-80,4 + 10 \log \Delta f$

Tabelul 5

Δf^7 , MHz	Sensibilitatea receptorului (nu depășește, dBm) pentru echipamentul OFDM și OFDMA, ce asigură valoarea K_{er} = 10^{-6} , pentru mesaj standard					
	QPSK		16QAM		64QAM	
	1/2	3/4	1/2	3/4	2/3	3/4
1,5	-91	-89	-84	-82	-78	-76

⁷ Δf – lărgimea de bandă la nivelul minus 30 dB.

1,75	-90	-87	-83	-81	-77	-75
3	-88	-86	-81	-79	-75	-73
3,5	-87	-85	-80	-78	-74	-72
5	-86	-84	-79	-77	-72	-71
6	-85	-83	-78	-76	-72	-70
7	-84	-82	-77	-75	-71	-69
10	-83	-81	-76	-74	-69	-68
12	-82	-80	-75	-73	-69	-67
14	-81	-79	-74	-72	-68	-66
20	-80	-78	-73	-71	-66	-65

5. Pentru echipamentele de radioacces WTD TSÎ, care funcționează în benzile de frecvențe 10,15 – 10,65 GHz sensibilitatea receptorului este prezentată în Tabelul 6.

Tabelul 6

Ecart al canalului, MHz	Sensibilitatea receptorului (nu depășește, dBm), ce asigură valoarea K_{er} = 10^{-6} , pentru mesaj standard la tipurile de modulație:		
	QPSK sau QPSK cu (OFDM)	16QAM sau 16QAM cu (OFDM)	64QAM sau 64QAM cu OFDM
3,5	-83	-75	-69
7	-80	-72	-66
14	-77	-69	-63
28	-74	-66	-60

6. Pentru echipamentele de radioacces WTD TSÎ, care funcționează în benzile de frecvențe 24,25 – 43,5 GHz sensibilitatea receptorului este prezentată în Tabelul 7.

Tabelul 7

Ecart al canalului, MHz	Sensibilitatea receptorului, nu depășește, dBm ce asigură valoarea K_{er} = 10^{-6} , pentru mesaj standard la tipurile de modulație:		
	QPSK	16QAM	64QAM
3,5	-79	-71	-65
7	-76	-68	-62
14	-73	-65	-59
28	-70	-62	-56
56	-67	-59	-53

Anexa 15 Cerințe față de parametrii semnalului la intrarea emittătorului pentru echipamentele de radioacces WTD TSÎ

Valorile nivelului maxim al semnalului la intrarea în receptor sînt prezentate în Tabelul 1.

Tabelul 1

Banda de frecvențe	Nivelul maxim al semnalului la intrarea în receptor, nu mai mic, dBm	Note
Până la 1690 MHz	-15	cînd $K_{er} = 10^{-3}$
1690 – 2100 MHz	-30	Ce asigură rata pachetelor primite cu eroare $K_{er} = 10^{-2}$
2100 – 2500 MHz	-10	Cînd procentul de cadre, recepționate cu erori mai mic de 8% de la numărul total de cadre recepționate (lungimea cadrului egală cu 1024 Bite)
2500 – 3600 MHz	-15	Ce asigură rata pachetelor primite cu eroare $K_{er} = 10^{-4}$
5150 – 6425 MHz	-30	Cînd procentul de pachete de date, recepționate cu erori mai mic de 10% de la numărul total de pachete recepționate (lungimea pachetului egală cu 54 sau 1000 Bite)
10,15 – 43,5 GHz	-20	cînd $K_{er} = 10^{-3}$

Tabelul 2

Pentru banda de frecvențe 1690 – 2300 MHz					
Tipurile modulației	BPSK	QPSK	8PSK	12QAM	16QAM
Sensibilitatea receptorului, care asigură coeficientul pachetelor recepționate cu erori $K_{er}=10^{-2}$, nu depășește, dBm	-101	-96	-94	-89	-87
Pentru banda de frecvențe 2500 – 2700 MHz					

Tipul modulației	QPSK	16QAM	64QAM	16QAM fără codarea Viterbi
Sensibilitatea receptorului, care asigură coeficientul pachetelor recepționate cu erori $K_{er}=10^{-4}$, nu depășește, dBm	-94	-86	-82	-74

1. Pentru echipamente de radioacces WTD TSD, care funcționează în benzile de frecvență 5 GHz, 6 GHz, sensibilitatea receptorului este indicată în Tabelele 3 - 5.

Tabelul 3

Condițiile măsurării	Sensibilitatea receptorului, nu depășește, dBm la viteza transportului de informație în canal, Mbit/s							
	6	9	12	18	24 (27)	36	48	54
Procentul pachetelor recepționate cu erori mai mic de 10% de la numărul total de pachete recepționate, la lungimea pachetului de 1000 B	-82	-81	-79	-77	-74	-70	-66	-65
Procentul pachetelor recepționate cu erori mai mic de 10% de la numărul total de pachete recepționate, la lungimea pachetului de 54 B	-85	-83	-81	-79	(-75)	-73	-	-68

Tabelul 4

Tipul modulației	Formula de calcul a nivelului minim la intrarea receptorului în punctul C pentru echipamentul SC, care asigură valoarea ratei erorilor de bit (K_{er})= 10^{-6} , în lipsa codării
QPSK	$-93,4+10\log\Delta f$
16QAM	$-86,6+10\log\Delta f$
64QAM	$-80,4+10\log\Delta f$

Tabelul 5

Δf^8 , MHz	Sensibilitatea receptorului (nu depășește, dBm) pentru echipamentul OFDM și OFDMA, ce asigură valoarea $K_{er}=10^{-6}$, pentru mesaj standard					
	QPSK		16QAM		64QAM	
	1/2	3/4	1/2	3/4	2/3	3/4
1,5	-91	-89	-84	-82	-78	-76
1,75	-90	-87	-83	-81	-77	-75
3	-88	-86	-81	-79	-75	-73
3,5	-87	-85	-80	-78	-74	-72
5	-86	-84	-79	-77	-72	-71
6	-85	-83	-78	-76	-72	-70
7	-84	-82	-77	-75	-71	-69
10	-83	-81	-76	-74	-69	-68
12	-82	-80	-75	-73	-69	-67
14	-81	-79	-74	-72	-68	-66
20	-80	-78	-73	-71	-66	-65

⁸ Δf – lărgimea de bandă la nivelul minus 30 dB.

2. Pentru echipamente de radioacces WTD TSD, care funcționează în banda de frecvențe 10,15 – 10,65 GHz, sensibilitatea receptorului este indicată în Tabelul 6.

Tabelul 6

Ecartul canalului, MHz	Sensibilitatea receptorului (nu mai mult, dBm), ce asigură valoarea erorilor $K_{er}=10^{-6}$, pentru mesaj standard la tipul de modulație:		
	QPSK sau QPSK cu (OFDM)	16QAM sau 16QAM cu (OFDM)	64QAM v 64QAM cu OFDM
3,5	-83	-75	-69
7	-80	-72	-66
14	-77	-69	-63
28	-74	-66	-60

3. Pentru echipamente de radioacces WTD TSD, care funcționează în banda de frecvențe 24,25 – 43,5 GHz sensibilitatea receptorului este indicată în Tabelul 7.

Tabelul 7

Ecartul canalului, MHz	Sensibilitatea receptorului (nu mai mult, dBm), ce asigură valoarea erorilor $K_{er}=10^{-6}$, pentru mesaj standard la tipul de modulație:		
	QPSK	16QAM	64QAM
3,5	-79	-71	-65
7	-76	-68	-62
14	-73	-65	-59
28	-70	-62	-56
56	-67	-59	-53

Anexa 16

Cerințe față de parametrii interferenței de la canalul adiacent în condiții de randament maxim al canalului pentru echipamentele de radioacces WTD TSİ

Valorile nivelului admisibil al interferenței de la canalul adiacent în condițiile de randament maxim al canalului sint prezentate în tabelul 1.

Tabelul 1

Banda de frecvențe	Nivelul admisibil al interferenței	Note
pînă la 1690 MHz	Atenuarea interferenței, nu mai puțin de 70 dB	cînd $K_{er}=10^{-6}$ și nivelul semnalului de intrare al canalului de bază este cu 3 dB mai înalt ca cel minim
1690 – 2100 MHz	Atenuarea interferenței, nu mai puțin de 30 dB	Ce asigură rata pachetelor primite cu eroare $K_{er}=10^{-4}$
2100 – 2500 MHz	Atenuarea interferenței, nu mai puțin de 35 dB	Cînd procentul de cadre, recepționate cu erori mai mic de 8% de la numărul total de cadre recepționate (lungimea cadrului egală cu 1024 Bite) și nivelul semnalului de intrare al canalului de bază este cu 6 dB mai înalt ca cel minim
2500 – 3600 MHz	Atenuarea interferenței, nu mai puțin de 60 dB	Cînd rata pachetelor primite cu eroare $K_{er}=10^{-4}$ și nivelul semnalului de intrare al canalului de bază este cu 3 dB mai înalt ca cel minim
5150 – 6425 MHz	Nivelul admisibil al interferenței, nu depășește minus 64 dBm	Cînd procentul de pachete de date, recepționate cu erori mai mic de 10% de la numărul total de pachete recepționate (lungimea pachetului egală cu 54 sau 1000 Bite) și nivelul semnalului de intrare al canalului de bază este cu 3 dB mai înalt ca cel minim
10,15 – 43,5 GHz	Atenuarea interferenței, nu mai puțin de 70 dB	cînd $K_{er}=10^{-6}$ și nivelul semnalului de intrare al canalului de bază este cu 3 dB mai înalt ca cel minim

Anexa 17

Cerințe față de parametrii echipamentelor de radioacces WTD TSİ, ce funcționează în benzile de frecvență 33 – 48,5 MHz, 57,0 – 57,5 MHz

1. Cerințele față de parametrii echipamentelor de emisie.

1.1. Cerințele față de lărgimea spectrului semnalului

radio la ieșirea tractului de emisie la nivelurile de minus 30 dB (lărgimea de bandă de control) și minus 40 dB (emisiile în afara benzii) se stabilesc în conformitate cu Anexa 10 la Reglementarea tehnică.

1.2. Nivelul oscilațiilor radio în afara benzii la ieșirea tractului de emisie nu depășește 2,5 μ W la puterea purtătoarei emițătorului de până la 25W inclusiv și nu depășește minus 70 dB (în referință cu nivelul puterii purtătoarei) la puterea purtătoarei emițătorului mai mare de 25 W.

1.3. Valoarea instabilității relative a frecvenței purtătoare a semnalului la ieșirea tractului de emisie (valoare de scurtă durată) nu depășește 20×10^{-6} .

2. Cerințele față de parametrii echipamentelor de recepție.

2.1. Nivelul minim al semnalului la intrarea în receptor,

care asigură valoarea ratei de eroare a biților BER nu mai mare de 10^{-3} la viteza stabilită de transmitere a semnalelor în canalul radio (sensibilitatea tractului de recepție), nu depășește 9 dB μ V.

2.2. Nivelul maxim al semnalului la intrarea în receptor pentru BER= 10^{-3} constituie nu mai puțin de 70 dB μ V.

2.3. Selectivitatea receptorului pe canal adiacent constituie nu mai puțin de 60 dB când nivelul semnalului de intrare al canalului de bază este cu 3 dB mai mare ca cel minimal și la valoarea BER, ce nu depășește 10^{-3} .

2.4. Selectivitatea receptorului pe canal de imagine constituie nu mai puțin de 70 dB.

3. Nivelul admisibil al emisiilor în afara benzii nu depășește minus 57 dBm.

Anexa nr. 3

la Ordinul nr. 15 din 02.02.2012

REGLEMENTARE TEHNICĂ
„CRITERII DE PLANIFICARE ȘI COORDONARE ALE FRECVENȚELOR RADIO DIN SERVICIUL FIX ȘI MOBIL
ÎN BANDA 29,7 MHz-3 GHz”
RT 3837070-006:2010

1. DOMENIUL DE APLICARE

Elaborarea Reglementării tehnice „Criterii de planificare și coordonare ale frecvențelor radio din serviciul fix și mobil în banda 29,7 MHz-3 GHz” (ulterior- RT) s-a efectuat cu scopul armonizării utilizării spectrului de frecvențe radio în sectorul civil al Republicii Moldova cu utilizarea europeană.

RT stabilește criteriile de planificare și coordonare ale frecvențelor radioelectrice în serviciul de radiocomunicații fix și mobil în banda 29,7 MHz-3 GHz.

Serviciile fix și mobil terestru guvernamentale nu vor fi puse sub incidența dispozițiilor prezentei RT.

2. TERMINOLOGIE

Perturbații prejudiciabile - este considerată ca perturbare prejudiciabilă orice emisie care cauzează degradări serioase în calitatea traficului unui serviciu de radiocomunicații sau care în mod repetat perturbă sau întrerupe acel serviciu prin depășirea nivelului maxim admisibil pentru câmpul perturbator, specificat pentru Serviciul mobil terestru în Anexa 1, sau în cazul Serviciului Fix, prin depășirea pragului degradării maxime admisibile specificat în Anexa 2.

Administrație afectată - prin administrație afectată se înțelege orice administrație ce deține stații radioelectrice susceptibile de a fi deranjate de perturbații prejudiciabile, cauzate de utilizarea planificată a unei frecvențe sau deține stații radioelectrice care pot cauza perturbații prejudiciabile unei stații de recepție planificate a Administrației care a făcut solicitarea.

3. CRITERII DE CALCUL ȘI PLANIFICARE ALE FRECVENȚELOR

3.1. Determinarea nivelului de câmp perturbator pentru Serviciul Mobil Terestru

1 Generalități

1.1 Nivelul câmpului perturbator pentru Serviciul mobil terestru se determină prin metodă de calcul, care corespunde Recomandărilor ITU-R P.1546 și ține cont de aspecte ale coordonării de frecvențe.

1.2 Dacă nu există nici un obstacol în prima zonă Fresnel atunci nivelul de câmp va fi calculat utilizând atenuarea de spațiu liber. Formulele pentru calculul zonei Fresnel și nivelului de câmp în spațiul liber sînt date în Apendicele 1.

1.3 Nivelul câmpului perturbator în punctul de recepție este determinat cu ajutorul curbelor de propagare.

Pentru semnale cu un raport emisie / non-emisie mai

mic de 1:10 și un timp de repetiție a ciclului depășind 30 de secunde, se vor aplica curbele pentru 10% din timp (fără purtătoare continuă). În celelalte cazuri se vor utiliza curbele ce corespund 1% din timp (cu purtătoare continuă).

1.4 Pentru sistemele armonizate care utilizează spectrul armonizat vor fi folosite doar 10% din timp.

2. Considerații pentru diferite situații de producere a perturbațiilor

În practică, diferitele situații de producere a perturbațiilor vor necesita diferite metode de calcul.

2.1 O stație de bază sau o stație fixă cauzează perturbații unei alte stații de bază sau unei stații fixe

Pentru a proteja stația de bază sau stația fixă de o nouă stație ce urmează a fi instalată în țara vecină, nivelul de câmp perturbator va fi determinat în punctul de amplasare a stației radioelectrice afectate.

2.2 O stație de bază sau o stație fixă cauzează perturbații unei stații mobile

Pentru a proteja stațiile mobile de o stație de bază sau o stație fixă, nivelul de câmp perturbator va fi determinat în cel mai apropiat punct al marginii zonei de operare a stațiilor mobile.

2.3 O stație mobilă cauzează perturbații unei alte stații mobile

Pentru a proteja stațiile mobile una în raport cu alta, nivelul de câmp perturbator ce trebuie determinat va fi calculat prin intermediul lungimii traseului de propagare dintre cele mai apropiate puncte față de marginile zonelor de operare ale stațiilor mobile.

2.4 O stație mobilă cauzează perturbații unei stații de bază sau unei stații fixe

Pentru a proteja o stație de bază sau o stație fixă de o stație mobilă, nivelul de câmp perturbator va fi determinat la nivelul marginii zonei de operare a stației mobile, cea mai apropiată de amplasamentul stației de bază sau al stației fixe afectate.

2.5 Amplasare presupusă a stației mobile

Ca o excepție la dispozițiile din paragrafele 2.2, 2.3 și 2.4, sînt cazurile în care operarea unei stații mobile dintr-un anumit loc cauzează / suferă de un nivel de câmp perturbator superior celui din locuri situate la marginea zonei de operare, caz pentru care se va lua ca bază de calcul locul de operare în cauză.

Ca excepție la dispozițiile 2.2, 2.3 și 2.4, în cazul în care raza zonei de operare este intersectată de linia de frontieră

în direcția stației afectate, poziția stației mobile este limitată la linia de frontieră.

3. Factori ce trebuie luați în considerare

Precizia în determinarea nivelului de câmp perturbator în punctul de recepție depinde într-o mare măsură de condițiile "de facto" de-a lungul traseului de propagare și de caracteristicile tehnice ale stației de emisie și de recepție. Precizia de calcul al nivelului de câmp crește în măsura în care se ține seama de condițiile specifice.

În vederea asigurării reciprocității calculelor de-a lungul traseului de propagare pentru teren înclinat, profilul utilizat pentru calculele ulterioare va avea la bază linia ce unește înălțimile de teren ale amplasamentelor de emisie și recepție.

Interdependența dintre parametri θ_q și h_1 este rezumată în Tabelul 1. Corecția Δh este luată în considerare pentru toate cazurile, pentru factorul de corecție în funcție de unghiul de degajare se vor aplica numai valori negative.

Tabelul 1

$h_{\text{eff Tx}}$	$h_{\text{eff Rx}}$	Utilizează θ_{Tx}	Utilizează θ_{Rx}	h_1
$\geq 3\text{m}$	$\geq 3\text{m}$	Y	Y	$h_1 = h_{\text{eff Tx}} * h_{\text{eff Rx}} / 10\text{m}$
$\geq 3\text{m}$	$< 3\text{m}$	Y	Y	$h_1 = h_{\text{eff Tx}} * 0.3$
$< 3\text{m}$	$\geq 3\text{m}$	Y	Y	$h_1 = h_{\text{eff Rx}} * 0.3$
$< 3\text{m}$	$< 3\text{m}$	Y	Y	$h_1 = 1\text{m}$
ML	$\geq 3\text{m}$	N	Y	$h_1 = h_m * h_{\text{eff Rx}} / 10\text{m}$
ML	$< 3\text{m}$	N	Y	$h_1 = h_m * 0.3$
$\geq 3\text{m}$	ML	Y	N	$h_1 = h_m * h_{\text{eff Tx}} / 10\text{m}$
$< 3\text{m}$	ML	Y	N	$h_1 = h_m * 0.3$
ML	ML	N	N	$h_1 = h_m \text{Tx} * h_m \text{Rx} / 10\text{m}$
$\geq 3\text{m}$	Linie de coordonare	Y	N	$h_1 = h_{\text{eff Tx}} * h_2 / 10\text{m}$
$< 3\text{m}$	Linie de coordonare	Y	N	$h_1 = h_2 * 0.3$
ML	Linie de coordonare	N	N	$h_1 = h_m * h_2 / 10\text{m}$

unde	$\theta_q \text{ Tx}$	Unghiul de degajare la nivelul amplasamentului emițătorului ¹
	$\theta_q \text{ Rx}$	Unghiul de degajare la nivelul amplasamentului receptorului ¹
	h_1	înălțimile efective ale antenei pentru curbele din Anexa 3
	$h_{\text{eff Tx}}$	Înălțimea efectivă a antenei de emisie
	$h_{\text{eff Rx}}$	Înălțimea efectivă a antenei de recepție
	h_2	Înălțimea antenei de recepție
	ML	Stație mobilă ($4D > 0$)

h_m rezultă din valoarea de câștig a înălțimii antenei mobile. Dacă lipsește sau este sub 3 m se consideră 3 m.

Valoarea lui h_1 este determinată prin utilizarea tabelului anterior.

Procesul de interpolare și extrapolare este prezentat în Apendicele 2.

Următorii factori vor fi luați în considerare:

3.1 Unghiul de degajare a terenului

Dacă terenul dintre stația de emisie și locul de recepție este caracterizat de denivelări, nivelul de câmp perturbator determinat pentru locul de recepție va fi corectat. Unghiul de degajare va fi determinat pentru o distanță maximă de 16 km (vezi Apendicele 4). Factorii de corecție pentru diferite unghiuri de degajare sînt indicate în Apendicele 4 pentru un domeniu cuprins între 0° și $+40^\circ$.

Dacă distanța dintre emițător și receptor este mai mică decît 16 km, atunci factorul de corecție al unghiului de degajare este calculat prin formula:

$$\Delta = \Delta(d) * d / 16 \quad (1)$$

$\Delta(d)$: Factorul de corecție datorat unghiului de degajare calculat pentru distanța dintre emițător și receptor

Δ : Factorul de corecție datorită unghiului de degajare

d : Distanța dintre emițător și receptor

3.2 Înălțimea efectivă a antenei

Înălțimea efectivă a unei antene h_{eff} este definită ca înălțimea deasupra nivelului mediu al terenului pe o distanță cuprinsă între 1 și 15 km din punctul de pornire pe direcția punctului final:

$$h_{\text{eff}} = h_n - h_m \quad (2)$$

Unde h_{eff} = Înălțimea efectivă a antenei în metri

h_n = Înălțimea fizică a antenei deasupra nivelului mării în metri

h_m = Înălțimea medie a terenului în metri

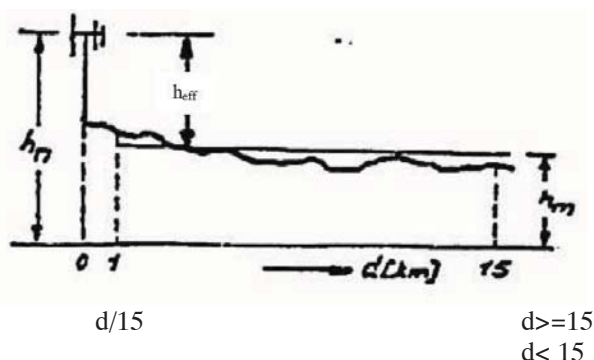

Figura 1. Determinarea înălțimii efective a antenei

Înălțimea medie a terenului h_m este calculată prin intermediul următoarei formule:

$$h_m = \frac{\sum_{i=0}^{140} h_i}{141} \quad (3)$$

Pentru h_i , înălțimea la $(1000 + i * 100)$ metri din punctul de plecare pe direcția punctului final luat în considerare.

Dacă lungimea traseului dintre punctul de plecare și punctul final este mai mică de 15 km, atunci se vor lua în considerare numai eșantioanele de înălțime de la $d/15$.

3.2.1 Înălțimea efectivă a antenei de emisie

Înălțimea efectivă a antenei de emisie ($h_{\text{eff Tx}}$) este definită ca înălțimea deasupra nivelului mediu al terenului pentru domeniul definit la paragraful 3.2 de la emițător pe direcția punctului de recepție.

Înălțimea efectivă a antenei de emisie trebuie luată în considerare pentru calculul lui h_1 (conform Tabelului 1).

3.2.2 Înălțimea efectivă a antenei de recepție

Înălțimea efectivă a antenei de recepție ($h_{\text{eff Rx}}$) este definită ca înălțimea deasupra nivelului mediu al terenului pentru domeniul definit la paragraful 3.2 de la receptor pe direcția punctului de emisie.

Înălțimea efectivă a antenei de recepție trebuie luată în considerare pentru calculul lui h_1 (conform Tabelului 1).

3.3 Denivelarea terenului Δh

Denivelarea terenului este definită după cum urmează, depinzând de distanța d dintre emițător și receptor. Factorii de corecție pentru denivelarea terenului nu vor fi aplicați pentru căile de propagare maritimă.

Pentru $d < 10$ km:

Pentru distanțe mai mici de 10 km nu se va lua în considerare denivelarea terenului

Pentru $10 \text{ km} < d \leq 50 \text{ km}$:

Neregularități ale terenului Δh
pentru $10 \text{ km} < d \leq 50 \text{ km}$

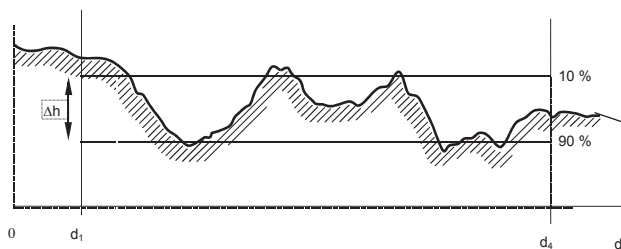

Figura 2. Determinarea denivelării terenului pentru $d < 10 \text{ km}$

$d_1 = 4,5 \text{ km}$

$d_4 = d - 4,5 \text{ km}$

Pentru $d > 50 \text{ km}$:

Denivelarea terenului Δh este definită ca diferența dintre înălțimile ce depășesc cu 10 % și respectiv 90 % înălțimile terenului măsurate pe o distanță cuprinsă între 4,5 km și 25 km precum și între $d - 25 \text{ km}$ și $d - 4,5 \text{ km}$ de la emițător pe direcția punctului de recepție.

Neregularități ale terenului Δh
pentru $d > 50 \text{ km}$

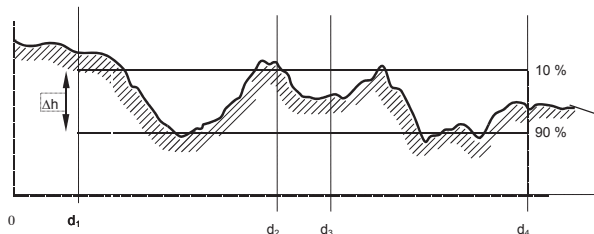

Figura 3. Determinarea denivelării terenului pentru $d > 50 \text{ km}$

$d_1 = 4,5 \text{ km}$

$d_2 = 25 \text{ km}$

$d_3 = d - 25 \text{ km}$

$d_4 = d - 4,5 \text{ km}$

Curbele de propagare pentru traseele de propagare terestre sînt bazate pe $\Delta h = 50 \text{ m}$. Dacă mărirea denivelării terenului este diferită de $\Delta h = 50 \text{ m}$, atunci vor trebui aplicați factori de corecție pentru nivelurile de cîmp perturbator deduse din curbele de propagare. Factorii de corecție corespunzători sînt dați în Apendicele 3. Dacă distanța dintre emițător și receptor este mai mare de 200 km, atunci se va utiliza valoarea pentru $d = 200 \text{ km}$.

3.4 Factorul de corecție pentru frecvențe

Curbele de propagare, corecțiile privind unghiul de degajare și denivelarea terenului se aplică doar pentru frecvențele de 100 MHz, 600 MHz și 2 GHz. Pentru alte frecvențe sînt necesare inter- sau extrapolările în conformitate cu Apendicele 2.

3.5 Diagrama antenei

Dacă sînt utilizate antene directive sau reglate ca antene

pentru emisie pentru o stație fixă sau pentru o stație de bază care provoacă perturbații, atunci acești factori vor fi luați în considerare pentru determinarea nivelului de cîmp de perturbare. În cazul antenelor directive, unghiul de orientare este considerat în sensul acelor de ceasornic.

Dacă sînt utilizate antene directive sau reglate pentru recepție, atunci cîștigul antenei de recepție pe direcția emisiei perturbatoare va fi dedusă din nivelul maxim admisibil pentru cîmpul perturbator.

Anexa 6 conține diagramele mai multor antene directive tipice. Aceste diagrame vor fi utilizate pentru a deduce scăderea puterii maxime aparent radiate relativ la punctul de recepție, sau reducerea semnalului perturbator la receptor.

3.6 Propagarea pe trasee mixte

Atunci cînd traseele de propagare traversează zone cu caracteristici diferite de propagare, se va utiliza următoarea metodă, care ține cont de caracteristicile diferitelor părți ale traseului:

a) În cazul unui procentaj de timp $< 10\%$, se va utiliza următoarea procedură pentru calculul nivelului de cîmp pentru traseele ce trec dintr-o zonă terestră într-o zonă maritimă:

$$E_{m,t} = E_{l,t} + A (E_{s,t} - E_{l,t}) \quad (4)$$

unde	$E_{m,t}$	Nivelul de cîmp pentru trasee mixte pentru $t\%$ din timp
	$E_{l,t}$	Nivelul de cîmp pentru un traseu terestru de lungime egală cu cea a traseului mixt pentru $t\%$ din timp
	$E_{s,t}$	Nivelul de cîmp pentru un traseu maritim de lungime egală cu cea a traseului mixt pentru $t\%$ din timp
	A	Factorul de interpolare așa cum este dat în figură

Interpolarea pentru trasee mixte de propagare, pămînt / mare

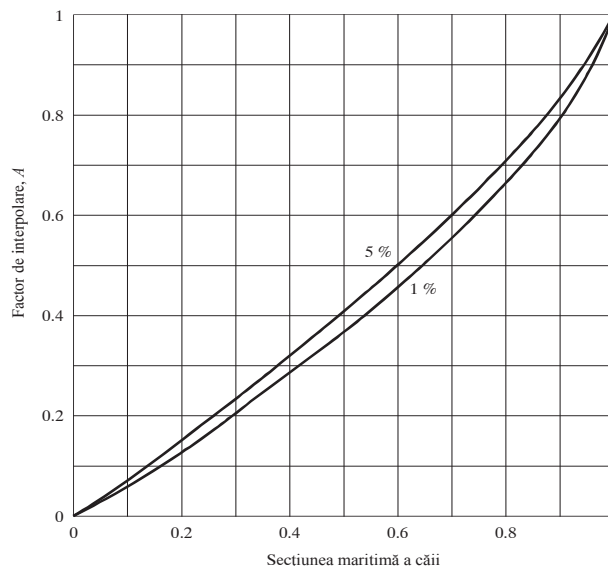

Figura 4. Interpolarea pentru trasee mixte de propagare

b) La un procentaj de timp $\geq 10\%$, se va utiliza următoarea procedură:

$$E_{m,t} = \sum_i \frac{d_i}{d_r} E_{i,t} \quad (5)$$

Unde: $E_{m,t}$ Nivelul de câmp pentru un traseu de propagare mixt pentru $t\%$ din timp
 $E_{i,t}$ Nivelul de câmp pentru un traseu terestru de lungime egală cu cea a traseului mixt pentru $t\%$ din timp
 D_i Lungimea traseului în zona i și
 D_T Lungimea întregului traseu.

Apendicele 1 la Compartimentul 3.1

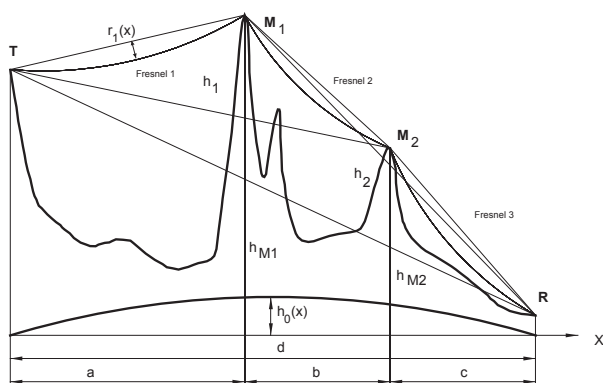

Figura 5. Zona Fresnel

Calcularea primei zone Fresnel:

$$r_1(x) = -\sqrt{x \cdot \frac{(a-x) \cdot \lambda}{a}} = -1,73 \cdot 10^4 \cdot \sqrt{\frac{x \cdot (a-x)}{f \cdot a}} \quad (6)$$

λ reprezintă lungimea de undă. Alte simboluri sînt descrise în Figura 5. Toate valorile trebuie să fie completate în formule în unități de bază (traseele în metri, frecvența f în Hertz-i).

Calcularea nivelului de câmp pentru spațiul liber

$$\text{Unde: } F_{\text{spațiu liber}} (\text{1kWerp}) = 107 \text{ dB}\mu\text{V/m} - 20 \cdot \log_{10} d \quad (d \text{ în km}) \quad (7)$$

Apendicele 2 la Compartimentul 3.1

1. Inter- sau extrapolarea nivelului de câmp în conformitate cu h_1

$$10 \text{ m} \leq h_1 \leq 3000 \text{ m}$$

Dacă h_1 are exact una dintre valorile 10, 20, 37,5, 75, 150, 300, 600 sau 1200 m nivelul de câmp poate fi citit direct din curbele de la Anexa 3. Altfel, nivelul de câmp trebuie inter- sau extrapolat conform cu următoarea formulă:

$$E = E_{\text{inf}} + (E_{\text{sup}} - E_{\text{inf}}) \log(h_1 / h_{\text{inf}}) / \log(h_{\text{sup}} / h_{\text{inf}}) \quad (8)$$

Unde:

h_{inf} : 600 m dacă $h_1 > 1200$ m, altfel înălțimea nominală efectivă cea mai apropiată este sub h_1
 h_{sup} : 1200 m dacă $h_1 > 1200$ m, altfel înălțimea nominală efectivă cea mai apropiată depășește h_1
 E_{inf} : valoarea nivelului de câmp pentru h_{inf} la distanța cerută
 E_{sup} : valoarea nivelului de câmp pentru E_{sup} la distanța cerută
 h_1 este limitat la 3000 m, iar nivelul de câmp este limitat la valoarea nivelului de câmp pentru spațiul liber.

$$0 \text{ m} \leq h_1 \leq 10 \text{ m}$$

Procedeul de extrapolare a nivelului de câmp la distanța cerută d [km], unde h_1 are valori cuprinse între 0 și 10 m este bazat pe distanțele în km pînă la orizont fără a lua în considerare denivelările pămîntului, scrise ca $d_H(h) = 4,1\sqrt{h}$ unde h este valoarea cerută pentru înălțimea antenei h_1 în metri.

Pentru $d < d_H(h_1)$ nivelul cîmpului este dat de curba pentru înălțimea de 10 metri la distanța orizontului plus ΔE , unde ΔE reprezintă diferența dintre nivelul de câmp pentru curba pentru înălțimea de 10 m la distanțele d și h_1 pînă la orizont.

Pentru $d \geq d_H(h_1)$ nivelul de câmp este dat de curba pentru înălțimea de 10 m la distanța ΔE dincolo de orizont, unde ΔE reprezintă diferența dintre d și h_1 distanța pînă la orizont.

Aceasta poate fi exprimată prin următoarea formulă unde $E_{10}(d)$ reprezintă nivelul de câmp exprimat în dB μ V/m pentru curba corespunzătoare înălțimii de 10 m la o distanță d [km]:

$$E = E_{10}(d_H(10)) + E_{10}(d) - E_{10}(d_H(h_1)) \quad \text{dB}\mu\text{V/m} \quad d < d_H(h_1) \quad (9)$$

$$E = E_{10}(d_H(10) + d - d_H(h_1)) \quad \text{dB}\mu\text{V/m} \quad d \geq d_H(h_1) \quad (10)$$

Dacă ultima ecuație $d_H(10) + d - (d_H(h_1))$ depășește 1000 km, chiar și dacă $d \leq 1000$ km, E_{10} se poate deduce din extrapolarea liniară pentru logaritmul funcție de distanță al curbei, din:

$$E_{10} = E_{\text{inf}} + (E_{\text{sup}} - E_{\text{inf}}) \log(d / D_{\text{inf}}) / \log(D_{\text{sup}} / D_{\text{inf}}) \quad (11)$$

Unde:

D_{inf} : penultima distanță din tabel [km]
 D_{sup} : ultima distanță din tabel [km]
 E_{inf} : valoarea nivelului de câmp pentru penultima distanță din tabel [m]
 E_{sup} : valoarea nivelului de câmp pentru ultima distanță din tabel [m]

2. Interpolarea nivelului de câmp ca funcție a distanței

Figura din Anexa 3 indică nivelul de câmp reprezentat în funcție de distanța d [km] cu valori cuprinse între 1 și 1000 km. Interpolarea distanței nu este necesară dacă nivelul de câmp poate fi stabilit direct din aceste grafice. Pentru valori intermediare ale d , interpolarea se realizează conform următoarei formule:

$$E = E_{\text{inf}} + (E_{\text{sup}} - E_{\text{inf}}) \log(d / d_{\text{inf}}) / \log(d_{\text{sup}} / d_{\text{inf}}) \quad \text{dB}\mu\text{V/m} \quad (12)$$

Unde:

d : distanța pentru care este necesară predicția
 d_{inf} : cea mai apropiată distanță din tabel mai mică decît d
 d_{sup} : cea mai apropiată distanță din tabel mai mare decît d
 E_{inf} : valoarea nivelului de câmp pentru d_{inf}
 E_{sup} : valoarea nivelului de câmp pentru d_{sup}
 Atunci cînd $d < 1$ km, ar trebui calculată valoarea nivelului de câmp pentru spațiul liber.

3. Inter- sau extrapolarea nivelului de câmp ca funcție de frecvență

Valorile nivelului de câmp pentru o frecvență dată trebuie interpolate între valorile pentru frecvența nominală-100, 600 și 2000 MHz. Pentru frecvențe sub 100 MHz sau peste 2000 MHz, interpolarea trebuie înlocuită cu extrapolarea valorilor de la cele mai apropiate două frecvențe nominale.

Formula utilizată este:

$$E = E_{inf} + (E_{sup} - E_{inf}) \log(f / f_{inf}) / \log(f_{sup} / f_{inf}) \text{ dB}\mu\text{V/m} \quad (13)$$

Unde:

f : frecvența pentru care este necesară predicția [MHz]

f_{inf} : o frecvență nominală mai mică (100 MHz dacă $f < 100$ MHz, 600 MHz dacă $f > 2000$ MHz)

f_{sup} : o frecvență nominală mai mare (600 MHz dacă $f < 100$ MHz, 2000 MHz dacă $f > 2000$ MHz)

E_{inf} : valoarea nivelului de câmp pentru f_{inf}

E_{sup} : valoarea nivelului de câmp pentru f_{sup}

Apendicele 3 la la Compartimentul 3.1

Curbele pentru factorul de corecție a atenuării

Apendicele 3 include curbele pentru factorul de corecție în funcție de denivelările de teren Δh pentru frecvențe de 100 MHz (figura 6), 600 MHz (figura 7) și 2000 MHz (figura 8).

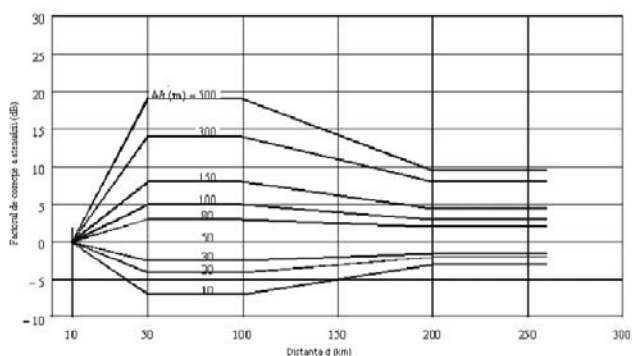

Figura 6. Curbele pentru factorul de corecție la 100 MHz

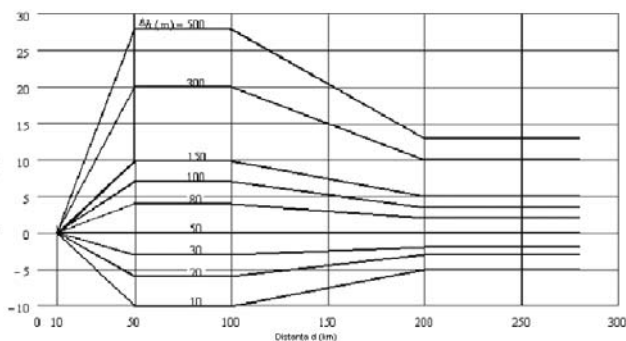

Figura 7. Curbele pentru factorul de corecție la 600 MHz

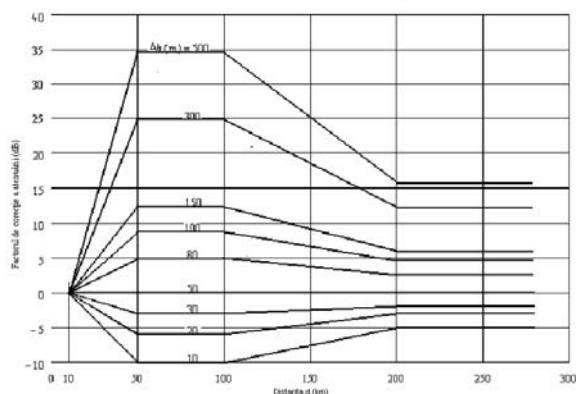

Figura 8. Curbele factorului de corecție pentru 2000 MHz

Tabelul 2
Valoarea factorilor de corecție în funcție de Δh [dB]

Δh [m]	100 MHz		600 MHz		2000 MHz	
	50 km	200 km	50 km	200 km	50 km	200 km
10	-7.0	-3.0	-10.0	-5.0	-10.0	-5.0
20	-4.0	-2.0	-6.0	-3.0	-6.0	-3.0
30	-2.5	-1.5	-3.0	-2.0	-3.0	-3.0
50	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
80	3.0	2.0	4.0	2.0	5.0	2.5
100	5.0	3.0	7.0	3.5	8.7	4.3
150	8.0	4.5	10.0	5.0	12.4	6.2
300	14.0	7.0	20.0	10.0	24.8	12.4
500	19.0	9.5	28.0	13.0	34.7	16.1

Inter- sau extrapolarea factorului de corecție în funcție de denivelările de teren ca funcție de frecvență

Factorul de corecție pentru denivelările de teren pentru o frecvență dată trebuie interpolat între valorile pentru frecvența nominală-100, 600 și 2000 MHz. Pentru frecvențe sub 100 MHz sau peste 2000 MHz, interpolarea trebuie înlocuită cu extrapolarea valorilor de la cele mai apropiate două frecvențe nominale.

Formula utilizată este:

$$C = C_{inf} + (C_{sup} - C_{inf}) \log(f / f_{inf}) / \log(f_{sup} / f_{inf}) \quad (14)$$

Unde:

f : frecvența pentru care este necesar factorul de corecție [MHz]

f_{inf} : o frecvență nominală mai mică (100 MHz dacă $f < 100$ MHz, 600 MHz dacă $f > 2000$ MHz)

f_{sup} : o frecvență nominală mai mare (600 MHz dacă $f < 100$ MHz, 2000 MHz dacă $f > 2000$ MHz)

C_{inf} : valoarea nivelului de câmp pentru f_{inf}

C_{sup} : valoarea nivelului de câmp pentru f_{sup}

Apendicele 4 la Compartimentul 3.1

Factorul de corecție pentru unghiul de degajare a terenului

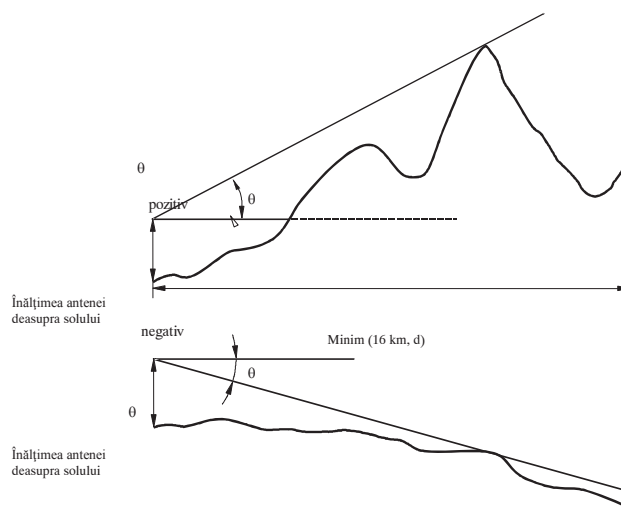

Figura 9. Unghiul de degajare a terenului

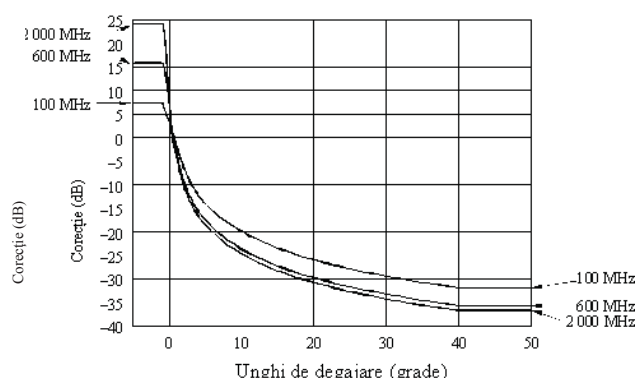

Figura 10. Corecția pentru unghiul de degajare a terenului

Figura 10 este dată cu titlu informativ. Corecția în conformitate cu unghiul de degajare a terenului se calculează după următoarea formulă:

Pentru distanțe mai mari sau egale cu 16 km

Pentru 100 MHz ecuația este:

$$\text{Corecția} = 9,1 - \left[6,9 + 20 \log \left(\sqrt{(v - 0,1)^2 + 1} + v - 0,1 \right) \right] \quad (15)$$

$$v = 37,2 * \theta \quad \theta \text{ (rad),}$$

unde:

Valori limită: 0 dB pentru unghiuri mici și -32 dB la 40°. Pentru 600 MHz ecuația este:

$$\text{Corecția} = 13,1 - \left[6,9 + 20 \log \left(\sqrt{(v - 0,1)^2 + 1} + v - 0,1 \right) \right] \quad (16)$$

$$v = 91,2 * \theta \quad \theta \text{ (rad),}$$

unde:

Valori limită : 0 dB pentru unghiuri mici și -35 dB la 40°. Pentru 2000 MHz ecuația este:

$$\text{Corecția} = 17,3 - \left[6,9 + 20 \log \left(\sqrt{(v - 0,1)^2 + 1} + v - 0,1 \right) \right] \quad (17)$$

$$v = 167 * \theta \quad \theta \text{ (rad),}$$

unde:

Valori limită : 0 dB pentru unghiuri mici și -36 dB la 40°.

Pentru distanțe până la 16 km

Corecție = corecția calculată mai sus * d / 16 km.

Inter- sau extrapolarea unghiului de degajare a terenului ca funcție de frecvență

Factorul de corecție pentru unghiul de degajare a terenului pentru o frecvență dată trebuie interpolat între valorile pentru frecvența nominală-100, 600 și 2000 MHz. Pentru frecvențe sub 100 MHz sau peste 2000 MHz, interpolarea trebuie înlocuită cu extrapolarea valorilor de la cele mai apropiate două frecvențe nominale.

Formula utilizată este:

$$\text{TCA}_c = \text{TCA}_{C_{\text{inf}}} + (\text{TCA}_{C_{\text{sup}}} - \text{TCA}_{C_{\text{inf}}}) / \log(f / f_{\text{inf}}) / \log(f_{\text{sup}} / f_{\text{inf}}) \quad (18)$$

Unde:

f: frecvența pentru care este necesară predicția [MHz]

f_{inf} : o frecvență nominală mai mică (100 MHz dacă $f < 100$ MHz, 600 MHz dacă $f > 2000$ MHz)

f_{sup} : o frecvență nominală mai mare (600 MHz dacă $f < 100$ MHz, 2000 MHz dacă $f > 2000$ MHz)

$\text{TCA}_{C_{\text{inf}}}$: factorul de corecție pentru unghiul de degajare a terenului pentru f_{inf}
 $\text{TCA}_{C_{\text{sup}}}$: valoarea nivelului de câmp pentru f_{sup}

3.2. DETERMINAREA ATENUĂRII DE BAZĂ A TRANSMISIUNII ÎN SERVICIUL FIX

Procedura de predicție pentru evaluarea atenuării de bază a transmisiunii este:

1 Introducere

Procedura de predicție descrisă în acest capitol este bazată pe Recomandarea ITU-R P.452-9. Această procedură se poate aplica pentru legăturile de radio releu ce operează în domeniul de frecvențe de la aproximativ 0,7 GHz la 30 GHz. Această metodă include un set complementar de modele de propagare, care asigură că predicțiile cuprind toate mecanismele de propagare semnificative, relevante pentru perturbațiile pe termen lung. Metodele de analiză a caracteristicilor radiometeorologice și topografice ale traseului de propagare sînt furnizate astfel încît predicțiile vor putea fi elaborate pentru orice traseu de perturbație practic posibilă care se încadrează în această procedură.

Predicția este realizată în patru pași ce sînt descriși în secțiunile 3, 4, 5 și 6.

2 Baze pentru modelele utilizate în procesul predicției

Se presupune că o perturbație semnificativă pe un procentaj redus de timp (termen scurt) nu poate deteriora performanțele și capacitatea transmisiunii și de aceea mecanismele de propagare pentru perturbațiile pe termen scurt nu vor fi incluse în procedura de predicție. În consecință numai perturbațiile pe termen lung vor fi luate în considerare și de aceea procentajul de timp, pentru care atenuarea de bază a transmisiunii calculate nu este depășită, se consideră a fi de 20%. În conformitate cu aceasta, procedura utilizează trei modele de propagare, după cum urmează:

- cu vizibilitate (include amplificarea semnalului ca urmare a efectelor de trasee multiple de propagare și a efectelor de focalizare);
- cu difracție (include cazurile de teren neted, teren denivelat și cel al subcăilor de propagare);
- cu difuzie troposferică.

În funcție de tipul traseului de propagare, care este determinat printr-o analiză a profilului traseului, se va aplica unul sau mai multe dintre aceste modele pentru a se asigura predicția necesară a atenuării de bază a transmisiunii.

Modelele de predicție a propagării evaluează distribuția medie anuală a atenuării transmisiunii de referință.

Se vor adopta valori comune în cazul cînd caracteristicile radiometeorologice și topografice ale terenului ce aparține țărilor semnatare par să fie similare. Aceste valori vor fi date pentru următorii parametri:

ΔN : Gradientul vertical mediu al indicelui de refracție radio pentru cel mai de jos kilometru al atmosferei, (unități /km) = 45

N_0 : Indicele de refracție la nivelul mării, (unități N)= 325

p: Presiunea = 1013 hPa

t: Temperatura = 15 °C

3 Pasul 1 al procedurii de predicție: Pregătirea datelor de intrare

Datele de bază de intrare necesare pentru procedură sînt indicate în Tabelul 3. Toate celelalte informații necesare sînt deduse din aceste date conform procedurii.

Tabelul 3

Datele de bază de intrare

Parametrul	Rezoluția preferată	Descriere
f	0,00001	Frecvența (GHz)
φ_t, φ_r	1	Latitudinea stației (secunde)
ψ_t, ψ_r	1	Longitudinea stației (secunde)
h_{tg}, h_{rg}	1	Înălțimea centrului antenei deasupra nivelului solului (m)
h_{ts}, h_{rs}	1	Înălțimea centrului antenei deasupra nivelului mediu al mării (m)
G_t, G_r	0,1	Ciștișul antenei pe direcția orizontului pe traseul de perturbare de-a lungul cercului mare (dBi)

NOTA 1 Pentru stațiile perturbatoare și perturbate:

t: stație perturbatoare

r: stație perturbată

4 Pasul 2 al procedurii de predicție: datele radio-meteorologice

Valorile parametrilor radiometeorologici, care trebuie să fie determinați în mod comun pentru toate țările din vestul, sudul și centrul Europei, sînt date în paragraful 2. În procedura de predicție trebuie evaluat procentajul de timp pentru care gradientul vertical al indicelui de refracție β_0 (%) depășește 100 de unități N / km în primii 100 metri ai atmosferei joase. Acest parametru este utilizat pentru a estima incidența relativă a unei propagări anormale dezvoltate pe deplin la latitudinea luată în considerare. Valoarea lui β_0 utilizată este cea corespunzătoare latitudinii centrale a traseului de propagare. Punctul de incidență a propagării anormale, β_0 (%), pentru centrul căii de propagare se va determina prin formula:

$$\beta_0 = 10^{-0,015|\varphi|+1,67} \mu_1 \mu_4 \quad (\%) \quad (19)$$

unde:

φ Latitudinea, în grade, a centrului traseului de propagare, care este mai mică de 70° și mai mare de -70°

Parametrul μ_1 depinde de măsura în care traseul de propagare este deasupra solului (din interiorul uscatului și / sau al regiunilor de coastă) și deasupra apei, fiind dat de:

$$\mu_1 = \left[10^{\frac{-d_m}{16-6,6r}} + \left[10^{-(0,496+0,354r)} \right]^5 \right]^{0,2} \quad (20)$$

unde valoarea lui μ_1 va fi limitată la $\mu_1 \leq 1$, cu:

$$\tau = \left[1 - e^{-\left(4,12 \times 10^{-4} \times d_{lm}^{2,41} \right)} \right], \quad (21)$$

unde:

d_{tm} Cea mai lungă secțiune continuă a traseului (în interiorul uscatului și în regiunile de coastă) pe calea de pe cercul mare (km)

d_{lm} Cea mai lungă secțiune continuă în interiorul uscatului pe traseul de pe cercul mare (km)

Zonele radio-climatice utilizate pentru derivatele d_{tm} și d_{lm} sînt definite în Tabelul 2.

$$\mu_4 = 10^{(-0,935+0,0176|\varphi|)\log \mu_1} \quad (22)$$

Tabelul 4

Zonele radioclimatice

Tipul zonei	Cod	Definiție
Regiune de coastă	A1	Zonele regiunilor de coastă și ale litoralului, acestea reprezentînd uscatul din vecinătatea mării pînă la o altitudine de 100 m relativ la nivelul mării sau al apei, dar limitat la o distanță de 50 km de ce mai apropiată zonă maritimă. Dacă nu sînt disponibile date precise pentru 100 m se vor utiliza valori aproximative
În interiorul uscatului	A2	Toată regiunea terestră, cu excepția regiunilor de coastă și a zonelor de litoral definite mai sus sub numele de "regiune de coastă"
Mare	B	Mări, oceane și alte acumulări mari de ape (cum ar fi cele care acoperă un cerc cu cel puțin 100 km diametru).

Raza efectivă a pămîntului

Factorul razei medii efective a pămîntului k_{50} pentru calea de propagare se va determina astfel:

$$k_{50} = \frac{157}{157 - \Delta N} \quad (23)$$

Luînd în considerație că raza reală a pămîntului este de 6371 km și indicele mediu de refracție radio ΔN (unități N / km) pentru vestul, sudul și centrul Europei este 45, valoarea medie a razei pămîntului poate fi determinată din:

$$a_e = 6371 * k_{50} = 8930,8 \quad \text{km} \quad (24)$$

5 Pasul 3 al procedurii de predicție: Analiza profilului topografic al căii

Valorile pentru numărul de parametri ai traseului necesari pentru calcule sînt indicate în Tabelele 5 și 6; ele vor fi calculate cu ajutorul unei analize inițiale a profilului topografic al traseului bazat pe valoarea lui a_e dată prin formula (24). Pentru analiza profilului căii este necesar un profil al înălțimilor deasupra nivelului mării de-a lungul traseului. O dată analizat profilul în cauză, traseul va fi clasificat în una dintre cele trei categorii geometrice indicate în Tabelul 5.

Tabelul 5

Valorile parametrilor deduși din analiza profilului traseului

Tipul căii	Parametru	Descriere
Trans-orizont	D	Distanța traseului de-a lungul cercului mare (km)
Trans-orizont	d_{it}, d_{lr}	Distanța dintre antena de emisie și orizontul ei, respectiv de recepție și orizontul ei (km)
Trans-orizont	θ_t, θ_r	Unghiul de elevație a orizontului pentru emisie, respectiv pentru recepție (mrad)
Trans-orizont	θ	Distanța unghiulară a traseului (mrad)
Toate	h_{ts}, h_{rs}	Înălțimea centrului antenei deasupra nivelului mediu al mării (m)
Toate	$d_b(1)$	Lungimea totală a secțiunilor traseului deasupra apei (km)
Toate	$\omega(1)$	Fracțiunea din traseul total deasupra apei: $\omega = d_b / d$ (7) unde d este distanța pe cercul mare (km) Pentru traseele de propagare situate în întregime deasupra uscatului: $\omega = 0$
Trans-orizont	$d_{ct}(1)$	Distanța de la primul terminal (sursa de perturbare) la coastă de-a lungul traseului de perturbare pe cercul mare (km)
Trans-orizont	$d_{cr}(1)$	Distanța corespunzătoare pentru a doua stație (cea perturbată) (km)

(1) Acești parametri sînt necesari numai cînd traseul are una sau mai multe secțiuni deasupra apei.

Valorile exacte ale lui d_{ct} și d_{cr} sînt importante numai dacă d_{ct} și $d_{cr} \leq 5$ km. Dacă în unul sau în ambele cazuri distanțele depășesc în mod evident 5 km, este suficient să se înregistreze situația pentru condiția de > 5 km.

Puține trasee de perturbare vor avea, de fapt, nevoie de o evaluare detaliată a acestor doi parametri.

Tabelul 6
Definiția parametrilor profilului căii

Parametru	Descriere
a_e	Raza efectivă a pământului (km)
d	Distanța pe cercul mare (km)
d_i	Distanța pe cercul mare a celui de al i-lea punct de teren față de perturbator (km)
d_{ij}	Distanța incrementală pentru datele regulate de profil al căii (km)
f	Frecvența (GHz)
λ	Lungimea de undă (m)
h_{ts}	Înălțimea antenei perturbatoare (m) deasupra nivelului mediu al mării (amsl)
h_{rs}	Înălțimea antenei perturbate (m) deasupra nivelului mediu al mării (amsl)
θ_t	Unghiul de elevație față de orizont deasupra orizontului local (mrad), măsurat de la antena perturbatoare
θ_r	Unghiul de elevație față de orizont deasupra orizontului local (mrad), măsurat de la antena perturbată
θ	Distanța unghiulară a căii (mrad)
h_{st}	Înălțimea suprafeței planului terestru neted (amsl) pentru amplasamentul stației perturbatoare (m)
h_{sr}	Înălțimea suprafeței planului terestru neted (amsl) pentru amplasamentul stației perturbate (m)
h_i	Înălțimea celui de al i-lea punct al terenului amsl (m) NOTA 1 – h_0 : înălțimea terenului stației perturbatoare h_n : înălțimea terenului stației perturbate
h_m	Denivelarea terenului (m)
h_{te}	Înălțimea efectivă a antenei perturbatoare (m)
h_{re}	Înălțimea efectivă a antenei perturbate (m)

Tabelul 7
Clasificarea căilor de perturbație și modelele de propagare necesare

Clasificare	Modele necesare
Vizibilitate directă, cu degajarea primei zone Fresnel	cu vizibilitate (§ 6.1.1)
Vizibilitate directă, cu difracție pe sub-cale, adică patrunderea profilului terenului în prima zonă Fresnel	cu vizibilitate (§ 6.1.1) cu difracție (§ 6.1.2)
Transorizantală	cu difracție (§ 6.1.2 pentru $d \leq 200$ km) cu difuzie troposferică (§ 6.1.3)

5.1 Construirea profilului traseului

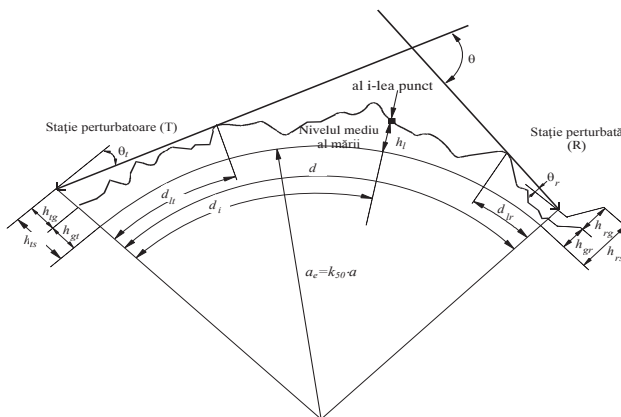
Fiind date coordonatele geografice ale stației perturbatoare (φ_t, ψ_t) și ale stației perturbate (φ_r, ψ_r), vor fi deduse înălțimile terenului (deasupra nivelului mediu al mării) de-a lungul traseului cercului mare pe baza informației extrase dintr-o bază de date topografice sau de pe o hartă corespunzătoare la scară mare. Rezoluția distanței preferate a profilului este cea dată printr-un număr întreg de pași de 0,1 km. Profilul va include înălțimile terenului avînd ca punct de start stația perturbatoare și ca punct final stația perturbată. La valorile înălțimilor de-a lungul căii va fi adăugată valoarea curbării pământului, bazată pe valoarea lui a_e dată prin ecuația (24).

În cazul acestei Anexe, punctul de pe profilul căii ce corespunde stației perturbatoare se consideră a fi punctul 1 și punctul ce corespunde stației perturbate se consideră a fi punctul n. Astfel profilul traseului este compus din n puncte. Figura 11 oferă exemplul unui profil de traseu de propagare cu înălțimi ale terenului deasupra nivelului mediu al mării și prezentînd diferiți parametri legați de terenul real.

Tabelul 6 definește parametrii utilizați sau calculați în

cursul analizei profilului topografic.

Lungimea traseului, d (km), trebuie să fie calculată conform cu formulele pentru distanța de pe cercul mare.

Nota 1 – Valoarea lui θ_r așa cum apare în figură va fi negativă

Figura 11. Exemplu de profil de cale transorizantală

5.2 Clasificarea traseului

Profilul traseului va fi utilizat în continuare pentru a clasifica traseul în una dintre cele trei categorii geometrice bazate pe raza efectivă a pământului, a_e . Categoriile de trasee de perturbație sînt date în Tabelul 7.

5.2.1 Pasul 1 al clasificării: test pentru un traseu transorizont

Un traseu este clasificat ca fiind transorizont, dacă unghiul fizic al elevației cu orizontul văzut de antena perturbatoare (relativ la orizontul local) este mai mare decît unghiul (relativ la orizontul local al stației perturbatoare) subîntins de antena perturbată.

Testul pentru condiția de traseu transorizont este:

$$\theta_{\max} > \theta_{td} \quad (\text{mrad}) \quad (26)$$

unde:

$$\theta_{\max} = \max_{i=1}^{n-1} (\theta_i) \quad (\text{mrad}) \quad (27)$$

θ_i : unghiul de elevație pentru al i-lea punct al terenului

$$\theta_i = \frac{h_i - h_{ts}}{d_i} \cdot \frac{10^3 d_i}{2a_e} \quad (\text{mrad}) \quad (28)$$

unde:

h_i : înălțimea pentru al i-lea punct al terenului (m) amsl

h_{ts} : înălțimea antenei perturbatoare (m) amsl

d_i : distanța de la perturbator pînă la al i-lea element al terenului (km)

$$\theta_{td} = \frac{h_{rs} - h_{ts}}{d} \cdot \frac{10^3 d}{2a_e} \quad (\text{mrad}) \quad (29)$$

unde:

h_{rs} : înălțimea antenei perturbate (m) amsl

d : distanța totală pe cercul mare al căii (km)

a_e : raza medie efectivă a pământului corespunzătoare căii de propagare (ecuația (24)).

Dacă este îndeplinită condiția din formula (26), atunci va fi luat în considerare și restul analizei de profil a traseului, necesară pentru traseele transorizont. În aceste condiții va fi necesară parcurgerea pasului 2 de clasificare a traseului.

Dacă nu este îndeplinită condiția din ecuația (26), atunci traseul este cu vizibilitate, cu sau fără atingerea de către teren a primei zone Fresnel.

Determinarea parametrilor provenind din profilul căii pentru trasee transorizont

Parametrii ce trebuie determinați din profilul traseului sînt cei enumerați în Tabelul 6.

Unghiul de elevație a orizontului pentru antena perturbatoare, θ_t

Unghiul de elevație a orizontului pentru antena perturbatoare este unghiul maxim de elevație a orizontului pentru antenă atunci cînd se aplică ecuația (27) pentru a n - 1 înălțime a profilului terenului.

$$\theta_t = \theta_{\max} \quad (\text{mrad}) \quad (30)$$

cu $\theta_{\max}$ determinat conform cu ecuația (27).

Distanța orizontului antenei perturbatoare, d_{lt}

Distanța orizontului este distanța minimă de la emițător la punctul pentru care este calculat unghiul maxim de elevație a orizontului pentru antenă, prin ecuația (27).

$$d_{lt} = d_i \quad (\text{km}) \text{ pentru } \max(\theta_i) \quad (31)$$

Unghiul de elevație a orizontului pentru antena perturbată, θ_r

Unghiul de elevație a orizontului pentru antena de recepție este unghiul maxim de elevație a orizontului pentru antenă atunci cînd se aplică formula (27) pentru a n - 1 înălțime a profilului terenului.

$$\theta_r = \max_{j=1}^{n-1} (\theta_j) \quad (\text{mrad}) \quad (32)$$

$$\theta_j = \frac{h_{ji} - h_{rs}}{d - d_j} - \frac{10^3 (d - d_j)}{2a_e} \quad (\text{mrad}) \quad (33)$$

Distanța unghiulară (mrad)

Distanța unghiulară θ se calculează cu formula :

$$\theta = \frac{10^3 d}{a_e} + \theta_t + \theta_r \quad (\text{mrad}) \quad (33a)$$

Distanța orizontului antenei perturbate, d_{lr}

Distanța orizontului este distanța minimă de la receptor pînă la punctul pentru care este calculat unghiul maxim de elevație a orizontului pentru antenă, prin formula (27).

$$d_{lr} = d - d_j \quad (\text{km}) \text{ pentru } \max(\theta_j) \quad (34)$$

5.2.2 Pasul 2 al clasificării: Test pentru vizibilitatea cu difracție de subcale (cazul în care prima zonă Fresnel nu este complet liberă de obstacole)

Un traseu care nu este cu transorizont este cu vizibilitate și cu difracție de subcale, dacă unghiul de elevație deasupra orizontului fizic, așa cum este perceput de antena perturbatoare (relativ la orizontala locului) și care permite o degajare egală cu raza primului elipsoid Fresnel în punctul de orizont, este mai mare decît unghiul (relativ la orizontala locului perturbatorului) subîntins de antena perturbată.

Traseul este cu difracție de subcale dacă:

$$\theta_{f_{\max}} > \theta_{id} \quad (\text{mrad}) \quad (35)$$

unde:

$$\theta_{f_{\max}} = \max_{i=1}^{n-1} (\theta_{fi}) \quad (\text{mrad}) \quad (36)$$

Pentru a finaliza această analiză, este necesar un element suplimentar în ecuația (28) care ia în considerare

primul elipsoid Fresnel. Raza acestui elipsoid, R_i (m) este dată pentru orice punct de-a lungul traseului, de formula:

$$R_i = 17,392 \sqrt{\frac{d_i (d - d_i)}{d \cdot f}} \quad (\text{m}) \quad (37)$$

unde f este frecvența (GHz).

Raza corespunzătoare, R_i (m), este adăugată la fiecare înălțime a terenului, h_i (m), în ecuația (28) și se obține ecuația (38). Dacă se presupune absența obstacolelor în prima zonă Fresnel, q_{fi} , unghiul de elevație a antenei terminale (rad) către al i-lea punct, va fi obținut din următoarea ecuație:

$$\theta_{fi} = \frac{(h_i + R_i) - h_{re}}{d_i} - \frac{10^3 d_i}{2a_e} \quad (\text{mrad}) \quad (38)$$

Dacă este îndeplinită condiția din ecuația (35), atunci se poate efectua și restul analizei de profil a traseului, necesară pentru cazurile cu difracție de subcale.

Dacă nu este îndeplinită condiția din ecuația (35), atunci traseul este cu vizibilitate și nu mai este necesară vreo analiză de profil ulterioară.

6 Pasul 4 al procedurii de predicție: Calculul predicțiilor de propagare

Tabelul 7 indică modelele de propagare corespunzătoare pentru fiecare tip de traseu. Ecuațiile necesare pentru aceste predicții individuale, utilizînd diferite mecanisme de propagare, sînt date în secțiunile de text prezentate în Tabel. Predicțiile individuale pentru diferitele mecanisme de propagare trebuie calculate și combinate în conformitate cu Tabelul 6, pentru a rezulta o predicție globală. O dată această etapă finalizată, predicția este completă.

Tabelul 8

Metode pentru calculul predicției globale a_{prop}

Tipul căii	Acțiune necesară
Propagare cu vizibilitate	Predicția este obținută utilizînd formula: $a_{\text{prop}} \equiv L_b = L_{b0} (20\%) \quad \text{dB} \quad (39a)$ unde: $L_{b0} (20\%)$: predicția pentru atenuarea de bază a transmisiunii care nu este depășită pentru mai mult de 20% din timp, dată de modelul de propagare cu vizibilitate
Propagare cu vizibilitate și cu difracție de subcale	Predicția este obținută utilizînd formula: $a_{\text{prop}} \equiv L_b = L_{bd} (20\%) \quad \text{dB} \quad (39b)$ unde: $L_{bd} (20\%)$: predicția pentru atenuarea de bază a transmisiunii, care nu este depășită pentru mai mult de 20% din timp, dată de modelul de propagare cu difracție
Propagare cu trans-orizont	Predicția globală poate fi obținută prin aplicare următorului algoritmul auxiliar: $a_{\text{prop}} \equiv L_b = -5 \log(10^{-0.2 L_{bs}(20\%)} + 10^{-0.2 L_{bd}(20\%)}) \quad \text{dB} \quad (39c)$ unde $L_{bs} (20\%)$, $L_{bd} (20\%)$: predicțiile individuale pentru atenuarea de bază a transmisiunii, care nu sînt depășite pentru mai mult de 20 % din timp, dată de modelul de propagare cu difuzie troposferică, respectiv cel cu difracție

Procedura descrisă mai sus implică unul sau mai multe modele separate de propagare pentru a furniza elementele de calcul al predicției globale. Modelele de propagare descrise în această secțiune sînt calculate pe baza ipotezelor enunțate în paragraful 2.

6.1 Propagarea cu vizibilitate (cu includerea efectelor pe termen scurt)

Atenuarea transmisiei de referință $L_{b0} (20\%)$ care nu este depășită pentru un procentaj de timp mai mare de 20 % se obține pe baza următoarei formule:

$$L_{b0} (20\%) = 92,5 + 20 \log f + 20 \log d + E_s (20\%) + A_g \quad (40)$$

unde:
 E_s (20%) :
corecția pentru efectele de trasee multiple și de focalizare:

$$E_s (20\%) = 1,03(e^{-d/10} - 1) \quad (41)$$

A_g : absorbția totală datorită gazului atmosferic (dB):

$$A_g = [\gamma_o + \gamma_w(\rho)]d \quad (\text{dB}) \quad (42)$$

unde:
 $\gamma_o, \gamma_w(\rho)$: atenuarea specifică datorită aerului uscat și respectiv vaporilor de apă, sint date în ecuațiile (42a) ÷ (42c)
 ρ : densitatea vaporilor de apă:

$$\rho = 7,5 + 2,5\omega \quad (\text{g/m}^3) \quad (42a)$$

ω : porțiunea din traseul total situat deasupra apei.
Pentru aerul uscat, atenuarea γ_o (dB/km) este dată prin Recomandarea ITU-R P.676 astfel:

$$\gamma_o = \left[\frac{7,27r_f}{f^2 + 0,351r_f^2 + (f-57)^2 + 2,44r_f^2} + \frac{7,5}{f^2 + 0,351r_f^2 + (f-57)^2 + 2,44r_f^2} \right] f^2 r_f^2 \times 10^{-3} = \left[\frac{7,27}{f^2 + 0,351} + \frac{7,5}{(f-57)^2 + 2,44} \right] f^2 \times 10^{-3} \quad (42b)$$

unde:
 f : frecvența (GHz)
 $r_p = p / 1013$
 $r_t = 288 / (273 + t)$
 p : presiunea (hPa) - vezi § 2
 t : temperatura (°C) vezi § 2.
Pentru vaporii de apă, atenuarea γ_w (dB/km) este dată prin:

$$\gamma_w = \left[\frac{3,27 \times 10^{-2} r_f + 1,67 \times 10^{-3} \frac{\rho r_f^7}{r_p} + 7,7 \times 10^{-4} f^{0,5} + \frac{3,79}{(f-22,235)^2 + 9,81r_p^2}}{11,73r_f + \frac{4,01r_f}{(f-183,31)^2 + 11,85r_p^2} + \frac{4,01r_f}{(f-325,153)^2 + 10,44r_p^2}} \right] f^2 \rho r_f r_t \times 10^{-4} \quad (42c)$$

$$= \left[\frac{3,27 \times 10^{-2} + 1,67 \times 10^{-3} \rho + 7,7 \times 10^{-4} f^{0,5} + \frac{3,79}{(f-22,235)^2 + 9,81}}{11,73 + \frac{4,01}{(f-183,31)^2 + 11,85} + \frac{4,01}{(f-325,153)^2 + 10,44}} \right] f^2 \rho \times 10^{-4}$$

6.2 Propagarea cu difracție

Atenuarea de bază a transmisiunii nedepășită pentru 20% timp, pentru un traseu cu difracție, este dată prin formula:

$$L_{sd} (20\%) = 92,5 + 20 \log f + 20 \log d + L_d (20\%) + E_{sd} (20\%) + A_g \quad (\text{dB}) \quad (43)$$

unde:
 $E_{sd} (p)$: corecția pentru efectele de propagare pe trasee multiple dintre antene și obstacolele de la orizont.

$$E_{sd} (20\%) = -1,03 (1 - e^{-(d_s + d_r)/10}) \quad (\text{dB}) \quad (43a)$$

A_g : absorbția datorită gazelor atmosferice este calculată prin ecuațiile (42) și (42a)

d_{it}, d_{ir} : vezi § 5.2.

Atenuarea suplimentară de difracție L_d (20%) este calculată astfel:

$$L_d (20\%) = L_d (50\%) - F_i (20\%) [L_d (50\%) - L_d (\beta_0)], \quad (44)$$

unde:
 $L_d (50\%)$: atenuarea de difracție peste un teren denivelat pentru o rază efectivă a pământului de $a_e = a (50\%)$ km
 $L_d (\beta_0)$: atenuarea de difracție peste un teren denivelat

pentru o rază efectivă a pământului de $a_e = a (\beta_0)$ km
 $a(p) = 6371 k (p)$
 $k (50\%)$ se calculează cu ecuația (41)
 $k (\beta_0) = 3$
 F_i : factorul de interpolare este dat de:

$$F_i = I (0,2) / I (\beta_0 / 100). \quad (45)$$

unde $I(x)$ este inversa funcției normale cumulative, iar β_0 se calculează cu ecuația (19).

Aproximarea următoare pentru inversa funcției de distribuție normală cumulativă este valabilă pentru $0,000001 \leq x \leq 0,5$ și prezintă o eroare de maximum 0,00054. Ea poate fi utilizată fără restricții pentru funcția de interpolare din formula (45). Dacă $x < 0,000001$, fapt ce implică $\beta_0 < 0,0001\%$, atunci x va fi 0,000001. Funcția $I(x)$ este dată, atunci, de:

$$\text{unde:} \quad I(x) = \xi(x) - T(x) \quad (46)$$

$$T(x) = \sqrt{[-2 \ln(x)]} \quad (46a)$$

$$\xi(x) = \frac{[(C_2 \cdot T(x) + C_1) \cdot T(x)] + C_0}{[(D_3 \cdot T(x) + D_2) T(x) + D_1] T(x) + 1} \quad (46b)$$

$$C_0 = 2,515516698 \quad (46c)$$

$$C_1 = 0,802853 \quad (46d)$$

$$C_2 = 0,010328 \quad (46e)$$

$$D_1 = 1,432788 \quad (46f)$$

$$D_2 = 0,189269 \quad (46g)$$

$$D_3 = 0,001308 \quad (46h)$$

Următoarea metodă este recomandată pentru evaluarea atenuărilor de difracție (L_d (50%) și $L_d (\beta_0)$) peste un teren denivelat care prezintă unul sau mai multe obstacole pentru propagarea cu vizibilitate.

Metoda este bazată pe modelul lui Deygout, limitat la maximum trei margini, avînd în plus o corecție empirică dată prin Recomandarea ITU-R P.526.

Trebuie să fie disponibil profilul căii radio, constînd dintr-un set de eşantioane de înălțimi diferite ale terenului deasupra nivelului mării, localizate în intervale de-a lungul traseului, prima și ultima dintre înălțimi fiind cea a emițătorului și cea a receptorului, deasupra nivelului mării, și un set corespondent de distanțe orizontale pornind de la emițător. Fiecare pereche înălțime - distanță este considerată ca un punct al profilului și are un indice, care indică valoarea de incrementare de la un capăt al traseului către celălalt capăt. Trebuie să fie luate puncte din 100 metri în 100 metri pornind de la emițător.

Modelul lui Deygout se aplică pentru tot profilul traseului sau doar pentru o parte, fiind definit de la punctul cu indicele a la punctul cu indicele b ($a < b$). Dacă $a + 1 = b$ atunci nu există vreun punct intermediar și atenuarea de difracție este zero. Altfel, modelul se aplică pentru evaluarea lui v_n ($a < n < b$) și se selectează punctul cu valoarea cea mai mare pentru v . Valoarea lui v pentru al n-lea punct al profilului este dată de:

$$v_n = h \sqrt{2 d_{ab} / \lambda d_{an} d_{nb}} \quad (47)$$

unde:

$$h = h_n + [d_{an} d_{nb} / 2 a_e] - [(h_a d_{nb} + h_b d_{an}) / d_{ab}] \quad (47a)$$

h_a, h_b, h_n : înălțimi verticale conform cu figura 6
 d_{an}, d_{nb}, d_{ab} : distanțele orizontale conform cu figura 6

= 8930,8 km pentru L_d (50%)

a_e : raza efectivă a pământului sau

= 19113 km pentru L_d (β_0)

λ : lungimea de undă

Toate h , d , a_e și λ sînt date în unități coerente.

Atenuarea de difracție este dată prin atenuarea "knife-edge" $J(v)$ conform cu ecuația:

$$J(v) = 6,9 + 20 \log \left(\sqrt{(v-0,1)^2 + 1} + v - 0,1 \right) \quad (\text{dB}) \quad (48)$$

pentru $v > -0,78$, altfel ea este zero.

Geometria ecuației (47a) este ilustrată în Figura 12. Al doilea termen al ecuației (47a) reprezintă o bună aproximare a înălțimii suplimentare a punctului n , datorită curburii pământului.

Modelul lui Deygout este aplicat mai întâi pentru întregul profil de la emițător la receptor. Punctul cu cea mai mare valoare a lui v este definit ca margine principală, p , iar atenuarea corespunzătoare este $J(v_p)$.

Dacă $v_p > -0,78$ modelul se aplică încă de două ori:

– de la emițător către punctul p pentru obținerea lui v_t și de aici a lui $J(v_t)$;

– de la punctul p către receptor pentru obținerea lui v_r și de aici a lui $J(v_r)$.

Atenuarea suplimentară de difracție pentru traseu este dată de:

$$L_d = J(v_p) + T [J(v_t) + J(v_r) + C] \quad \text{pentru } v_p > -0,78 \quad (49a)$$

$$L_d = 0 \quad \text{pentru } v_p \leq -0,78 \quad (49b)$$

unde:

C : corecție empirică

$$C = 8,0 + 0,04 D \quad (50)$$

D : lungimea totală a traseului (km)

și:

$$T = J(v_p) / 6 \quad \text{pentru } J(v_p) \leq 6 \quad (51a)$$

$$T = 1 \quad \text{pentru } J(v_p) > 6 \quad (51b)$$

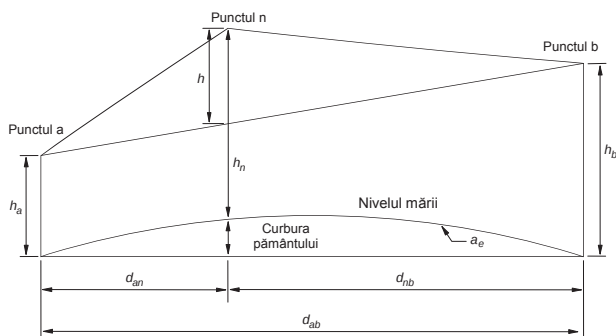

Figura 12. Geometria pentru un singur obstacol

6.3 Propagarea cu difuzie troposferică

Atenuarea de bază a transmisiunii datorită difuziei troposferice L_{BS} (20%) (dB) nu va depăși pentru un procentaj de timp mai mare de 20%, valoarea dată prin formula:

$$L_{BS} (20\%) = 135,95 + L_f + 20 \log d + 0,573 \theta + L_c + A_g \quad (\text{dB}) \quad (52)$$

unde:

L_f : atenuarea dependentă de frecvență:

$$L_f = 25 \log f - 2,5 [\log(f/2)]^2 \quad (\text{dB}) \quad (53a)$$

L_c : atenuarea de cuplaj al aperturii antenei cu mediul (dB):

$$L_c = 0,051 \cdot e^{0,055(G_t + G_r)} \quad (\text{dB}) \quad (53b)$$

A_g : Absorbția datorită gazului atmosferic este calculată prin ecuația (42) avînd $\rho = 3 \text{ g/m}^3$ pentru întreaga lungime a traseului.

7. CALCULUL DEGRADĂRII DE PRAG PENTRU SERVICIUL FIX

1 Definiția degradării de prag (TD - Threshold Degradation)

Pragul unui receptor radio este definit ca nivelul semnalului util recepționat pentru o valoare dată a ratei erorilor de bit (BER - Bit Error Rate).

În prezența unui semnal perturbator I , nivelul semnalului util recepționat trebuie să fie crescut pentru a se menține aceeași valoare pentru BER.

La o valoare dată pentru BER, degradarea de prag (TD) este diferența dintre valoarea crescută a nivelului de prag, datorită perturbațiilor și valoarea de prag fără perturbații.

Se presupune că TD este echivalent cu creșterea nivelului zgomotului, datorită semnalului perturbator, la intrarea receptorului.

2 Degradarea admisibilă a pragului

Degradarea admisibilă a pragului cauzată unui receptor din Serviciul Fix de către un emițător străin din Serviciul Fix nu trebuie ca regulă să depășească 1 dB.

3 Calculul degradării de prag

Calculul degradării de prag TD se face în două etape.

Mai întâi se calculează nivelul I al puterii perturbatoare la intrarea receptorului.

După aceea, se calculează degradarea de prag TD datorită semnalului perturbator și se compară cu degradarea admisibilă a pragului.

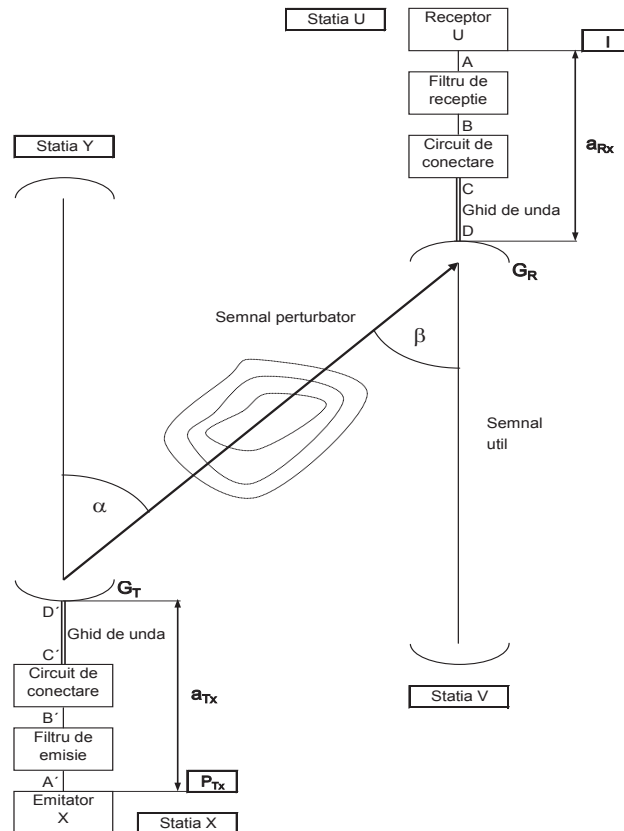

Figura 13. Mecanismul perturbării provocat de emițătorul X asupra receptorului U.

3.1 Calculul nivelului puterii perturbatoare-l

a) Datele tehnice, necesare pentru calculul diferiților parametri intermediari și în final al nivelului puterii semnalului perturbator - I la intrarea receptorului perturbator, sînt enumerate după cum urmează:

Receptorul perturbator:

- f_{Rx} (MHz) : frecvența receptorului
- coordonatele geografice
- înălțimea terenului (m) deasupra nivelului mării
- înălțimea antenei (m) deasupra nivelului solului
- azimutul pentru lobul principal al antenei
- G_R (dB) : câștigul antenei de recepție
- a_{Rx} (dB) : atenuarea la recepție între punctele D și A
- diagramele de radiație co-polară și cross-polară ale

antenei de recepție

- masca de selectivitate a receptorului
- polarizarea

Emitătorul perturbator

- f_{Tx} (MHz) : frecvența de emisie
- P_{Tx} (dBW) : nivelul puterii de emisie
- coordonatele geografice
- înălțimea terenului (m) deasupra nivelului mării
- înălțimea antenei (m) deasupra nivelului solului
- azimutul pentru lobul principal al antenei
- G_T (dB) : câștigul antenei de emisie
- a_{Tx} (dB) : atenuarea emițătorului între punctele D' și A'
- diagramele de radiație co-polară și cross-polară ale

antenei de emisie

- masca de selectivitate a emițătorului (eventual presupusă conform cu Anexa 4)

- ATPC (dB) : domeniul dinamic de control automat al puterii emițătorului (dacă este cazul)

- polarizarea

b) Nivelul puterii perturbatoare (I) la nivelul intrării receptorului stației U poate fi determinat astfel:

$$I = P_{Tx} - a_{tot} \quad (\text{dBW}) \quad (1.1)$$

unde

a_{tot} [dB] : Atenuarea totală dintre ieșirea emițătorului (punctul A) și intrarea receptorului (punctul A)

$$a_{tot} = a_{Tx} - G_{Tx} + a_{prop} - G_{Rx} + a_{Rx} + a_{ant} + MD + NFD + ATPC \quad (\text{dB}) \quad (1.2)$$

unde:

NFD (dB) : Discriminarea de filtraj netă

MD (db) : Discriminarea de mască

a_{prop} [dB] : Atenuarea de propagare dintre antenele, care poate fi evaluată pe baza rezultatelor calculului acoperit de Compartimentul 3.2, în conformitate cu tipul traseului de propagare.

a_{ant} [dB] : Atenuarea în funcție de ambele diagrame de radiație ale antenelor și discriminarea de polarizare.

Atenuarea totală a antenelor a_{ant} datorită ambelor diagrame de radiație ale antenelor și discriminările de polarizare pot fi determinate prin următoarea formulă:

$$a_{ant} = a_{antH} - 10 \log \left(1 + 10^{\frac{a_{antH} - a_{antV}}{10}} \right) \quad (\text{dB}),$$

unde:

a_{antH} : Atenuarea totală a antenelor (emise și recepție) pentru un semnal cu polarizare orizontală H,

a_{antV} : Atenuarea totală a antenelor pentru un semnal cu polarizare verticală V,

a_{antH} și a_{antV} pot fi determinate prin formulele din tabelul 7, pentru diferitele configurații de polarizare a antenelor, cu aplicarea următoarelor definiții:

$a_{T_{H-H}}$: Atenuarea antenei de emisie cu polarizare H în raport cu un semnal de polarizare H pe direcția receptorului,

$a_{T_{V-V}}$: Atenuarea antenei de emisie cu polarizare V în raport cu un semnal de polarizare V pe direcția receptorului,

$a_{T_{H-V}}$: Atenuarea antenei de emisie cu polarizare H în raport cu un semnal de polarizare V pe direcția receptorului,

$a_{T_{V-H}}$: Atenuarea antenei de emisie cu polarizare V în raport cu un semnal de polarizare H pe direcția receptorului,

$a_{R_{H-H}}$: Atenuarea antenei de recepție cu polarizare H în raport cu un semnal de polarizare H pe direcția emițătorului,

$a_{R_{V-V}}$: Atenuarea antenei de recepție cu polarizare V în raport cu un semnal de polarizare V pe direcția emițătorului,

$a_{R_{H-V}}$: Atenuarea antenei de recepție cu polarizare H în raport cu un semnal de polarizare V pe direcția emițătorului,

$a_{R_{V-H}}$: Atenuarea antenei de recepție cu polarizare V în raport cu un semnal de polarizare H pe direcția emițătorului.

Tabelul 9

Valoarea a_{antH} și a_{antV} pentru diferitele configurații de polarizare ale antenelor

Polarizarea antenei de emisie	Polarizarea antenei de recepție	
	H	V
H	$a_{antH} = a_{T_{H-H}} + a_{R_{H-H}}$ $a_{antV} = a_{T_{H-V}} + a_{R_{H-V}}$	$a_{antH} = a_{T_{H-H}} + a_{R_{V-H}}$ $a_{antV} = a_{T_{H-V}} + a_{R_{V-V}}$
V	$a_{antH} = a_{T_{V-H}} + a_{R_{H-H}}$ $a_{antV} = a_{T_{V-V}} + a_{R_{H-V}}$	$a_{antH} = a_{T_{V-H}} + a_{R_{V-H}}$ $a_{antV} = a_{T_{V-V}} + a_{R_{V-V}}$

3.2 Calculul degradării de prag TD datorită perturbației I

a) Date de intrare

I (dBW) : nivelul puterii perturbatoare la intrarea receptorului provenind de la o sursă de perturbații (vezi 3.1.b).

FkTB sau N (dBW) : nivelul puterii de zgomot în banda receptorului perturbator.

b) Calcul:

TD (dB) , degradarea de prag pentru receptorul perturbator

$$TD = 10 \log (1 + 10^{(I - N) / 10}) \quad (1.3)$$

3.3 Metodă de calcul pentru linii de radiorelee cu repetoare pasive

Repetor pasiv spate-spate

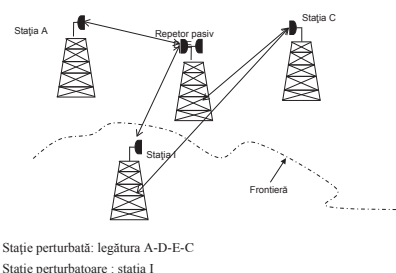

Figura 14. Mecanismul de producere a perturbației

Metoda de calcul pentru degradarea de prag se bazează pe metoda descrisă mai jos.

Mecanismul de producere a perturbației de la emițătorul I asupra receptorului C este ilustrată în figura 14. Puterea totală perturbatoare poate fi împărțită în două, fiind rezultatul însumării puterii perturbatoare produsă de emițătorul I pe cale directă și puterea perturbatoare cauzată de repetorul pasiv spate-spate.

Pentru calculul în cazul repetorului pasiv spate-spate este necesară schimbarea doar a formulei pentru atenuarea totală dintre ieșirea emițătorului și intrarea receptorului (formula (12)).

$$a_{\text{tot}} = a_{\text{bx}} - G_{\text{bx}} + a_{\text{propID}} - G_{\text{D}} + a_{\text{antID}} + a_{\text{DE}} - G_{\text{E}} + a_{\text{propEC}} - G_{\text{C}} + a_{\text{antEC}} + a_{\text{Rx}} + \text{MD} + \text{NFD} + \text{ATPC},$$

unde:

a_{propID} [dB] atenuarea de propagare dintre antenele I și D poate fi calculată pe baza rezultatului calculului acoperit în Compartimentul 3.2, în conformitate cu tipul de cale de propagare,

a_{propEC} [dB] atenuarea de propagare dintre antenele E și C poate fi calculată pe baza rezultatului calculului acoperit în Compartimentul 3.2, în conformitate cu tipul de cale de propagare,

a_{antID} [dB] atenuarea care depinde de diagramele de radiație ale antenelor I și D, precum și de discriminarea de polarizare,

a_{antEC} [dB] atenuarea care depinde de diagramele de radiație ale antenelor E și C, precum și de discriminarea de polarizare,

a_{DE} [dB] atenuarea între antenele D și E (atenuarea ghidului de undă).

Reflectorul plan

Interferența apărută la reflectorul plan trebuie luată în considerare numai dacă vine din aceeași direcție ca și semnalul util. În consecință, de reflectoarele plane trebuie să se țină cont în procesul de coordonare națională, însă pot fi neglijate în cazul coordonării internaționale.

4. CRITERII DE COORDONARE ALE FRECVENȚELOR

4.1 Categoriile de frecvențe

Frecvențele se divizează în următoarele categorii:

4.1.1 Frecvențe ce necesită coordonare

Frecvențe pe care Administrațiile sînt obligate să le coordoneze cu alte Administrații afectate înainte de punerea în funcțiune a unei stații.

4.1.2 Frecvențe preferențiale

Frecvențe pe care Administrațiile interesate le pot asigna, fără o coordonare prealabilă, pe bază de RT bilaterale sau multilaterale, cu aplicarea termenilor stipulați în acestea.

4.1.3 Frecvențe partajate

Frecvențe ce pot fi folosite în partaj, fără o coordonare prealabilă, pe bază de RT bilaterale sau multilaterale, cu aplicarea termenilor stipulați în acestea.

4.1.4 Frecvențe pentru rețelele de radiocomunicații planificate

Frecvențe pe care Administrațiile trebuie să le coordoneze în vederea introducerii ulterioare de rețele de radiocomunicații coerente, în cazul cînd numărul de stații înmulțit cu numărul de frecvențe depășește 36.

4.1.5 Frecvențe utilizate conform planurilor de rețele geografice

Frecvențe utilizate pentru Serviciul Mobil Terestru, de către țările interesate, pe baza unui plan de rețea geografică stabilit și adoptat în prealabil, ținînd cont de caracteristicile tehnice prevăzute în acel plan.

4.1.6 Frecvențe care folosesc coduri preferențiale

Frecvențe pe care Administrațiile interesate le pot asigna, fără o coordonare prealabilă, pe bază de RT bilaterale sau

multilaterale, cu aplicarea termenilor stipulați în acestea.

4.1.7 Frecvențe utilizate în cadrul unor RT între operatori

Frecvențele stipulate în aranjamentele între operatori pot fi folosite fără coordonare prealabilă în condițiile în care există o înțelegere semnată de Administrațiile interesate în astfel de aranjamente. Aceste aranjamente între operatori pot include de asemenea utilizarea codurilor.

4.2 Benzile de frecvențe în care este necesară coordonarea

4.2.1. Frecvențele din benzile menționate mai jos, utilizate pentru Serviciul Mobil Terestru în țările interesate, vor fi coordonate conform cu dispozițiile prezentei RT:

29,7	-	47	MHz
68	-	74,8	MHz
75,2	-	87,5	MHz
146	-	149,9	MHz
150,05	-	174	MHz
380	-	385	MHz numai pentru sistemele de urgență și securitate
390	-	395	MHz numai pentru sistemele de urgență și securitate
406,1	-	430	MHz
440	-	470	MHz
862	-	960	MHz
1710	-	1785	MHz numai pentru sistemele GSM 1800
1805	-	1880	MHz numai pentru sistemele GSM 1800
1900	-	1980	MHz numai pentru sistemele terestre UMTS/IMT-2000
2020	-	2025	MHz numai pentru sistemele terestre UMTS/IMT-2000
2110	-	2170	MHz numai pentru sistemele terestre UMTS/IMT-2000

4.2.2. Pentru Serviciul Mobil Terestru utilizînd alte benzi de frecvențe decît cele definite la paragraful 4.2.1 și pentru toate celelalte servicii utilizînd aceste benzi de frecvențe, procedura de coordonare definită în prezenta RT poate fi utilizată și dacă este necesar, parametrii tehnici vor fi stabiliți printr-o RT, separat.

4.2.3. Frecvențele din benzile menționate mai jos vor fi coordonate conform dispozițiilor prezentei RT:

1350	-	1375	MHz
1375	-	1400	MHz
1427	-	1452	MHz
1492	-	1517	MHz
2025	-	2110	MHz
2200	-	2290	MHz
2520	-	2670	MHz

4.2.4 Procedura de coordonare menționată în prezenta RT pentru Serviciul Fix este valabilă doar dacă în fiecare dintre țările implicate în procesul de coordonare, banda respectivă de frecvențe este alocată pentru Serviciul Fix și respectiva frecvență este sub responsabilitatea Administrațiilor.

4.2.5 Pentru frecvențe sub 1 GHz și enumerate la paragraful 1.2.1, utilizate în țările interesate pentru Serviciul Fix, vor fi utilizate procedura de coordonare și prevederile tehnice stipulate în prezenta RT pentru Serviciul Mobil Terestru.

Pentru frecvențe peste 1 GHz utilizate în țările interesate pentru Serviciul Fix în benzile de frecvențe altele decît cele enumerate în tabelul de frecvențe de la paragraful

1.2.3, poate fi utilizată procedura de coordonare stipulată în prezenta RT pentru Serviciul Fix și dacă este necesar parametrii tehnici vor fi stabiliți printr-o RT, separat.

În cazul Serviciului Mobil Terestru, o frecvență de emisie va trebui să fie coordonată dacă emițătorul produce, la frontiera țării Administrației afectate, un nivel de câmp, care, la o înălțime de 10 m deasupra nivelului solului, depășește nivelul maxim admisibil pentru câmpul perturbator așa cum este definit în *Anexa 1*. O frecvență de recepție va trebui să fie coordonată, dacă receptorul necesită protecție.

Se recomandă ca legăturile de radioreleu din cadrul Serviciului Fix să fie coordonate, dacă distanța cea mai scurtă de la graniță la cel puțin o stație este mai mică sau egală cu cea descrisă în *Anexa 2*. Toate stațiile care pot produce interferență perturbatoare stațiilor din alte țări sau necesită protecție vor fi coordonate, indiferent de distanța la care se află.

În cazul Serviciului Mobil Terestru, puterea aparent radiată și înălțimea efectivă pentru antenă a stațiilor vor trebui astfel alese încât zona lor de serviciu să fie limitată la zona de acoperire. Înălțimi excesive pentru antene și puteri de emisie prea mari trebuie să fie evitate, prin utilizarea mai multor amplasamente și a unor înălțimi efective mai mici pentru antene. De asemenea, se vor utiliza antene directive pentru a reduce potențialul de perturbare. Distanțele transfrontaliere maxime ale perturbațiilor prejudiciabile pentru frecvențele ce necesită coordonare sînt date în *Anexa 1*.

Puterea aparent radiată și înălțimea antenei stațiilor pentru Serviciul Fix vor trebui să fie alese în conformitate cu lungimea legăturilor radio și cu cerințele de calitate a serviciului. Înălțimile excesive pentru antene, puterile excesive de emisie și o directivitate slabă a antenelor vor trebui să fie evitate pentru a se minimiza potențialul de perturbare a țării afectate.

4.3. Nivelul câmpului admisibil

4.3.1 Nivelurile maxime admisibile ale câmpurilor perturbatoare și distanțele transfrontaliere maxime în cazul perturbațiilor prejudiciabile pentru frecvențele Serviciului Mobil Terestru ce necesită coordonare sînt indicate în *Anexa 1*.

4.3.2 Distanța de coordonare a Serviciului Fix este indicată în *Anexa 2* - Factori de declanșare pentru coordonarea Serviciului Fix.

Necesitatea coordonării unei stații și evaluarea acestei necesități se vor efectua în conformitate cu următoarele dispoziții tehnice:

1. În cazul Serviciului Mobil Terestru, nivelul maxim admisibil pentru câmpul perturbator este specificat în *Anexa 1*.

2. În cazul Serviciului Fix, degradarea maximă admisibilă a pragului este specificată în *Anexa 2*.

3. În cazul Serviciului Mobil Terestru, dacă frecvențele nominale sînt diferite, nivelul admis pentru câmpul perturbator va fi mărit.

4. În cazul Serviciului Fix, dacă frecvențele și / sau lărgimea de bandă a canalului sînt diferite, nivelul de perturbare la intrarea receptorului va fi diminuat, prin utilizarea discriminării de mască (MD) și a unei protecții de filtraj nete (NFD – Net Filter Discrimination).

5. În cazul Serviciului Mobil Terestru, nivelul pentru câmpul perturbator va fi determinat în conformitate cu *Anexa 1*.

6. În cazul Serviciului Fix, degradarea pragului va fi determinată aplicînd *Anexa 2*, atenuarea de transmisie de referință fiind calculată în conformitate cu Compartimentul 3.2.

5. SCHIMBUL DE DATE ÎN PROCESUL DE COORDONARE

5.1 Schimbul de date pentru Serviciul Fix

Schimbul de date pentru Serviciul Fix este indicat în *Anexa 2A*.

5.2 Schimbul de date pentru Serviciul Mobil Terestru

Schimbul de date pentru Serviciul Mobil Terestru este indicat în *Anexa 2B1* și *2B2*.

6. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Reglementarea tehnică intră în vigoare în decurs de trei luni de la data publicării ei în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Anexa 1

Nivelurile maxime admisibile ale câmpurilor perturbatoare și distanțele transfrontaliere maxime în cazul perturbațiilor prejudiciabile pentru frecvențele Serviciului Mobil Terestru ce necesită coordonare

1. Valorile pentru nivelul maxim admisibil al câmpurilor perturbatoare.

Nivelul câmpurilor perturbatoare nu poate depăși valorile date în coloana 2 din tabel.

2. Limitarea perturbațiilor prejudiciabile cauzate de emițătoare.

Distanțele transfrontaliere ale perturbațiilor prejudiciabile cauzate de emițătoare ce urmează a fi coordonate sînt dependente de gama de frecvență și nu vor depăși valorile date în coloana 3 a tabelului. Valorile date în coloana 2 a tabelului vor fi utilizate ca limite pentru nivelul maxim admisibil al câmpului perturbator la distanțele față de frontieră specificate în coloana 3 a tabelului. Valorile se aplică la o înălțime de 10 m deasupra nivelului solului.

Distanța tranfrontalieră maximă în cazul perturbațiilor prejudiciabile se definește prin punctele situate la distanțe conforme cu cele definite în coloana 3 a tabelului, începînd cu linia de frontieră a Administrației solicitante pe direcția Administrației afectate, urmînd aceeași direcție ce pornește de la stație către respectivele puncte de frontieră.

În cazul unor frecvențe preferențiale calculul va fi făcut pe o linie secundară. Fiecare punct al acestei linii secundare se află cel puțin la o distanță, de fiecare punct al liniei de frontieră, conformă cu ce s-a definit în acordurile respective.

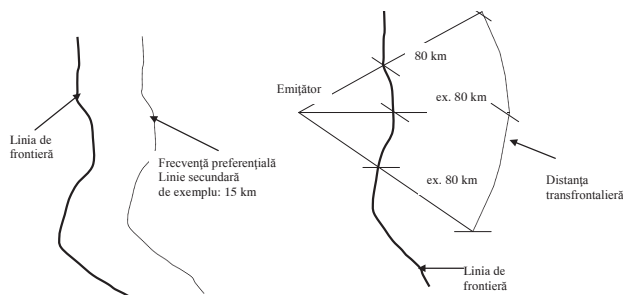

Figura 15. Distanța tranfrontalieră maximă

2. Limita de protecție a receptoarelor

Protecția receptoarelor poate fi revendicată dacă un emițător de referință, amplasat la locul și înălțimea receptorului implicat, generează un câmp de un nivel ce nu depășește valorile specificate în coloana 2 a tabelului la o înălțime de 10 m deasupra nivelului solului și la o distanță de frontieră, specificată în coloana 3 a tabelului.

Pentru acest calcul se vor utiliza curbele ce corespund la 10 % din timp.

Puterea aparent radiată a emițătorului de referință este dependentă de gama de frecvență așa cum este indicată în coloana 4 a tabelului și va fi mărită cu câștigul antenei receptorului pe direcția în cauză.

(1) Gama de frecvență (MHz)	(2) Nivelul admisibil al cîmpului perturbator (raportat la 1 μV/m)	(3) Distanța transfrontalieră maximă a perturbațiilor prejudiciabile km	(4) PAR-ul emîțătorului de referință (dBW)
29.7 - 47	0 dB	100	3
68 - 74.8	+6 dB	100	9
75.2 - 87.5	+6 dB	100	9
146 - 149.9	+12 dB	80	12
150.05 - 174	+12 dB	80	12
380 - 385 *	+18 dB	50	14
390 - 395 *	+18 dB	50	14
406.1 - 430	+20 dB	50	16
440 - 470	+20 dB	50	16
862 - 960	+26 dB	30	13
1710 - 1785 **	+35 dB	15	13
1805 - 1880 **	+35 dB	15	13
1900 - 1980 ***	+21 dB ****	nu se aplică	nu se aplică
2020 - 2025 ***	+21 dB ****	nu se aplică	nu se aplică
2110 - 2170 ***	+21 dB ****	nu se aplică	nu se aplică

Valorile din tabelul de mai sus fac referință la o lărgime de bandă ≤25 kHz, exceptînd GSM și UMTS/IMT2000.

Pentru toate celelalte aplicații digitale de bandă largă pentru serviciul mobil terestru sub 1GHz (*lărgimea benzii de canal: >25 kHz*) trebuie adăugată următoarea valoare:

$6 \times \log_{10}$ (lărgimea benzii de canal / 25 kHz) dB dacă perturbatorul este un sistem de bandă largă

• * numai pentru sistemele de securitate și urgență

- ** numai pentru sistemele GSM 1800
- *** numai pentru sistemele terestre UMTS/IMT-2000

• **** această valoare este extrasă din ERC/REC/(01)01 pentru frecvențe care utilizează coduri nepreferențiale și frecvențe centrale aliniate. Această valoare poate fi reconsiderată în viitor sau poate fi anulată în urma unor înțelegeri bi-sau multilaterale.

Anexa 2

Factori de declanșare pentru coordonarea Serviciului Fix

1. Distanța de coordonare

1.1 Distanța de coordonare este stabilită pentru diferitele domenii de frecvență și pentru tipurile de topografie, așa cum este indicat în tabelul următor:

Domeniul de frecvențe [GHz]	Distanța de coordonare [km]
1 - 5	200*

* Distanțele de coordonare pentru frecvențele mai mici de 10 GHz se limitează la 100 km pentru înălțimile de antenă mai mici de 300 m deasupra nivelului mării.

1.2 Administrațiile interesate sînt cele care au teritorii situate la o distanță, de stația de radio-releu care cere coordonare, mai mică sau egală cu cea definită în paragraful 1.1.

Anexa 2A

Forma schimbului de date la coordonarea stației de emisie terestră în serviciul fix (forma T11, conform Scrisorii circulare BR UIT CR/118)

Denumirea cîmpului ¹	Referință la Anexa 1 a Scrisorii circulare BR UIT CR/118	Valoarea(-le) admisibilă (-le) (de la...pînă la...sau lista concretă cu valori admisibile)	Descrierea parametrului	Exemplu
<HEAD>			Antet notificare	<HEAD>
t_adm	P. 2.4	3 simboluri în conformitate cu Tab. B1 al Prefetei la Lista internațională a frecvențelor	Identificarea administrației solicitante	t_adm = MDA
t_d_sent	P. 2.2	YYYY-MM-DD	Data expedierii fișierului	t_d_sent = 2010-09-20
</HEAD>			Sfîrșit secțiunea antet	</HEAD>
<NOTICE>			Antetul la "Caracteristicile tehnice ale asignării de frecvență"	<NOTICE>
t_notice_type	P. 2.5	T11	Tipul formei de notificare	t_notice_type = T11
t_d_adm_ntc	P. 2.6	YYYY-MM-DD	Data avizării	t_d_adm_ntc = 2010-09-20
t_fragment	P. 2.7	NTFD_RR; Reg_arg	Fragmentul bazei de date BR UIT, în care vor fi introduse modificările	t_fragment = NTFD_RR
t_prov	P. 2.8	RR9.21; RR11.2	Documentul, în baza căruia se notifică caracteristicile MRE la BR UIT	t_prov = RR11.2

Denumirea cimpului ¹	Referință la Anexa 1 a Scrisorii circulare BR UIT CR/118	Valoarea(-le) admisibilă (-le) (de la...pînă la...sau lista concretă cu valori admisibile)	Descrierea parametrului	Exemplu
t_action	P. 2.9	ADD - a adăuga asignarea; MODIFY - a modifica ...; SUPPRESS - a exclude ...; WITHDRAW - a retrage ...	Intenționarea asignării de frecvențe notificate	t_action = ADD
t_is_resub	P. 2.10	FALSE; TRUE	Indicatorul notificării repetate	t_is_resub = FALSE
t_adm_ref_id	P. 2.11	Simboluri: litere A - Z, cifre 0 - 9	Numărul de identificare al asignării de frecvențe, atribuit de către administrație solicitantă	t_adm_ref_id = 15074 FX 2010
t_freq_assgn	P. 2.13	În conformitate cu art. 5 RR	Frecvența asignată (MHz) pînă la 4 simboluri după virgulă	t_freq_assgn = 7975
t_d_inuse	P. 2.22	YYYY-MM-DD	Data punerii în funcțiune	t_d_inuse = 2010-08-20
t_site_name	P. 2.24	Numărul de simboluri în denumire nu depășește 30. Simboluri: litere A - Z, cifre 0 - 9	Denumirea amplasamentului stației	t_site_name = BALTI_TV
t_ctry	P. 2.26	3 simboluri în conformitate cu Tab. B1 al Prefetei la Lista internațională a frecvențelor	Zona geografică de amplasare a stației	t_ctry = MDA
t_long, t_lat	P. 2.27	+(-)DDMMSS longitudinea: 0°...180°. latitudinea: 0°...90°.	Coordonatele geografice ale locurilor de amplasare ale antenelor de emisie (recepție)	t_long = +0275328 t_lat = +474634
t_stn_cls	P. 2.37	FX	Clasa stației	t_stn_cls = FX
t_nat_srv	P. 2.39	AX, AS, CO, CP, CR, CV, HP, MX, OT, PX, ST	Caracterul serviciului/Sistemul	t_nat_srv = CP
t_bdwidth_cde t_emi_cls	P. 2.40	RR, Vol. 2, Anexa 1, Secția I, II, IIA, IIB	Identificatorul emisiei Lărgimea de bandă Clasa emisiei	t_bdwidth_cde = 28M0 t_emi_cls = G7D
t_site_alt	P. 2.58	În dependență de condițiile amplasării MRE	Înălțimea locului instalării MRE deasupra nivelului mării, (m)	t_site_alt = +1605
t_op_hh_fr, t_op_hh_to	P. 2.62	hh (00 to 24). mm (00 to 59).	Orele de lucru	t_op_hh_fr = 00:00 t_op_hh_to = 23:59
t_op_agcy	P.2.68		Agentia de operare	t_op_agcy = 001
t_addr_code	P. 2.69	Tab. 12A/12B al Prefetei la Lista internațională a frecvențelor	Codul adresei administrației	t_addr_code = A
<ANTENNA>			Antet la secțiunea de descriere a antenei	<ANTENNA>
t_pwr_xyz	P. 2.45	X, Y, Z	Tipul puterii	t_pwr_xyz = Y
t_pwr_ant	P. 2.46		Puterea, aplicată la antenă (în dBW)	t_pwr_ant = -6.0
t_pwr_eiv	P. 2.47	E, I, V	Tipul puterii emise	t_pwr_eiv = I
t_pwr_dbw	P. 2.48		Puterea de emisie, (dBW)	t_pwr_dbw = +29.3
t_ant_dir	P. 2.50	D, ND	Directivitatea antenei	t_ant_dir = D
t_azm_max_e	P. 2.51	0° - 360°	Azimutul emisiei maxime	t_azm_max_e = 116.3
t_elev	P. 2.54	-90° - +90°	Unghiul amplasamentului	t_elev = 0.5
t_bmwidth	P. 2.55	0°<bmwidth<360°	Lărgimea fluxului, (°)	t_bmwidth = 2.8

Denumirea cimpului ¹	Referință la Anexa 1 a Scrisorii circulare BR UIT CR/118	Valoarea(-le) admisibilă (-le) (de la...până la...sau lista concretă cu valori admisibile)	Descrierea parametrului	Exemplu
t_polar	P. 2.56	Simboluri, conform Tab. 9D1 al Prefetei la Lista internațională a frecvențelor	Polarizarea	t_polar = D
t_hgt_agl	P. 2.57	În dependență de condițiile amplasării MRE	Înălțimea antenei deasupra pământului (poate fi negativă, dacă antena este amplasată în tunel) (m)	t_hgt_agl = +35
t_gain_type	P. 2.59	I; V; D	Tipul amplificării antenei	t_gain_type = I
t_gain_max	P. 2.60	În dependență de tipul MRE	Amplificarea maximă a antenei în direcția lobului principal al diagramei de directivitate, (dB)	t_gain_max = 34.3
<RX_STATION>			Antet la secțiunea de descriere a stațiilor de recepție	<RX_STATION>
t_geo_type	П 2.34	POINT, COUNTRY, MULTIPOINT, ZONE, CIRCLE	Тип географической зоны	t_geo_type = POINT
t_etry	П 2.26	3 simboluri în conformitate cu Tab. B1 al Prefetei la Lista internațională a frecvențelor	Zona geografică de amplasare a stației	t_etry = MDA
t_long, t_lat	P. 2.27	+(-)DDMMSS longitudinea: 0°...180°. latitudinea: 0°...90°.	Coordonatele geografice ale amplasamentelor antenelor de recepție	t_long = +0280154 t_lat = +474345
t_site_name	P. 2.25	Numărul de simboluri în denumire nu depășește 30. Simboluri: litere A - Z, cifre 0 - 9	Denumirea amplasamentului stației de recepție (se indică în cimpul RX_STATION)	t_site_name = MINDRESTII NOI
</RX_STATION>			Sfârșitul secțiunii descrierii stațiilor de recepție	</RX_STATION>
</ANTENNA>			Sfârșitul secțiunii descrierii antenelor	</ANTENNA>
t_remarks²	P. 2.70		Comentarii suplimentare	t_remarks= front to back ratio = 60 dB
</NOTICE>			Sfârșit la "Caracteristicile tehnice ale asignării de frecvență"	</NOTICE>
<TAIL>			Antet la secțiunea descrierii numărului de asignări de frecvență	<TAIL>
t_num_notices	P. 2.71		Numărul de notificări	t_num_notices = 1
</TAIL>			Sfârșit la secțiunea descrierii numărului de asignări de frecvență	</TAIL>

Anexa 2B1

**Forma schimbului de date la solicitarea de coordonare a stației de emisie terestră
(cu excepția stațiilor din serviciul fix, radiodifuziune LF/MF/VHF/UHF sau stații tipice
(forma T12, conform Scrisorii circulare BR UIT CR/118))**

Denumirea câmpului ¹	Referință la Anexa 1 a Scrisorii circulare BR UIT CR/118	Valoarea(-le) admisibilă (-le) (de la...până la...sau lista concretă cu valori admisibile)	Descrierea parametrului	Exemplu
<HEAD>			Antet notificare	<HEAD>
t_d_sent	P. 2.2	YYYY-MM-DD	Data expedierii fișierului	t_d_sent = 2010-09-20
t_adm	P. 2.4	3 simboluri în conformitate cu Tab. B1 al Prefetei la Lista internațională a frecvențelor	Identificarea administrației solicitante	t_adm = MDA
</HEAD>			Sfârșit secțiunea antet	</HEAD>
<NOTICE>			Antetul la "Caracteristicile tehnice ale asignării de frecvență"	<NOTICE>
t_notice_type	P. 2.5	T12	Tipul formei de notificare	t_notice_type = T12
t_fragment	P. 2.7	NTFD_RR, Req_agrt,	Fragmentul bazei de date BR UIT, în care vor fi introduse modificările	t_fragment = NTFD_RR
t_action	P. 2.9	ADD - a adăuga asignarea; MODIFY - a modifica ...; SUPPRESS - a exclude ...; WITHDRAW - a retrage ...	Intenționarea asignării de frecvențe notificate	t_action = ADD
t_prov	P. 2.8	RR9.21	Documentul, în baza căruia se notifică caracteristicile MRE la BR UIT	t_prov =RR9.21
t_is_resub	P. 2.10	TRUE, FALSE	Indicatorul notificării repetate	t_is_resub = FALSE
t_d_adm_ntc	P. 2.6	YYYY-MM-DD	Data avizării	t_d_adm_ntc = 2010-09-20
t_adm_ref_id	P. 2.11	Simboluri: litere A - Z, cifre 0 - 9	Numărul de identificare al asignării de frecvențe, atribuit de către administrație solicitantă	t_adm_ref_id = 0323FB-2010
t_freq_assgn	P. 2.13	În conformitate cu art. 1.148 RR	Frecvența asignată (MHz) până la 4 simboluri după virgulă	t_freq_assgn = 159.900
t_freq_carr (pentru serviciile, cu excepția mobil terestre)	p. 2.16	În conformitate cu art. 1.149 RR	Frecvența etalon (MHz) până la 4 simboluri după virgulă, mandatoriu pentru completaredacă prima literă în câmpul t_emi_cls este C,H,J sau R	t_freq_carr = 4.357
t_call_sign t_station_id (pentru serviciile, cu excepția mobil terestre)	p. 2.23	Anexa 32 RR Numărul simbolurilor pentru tel.- nu mai mult de 20	Semnal de apel, Identificatorul stației	t_call_sign =ERA, t_call_sign = UDK3, t_call_sign = RADIO TAXI, t_call_sign = 3455
t_stn_cls	P. 2.37	AL, BC, FA, FB, FC, FD, FG, FL, FP, LR, NL, OE, RN, SM, SS,	Clasa stației	t_stn_cls = FB
t_nat_srv	P. 2.39	OT, RC, RD, RG, RT, CO, CP, CR, CV, FS, AS, AS ⁴ ,	Caracterul serviciului/Sistemul	t_nat_srv = OT
t_bdwidth_cde t_emi_cls	P. 2.40	RR, Vol. 2, Anexa 1, Secția I, II, IIA, IIB	Identificatorul emisiei Lărgimea de bandă Clasa emisiei	t_bdwidth_cde = 28M0 t_emi_cls = D7W
t_op_hh_fr t_op_hh_to	P. 2.62	hh (00 to 24). mm (00 to 59).	Orele de lucru	t_op_hh_fr = 00:00 t_op_hh_to = 23:59
	P. 2.62	hh; mm	Ora stopării lucrului MRE	t_op_hh_to = 24:00

Denumirea câmpului ¹	Referință la Anexa 1 a Scrisorii circulare BR UIT CR/118	Valoarea(-le) admisibilă (-le) (de la...până la...sau lista concretă cu valori admisibile)	Descrierea parametrului	Exemplu
t_d_inuse	P. 2.22	YYYY-MM-DD	Data punerii în funcțiune	t_d_inuse = 2010-09-20
t_site_name	P. 2.24, 2.25	Numărul de simboluri în denumire nu depășește 30. Simboluri: litere A - Z, cifre 0 - 9	Denumirea amplasamentului stației de emisie	t_site_name = CHISINAU 1
t_etry	P. 2.26	3 simboluri în conformitate cu Tab. B1 al Prefetei la Lista internațională a frecvențelor	Zona geografică de amplasare a stației	t_etry = MDA
t_long t_lat	P. 2.27	+(-)DDMMSS longitudinea: 0°...180°. latitudinea: 0°...90°.	Coordonatele geografice ale locurilor de amplasare a antenei de emisie	t_long = +0285200 t_lat = +470000
t_site_alt	P. 2.58	În dependență de condițiile amplasării MRE	Înălțimea locului instalării MRE deasupra nivelului mării, (m)	t_site_alt = 100
t_addr_code t_op_agcy	P. 2.69	Tab. 12A/12B al Prefetei la Lista internațională a frecvențelor	Codul adresei administrației / Agenția de operare	t_addr_code = A t_op_agcy = 001
<ANTENNA>			Antet la secțiunea de descriere a antenei	<ANTENNA>
<ROTATIONAL> (secția se utilizează numai în cazul antenelor rotabile)				
t_azm_fr t_azm_to (parametrul se utilizează numai în cazul antenelor rotabile)	p. 2.52		Sectorul azimutal pentru antena rotabilă	t_azm_fr = 226 t_azm_to = 263
</ROTATIONAL>				
t_pwr_xyz	P. 2.45	X, Y, Z	Tipul puterii	t_pwr_xyz = Y
t_pwr_dbw	P. 2.48		Puterea de emisie, (dBW)	t_pwr_dbw = +7.7
t_pwr_eiv	P. 2.47	E, I, V	Tipul puterii emise	t_pwr_eiv = E
t_gain_max	P. 2.60	În dependență de tipul MRE	Amplificarea maximă a antenei în direcția lobului principal al diagramei de directivitate, (dB)	t_gain_max = 10.0
t_gain_type	P. 2.59	I, V, D	Tipul amplificării antenei	t_gain_type = D
t_ant_dir	P. 2.50	D, ND	Directivitatea antenei	t_ant_dir = D
t_azm_max_e	P. 2.51	0° - 360°	Azimutul emisiei maxime	t_azm_max_e = 101.0
t_hgt_agl	P. 2.57	În dependență de condițiile amplasării MRE	Înălțimea antenei deasupra pământului (poate fi negativă, dacă antena este amplasată în tunel) (m)	t_hgt_agl = +30
<RX_STATION>			Antet la secțiunea de descriere a stațiilor de recepție	<RX_STATION>
t_geo_type	P. 2.34	POINT, COUNTRY, MULTIPOINT, ZONE, CIRCLE	Tipul zonei geografice	t_geo_type = CIRCLE
t_long t_lat	P. 2.27	+(-)DDMMSS longitudinea: 0°...180°. latitudinea: 0°...90°.	Coordonatele geografice ale amplasamentelor antenei de recepție	t_long = +0285100 t_lat = +470100
t_radius	P. 2.31	În dependență de tipul MRE	Raza zonei de recepție, zonei de deservire, km	t_radius = 15
</RX_STATION>			Sfârșitul secțiunii descrierii stațiilor de recepție	</RX_STATION>
</ANTENNA>			Sfârșitul secțiunii descrierii antenelor	</ANTENNA>

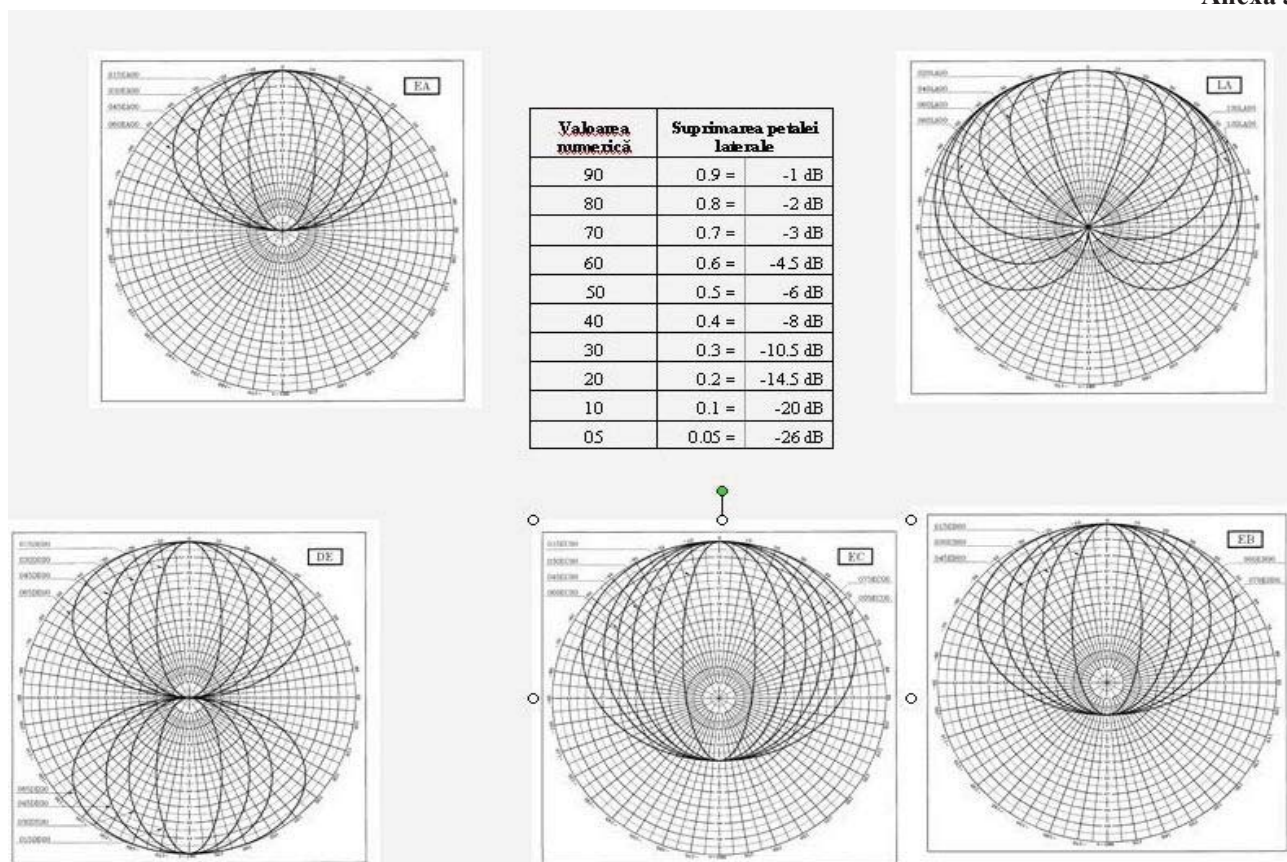
Denumirea câmpului ¹	Referință la Anexa 1 a Scrisorii circulare BR UIT CR/118	Valoarea(-le) admisibilă (-le) (de la...pînă la...sau lista concretă cu valori admisibile)	Descrierea parametrului	Exemplu
t_remarks	P. 2.70		Comentarii suplimentare	t_remarks ² = diagrama codată a directivității antenei
</NOTICE>			Sfîrșit la "Caracteristicile tehnice ale asignării de frecvență"	</NOTICE>
<TAIL>			Antet la secțiunea descrierii numărului de asignări de frecvență	<TAIL>
t_num_notices	P. 2.71		Numărul de notificări	t_num_notices = 1
</TAIL>			Sfîrșit la secțiunea descrierii numărului de asignări de frecvență	</TAIL>

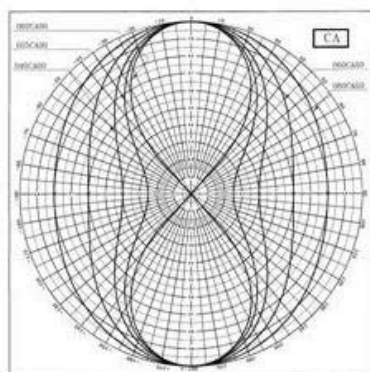
Anexa 2B2
**Forma schimbului de date la solicitarea de coordonare a stației terestre de sol de recepție
(forma T13 conform Scrisorii circulare BR UIT CR/118)**

Denumirea câmpului ^v	Referință la Anexa 1 a Scrisorii circulare BR UIT CR/118	Valoarea(-le) admisibilă (-le) (de la...pînă la...sau lista concretă cu valori admisibile)	Descrierea parametrului	Exemplu
<HEAD>			Antet notificare	<HEAD>
t_d_sent	P. 2.2	YYYY-MM-DD	Data expedierii fișierului	t_d_sent = 2010-09-20
t_adm	П 2.4	3 символа в соответствии с Табл. В1 Предисловия к Международному списку частот	Identificarea administrației solicitante	t_adm = MDA
</HEAD>			Sfîrșit secțiunea antet	</HEAD>
<NOTICE>			Antetul la "Caracteristicile tehnice ale asignării de frecvență"	<NOTICE>
t_notice_type	P. 2.5	T13	Tipul formei de notificare	t_notice_type = T13
t_fragment	P. 2.7	NTFD_RR, Req_agrt,	Fragmentul bazei de date BR UIT, în care vor fi introduse modificările	t_fragment = NTFD_RR
t_action	P. 2.9	ADD - a adăuga asignarea; MODIFY – a modifica ...; SUPPRESS – a exclude ...; WITHDRAW - a retrage ...	Intenționarea asignării de frecvențe notificate	t_action = ADD
t_prov	P. 2.8	RR9.21	Documentul, în baza căruia se notifică caracteristicile MRE la BR UIT	t_prov = RR9.21

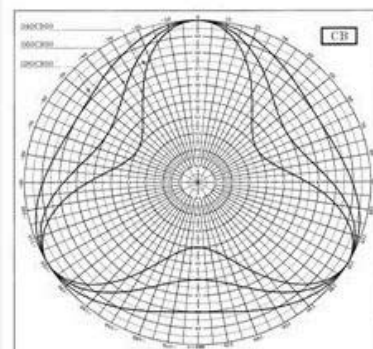
Denumirea câmpului ^v	Referință la Anexa 1 a Scrisorii circulare BR UIT CR/118	Valoarea(-le) admisibilă (-le) (de la...pînă la...sau lista concretă cu valori admisibile)	Descrierea parametrului	Exemplu
t_is_resub	P 2.10	TRUE, FALSE	Indicatorul notificării repetate	t_is_resub = FALSE
t_d_adm_ntc	P 2.6	YYYY-MM-DD	Data avizării	t_d_adm_ntc = 2010-09-20
t_adm_ref_id	P 2.11	Simboluri: litere A - Z, cifre 0 - 9	Numărul de identificare al asignării de frecvențe, atribuit de către administrație solicitantă	t_adm_ref_id = 0323FB-2010
t_freq_assgn	P 2.13	În conformitate cu p. 1.148 RR	Frecvența asignată (MHz) pînă la 4 simboluri după virgulă	t_freq_assgn = 159.900
t_stn_cls	P 2.37	AM, MA, ML, MO, MR, MS, NR, OD, RM, SA	Clasa stației	t_stn_cls = ML
t_nat_srv	P 2.39	OT, RC, RD, RG, RT, CO, CP, CR, CV, FS,	Caracterul serviciului/Sistemul	t_nat_srv = OT
t_bdwidth_cde t_emi_cls	P 2.40	RR, Vol. 2, Anexa 1, Secția I, II, IIA, IIB	Identificatorul emisiiei Lărgimea de bandă Clasa emisiiei	t_bdwidth_cde = 8K50 t_emi_cls = F3E
t_op_hh_fr t_op_hh_to	P 2.62	hh (00 to 24). mm (00 to 59).	Orele de lucru	t_op_hh_fr = 00:00 t_op_hh_to = 23:59
	P 2.62	hh; mm	Orele finalizării lucrului MRE	t_op_hh_to = 24:00
t_d_inuse	P 2.22	YYYY-MM-DD	Data punerii în funcțiune	t_d_inuse = 2010-08-20
t_site_name	P 2.24, 2.25	Numărul de simboluri în denumire nu depășește 30. Simboluri: litere A - Z, cifre 0 - 9	Denumirea amplasamentului stației	t_site_name = CHISINAU 1
t_etry	P 2.26	3 simboluri în conformitate cu Tab. B1 al Prefetei la Lista internațională a frecvențelor	Zona geografică de amplasare a stației	t_etry = MDA
t_long t_lat	P 2.27	+(-)DDMMSS longitudinea: 0°...180°. latitudinea: 0°...90°.	Coordonatele geografice ale locurilor de amplasare ale antenelor de emisie (recepție)	t_long = +0285200 t_lat = +470000
t_addr_code t_op_agcy	P 2.69	Tab. 12A/12B al Prefetei la Lista internațională a frecvențelor	Codul adresei administrației / Agenția de operare	t_addr_code = A t_op_agcy = 001
<ANTENNA>			Antet la secțiunea de descriere a antenei	<ANTENNA>
t_pwr_xyz	P 2.45	X, Y, Z	Tipul puterii	t_pwr_xyz = Y
t_pwr_dbw	P 2.48		Puterea de emisie, (dBW)	t_pwr_dbw = +7.7
t_pwr_eiv	P 2.47	E, I, V	Tipul puterii emise	t_pwr_eiv = E
t_gain_max	P 2.60	În dependență de tipul MRE	Amplificarea maximă a antenei în direcția lobului principal al diagramei de directivitate, (dB)	t_gain_max = 10.0
t_gain_type	P 2.59	I, V, D	Tipul amplificării antenei	t_gain_type = D
t_ant_dir	P 2.50	D, ND	Directivitatea antenei	t_ant_dir = ND
<TX_STATION>			Antet la secțiunea de descriere a stațiilor de emisie	<TX_STATION>
t_geo_type	P 2.34	POINT, COUNTRY, MULTIPOINT, ZONE, CIRCLE	Tipul zonei geografice	t_geo_type = CIRCLE
t_long t_lat	P 2.27	+(-)DDMMSS longitudinea: 0°...180°. latitudinea: 0°...90°.	Coordonatele geografice ale amplasamentelor antenei de emisie	t_long = +0285100 t_lat = +470100

Denumirea câmpului ^v	Referință la Anexa 1 a Scrisorii circulare BR UIT CR/118	Valoarea(-le) admisibilă (-le) (de la...pînă la...sau lista concretă cu valori admisibile)	Descrierea parametrului	Exemplu
t_radius	P 2.31	În dependență de tipul MRE	Raza zonei de recepție, zonei de deservire, km (dacă t_geo_type = CIRCLE)	t_radius = 15
</TX_STATION>			Sfîrșitul secțiunii descrierii stațiilor de emisie	</TX_STATION>
</ANTENNA>			Sfîrșitul secțiunii descrierii antenei	</ANTENNA>
t_remarks	P 2.70		Comentarii suplimentare	
</NOTICE>			Sfîrșit la "Caracteristicile tehnice ale asignării de frecvență"	</NOTICE>
<TAIL>			Antet la secțiunea descrierii numărului de asignări de frecvență	<TAIL>
t_num_notices	P 2.71		Numărul de notificări	t_num_notices = 1
</TAIL>			Sfîrșit la secțiunea descrierii numărului de asignări de frecvență	</TAIL>

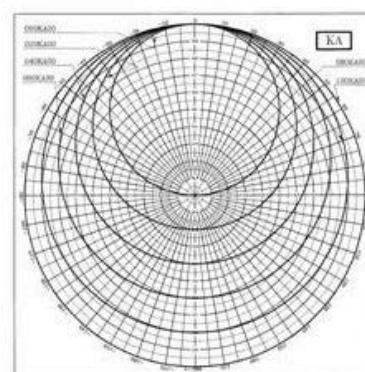
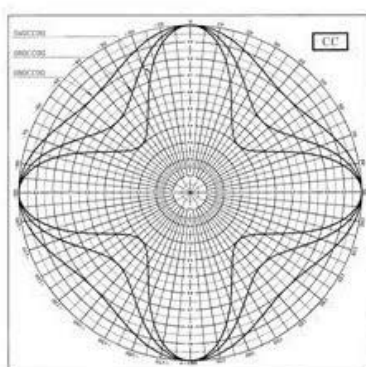
Anexa 3

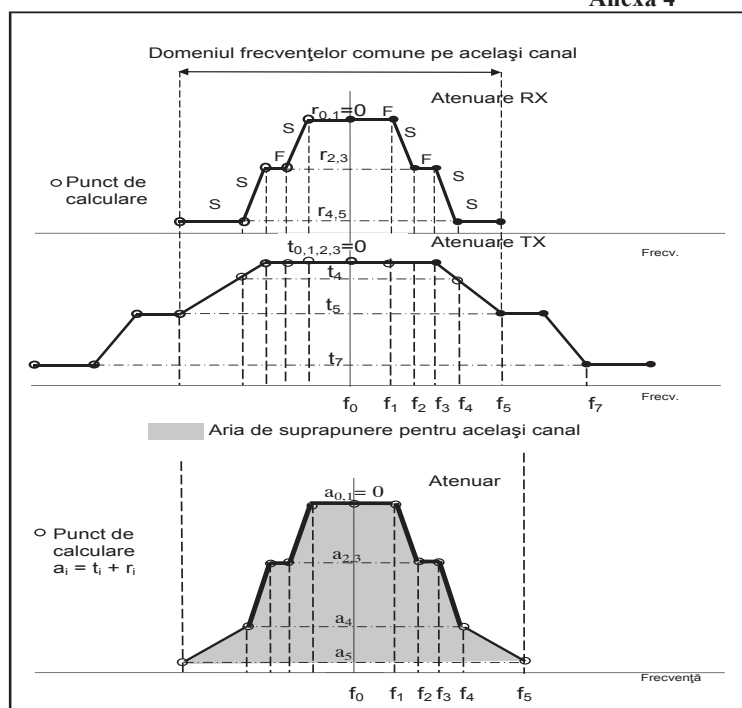
Valoarea numerică	Suprimarea petalei laterale
90	0.9 = -1 dB
80	0.8 = -2 dB
70	0.7 = -3 dB
60	0.6 = -4.5 dB
50	0.5 = -6 dB
40	0.4 = -8 dB
30	0.3 = -10.5 dB
20	0.2 = -14.5 dB
10	0.1 = -20 dB

05 0.05 = -26 dB

Anexa 4

Acte ale Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal**311****O R D I N****cu privire la aprobarea Raportului de activitate
al Centrului Național pentru Protecția Datelor
cu Caracter Personal pentru anul 2011**

În vederea executării prevederilor art. 11 alin. (5) lit. o) și alin. (6) din Legea nr. 17-XVI din 15 februarie 2007 cu privire la protecția datelor cu caracter personal, capitolul II, pct. 3 lit. n) din Regulamentul Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, aprobat prin Legea nr. 182-XVI din 10 iulie 2008, **ORDON:**

1. Se aprobă conținutul Raportului de activitate al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal pentru anul 2011.

**DIRECTORUL CENTRULUI
NAȚIONAL PENTRU PROTECȚIA
DATELOR CU CARACTER PERSONAL**

Nr. 16. Chișinău, 14 martie 2012.

2. Direcția juridică și relații cu publicul, de comun cu Direcția evidență și control al deținătorilor de date cu caracter personal, vor asigura plasarea Raportului de activitate al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal pentru anul 2011 pe pagina web oficială **www.datepersonale.md**.

3. Direcția juridică și relații cu publicul va asigura publicarea prezentului ordin în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Vitalie PANIȘ

Acte ale Consiliului Superior al Magistraturii al Republicii Moldova**312****H O T Ă R Î R E****privind anunțarea concursului pentru suplinirea funcției
de judecător la Curtea de Apel Comrat**

Examinînd chestiunea privind anunțarea concursului pentru suplinirea funcției de judecător la Curtea de Apel Comrat, audiînd informația domnului Nicolae Timofti, Consiliul Superior al Magistraturii, conform prevederilor art. 20 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului, art. 4, 19 alin. (2) și 24 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii,

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A anunța concursul pentru suplinirea unei funcții de judecător la Curtea de Apel Comrat.

2. Judecătorii vor anexa la cererea de participare la concurs caracteristica, nota informativă privind activitatea în ultimii 3 ani, anexele completate conform Legii privind

verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 și două fotografii color 4x5 cm.

3. Cererile de participare la concurs se prezintă președintelui Consiliului Superior al Magistraturii pe parcursul a 20 de zile de la momentul publicării prezentei hotărâri în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

4. Informații suplimentare pot fi obținute la Aparatul Consiliului Superior al Magistraturii (mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu 70, tel. 22-30-79, 22-30-76).

5. Hotărîrea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și site-ul Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

**PREȘEDINTELE CONSILIULUI
SUPERIOR AL MAGISTRATURII**

Nr. 111/10. Chișinău, 13 martie 2012.

Nicolae TIMOFTI

Acte ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova**313 DECIZIE****cu privire la noua metodologie de monitorizare a serviciilor de programe ale radiodifuzorilor**

În conformitate cu Programul comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei, în cadrul „Programului de Susținere a Democrației în Republica Moldova”, planificat pe Componenta – Sprijin pentru dezvoltarea mass-media pluraliste, standardele Consiliului Europei și prevederile legislației Republicii Moldova, a fost elaborată o nouă metodologie de monitorizare a serviciilor de programe ale radiodifuzorilor (autori - Richard Carver, Media Oxford Research, Marea Britanie, și Marek Mracka, organizația obștească de monitorizare a mass-media din Slovacia- „Memo 98”).

În perioada 1-5 septembrie 2010, în cadrul aceluiași program, s-a desfășurat un training și o „masă rotundă” cu genericul „Monitorizarea serviciului de programe al radiodifuzorilor: metode și tehnici”, la care au participat reprezentanți ai societății civile, experți în mass-media și radiodifuzori care și-au expus opiniile și sugestiile pe marginea implementării în practică a noii metodologii nominalizate, iar la 21-22 octombrie curent, în cadrul seminarului „Calitatea programelor de știri și actualități: asigurarea pluralismului de opinii și a echilibrului politico-social”, organizat de CCA în parteneriat cu Asociația Presei

Electronice și Fundația „Soros-Moldova”, s-a elaborat o fișă comună de monitorizare a pluralismului politic și a pluralismului de opinii, în special în perioada campaniei electorale.

Proiectul noii metodologii de monitorizare a fost prezentat anterior în cadrul ședinței publice a CCA, plasat pe pagina web pentru opinii și sugestii.

În rezultatul celor expuse și a dezbaterilor publice, în conformitate cu prevederile Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, aprobat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 433-XVI din 28.12.2006, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art. 1. Se aprobă noua „Metodologie de monitorizare a serviciilor de programe audiovizuale: metode și tehnici”, elaborată de către experții europeni în cadrul Programului Comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei „Programul de susținere a Democrației în Republica Moldova”.

Art. 2. Prezenta decizie se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

**PREȘEDINTELE
CONSILIULUI COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI**

Secretar

Nr. 129. Chișinău, 29 octombrie 2010.

Gheorghe GORINCIOI

Constantin Bircă

314 DECIZIE**cu privire la examinarea unei cereri prealabile**

La 15 octombrie 2010, prin decizia nr. 115, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a constatat că „Ghium - TV” SRL, fondatoarea studioului TV prin cablu „CTV” din or. Ceadîr-Lunga, activează fără autorizație de retransmisie (Licența de emisie seria A MMII nr. 003289 a expirat la 20.07.2009). Totodată, întreprinderea dată retransmite 35 de canale: Belarus TV, Moldova 1, 1+1, DTV, XXI, 365 Dnei, Mnogo TV, Soiuz, India TV, Mir, STS, Ren TV, Muzica TV, Eurosport, Auto +, Pervii canal, Fenix + kino, NTV, Teleneanea, Euronews, ! TV, Discovery Channel, Animal Planet, TV 3 Moldova, N 4, Kuhnea TV, Bravo TNT, TV Centru, Dom kino, Rossia 2, Ohota i ribalka, Rossia 1, un canal muzical neidentificat (sigla are forma unui om cu chitară), Rossia 24, NGC, dintre care DTV, STS, NTV, Rossia 1, Rossia 2 și Rossia 24 sînt interzise pentru retransmitere pe teritoriul Republicii Moldova.

Potrivit art. 6 al deciziei respective, pentru încălcarea art. 4 (5), 28 (1) ale Codului audiovizualului, art. 36 (2) al Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, „Ghium - TV” SRL a fost obligată să sisteze imediat activitatea studioului TV prin cablu „CTV” din or. Ceadîr-Lunga; despre activitatea ilegală a studioului TV nominalizat se fie

informată Procuratura, Inspectoratul Fiscal de Stat, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației.

„Ghium TV” SRL a înaintat o cerere prealabilă prin care a solicitat Consiliului Coordonator al Audiovizualului anularea art. 6 al Deciziei CCA nr. 115 din 15 octombrie 2010, întrucît îl consideră ca fiind ilegal și neîntemeiat.

Ca urmare a examinării cererii prealabile a „Ghium TV” SRL s-a constatat că aceasta nu poate fi admisă, deoarece este depusă cu omiterea termenului de contestare prevăzut de Legea contenciosului administrativ.

În temeiul Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, aprobat prin Hotărârea nr. 433-XVI din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova, și a Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10.02.2000, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art. 1. A respinge cererea prealabilă a „Ghium TV” SRL privind anularea art. 6 al Deciziei CCA nr. 115 din 15 octombrie 2010, ca depusă cu omiterea termenului de contestare.

Art. 2. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

**PREȘEDINTELE
CONSILIULUI COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI**

Secretar

Nr. 18. Chișinău, 10 februarie 2012.

Marian POCAZNOI

Dorina Curnic

315**DECIZIE**

cu privire la rezultatele monitorizării generale a serviciilor de programe ale posturilor de radio „PLOAIA DE ARGINT”, „Fresh FM”, „Radio Megapolis”, „Vocea Basarabiei”, „Discovery FM”, „KISS FM”, „Noroc”, „Hit FM”, „Maestro FM”, „MICUL SAMARITEAN”, „Prime FM”, „Publika FM”, „Radio Chișinău” și „Radio Poli Disc – Русское Радио”

Monitorizarea generală a serviciilor de programe ale posturilor de radio „PLOAIA DE ARGINT”, „Fresh FM”, „Radio Megapolis”, „Vocea Basarabiei”, „Discovery FM”, „KISS FM”, „Noroc”, „Hit FM”, „Maestro FM”, „MICUL SAMARITEAN”, „Prime FM”, „Publika FM”, „Radio Chișinău” și „Radio Poli Disc – Русское Радио” a fost efectuată în temeiul art. 37 alin. (1) din Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 26.07.2006 pe parcursul a 2 zile fiecare.

Rezultatele monitorizărilor au atestat următoarele:

Postul de radio „PLOAIA DE ARGINT”, monitorizat la 26.12.2011 și 28.01.2012:

• **Derogări de la prevederile art. 66 alin. (8) din Codul audiovizualului**, care stipulează: „Radiodifuzorii privați desfășoară activitatea în conformitate cu concepția generală a serviciului de programe, în al cărui temei CCA a eliberat licența de emisie”. Astfel, nu au fost difuzate emisiunile/rubricile enumerate mai jos, pe post fiind plasate doar muzică și jingle-uri, conținut specific unui post de radio de format muzical. Concepția generală a serviciului de programe „PLOAIA DE ARGINT” definește (p. B.1) formatul de principiu al postului drept generalist.

• **Constatări la grila de emisie:**

- 26.12.2011 – Au lipsit următoarele emisiuni: „O carte pentru suflet” (10:35); „Respect istoric” (11:35); „5 min. cu auto” (16:35); „Franky Show” (19:05);

- 28.01.2012 – Au lipsit următoarele emisiuni: „Horoscop” (08:00); Știri (10:00; 11:00; 13:00; 14:00; 15:00); „Театр у микрофона” (14:35); „Kultur-mult” (14:35); „DJ nu te naști” (15:05); „Point of Style” (17:35); „Chart-voyaje Mary Armas” (20:00); „Moscow Disco” (21:00); „Siver Rain Night Party” (23:00).

Postul de radio „Fresh FM”, monitorizat la 12.01.2012 și 15.01.2012:

• **Derogări de la prevederile art. 1 din Decizia CCA nr. 51 din 12.04.2007**, conform căruia: „Ponderea creațiilor muzicale autohtone ... în serviciile de programe radio va constitui nu mai puțin de 30% din volumul total al emisieii muzicale, cu distribuire uniformă pe parcursul zilei de emisie”. În serviciul de programe supus monitorizării, muzicii autohtone i-au revenit doar 15,44 % (03 ore 16 min. 59 sec. din 21 ore 13 min. 21 sec.) pe data de 12.01.2012 și 25,80% (05 ore 58 min. 46 sec. din 23 ore 09 min. 32 sec.) pe data de 15.01.2012, din totalul de emisie muzicală.

Totodată, prin Decizia nr. 50 din 13.04.2011, CCA a avertizat public ÎM „Național Media” SRL, fondatoarea postului de radio „Fresh FM”, pentru derogări de la prevederile art. 19 alin. (10) din Codul audiovizualului și art. 1 al Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007.

Postul de radio „Radio Megapolis”, monitorizat la 27.12.2011 și 15.01.2012:

• **Derogări de la prevederile art. 66 alin. (8) din Codul audiovizualului**, care stipulează: „Radiodifuzorii privați desfășoară activitatea în conformitate cu concepția generală a serviciului de programe, în al cărui temei CCA a eliberat licența de emisie.” Astfel, pe data de 27.12.2011 (09:00; 10:00; 11:00; 12:00; 14:00; 15:00; 16:00; 17:00; 18:00) nu au fost difuzate emisiuni informativ-analitice, pe post fiind plasate doar muzică și jingle-uri, conținut specific unui post de radio de format muzical. Concepția generală

a serviciului de programe „Radio Megapolis” definește (p. B.1) formatul de principiu al postului drept generalist.

• **Notă:** În pofida faptului că pe data de 27.12.2011, ponderea creațiilor autohtone a constituit 32,66%, iar pe data de 15.01.2012 – 30,29%, rezultatele monitorizării au atestat că distribuirea acestora a fost neuniformă pe parcursul zilei de emisie. Piese autohtone au avut prioritate în orele nocturne și matinale, iar începând cu orele 12:00 și pînă la 21:00 au fost difuzate, în medie, câte o piesă sau două pe parcursul unei ore de emisie.

• **Constatări la grila de emisie:**

- 27.12.2011 – Au lipsit emisiunile: „Noutăți” (09:00; 10:00; 11:00; 12:00; 14:00; 15:00; 16:00; 17:00; 18:00); „Climat Control” (07:13; 07:45; 08:13; 08:45; 09:45; 14:13; 15:45; 17:45; 19:45; 20:45); „Sinteza Informațională” (08:00; 19:00); „Megapolis Scanner” (11:13; 12:13; 15:13; 16:13; 17:13); „SMS” (13:00; 18:05); „Horoscopul Zilei Viitoare” (19:55); „AutoPanorama” (11:45; 16:45); „Hit Parada Unei Piese” (12:45); „Caramba” (14:45);

- 15.01.2012 – Au lipsit emisiunile: „Climat Control” (07:13; 07:45; 08:13; 08:45; 09:45; 14:13; 15:45; 17:45; 19:45; 20:45); „SMS” (13:00; 18:00); „Horoscopul Zilei” (07:00; 08:50; 19:55); „Hit Parada Unei Piese” (12:45); „Caramba” (14:45); „Show-ul Filfiților” (07:50).

Postul de radio „Vocea Basarabiei”, monitorizat la 28.12.2011 și 15.01.2012:

• **Derogări de la prevederile art. 19 alin. (14) din Codul audiovizualului**, conform cărora: „Publicitatea mascată și teleshoppingul mascat sunt interzise”. Pe data de 28.12.2011, prezentatorul a făcut publicitate mascată (12:43), sub formă de informație, serviciilor acordate de teatrul „Licurici”, cu textul: „Directorul artistic al teatrului de păpuși „Licurici”, Andrei Prepeliță, a spus că serviciile artiștilor săi în rolul eroilor de Crăciun costă 1500 de lei pe oră. Ei îi felicită pe gazde, pe oaspeții casei, organizează diferite concursuri și fac cadouri micuților. Firmele comerciale, dar și persoanele fizice îndeplinesc orice capriciu al clientului. Programul durează o oră. Chiria unui costum de Moș Crăciun sau Alba ca zăpada costă 500 de lei”.

• **Derogări de la prevederile art. 20 alin. (1) lit. c) din Codul audiovizualului**, care stipulează: „Programele sponsorizate trebuie...să nu încurajeze achiziționarea sau închirierea produselor ori a serviciilor sponsorului sau ale unui terț, în particular prin referiri promoționale speciale la aceste produse ori servicii decât prin intermediul clipurilor publicitare”. Astfel, pe data de 28.12.2011, în cadrul emisiunii „Întîlniri cu prietenii”, prezentatorul a făcut publicitate verbală sponsorului (21:48:52), cu textul: „Sponsorul nostru, ciupercile Delmark, ciupercile nr. 1 din Moldova, a lansat o campanie pe pagina de facebook, rețeta de Revelion. Este vorba de o rețetă pe care o plasați pe pagina de facebook, de asemenea, o poză cu această rețetă... dacă cîștigați mai multe link-uri, veți cîștiga și cadouri din partea partenerului nostru. Deci, intrați pe pagina Delmark și acolo vedeți toate condițiile... Participați și cîștigați”.

• **Constatări la grila de emisie:**

- 28.12.2011 – Au lipsit următoarele emisiuni: „Limba română. Ghid de vorbire corectă” (07:50; 18:50); „Pauza de ris” (21:30); „Predica” (23:50); „Oameni de bine” (02:00);

„Vorbirea directă” (03:00, 14:25), retransmiterea programelor Radio România Actualități (16:00, 22:00, 22:30). Au fost difuzate emisiuni care nu sînt prevăzute în grila de emisie: „O melodie pentru tine” (13:15), „Pulsul Basarabiei” (14:22), „Academia sportului” (15:16), „Oameni pentru oameni” (18:54) și „Întîlniri cu prietenii” (21:34).

- 15.01.2012 - Au lipsit următoarele emisiuni: „Magazin istoric” (02:00); „Mai aproape de Europa” (03:00; 06:00); „Istoria în mișcare” (04:00); „Tatăl nostru” (5:50); „Limba română: corectitudine și expresivitate” (07:50); „Buletin de Știri Vocea Basarabiei” (08:00; 11:00; 14:00; 17:00; 18:00); „Duminica copiilor” (11:10); „Teatru la microfon” (12:00); „Trăiască buna dispoziție!” (14:10); „Emisiune de sinteză realizată de APE” (18:10; 23:00); „Dialoguri Creștin-Ortodoxe” (19:00). Totodată, menționăm că orarul emisiunilor „Magazin istoric”; „Punct și de la capăt”; „Dialoguri Creștin-Ortodoxe”; „Suflet de artist”; „Ediție specială” nu coincide cu orarul prevăzut în grila de emisie: „Magazin istoric” a fost difuzată la ora 19:00, în grilă, emisiunea respectivă este preconizată pentru ora 02:00; „Punct și de la capăt” a fost difuzată la ora 18:00, în grilă, emisiunea respectivă este preconizată pentru ora 13:00; „Dialoguri Creștin Ortodoxe” a fost difuzată la ora 23:00, în grilă, emisiunea respectivă este preconizată pentru orele: 16:00; 19:00; „Suflet de artist” a fost difuzată la ora 02:44 în ziua de duminică, în grilă, emisiunea respectivă este preconizată pentru ora 12:00 (în ziua de sîmbătă); „Ediție specială” a fost difuzată la ora 11:54 și 15:06, în grilă, emisiunea respectivă este preconizată pentru ora 16:15 (de marți pînă vineri). Emisiunea „Dialoguri Creștin-Ortodoxe” este prezentată în emisie cu titlul „Spiritualitatea Basarabiei”.

Postul de radio „Discovery FM”, monitorizat la 23.12.2011 și 15.01.2012:

• **Derogare de la prevederile art. 1 al Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007**, conform căruia: „Ponderea creațiilor muzicale autohtone ... în serviciile de programe radio va constitui nu mai puțin de 30% din volumul total al emisiei muzicale...”. În serviciul de programe supus monitorizării, muzicii autohtone i-au revenit doar 12,06 % (01 ore 18 min. 26 sec. din 19 ore 13 min. 13 sec.) pe data de 23.12.2011 și 14,97% (02 ore 36 min. 36 sec. din 20 ore 35 min. 39 sec.) pe data de 15.01.2012, din totalul de emisie muzicală.

• **Notă:** Pe data de 23.12.2011, în intervalul de timp 22:00-24:00 (durata totală – 2 ore) au fost difuzate exclusiv mixaje electronice în flux continuu, fiind inserate unele fragmente de piese interpretate în limba engleză, a căror proveniență nu poate fi stabilită. Durata acestui material sonor nu a fost luată în considerație la stabilirea procentajului muzicii autohtone.

• **Constatări la grila de emisie:** Pe data de 23.12.2011 nu au fost difuzate retransmisiile din serviciile de programe „Deutsche Wiele” și „Radio France International”, indicate în Concepția generală. De asemenea, titlurile emisiunilor „Night music” (00:00-06:00); „Matinal cafe”, (06:00-12:00); „Free time” (12:05-18:00; 20:30); „Party Time” (22:00-24:00); „Biblia pentru copii” (20:10) nu au fost anunțate în emisie verbal sau prin jingle-uri. A fost difuzată Minirubrica „Discovery FM te ajută să descoperi lucruri interesante” (11:16; 11:26; 11:39; 13:14; 13:58 etc.), care nu este prevăzută în Grila de programe.

Postul de radio „Noroc”, monitorizat la 26.12.2011 și 14.01.2012:

• **Derogări de la prevederile art. 9 din Decizia CCA nr. 133 din 23.12.2009**, conform căruia: „Este interzisă difuzarea anunțurilor promoționale și a concursurilor care conțin referiri la numele sau la marca unei băuturi alcoolice; în cadrul concursurilor nu se pot oferi premii sponsorizate de firme producătoare de astfel de băuturi”. Spotul

publicitar pentru produsul alcoolic „HORTIȚA”, difuzat pe data de 26.12.2011 (07:23; 10:41; 12:18; 13:24; 17:39; 18:47), conține mesajul: „HORTIȚA” votca numărul unul din Moldova, în fiecare zi îți oferă șansa să găsești premiul tău. Caută fișa promoțională sub capacul „HORTIȚA” și câștigă una din zecile de monede din aur curat, plus o mulțime de alte cadouri de la „HORTIȚA”. „HORTIȚA” – calitate absolută!”

• **Derogări de la prevederile art. 20 alin. (1) lit. b) din Codul audiovizualului**, care stipulează: „Programele sponsorizate trebuie să îndeplinească următoarele condiții: denumirea sau marca sponsorului trebuie să fie distinct evidențiată ca atare la începutul și/sau sfîrșitul acestor programe”. Astfel, pe data de 26.12.2011, în cadrul emisiunilor „Apelul de dimineată”, ora 11:00 (08:16; 46:25; 54:58); „Norocul de seară”, ora 17:00 (07:58; 09:29; 51:44; 52:54; 59:57); ora 18:00 (12:24; 13:50; 59:46); ora 19:00 (08:51; 10:28; 53:35; 59:53) și „Dedicații la pachet”, ora 21:00 (04:18; 14:59; 56:01), prezentatorul a făcut publicitate verbală sponsorului – fabricii de încălțăminte „Cristina”.

• **Constatări la grila de emisie:** Programul muzical nocturn (00:00–07:00) nu a fost prezentat cu titlul „În liniștea nopții”.

Postul de radio „Hit FM”, monitorizat la 11.01.2012 și 22.01.2012:

• **Derogări de la prevederile art. 1 al Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007**, conform căruia: „Ponderea creațiilor muzicale autohtone în serviciile de programe radio va constitui nu mai puțin de 30% din volumul total al emisiei muzicale, cu distribuție uniformă pe parcursul zilei de emisie”. Astfel, muzica autohtonă difuzată pe data de 11.01.2012 a avut o pondere de 15,79 % (03 ore 13 min. 16 sec. din 20 ore 22 min. 58 sec.), iar pe data de 22.01.2012 – 27,19% (04 ore 04 min. 30 sec. din 21 ore 14 min. 10 sec.) din volumul total de muzică difuzată.

• **Constatări la grila de emisie:** Pe data de 11.01.2012 nu au fost difuzate programul matinal „Bodroe utro” (07:00-10:00) și ediția de știri de la ora 20:00.

Postul de radio „Maestro FM”, monitorizat la 22.01.2012 și 27.01.2012:

• **Derogări de la prevederile art. 11 alin. (3) din Codul audiovizualului**, conform căruia: „Pînă la 1 ianuarie 2007, producția proprie și autohtonă cu caracter informativ și analitic difuzată de radiodifuzor va fi nu mai puțin de 65 % în limba de stat. Începînd cu 1 ianuarie 2007, această producție va constitui nu mai puțin de 70 %, iar din 1 ianuarie 2010, nu mai puțin de 80 %”. Volumul producției proprii și autohtone cu caracter informativ și analitic difuzat pe data de 27.01.2012 a constituit 73,61%.

• **Derogare de la prevederile art. 1 al Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007**, care stipulează: „Ponderea creațiilor muzicale autohtone ... în serviciile de programe radio va constitui nu mai puțin de 30% din volumul total al emisiei muzicale, cu distribuție uniformă pe parcursul zilei de emisie”. Astfel, muzica autohtonă difuzată pe data de 22.01.2012 a avut o pondere de 25,06%, iar pe data de 27.01.2012 – 25,21% din volumul total de muzică difuzată. Emisia postului de radio „Maestro FM” conține un volum considerabil de muzică instrumentală, ceea ce, de fapt, creează probleme la identificarea provenienței acesteia. Din acest motiv, ea nu a fost luată în considerație la calcularea volumului total al emisiei muzicale din care se stabilește procentul muzicii autohtone.

• **Constatări la grila de emisie:** Pe data de 27.01.2012 au lipsit emisiunile: „Afișa Maestro FM” (13:20; 18:20) și „Curs Valutar” (09:03; 12:03; 15:03; 19:03). Emisiunile „Expresso Maestro” (06:00-09:00); „Maestro Cafe” (09:00-12:00); „Creativ Maestro” (12:00-15:00); „Maestro FM Relaxează” (15:00-19:00) și „Maestro Time” (19:00-00.00)

nu au fost anunțate în emisie, însă au fost difuzate, întrucât în proiectul editorial sînt indicate ca emisiuni muzicale.

Postul de radio „MICUL SAMARITEAN”, monitorizat la 20.01.2012 și 29.01.2012:

• **Derogări de la prevederile art. 19 alin. (14) din Codul audiovizualului**, conform cărora: „Publicitatea mascată și teleshoppingul mascat sînt interzise”. Astfel, pe data de 29.01.2012, în cadrul rubricii „Despre sănătate” (15:42), moderatoarea a explicat metodele de combatere a virozelor, recomandînd preparatul farmaceutic „Imunigrip”, cu următorul text: „Pentru a preveni virozele prin metode naturale se recomandă întărirea sistemului imunitar. Această se realizează prin administrarea de „Imunigrip”, preparat pe bază de plante de echinacea, vitamina C naturală din fructe de măceș, cătină, afine și alte extracte de plante standardizate. Datele sînt: pentru copii de 1 și 2 ani – 2-10 picături de 3 ori pe zi, pentru maturi...”.

• Postul difuzează muzică cultă instrumentală și vocală în limbile română, rusă și engleză. Întrucît piesele muzicale nu sînt interpretate de soliști și formații afirmate, cunoscute din evoluarea în scenă și mass-media electronică, stabilirea țării de proveniență (R. Moldova, România, Rusia etc.) nu este posibilă. Respectiv, nu este posibilă nici verificarea executării prevederilor art. 1 al Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007 (evaluarea ponderii muzicii autohtone în volumul total al emisiiei muzicale).

• **Constatări la grila de emisie:**

- 20.01.2012 – A fost difuzată emisiunea „În acțiune” (21:00), care nu este prevăzută în grila de emisie. Rubrica „Gîndul zilei” a fost reintitulată în „Gînduri care ne pun pe gînduri”;

- 29.01.2012 – Au lipsit știrile Radio Micul Samaritean de la orele 10:00 și 12:00. Au fost difuzate emisiuni care nu sînt prevăzute în grila de emisie: Rubrica „Despre sănătate” (15:42); la ora 01:00 a fost difuzată emisiunea „La Altar”, conform grilei pentru această oră era preconizată emisiunea „Cununa Creației: „Мой малыш и я” (l. rusă, educativ); la ora 02:59 a fost difuzată emisiunea „Viața Cotidiană”, conform grilei pentru această oră era preconizată emisiunea „Mesaj Spiritual”; la ora 14:17 a fost difuzată emisiunea „La Altar: D-ne învață-ne să ne rugăm”, conform grilei pentru această oră era preconizată emisiunea „Cununa Creației”: „Мой малыш и я” (l. rusă, educativ); Rubrica „Gîndul zilei” a fost reintitulată în „Gînduri care ne pun pe gînduri”.

Postul de radio „Prime FM”, monitorizat la 22.01.2012 și 27.01.2012:

• **Derogări de la prevederile art. 1 al Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007**, conform căruia: „Ponderea creațiilor muzicale autohtone ... în serviciile de programe radio va constitui nu mai puțin de 30% din volumul total al emisiiei muzicale, cu distribuire uniformă pe parcursul zilei de emisie”. Astfel, muzica autohtonă difuzată pe data de 22.01.2012 a avut o pondere de 26,52 % (03 ore 03 min. 31 sec. din 21 ore 02 min. 02 sec.), iar pe data de 27.01.2012 – 27,19% (04 ore 52 min. 52 sec. din 18 ore 14 min. 01 sec.) din volumul total de muzică difuzată.

• **Constatări la grila de emisie:**

- 22.01.2012 - Emisiunile „Prime Open Air” (12:05-14:00), „Week-end Prime” (10:00-18:00) și „Prime love” (22:00-06:00) nu au fost anunțate în emisie, dar au fost difuzate, întrucît în proiectul editorial sînt indicate ca emisiuni muzicale cu diverse tematici. De asemenea, orarul emisiunii „Prime în Top”, difuzată la ora 15:10, nu coincide cu orarul prevăzut în grila de emisie – 11:10;

- 27.01.2012 - Programul matinal „Primii neatză” a fost difuzat cu titlul de „Matinal Dimenețial”, iar în intervalul de timp 22:00-00:00 a fost difuzat programul muzical „Prime Clubbing” (piese mixate). Conform grilei de programe, în acest segment de timp urma să fie difuzat programul

muzical „Prime in Love” (cele mai frumoase melodii de dragoste).

Postul de radio „Radio Chișinău”, monitorizat la 26.12.2011 și 29.01.2012:

• **Derogări de la prevederile art. 1 al Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007**, conform căruia: „Ponderea creațiilor muzicale autohtone ... în serviciile de programe radio va constitui nu mai puțin de 30% din volumul total al emisiiei muzicale, cu distribuire uniformă pe parcursul zilei de emisie”. Pe data de 26.12.2011, producția autohtonă muzicală a constituit doar 27,32 % (03 ore 58 min. 27 sec. din 14 ore 33 min. 24 sec.) din timpul muzical de emisie.

• **Constatări la grila de emisie:**

- 26.12.2011 – Au lipsit următoarele emisiuni: „Heavy rotation” (03:03); „România devreme” (05:06); „Actualitatea în dezbatere” (13:30); „Interviul serii” (18:30); „Teatru în serial” (22:30).

- 29.01.2012 - Au lipsit următoarele emisiuni: „Tatăl nostru” (05:00); „Documentar radio România” (10:30); „Maraton de duminică II” (19:10); „Teatru Radiofonic Serial – din Arhiva de Aur” (22:00); „Ora veselă” (23:00).

Postul de radio „Radio Poli Disc – Русское Радио”, monitorizat la 22.01.2012 și 27.01.2012:

• **Derogări de la prevederile art. 1 al Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007**, conform căruia: „Ponderea creațiilor muzicale autohtone ... în serviciile de programe radio va constitui nu mai puțin de 30% din volumul total al emisiiei muzicale, cu distribuire uniformă pe parcursul zilei de emisie”. Astfel, muzica autohtonă difuzată pe data de 22.01.2012 a avut o pondere de 28,96% (05 ore 53 min. 57 sec. din 20 ore 21 min. 55 sec.), iar pe data de 27.01.2012 – de 23,00% (03 ore 35 min. 27 sec. din 15 ore 36 min. 26 sec.) din volumul total de muzică difuzată.

• **Derogări de la prevederile art. 11 alin. (3) din Codul audiovizualului**, care specifică: „Începînd cu 1 ianuarie 2010 producția proprie și autohtonă cu caracter informativ și analitic difuzată de radiodifuzor va fi nu mai puțin de 80%”. Volumul producției proprii și autohtone cu caracter informativ și analitic difuzat pe data de 22.01.2012 a constituit 74,93%.

În cadrul ședinței publice, conform prevederilor art. 38 alin. (7) din Codul audiovizualului, care stipulează: „Consiliul Coordonator al Audiovizualului va informa radiodifuzorul sau distribuitorul de servicii despre orice investigație care îl privește, despre învinuirile ce i se aduc și îi va crea posibilitatea de a-și prezenta cazul în fața consiliului”, reprezentanții posturilor de radio „KISS FM” și „Publika FM” au solicitat CCA amînarea examinării rezultatelor monitorizării, pentru verificări și precizări suplimentare.

Totodată, luînd în considerație derogările nesemnificative de la prevederile legislației în vigoare atestate în rezultatele monitorizării, posturile de radio „Hit FM”, „Maestro FM”, „Prime FM”, „Radio Chișinău” și „Radio Poli Disc – Русское Радио” au fost atenționate asupra necesității lichidării acestora.

În temeiul celor constatate, în conformitate cu art. 37, 38, 40 ale Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, aprobate prin Hotărîrea nr. 433-XVI din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova, **Consiliul Coordonator al Audiovizualului**

DECIDE:

Art. 1. A avertiza public Compania Radio „Ploaia de argint” SRL, fondatoarea postului de radio „PLOAIA DE ARGINT”, pentru transmisia serviciilor de programe cu încălcarea prevederilor art. 66 alin. (8) din Codul audiovizualului, în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. c) și alin. (3) din Codul audiovizualului.

Art. 2. A avertiza public ÎM „Național Media” SRL, fondatoarea postului de radio „Fresh FM”, pentru transmiterea serviciilor de programe cu încălcarea prevederilor pct. 3.1 lit. b) a Licenței de emisie seria AA, nr. 073672 din 13.10.2009 (derogări repetate de la prevederile art. 1 al Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007), în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. b) și alin. (3) din Codul audiovizualului.

Art. 3. A avertiza public întreprinderea „DGS PROF” SRL, fondatoarea postului de radio „Radio Megapolis”, pentru transmiterea serviciilor de programe cu încălcarea prevederilor pct. 3.1 lit. a) a Licenței de emisie seria AMMI, nr. 014600 din 13.02.2007 (nerespectarea prevederilor art. 66 alin. (8) din Codul audiovizualului), în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. b) și alin. (3) din Codul audiovizualului.

Art. 4. A avertiza public întreprinderea „Emico” SRL, fondatoarea postului de radio „Vocea Basarabiei”, pentru transmiterea serviciilor de programe cu încălcarea prevederilor pct. 3.1 lit. a) a Licenței de emisie seria AA, nr. 073673 din 13.10.2009, încălcarea prevederilor art. 19 alin. (14) și art. 20 alin. (1) lit. c) din Codul audiovizualului, în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. b), h) și alin. (3) din Codul audiovizualului.

Art. 5. A avertiza public Organizația Obștească de Informare, fondatoarea postului de radio „Discovery FM”, pentru transmiterea serviciilor de programe cu încălcarea prevederilor pct. 3.1 lit. b) a Licenței de emisie seria AMMI, nr. 014607 din 25.09.2007 (nerespectarea prevederilor art. 1 al Deciziei CCA nr. 51 din 12.04.2007), în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. b) și alin. (3) din Codul audiovizualului.

Art. 6. A avertiza public întreprinderea „Noroc Media” SRL, fondatoarea postului de radio „Noroc”, pentru trans-

misia serviciilor de programe cu încălcarea prevederilor pct. 3.1 lit. a) a Licenței de emisie seria AA, nr. 073670 din 13.10.2009 (nerespectarea prevederilor art. 9 al Deciziei CCA nr. 133 din 23.12.2009) și încălcarea prevederilor art. 20 alin. (1) lit. b) din Codul audiovizualului, în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. b), h) și alin. (3) din Codul audiovizualului.

Art. 7. A avertiza public Fundația Creștină de Caritate „Micul Samaritean”, fondatoarea postului de radio „MICUL SAMARITEAN”, pentru transmiterea serviciilor de programe cu încălcarea prevederilor pct. 3.1 lit. a) a Licenței de emisie seria AMMI, nr. 014590 din 13.02.2007, nerespectarea prevederilor art. 19 alin. (4) din Codul audiovizualului, în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. f) și alin. (3) din Codul audiovizualului.

Art. 8. Administratorii posturilor de radio „PLOAIA DE ARGINT”, „Fresh FM”, „Radio Megapolis”, „Vocea Basarabiei”, „Discovery FM”, „Noroc” și „MICUL SAMARITEAN” vor prezenta, în termen de 15 zile, un raport despre măsurile întreprinse în vederea lichidării încălcărilor atestate.

Art. 9. În conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 96 din 17.10.2008, posturile de radio „PLOAIA DE ARGINT”, „Fresh FM”, „Radio Megapolis”, „Vocea Basarabiei”, „Discovery FM”, „Noroc” și „MICUL SAMARITEAN” vor comunica publicului motivele și obiectul sancțiunii, în formula legislației în vigoare.

Art. 10. Controlul asupra executării prezentei Decizii îl exercită Direcția Monitorizare.

Art. 11. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

**PREȘEDINTELE
CONSILIULUI COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI**

Secretar

Nr. 19. Chișinău, 24 februarie 2012.

Marian POCAZNOI

Dorina Curnic

316 DECIZIE **cu privire la examinarea sesizărilor Asociației pentru** **Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor** **și Conexe „APOLLO”**

Prin scrisorile nr. 275 din 31.01.2012 și nr. 292 din 10.02.2012, Asociația Obștească „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului cu privire la încălcarea prevederilor art. 11 alin. (5) și (7) din Codul audiovizualului de către posturile de televiziune „TV 7”, „Prime”, „TVC 21”, „TV Dixi”, „Bravo” și „NIT”. Conform sesizărilor, posturile nominalizate au difuzat filme artistice, documentare și emisiuni fără a fi dublate sau subtitrate în limba de stat.

Ca urmare a monitorizării secvențelor serviciilor de programe ale posturilor de televiziune „TV 7”, „Prime”, „TVC 21”, „TV Dixi”, „Bravo” și „NIT”, menționate în sesizările AO „APOLLO”, s-au constatat următoarele:

- Filmele „Обручальное кольцо” (Prime – 30.01.2012, ora 15:40), „Только вперед” (TVC 21 – 30.01.2012, ora 11:55), „Путейцы 2” (NIT – 30.01.2012, ora 10:50), „Самый быстрый в мире” (Prime – 04.02.2012, ora 06:50), „Взрослые дети” (Prime – 04.02.2012, ora 07:15), „В бой идут одни старики” (TVC 21 – 09.02.2012, ora 12:02), „Супруги” (TV 7 – 09.02.2012, ora 12:53), „Путейцы 2” (NIT – 09.02.2012, ora 11:37), „Шатун” (NIT – 09.02.2012, ora 12:30) au fost difuzate în limba rusă fără a fi dublate sau subtitrate în limba de stat.

- Emisiunea cu tematică religioasă difuzată de postul

de televiziune „TVC 21” (30.01.2012, ora 15:52) și emisiunile „Право на защиту” (Prime – 30.01.2012, ora 11:26), „6 кадров” (TV Dixi – 30.01.2012, ora 13:46), „Дом 2 live” (Bravo – 30.01.2012, ora 15:23), „Наша Russia” (Bravo – 30.01.2012, ora 15:50), „До суда” (TV 7 – 30.01.2012, ora 11:36), „Одна за всех” (TV Dixi – 09.02.2012, ora 09:00), „Необъяснимо, но факт” (Bravo – 09.02.2012, ora 12:51) nu cad sub incidența art. 11 alin. (5) din Codul audiovizualului, care prevede că doar „Fragmentele de emisiuni transmise în alte limbi vor fi însoțite de traducere în limba de stat (dublare, sonorizare sau subtitrare)”.

Reiesind din cele expuse, în urma dezbaterilor publice, în baza prevederilor Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, aprobate prin Hotărârea nr. 433-XVI din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova,

Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art. 1. A avertiza public întreprinderea „Analiticmedia-Grup” S.A., fondatoarea postului de televiziune „TV 7”, pentru derogări de la prevederile art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului, în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. f) și alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului.

Art. 2. A avertiza public întreprinderea Î.M. „Noile Idei

Televizate” SRL, fondatoarea postului de televiziune „NIT”, pentru derogări de la prevederile art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului, în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. f) și alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului.

Art. 3. A avertiza public întreprinderea ÎCS „PRIME TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Prime”, pentru derogări de la prevederile art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului, în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. f) și alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului.

Art. 4. A avertiza public întreprinderea „Cotidian” S.A., fondatoarea postului de televiziune „TVC 21”, pentru derogări de la prevederile art. 11 alin. (7) din Codul audiovizualului, în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. f) și alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului.

Art. 5. A respinge ca nefondată solicitarea Asociației Obștești „Asociația pentru dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO” privind sancțio-

narea posturilor de televiziune „TVC 21”, „Prime”, „TV Dixi”, „Bravo” și „TV 7” pentru nerespectarea art. 11 alin. (5) din Codul audiovizualului.

Art. 6. Administratorii posturilor de televiziune „TV 7”, „NIT”, „Prime” și „TVC 21” vor prezenta, în termen de 15 zile, din momentul publicării prezentei decizii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, un raport despre măsurile întreprinse în vederea lichidării încălcărilor atestate.

Art. 7. În conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 96 din 17.10.2008, posturile de televiziune „TV 7”, „NIT”, „Prime” și „TVC 21” vor comunica publicului motivele și obiectul sancțiunii, în formula legislației în vigoare.

Art. 8. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția Monitorizare.

Art. 9. Prezenta decizie va fi publicată în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova” și pe pagina web a CCA.

**PREȘEDINTELE
CONSILIULUI COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI**

Secretar

Nr. 20. Chișinău, 24 februarie 2012.

Marian POCAZNOI

Dorina Curnic

317 DECIZIE

cu privire la examinarea sesizărilor Asociației pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe „APOLLO”

Asociația Obștească „Asociația pentru Dezvoltarea Culturii și Protecției Drepturilor de Autor și Conexe APOLLO”, prin scrisorile nr. 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273 și 274 din 30.01.2012, a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului cu privire la încălcarea prevederilor art. 5 lit. c) și d) din Decizia CCA nr. 44 din 30.03.2010 de către posturile de televiziune „TV 7”, „EURO-TV CHIȘINĂU”, „Prime”, „ALT TV”, „TV Dixi”, „Accent TV”, „Super TV”, „Moldova 1” și „2 PLUS”.

Astfel, conform sesizărilor, postul de televiziune „TV 7” a difuzat, pe data de 27.01.2012 (19:55), un film cu semnul de avertizare „16”, iar pe data de 28.01.2012 (16:53) – un film cu semnul de avertizare „12”; postul de televiziune „EURO-TV CHIȘINĂU” a difuzat, pe data de 29.01.2012 (10:11), un film cu semnul de avertizare „12”, iar la 28.01.2012 (09:19) și 30.01.2012 (09:00) – filme cu semnul de avertizare „15”; postul de televiziune „ALT TV” a difuzat, la 28.01.2012 (18:29), 29.01.2012 (10:12) și 30.01.2012 (10:03), filme cu semnul de avertizare „15”; posturile de televiziune „Prime” (28.01.2012, ora 16:52), „Accent TV” (29.01.2012, ora 10:57), „Super TV” (30.01.2012, ora 10:07), „TV Dixi” (28.01.2012, ora 18:48), „2 Plus” (29.01.2012, ora 10:13; 30.01.2012, ora 10:06) și postul public de televiziune „Moldova 1” (30.01.2012, ora 10:05) au difuzat filme cu semnul de avertizare „12”.

De asemenea, în cadrul ședinței publice, membrul CCA, Ludmila VASILACHI, a sesizat Consiliul cu privire la difuzarea de către postul de televiziune „ALT TV”, pe data de 19.02.2012, ora 12:00, a unui film artistic cu conținut indecent.

Monitorizarea secvențelor serviciilor de programe menționate mai sus a atestat următoarele:

- Filmul artistic „Antikiller”, difuzat de către postul de televiziune „TV 7”, pe data de 27.01.2012, ora 18:34, a fost marcat cu semnul de avertizare „16” și a conținut scene de violență excesivă;

- Filmul artistic „Pigs”, difuzat de către postul de televiziune „EURO-TV CHIȘINĂU”, pe data de 30.01.2012, ora 09:00, a fost marcat cu semnul de avertizare „12” și a

conținut scene și limbaj indecent;

- Filmul artistic „Căldura roșie”, difuzat de către postul de televiziune „TV Dixi”, pe data de 30.01.2012, ora 17:00, a fost marcat cu semnul de avertizare „12” și a conținut scene de violență și nuditate;

- Filmul artistic „Crash” („Автомобильная катастрофа”), difuzat de către postul de televiziune „ALT TV”, pe data de 19.02.2012, ora 12:03, a fost marcat cu semnul de avertizare „15” și a conținut scene indecente și de violență exagerată.

Prin urmare, filmele artistice nominalizate conțin scene de violență exagerată și limbaj licențios, care ar putea afecta grav dezvoltarea fizică, mentală sau morală a minorilor, iar difuzarea acestora nu a asigurat condițiile (selecția timpului de emisie) prevăzute în Decizia CCA nr. 44 din 30.03.2010.

Potrivit prevederilor art. 5 lit. c) din Decizia CCA nr. 44 din 30.03.2010: „*Producțiile audiovizuale interzise copiilor sub 12 ani - se difuzează numai după ora 20:00 și vor fi însoțite de un semn de avertizare reprezentând un cerc de culoare roșie, iar în interiorul acestuia, pe fond transparent, numărul 12 de culoare albă*”, iar lit. d) a aceluiași articol stipulează: „*Producțiile audiovizuale interzise copiilor sub 16 ani - se difuzează numai în intervalul orar 22:00-06:00 și vor fi însoțite permanent de un semn de avertizare reprezentând un cerc de culoare roșie, iar în interiorul acestuia, pe fond transparent, numărul 16 de culoare albă*”.

Este de remarcat faptul că Decizia CCA nr. 44 din 30.03.2010, în criteriile generale de care titularii de licență audiovizuală vor ține cont în clasificarea producțiilor audiovizuale, nu prevede plasarea semnelui de avertizare „15”.

Totodată, deși filmele „A doua șansă” (Moldova 1), „Duminica florilor” (Prime), „Andromeda” (Accent TV), „Hotelul Babilon” (Super TV), „Sport dur” (TV 7), Telenovelă (2 Plus), „Banshee”, „Bone dry” (EURO-TV Chișinău), „Smart people”, „În timp ce ea era afară” (ALT TV) au fost marcate cu semnele de avertizare „12”, „15” și au fost difuzate până la ora 20:00, acestea nu conțin secvențe indecente, limbaj licențios sau violență exagerată care ar putea afecta grav dezvoltarea fizică, mentală sau morală a minorilor. Astfel,

s-a constatat că filmele menționate pot fi vizionate de copiii în vîrstă de pînă la 12 ani numai cu acordul sau împreună cu părinții ori familia, fiind însoțite de semnul de avertizare „AP” (acord parental).

Ca urmare a examinării și dezbaterilor publice, posturile de televiziune „Moldova 1”, „Prime”, „Accent TV”, „Super TV” și „2 PLUS” au fost atenționate asupra necesității respectării semnelor de avertizare pentru producțiile audiovizuale prevăzute în art. 5, lit. c) și d) al Deciziei CCA nr. 44 din 30.03.2010.

Reieșind din cele expuse, în urma dezbaterilor publice, în baza prevederilor Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, aprobate prin Hotărîrea nr. 433-XVI din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova, și Deciziei CCA nr. 44 din 30.03.2010, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art. 1. A avertiza public Î.M. „Teledixi” S.R.L., fondatoarea postului de televiziune „TV Dixi”, pentru transmisia serviciilor de programe cu încălcarea prevederilor pct. 3.1, lit. b) a Licenței de emisie seria AA, nr. 073637 din 17.10.2008 (derogări de la prevederile art. 5, lit. c) din Decizia CCA nr. 44 din 30.03.2010), în conformitate cu art. 38, alin. (2), lit. b) și alin. (3) din Codul audiovizualului.

Art. 2. A avertiza public întreprinderea „Analiticmedia-Grup” S.A., fondatoarea postului de televiziune „TV 7”, pentru transmisia serviciilor de programe cu încălcarea prevederilor pct. 3.1, lit. b) a Licenței de emisie seria AA, nr. 082519 din 03.12.2010 (derogări de la prevederile art. 5, lit. c) și d) din Decizia CCA nr. 44 din 30.03.2010), în conformitate cu art. 38, alin. (2), lit. b) și alin. (3) din Codul

audiovizualului.

Art. 3. A avertiza public întreprinderea „Euro-TV Chișinău” S.R.L., fondatoarea postului de televiziune „EURO-TV CHIȘINĂU”, pentru transmisia serviciilor de programe cu încălcarea prevederilor pct. 3.1, lit. b) a Licenței de emisie seria AMMII, nr. 014615 din 25.09.2007 (derogări de la prevederile art. 5, lit. c) din Decizia CCA nr. 44 din 30.03.2010), în conformitate cu art. 38, alin. (2), lit. b) și alin. (3) din Codul audiovizualului.

Art. 4. A avertiza public întreprinderea „ALTERNATIV TV” S.A., fondatoarea postului de televiziune „ALT TV”, pentru transmisia serviciilor de programe cu încălcarea prevederilor pct. 3.1, lit. b) a Licenței de emisie seria AA, nr. 073716 din 21.05.2010 (derogări de la prevederile Deciziei CCA nr. 44 din 30.03.2010), în conformitate cu art. 38, alin. (2), lit. b) și alin. (3) din Codul audiovizualului.

Art. 5. Administratorii posturilor de televiziune „TV Dixi”, „TV 7”, „EURO-TV CHIȘINĂU” și „ALT TV” vor prezenta, în termen de 15 zile, din momentul publicării prezentei decizii în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”, un raport despre măsurile întreprinse în vederea lichidării încălcărilor atestate.

Art. 6. În conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 96 din 17.10.2008, posturile de televiziune „TV Dixi”, „TV 7”, „EURO-TV CHIȘINĂU” și „ALT TV” vor comunica publicului motivele și obiectul sancțiunii, în formula legislației în vigoare.

Art. 7. Controlul asupra executării prezentei Decizii îl exercită Direcția Monitorizare.

Art. 8. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Coordonator al Audiovizualului.

**PREȘEDINTELE
CONSILIULUI COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI**

Secretar

Nr. 21. Chișinău, 24 februarie 2012.

Marian POCAZNOI

Dorina Curnic

318 DECIZIE

cu privire la concepțiile generale ale serviciilor de programe ale posturilor „Pro FM Chișinău” și „Discovery FM”

I. Întreprinderea cu Capital Străin „PRO DIGITAL” SRL a solicitat Consiliului Coordonator al Audiovizualului aprobarea unei noi Concepții generale a serviciului de programe pentru postul „Pro FM Chișinău”, la care a anexat și Grila de emisie.

Formatul de principiu și structura serviciului de programe:

B. 1. Formatul de principiu: tematic, cu precizarea domeniului – Contemporary Hit Radio

B. 2. Structura programelor după surse de proveniență:

2.1 Producție autohtonă: (anterior – 20 %)	47 %
2.2 Producție proprie: (anterior – 100 %)	100 %
2.3 Producție retransmisă (– 80 %)	

„Pro TV” SRL din România/Pro FM

	53 %
--	------

B. 3. Opere europene: (anterior – 60 %)	70 %
---	------

B. 4. Structura serviciului de programe pe tipuri de

programe/emisiuni

4.1 Programe informative și analitice (anterior – 5 %)	0 %
--	-----

4.2 Programe educaționale și culturale	
--	--

(anterior – 0 %)	0 %
------------------	-----

4.3 Alte tipuri de programe (anterior – 95 %)	100 %
---	-------

II. Asociația Obștească de Informare din or. Sîngera a solicitat CCA aprobarea unei noi Concepții generale a

serviciului de programe pentru postul „Discovery FM”, la care a anexat și Grila de emisie.

Formatul de principiu și structura serviciului de programe:

B. 1. Formatul de principiu: muzical-distractiv

B. 2. Structura programelor după surse de proveniență:

2.1 Producție autohtonă: (anterior – 80 %)	100 %
--	-------

2.2 Producție proprie: (anterior – 80 %)	100 %
--	-------

2.3 Producție retransmisă (– 20 %)	0 %
-------------------------------------	-----

B. 3. Opere europene: (anterior – 70 %)	70 %
---	------

B. 4. Structura serviciului de programe pe tipuri de

programe/emisiuni

4.1 Programe informative și analitice	
---------------------------------------	--

(anterior – 30 %)	2,33 %
-------------------	--------

4.2 Programe educaționale și culturale	
--	--

(anterior – 20 %)	4,65 %
-------------------	--------

4.3 Alte tipuri de programe	
-----------------------------	--

(anterior – 50 %)	93,01 %
-------------------	---------

În cadrul ședinței publice, membrii CCA au constatat că în Concepția generală a serviciului de programe a postului „Pro FM Chișinău”, prezentată de Întreprinderea cu Capital Străin „PRO DIGITAL” SRL, nu se regăsesc emisiuni informative și analitice, fapt ce contravine condițiilor în baza

căroră a fost eliberată licența de emisie.

De asemenea, membrii CCA au remarcat că în Concepția generală a serviciului de programe a postului „Discovery FM”, prezentată de Asociația Obștească de Informare din or. Singera, a fost redus substanțial volumul programelor informative și analitice, educaționale și culturale. Acestea, precum și alte motive nu au putut fi elucidate din cauza lipsei reprezentantului postului nominalizat.

În conformitate cu prevederile art. 39-41 și 66 (8) din Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, aprobate prin Hotărârea nr. 433-XVI din 28.12.2006 a

Parlamentului Republicii Moldova, deciziilor CCA nr. 83 din 30.09.2008 și nr. 53 din 21.05.2009 și în temeiul actelor prezentate de către întreprinderile nominalizate, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art. 1. A respinge Concepția generală a serviciului de programe a postului „Pro FM Chișinău”.

Art. 2. A respinge Concepția generală a serviciului de programe a postului „Discovery FM”.

Art. 3. Controlul asupra executării prezentei Decizii îl exercită Direcția Monitorizare.

Art. 4. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

**PREȘEDINTELE
CONSILIULUI COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI**

Secretar

Nr. 22. Chișinău, 24 februarie 2012.

Marian POCAZNOI

Dorina Curnic

319 DECIZIE

cu privire la reperfectarea condițiilor la autorizațiile de retransmisie

S.C. „TEODAD” S.R.L., în calitate sa de fondatoare a studioului TV prin cablu „TEO”, a solicitat CCA reperfectarea condițiilor la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000124 din 15.10.2010, prin aprobarea ofertei serviciilor de programe retransmise.

S.C. „SEBIS SAT” S.R.L., în calitate sa de fondatoare a studioului TV prin cablu „S&P”, a solicitat CCA reperfectarea condițiilor la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000064 din 18.03.2008, prin extinderea ariei de acoperire asupra satelor Izbîște și Slobozia-Dușca, r-nul Criuleni, și aprobarea ofertei serviciilor de programe retransmise.

S.C. „Gririmar-TV” S.R.L., în calitate sa de fondatoare a studioului TV prin cablu „SC – TV”, a solicitat CCA reperfectarea condițiilor la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000023 din 26.06.2007, prin aprobarea ofertei serviciilor de programe retransmise.

S.C. „NORDGRUP-TV” S.R.L., în calitate sa de fondatoare a studioului TV prin cablu „NORD-TV Grup”, a solicitat CCA reperfectarea condițiilor la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000129 din 17.12.2010, prin excluderea din aria de acoperire a satului Caracușeni Vechi, r-nul Briceni.

S.C. „STUDIO-L” S.R.L., în calitate sa de fondatoare a studioului TV prin cablu „Studio-L”, a solicitat CCA reperfectarea condițiilor la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000038 din 18.03.2008, prin aprobarea ofertei serviciilor de programe retransmise.

Î.P.C. „INTERSERVICII” S.R.L., în calitate sa de fondatoare a studioului TV prin cablu „Inter TV”, a solicitat CCA reperfectarea condițiilor la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000063 din 26.11.2008, prin aprobarea ofertei serviciilor de programe retransmise.

S.C. „VIC GRUP TV” S.R.L., în calitate sa de fondatoare a studioului TV prin cablu „VIC TV”, a solicitat CCA reperfectarea condițiilor la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000098 din 18.03.2010, prin aprobarea ofertei serviciilor de programe retransmise.

Avînd în vedere faptul că reprezentantul SC „STUDIO-L” SRL a lipsit de la ședința publică a Consiliului Coordonator al Audiovizualului, iar membrii CCA au avut unele întrebări referitor la oferta serviciilor de programe, solicitarea întreprinderii nominalizate a fost respinsă.

Conform prevederilor art. 28 și 40 din Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, art. 36, alin. (2) din Regulamentul cu privire la procedura și condițiile de

eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, aprobate prin Hotărârea nr. 433-XVI din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova, și în temeiul actelor prezentate de către întreprinderile nominalizate, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art. 1. A reperfecta condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000124 din 15.10.2010, eliberată S.C. „TEODAD” S.R.L., prin aprobarea ofertei serviciilor de programe retransmise (cu eliberarea unui formular nou: Anexa nr. 1 - 20 de canale) pentru studioul TV prin cablu „TEO” din satele Sărătenii Vechi, r-nul Telenești, și Susleni, r-nul Orhei: Moldova 1, NIT, Pro TV Chișinău, Jurnal TV, 1 Music Moldova, Publika TV, Minimax, Prime, TV 7, TV Com, TV Dixi, Noroc TV, N 4, TVC 21, Super TV, Euro TV Chișinău, Bravo, Ru TV Moldova, Alt TV și 2 Plus.

Art. 2. A reperfecta condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000064 din 18.03.2008, eliberată S.C. „SEBIS SAT” S.R.L., prin extinderea ariei de acoperire asupra satelor Izbîște și Slobozia-Dușca, r-nul Criuleni, și aprobarea ofertelor serviciilor de programe retransmise (cu eliberarea unor formulare noi) pentru studioul TV cu emisie prin cablu „S&P” din următoarele localități:

• **s. Cruglic, Izbîște și Mașcăuți, r-nul Criuleni - 31 de canale (Anexa nr. 1):** Moldova 1, N 4, NIT, Euro TV Chișinău, 2 Plus, Prime, TV Dixi, Noroc TV, TV 7, Bravo, Europa Plus TV, Pro TV Chișinău, Publika TV, Jurnal TV, Alt TV, TVC 21, 1 Music Moldova, Orujie, Moia Planeta, TV Com, India TV, Mnogo TV, Komedia TV, TV XXI, Dom Kino, Mir, Ren TV, TV 1000 Action, Explorer, History și Cartoon Network&TCM;

• **s. Slobozia-Dușca, r-nul Criuleni - 30 de canale (Anexa nr. 2):** Moldova 1, N 4, NIT, Euro TV Chișinău, 2 Plus, Prime, TV Dixi, Noroc TV, TV 7, Bravo, Europa Plus TV, Pro TV Chișinău, Publika TV, Jurnal TV, Alt TV, 1 Music Moldova, Rossia 24, Moia Planeta, TV Com, India TV, Mnogo TV, Komedia TV, TV XXI, Dom Kino, Mir, Ren TV, TV 1000 Action, Explorer, History și Cartoon Network&TCM.

Art. 3. A reperfecta condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000023 din 26.06.2007, eliberată S.C. „Gririmar-TV” S.R.L., prin aprobarea ofertei serviciilor de programe retransmise (cu eliberarea unui formular nou: Anexa nr. 1 - 24 de canale) pentru studioul TV prin cablu „SC – TV” din s. Scorțeni, r-nul Telenești: Moldova 1, Prime,

1 Music Moldova, Pro TV Chișinău, NIT, TV Com, TV 7, DW, N 4, Bravo, Ru TV Moldova, Alt TV, Noroc TV, TV Dixi, 2 Plus, Jurnal TV, Mir, Euro TV Chișinău, Belarus TV, TV 5, Publika TV, Minimax, Super TV și Muzica TV.

Art. 4. A reperfecta condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000129 din 17.12.2010, eliberată S.C. „NORDGRUP-TV” S.R.L., prin excluderea din aria de acoperire a satului Caracușenii Vechi, r-nul Briceni.

Art. 5. A respinge cererea privind reperfectarea condițiilor la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000038 din 18.03.2008, eliberată S.C. „STUDIO-L” S.R.L., prin aprobarea ofertei serviciilor de programe retransmise pentru studioul TV prin cablu „Studio-L” din or. Căușeni.

Art. 6. A reperfecta condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000063 din 26.11.2008, eliberată Î.P.C. „INTERSERVICII” S.R.L., prin aprobarea ofertei serviciilor de programe retransmise (cu eliberarea unor formulare noi) pentru studioul TV prin cablu „Inter TV” din următoarele localități:

• **or. Ungheni - 51 de canale (Anexa nr. 1):** Moldova 1, Prime, Pro TV Chișinău, Acasă, Național TV, 1 Music Moldova, 2 Plus, Jurnal TV, Noroc TV, TV Com, NIT, Publika TV, Euro TV Chișinău, Busuioc TV, Minimax, Mnogo TV, TV 1000, TV 1000 Action, Viasat Nature, Lea Minor, Auto Plus, Komedy TV, Da Vinci, Kuhnea TV, Interesnoie TV, Ren TV, History, India TV, 365 Dnei, Explorer, NTV Plus Nash Futbol, N 4, Bravo, TV 7, Super TV, Cartoon Network, Fenix + Kino, TV Dixi, NTV Kino Plus, Ohota&Ribalka, 1+1 Internațional, Eurosport, NGC, NGW, Euronews, Fox Life, Fox Crime, TV XXI, TVC 21, Soyuz și Canal Propriu;

• **or. Fălești - 46 de canale (Anexa nr. 2):** Moldova 1, Prime, Pro TV Chișinău, Acasă, Național TV, 1 Music Moldova, 2 Plus, Jurnal TV, Noroc TV, TV Com, NIT, Publika TV, Euro TV Chișinău, Busuioc TV, Minimax, Mnogo TV, TV

1000, TV 1000 Action, Viasat Nature, Lea Minor, Auto Plus, Komedy TV, Fox Crime, Kuhnea TV, Interesnoie TV, Ren TV, History, India TV, 365 Dnei, Explorer, NTV Plus Nash Futbol, N 4, TV Dixi, TV 7, Bravo, Cartoon Network, Fenix + Kino, Ohota&Ribalka, NTV Kino Plus, 1+1 Internațional, TVC 21, TV XXI, Soyuz, Eurosport, NGC și Canal Propriu.

Art. 7. A reperfecta condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000098 din 18.03.2010, eliberată S.C. „VIC GRUP TV” S.R.L., prin aprobarea ofertei serviciilor de programe retransmise (cu eliberarea unui formular nou: Anexa nr. 1 - 30 de canale) pentru studioul TV prin cablu „VIC TV” din s. Puhoi și Țipala, r-nul Ialoveni: Moldova 1, Noroc TV, Pro TV Chișinău, Prime, N 24, Nit, TV Dixi, N 4, Euro TV Chișinău, Muzica TV, Bravo, 2 Plus, TV 7, Jurnal TV, Publika TV, Super TV, Moia Planeta, Național TV, TV Com, Favorit TV, Sarafan TV, TVC 21, India TV, TV 1000 Action, Ru TV Moldova, 1 Music Moldova, Nauka, Ren TV, Ruskii Extrim și Minimax.

Art. 8. Pentru reperfectarea condițiilor la autorizațiile de retransmisie, S.C. „TEODAD” S.R.L., S.C. „SEBIS SAT” S.R.L., S.C. „Gririmar-TV” S.R.L., S.C. „NORDGRUP-TV” S.R.L., Î.P.C. „INTERSERVICII” S.R.L. și S.C. „VIC GRUP TV” S.R.L. vor achita o taxă în valoare de 250 de lei.

Art. 9. Anexele nr. 2 la autorizațiile de retransmisie eliberate S.C. „TEODAD” S.R.L., S.C. „SEBIS SAT” S.R.L., S.C. „Gririmar-TV” S.R.L., Î.P.C. „INTERSERVICII” S.R.L. și S.C. „VIC GRUP TV” S.R.L. sînt declarate nevalabile.

Art. 10. Ofertele serviciilor de programe vechi se păstrează în dosarul titularului.

Art. 11. Controlul asupra executării prezentei Decizii îl exercită Direcția Expertiză și licențiere și contabilul-șef.

Art. 12. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

**PREȘEDINTELE
CONSILIULUI COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI**

Secretar

Nr. 23. Chișinău, 24 februarie 2012.

Marian POCAZNOI

Dorina Curnic

320 DECIZIE **cu privire la cesiunea canalelor TV de la** **„Eni Ai” SRL către „Bizim Dalgamiz” SRL**

Întreprinderile „Eni Ai” SRL și „Bizim Dalgamiz” SRL au solicitat Consiliului Coordonator al Audiovizualului cesionarea canalelor 51-Congaz și 25-Dezghingea, acordate întreprinderii „Eni Ai” SRL pentru studioul TV prin eter „Eni Ai”, către întreprinderea „Bizim Dalgamiz” SRL. Cedentul garantează punerea la dispoziția cesionarului a echipamentului și utilajului tehnic necesar difuzării serviciilor de programe. Cesionarul își asumă toate obligațiunile ce decurg din licența de emisie.

În conformitate cu prevederile art. 26 și 39-41 ale Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, art. 25, 28 ale Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, aprobate prin Hotărîrea nr. 433-XVI din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova, și în temeiul actelor prezentate de către întreprinderile nominalizate, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art. 1. A aproba cesionarea canalelor 51-Congaz și 25-Dezghingea, acordate întreprinderii „Eni Ai” SRL pentru studioul TV prin eter „Eni Ai”, către întreprinderea „Bizim Dalgamiz” SRL, cu eliberarea unui formular nou al licenței de

emisie pentru studioul TV prin eter „TV Bizim Dalgamiz”.

Art. 2. A reperfecta (cu eliberarea unui formular nou) Licența de emisie seria AA, nr. 073668 din 13.10.2009, eliberată întreprinderii „Eni Ai” SRL pentru studioul TV prin eter „Eni Ai”, prin excluderea canalelor 51-Congaz și 25-Dezghingea.

Art. 3. A aproba Concepția generală a serviciului de programe pentru postul de televiziune „TV Bizim Dalgamiz” după cum urmează:

Formatul de principiu și structura serviciului de programe

B.1. Formatul de principiu: Generalist
B.2. Structura programelor după surse de proveniență:

2.1 Producție autohtonă:	46 %
2.2 Producție proprie:	30 %
2.3 Producție retransmisă:	70 %
- ale unui radiodifuzor aflat sub jurisdicția Republicii Moldova - „AICI TV”	16 %
- ale unor radiodifuzori aflați sub jurisdicția altor state - canalului „Mir” (CSI)	54 %
B.3. Opere europene	50 %

B.4. Structura serviciului de programe pe tipuri de programe/emisiuni

4.1 Programe informative și analitice	19 %
4.2 Programe educaționale și culturale	18 %
4.3 Filme	27 %
4.4 Alte tipuri de programe	36 %

Art. 4. „Bizim Dalgamiz” SRL va prezenta CCA în termen de 6 luni licența de utilizare reperfectată.

Art. 5. Pentru eliberarea licenței de emisie, „Bizim Dalgamiz” SRL va achita o taxă în valoare de 2500 de lei.

Art. 6. Pentru reperfectarea licenței de emisie, „Eni Ai” SRL va achita o taxă în valoare de 250 de lei.

Art. 7. Controlul asupra executării prezentei Decizii îl exercită Direcția Expertiză și licențiere.

Art. 8. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

**PREȘEDINTELE
CONSILIULUI COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI**

Secretar

Nr. 24. Chișinău, 24 februarie 2012.

Marian POCAZNOI

Dorina Curnic

321 DECIZIE **cu privire la examinarea adresării** **S.C. Marketing & PR S.R.L.**

Pe data de 01.02.2012, S.C. Marketing & PR S.R.L. a solicitat Consiliului Coordonator al Audiovizualului examinarea ofertei tehnice propuse de Media Forest Moldova privind crearea unei platforme de servicii în vederea monitorizării pe termen mediu/lung și analizei ponderii emisiei muzicale pentru un set de posturi de radio și TV cu acoperire națională și locală.

Astfel, Media Forest Moldova propune următoarele servicii:

- Monitorizarea automată și în timp real, direct din eter (captarea semnalului electromagnetic) a informației emise de fiecare post de radio și TV de interes în perioada de referință, 24 de ore pe zi. În cazul în care recepția din eter nu este posibilă se va recurge la recepția din Internet;

- Determinarea conținutului muzical emis în perioada de referință de posturile respective prin detecția fiecărui eveniment, reprezentând o succesiune de fonograme cu o durată mai mare de 3 secunde și raportarea fiecărui astfel de eveniment;

- Determinarea ponderii emisiilor de conținut muzical (inclusiv conținut în reclame, muzică de fundal, jingle-uri, videoclipuri, spoturi), prin însumarea numărului de secunde generate de raport și deducția ponderii din totalul timpului emis de fiecare post radio și TV;

- Rafinarea rapoartelor astfel obținute prin integrarea cu informații privind apartenența fonogramelor detectate pe criteriile enunțate mai sus, în cadrul emisiunilor difuzate, cu precizarea exactă a postului emitent, a orei, minutului, secunde apariției evenimentului, a duratei sale, precum și a tipului de verticală din care face parte. Pentru evitarea oricărui echivoc, platforma va permite inclusiv ascultarea din aplicație a fonogramelor la care se face referire;

- Rezultatele astfel furnizate vor fi interpretate și oferite de către Media Forest Moldova către CCA sub forma unui produs finit, însoțit de documentația probatorie de rigoare.

În cadrul ședinței publice, reprezentanții S.C. Marketing & PR S.R.L. au prezentat proiectul ofertei platformei de monitorizare Media Forest Moldova și au menționat că aceasta va permite monitorizarea în timp real a circa 25 de posturi de radio cu posibilitatea de a genera rapoarte la capitolul respectării procentajului de muzică autohtonă din totalul emisiei muzicale, precum și volumul spoturilor publicitare difuzate într-o anumită perioadă de timp (o zi, o săptămână, o lună etc.).

De asemenea, membrii Consiliului Coordonator al Audiovizualului au menționat că este necesar de a fortifica capacitățile de monitorizare a instituției de reglementare la capitolele respective și ar fi oportun de a beneficia de serviciile unei astfel de platforme de monitorizare în regim de testare pentru un termen de o lună.

Reieșind din cele expuse, ca urmare a dezbaterilor publice, în baza prevederilor art. 40, 47 (alin. 3) ale Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, și pct. 11 lit. f) din Regulamentul privind gestionarea Fondului de susținere a radodifuzorilor, aprobat prin Decizia CCA nr. 125. din 04.12.2007, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art. 1. A anunța licitație publică în conformitate cu prevederile legislației în vigoare și cerințele Agenției Achiziții Publice, în scopul identificării unei companii care ar presta servicii în domeniul monitorizării posturilor de radio, în regim de testare pentru un termen de o lună la capitolul respectării procentajului de muzică autohtonă din totalul emisiei muzicale, precum și volumul spoturilor publicitare.

Art. 2. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită contabilul-șef.

Art. 3. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Coordonator al Audiovizualului.

**PREȘEDINTELE
CONSILIULUI COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI**

Secretar

Nr. 25. Chișinău, 24 februarie 2012.

Marian POCAZNOI

Dorina Curnic